

From: Jan Lofthus <jlofthus@broadpark.no>
Sent: 7. mars 2018 10:22
To: NVE
Subject: Innspel til straumkabel Eidfjord-Storbritannia

Til NVE

Som innspel til NVE, ber me dykk rå til at det IKKJE vert bygd ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord og Storbritannia!

Både industrien i landet vårt, og folk i heile Norge må få tilgang på nok straum i framtida!!

Sist veke fekk me melding, frå Kraftverket i nabokommunen til Eidfjord, om å vera med å spare elektrisitet pga redusert forsyningskapasitet.

Norge må ha råderett og konkurransefordel!!!

Odda, 07.03.2018

Mvh Alvhild og Jan Lofthus

Sendt fra min iPad

NVE

Innsendt dato: 09.03.2018

Referansenummer: SWRXKB

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Personopplysninger	
Fornavn	ROLF YNGVAR
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	JENSSEN
E-postadresse	rolf.jenssen@statkraft.no
Mobilnr.	48164460
	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	Jeg mener det er rett å gi konsesjon. Viktigheten av å få ned det totale klimagassutslippet tilsier at andre forhold som har ulemper må vike i denne saken. En eventuell prisøkning på norsk vannkraft ser jeg på som positivt, det gir eierne som i 90% er offentlig eid større inntekter og det kan muligens være et incitament for den enkelte til å redusere forbruket av strøm. Det er genialt hvis norsk vannkraft kan erstatte forurensende produksjon i Skottland, det er gunstig for Norge å selge dyrt og kjøpe billig.
Høringsuttalelse som vedlegg	Ikke angitt
Vedlegg av bilder og kart	

NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge – Storbritannia, høring

Sammendrag basert på høringsdokumentasjonen:

1. Høringsdokumentasjonen er omfattende og for så vidt beskrivende for prosjektet og mulig konsekvenser bortsett fra miljø- og landskap ref. punkt 8.
2. For den som ikke er spesielt interessert i tema eller har sitt virke/kompetanse innenfor vann/vindkraftbransjer så er det mer eller mindre umulig å sette seg inn i høringsdokumentene noe som utelukker store deler av Norges befolkning.
3. Analysene bærer til dels preg av kreativ tilnærming spesielt knyttet til sentralnettet – det er Statnett som er ansvarlig for stamlinjenette og har således «lite med kabelprosjektet» å gjøre.
4. Vedrørende «samfunnsøkonomiske lønnsomhet Norge» så fremgår det at her er det Norges befolkning (strømkundene) som må bære kostnadene og kraftprodusenter/kabeleiere får inntektene (kall en spade en spade).
5. Generelt, - kraftoverskuddet som skal eksporteres er finansiert/subsidiert av strømkundene (fornybarhetsdirektivet el-sertifikatloven).
6. Som det fremgår av utredningen så vil kabelen medføre økte priser innenlands (angitt pris fremstår som stipulert/beregnet til 1 øre av politiske årsaker og fare for støy) og ligger nok nærmere 5 øre enn angitt prisøkning basert på de prisforskjellene som er i dag. Dette vil igjen påvirke «gevinsten» negativt på den eksportkapasiteten som er bygd/under bygging. Overskuddet i de sammenhenger kommer i betydelig større grad strømkundene til gode enn i omsøkt prosjekt.
8. **Det legges til grunn NorthConnect tilknyttes i et område med stor kraftproduksjon og vil avlaste flyten i transmisjonsnettet og at en dermed indirekte sier at kraft vil bli produsert «lokalt» noe som vil medføre et helt annet kjøremønster og bruk av magasin med tilhørende konsekvenser knyttet til miljø- og landskap. Dette er ikke utredet.**
9. Risikoen til prosjektet er det og strømkundene som må bære
10. Generelt så vil utenlands kablene i seg selv kunne medføre «ny markeder» som eks langsiktige transmisjonsrettighetene, og kapasitetsmarked med tilhørende kostnader som strømkundene må bære (det er allerede mange sugerør «i kassen» som strømkunde må ta konsekvensene av/kostnadene for, som eks opprinnelsesgaranti mv)
11. Dagens eksportkapasitet (inkludert påbegynte prosjekter er betydelig høyere enn kraftoverskuddet i Norge (Norden) 7600 MW - 66 TWh. Omsøkt kabel (som eventuelt komme i tillegg) 1400 MW - 12 TWh).
12. Generelt. Hvorvidt gitt konsesjoner (forarbeid, Stortingsproporsjon, erverv av private rettigheter mv har tatt høyde for annen bruk (her eksport) enn det som var grunnlaget for gitte konsesjoner kan en stille spørsmål ved og en må påregne at dette kan bli tema.

Konklusjon:

Det finnes ikke noe grunnlag/analyser som skulle tilsi at det skal gis konsesjon.

Hilsen
Kåre Paulsen
Saunes 36, 4200 Sauda
tlf. 99444745

From: Paulsen Kåre <Kare.Paulsen@statkraft.com>
Sent: 19. mars 2018 08:57
To: NVE
Subject: NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia høring
Attachments: Høring.docx

ULVIK HERAD
Skeiesvegen 3
5730 ULVIK

NVE

Dykkar ref.:

Vår ref.:

18/62-4/K1 - 000/JAR

Direkte innval:

56 52 70 47

Stad/Dato:

21.03.2018

Høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia - Høyringsinnspel - Ulvik herad

Formannskap - 017/18:

Det er gjort følgjande vedtak i saka:

Samrøystes vedtak:

1. Ulvik herad meiner at kablar av denne storleik må byggast og driftast av det offentlege.
2. Ulvik herad vil rå frå konsesjon for omsøkte kabel mellom Simadal i Eidfjord og Peterhead i Skottland. Utanlandskablar kan på sikt føra til dyrare straum i Noreg. Dette vil svekka norsk industri si konkurransevna, og likeeins vera til ulempe for norske forbrukarar.
3. Etter bygging av Sima-Samnanger opplever ein større reguleringar av vassmagasina i heradet og dei negative konsekvensar dette har for bruken av området, både til rekreasjon og friluftsliv. Bygging av ny kabel vil etter UH sitt syn auka presset på vassmagasina. Desse konsekvensane er ikkje godt nok utgreidd.

Med helsing

Jarle Grevstad
Einingsleiar Teknisk

E-post

ulvik@ulvik.kommune.no

Telefon

56527000

Fax

56527001

Bankkontonr.

3450 19 70001

Organisasjonsnr.

971 159 928

From: Jarle Grevstad <jarle.grevstad@ulvik.kommune.no>
Sent: 21. mars 2018 10:27
To: NVE
Subject: 18/943 Høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia - Høyringsinnspel - Ulvik herad
Attachments: Høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia - Høyringsinnspel - Ulvik herad.pdf

Sjå vedlagte saksdokument.

Med helsing
Ulvik herad

NVE
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo
nve@nve.no

Dato:
23. mars 2018

Høyringsuttale NorthConnect sjøkabel

Innleiing

Med referanse til høyring vedrørende NorthConnect sin søknad om etablering av straukabel til Storbritannia mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland, ønskjer Kværner å koma med ein uttale om korleis etablering av sjøkabel vil kunne påverke aktiviteten vår ved verftet på Stord.

Etablering av ein sjøkabel etter den skisserte traseen vil kunne ha negative konsekvensar for vår evne til å gjennomføra marine operasjonar, som er ein heilt sentral del av gjennomføringa av mange av Kværner sine prosjekt.

Konsekvensane ein sjøkabel vil ha for industrien som Kværner er ein del av er etter Kværner sitt syn ikkje dekkja i konsekvensutgreiinga. Kværner vil difor be om at ei oppdatert konsekvensutgreiing kor konsekvensane tiltaket har for verft- og baseverksemdar, og ev. andre delar av den offshoreretta leverandørindustrien, er inkludert.

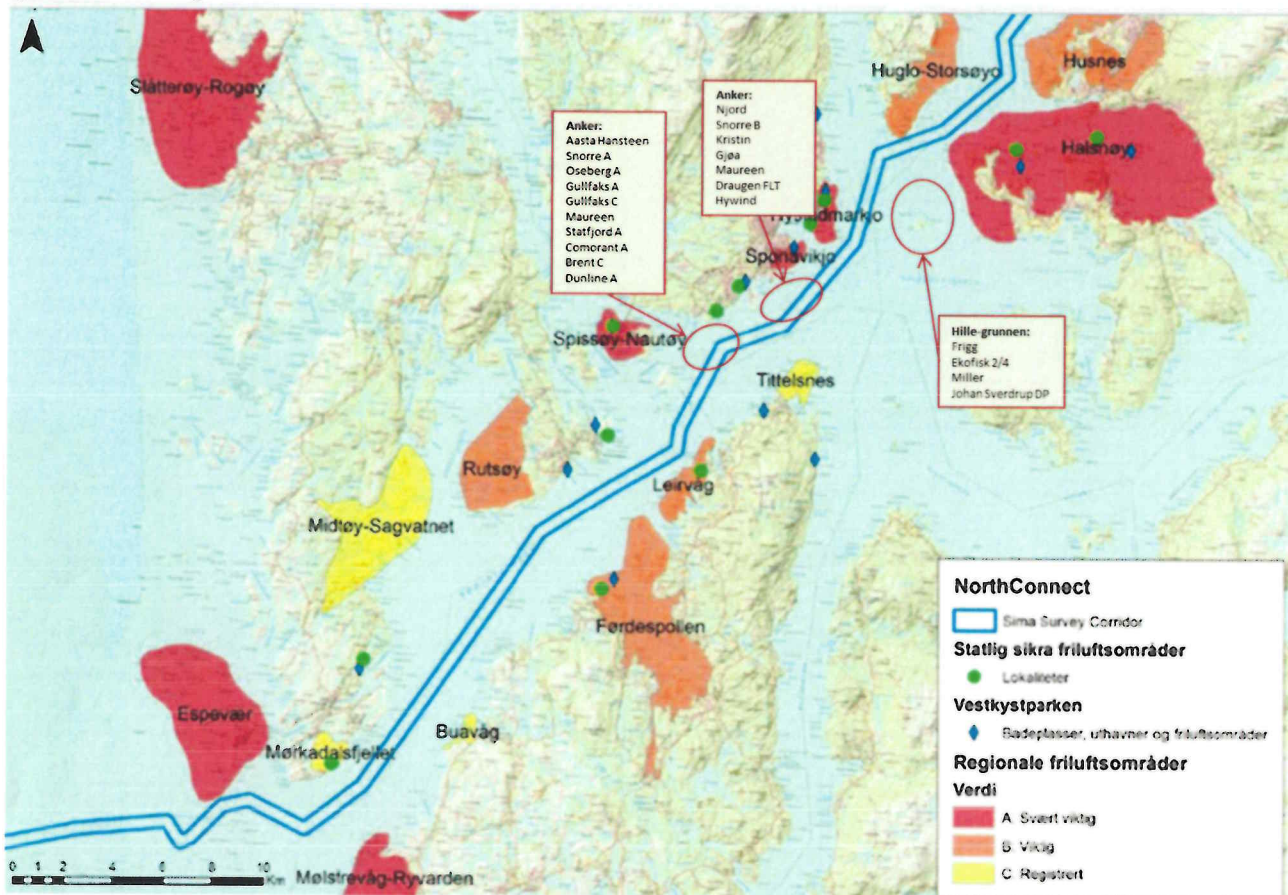
Aktivitetar i sjøområda rundt verftet

Både for Kværner og andre verksemdar er tilgang til fjordar og dei nærliggjande sjøområda avgjerande for evna til å gjennomføra store og kompliserte prosjekt. Kværner sitt verft på Stord har eksistert i snart 100 år. Verksemda leverte si første plattform, Statfjord A, i 1977 og har sidan den gong vore ein sentral del av den norske olje- og gassnæringa. Fleire titals plattformer og andre installasjonar for Nordsjøen har sett dagens lys på Stord. Felles for dei fleste er at fjorden og havnebassenget rundt verftet har spela ei nøkkelrolle i gjennomføringa av prosjekta.

Dette gjeld følgjande områder:

- > Sjøområdet frå verftet og mot Halsnøyfjorden/Klosterfjorden blir brukt til oppankring, samankopling av skrog og plattformdekk, sjøprøvar og innløft av modular.
- > Sjøområdet utanfor Kjetteinståa og Eldøy blir brukt til ankring av løftfartøy, og andre flytande installasjonar som til dømes lastebøyer, halvt nedsøkkbare plattformer og vindmøller.
- > Det grunne området rundt øya Hille ved Halsnøy blir brukt til mellombels nedsetting av større strukturar som til dømes stålunderstell.
- > Digernessundet blir brukt til samankopling av store og djuptgåande installasjonar. Fram til midten av 90-talet var dette eit mykje brukt område for samankopling og ferdigstilling av Condeep-plattformer. I dag er det SPAR-plattformen Aasta Hansteen som er oppankra i Digernessundet. Minst eitt av dei to sjøankera er plassert i området kor den nye kabeltraseen er planlagt.

Kartet under gir ei oversikt over tidlegare prosjekt kor det har vore gjennomført marine operasjonar i sjøområdet kring verftet.

Fleire flytande installasjonar

Etter kvart som oljeindustrien migrerer nordover, er det venta at det framover vil bli ein aukande andel flytande offshoreinstallasjonar, som til dømes halvt nedskubbare plattformer, Sevan-type plattformer og skipsforma installasjonar som FPSO. Tilgang til djupe fjordar, djupvasskaiar og nærliggjande sjøareal vil difor bli endå viktigare framover. For Kværner sin del er dette ein føresetnad for å i det heile tatt kunne gjennomføre slike prosjekt, og det er eit viktig konkurransefortrinn. Det er også av denne grunnen at Kværner nyleg vedtok å investera 370 millionar kroner i nytt kaianlegg, spesialtilpassa flytande installasjonar. Parallelt har Kværner over tid investert i demoleringsanlegget på Eldøyane, både på land og i sjø, for å kunne ta imot tungløftfartøy og utrangerte installasjonar som skal hoggast opp og resirkulerast. Det vil også kunne bli aktuelt med fleire prosjekt som skal gjennomføra ein såkalla «in-shore hook-up» – altså samankopling av plattformdekk og skrog i dei nærliggjande sjøområda. Alle desse prosjekt-typene involverer store marine operasjonar, kor det vil vera viktig med tilgang til dei kringliggjande sjøområda.

Restriksjonar

Kværner opererer i ein internasjonal konkurranse med stort fokus på kostnader og pris. Det vil alltid vera ei frykt for at tiltak som den planlagte sjøkabelen vil kunne introdusera restriksjonar som er kostnadsdrivande, som legg avgrensingar på høvet vårt til å gjennomføra operasjonane, eller som medfører regulering og restriksjonar som kompliserer prosjektgjennomføringa.

Ei konsekvensutgreiing bør difor synleggjera kva restriksjonar ein eventuell sjøkabel vil medføra for anna aktivitet. For Kværner sin del vil aktuelle problemstillingar vera høve til oppankring og nedsetting av strukturar, tryggleiksavstand til kabelen og andre avgrensingar for marine operasjonar i nærleiken av kabelen, til dømes slep av strukturar inn og ut fjorden langs kabel. Korleis vil eit eventuelt nytt regelverk bli handheva med omsyn til søknadsprosessar og liknande? Kva krav om undersøking og dokumentasjon vil bli stilt der løftefartøy kryssar eller går langs med kabeltrasé med last hengande i krokane? Sistnemnte problemstilling er aktuell for mange strukturar som blir levert til Kværner sitt demoleringsanlegg på Eldøyane. I tillegg vil tungløftfartøy i periodar ha behov for å bruka sjøanker, dersom dei blir liggande ein periode kor det er naudsynt å gå over frå dynamisk posisjonering til oppankring. Kva ekstra restriksjonar og dokumentasjonskrav vil desse fartøya måtte halda seg til dersom det ligg ein sjøkabel i fjorden?

Oppsummering

Slik kabeltraséen er skissert i NorthConnect sine planar vil den kunne komme i konflikt med typiske marine operasjonar som Kværner og andre aktørar gjennomfører i dei aktuelle sjøområda. Kværner tykkjer det er positivt at det vert lagt opp til ei grundig konsekvensutgreiing, men meiner det er viktig at næringa som Kværner er ein del av, og som sysselset mange og er viktig for Sunnhordlands-regionen, også vert inkludert i konsekvensutgreiinga, ikkje minst når kabeltraseen er tenkt plassert tvers gjennom fjordområder som i mange tiår har vore nytta av denne industrien. Verken i konsekvensutgreiinga eller i lista over høringsinstansar er denne næringa inkludert. Kværner ber difor om at det vert gjennomført ei oppdatert konsekvensutgreiing kor konsekvensane tiltaket har for verft- og baseverksemdar, og ev. andre delar av den offshoreretta leverandørindustrien, er inkludert.

Vennlig helsing
for Kværner AS

Steinar Røgenes
Konserndirektør EPCI Kværner

Kopi:

Stord kommune

From: Naustdal, Odd <Odd.Naustdal@kvaerner.com>
Sent: 23. mars 2018 14:20
To: NVE; post@stord.kommune.no
Cc: Marcussen Kristian; Andreas Moe Larsen
(Andreas.Moe.Larsen@stord.kommune.no)
Subject: Høyringsuttale NorthConnect straumkabel frå Noreg til Storbritannia
Attachments: 180323 Høyring NorthConnect.pdf

Hei.

Vedlagt er høyringsuttale frå Kværner vedrørende konsesjonssaken om straumkabel frå Noreg til Storbritannia.

Venleg helsing

Odd Naustdal
Kommunikasjonssjef / Head of Communications West Norway
Kvaerner

Mobile: +47 905 76 079
E-mail: odd.naustdal@kvaerner.com
Web: www.kvaerner.com

Kværner AS
Visiting address: Eldøy , 5404 Stord
Postal address: PO Box 2000 , 5409 Stord
Registered in Norway, registration no. 916 297 807 VAT

This e-mail and any attachment are confidential and may be privileged or otherwise protected from disclosure. It is solely intended for the person(s) named above. If you are not the intended recipient, any reading, use, disclosure, copying or distribution of all or parts of this e-mail or associated attachments is strictly prohibited. If you are not an intended recipient, please notify the sender immediately by replying to this message or by telephone and delete this e-mail and any attachments permanently from your system.

Høyringsuttalelse Northconnect

Undertegnende driv fiske etter reker med trål hovedsaklig i ytre del av Hardangerfjorden og ved kysten utenfor. Høyringsuttalelsen gjelder da konflikter i forhold til dette. Hovedsaklig områder som dekkes av kart 9 og 10 i søknad.

Ser og att det er div. kart med forskjellige trasse alternativ i søknaden men, rekner med kart 9 og 10 er dei gjeldende. Dette passer og med posisjoner eg har motatt direkte fra Northconnect.

Kabelen i sjø er den desidert største natur inngrepet i prosjektet 665Km X 10-50m. Dette kan lett bli gløymt da den ikkje er synlig og i konflikt med folk flest.

I søknaden beskrives løsninger for å unngå konflikter og avbøtende tiltak. I hovedsak er det nedgraving av kabel og steindumping over kabel, slik att den ikkje skal ta skade av tråling. Det virker som om det er beskyttelsen av kabelen som er det viktige og ikkje problemer for andre.

I det angjeldande området (Kart 9 og 10) er traseen for kabler planlagt lagt **midt** i dei fleste trålfelta som er her. Dette viser og posisjoner som eg har fått direkte fra Northconnect. Desse trålfelta er utvikla over fleire generasjoner. Eg kan ikkje sjå att det er planlagt alternative trassear, som går utenom desse trålfelta. Dette burde vert gjort. Karta over trålfelta er tilgjengelige fra Fiskeridirektoratet. Dei er og brukt i utredninga «Konsekvenser for fiskeri, havbruk og skipsfart» Fig 4.15 men her er ikkje dei valgte trasseane tegna inn.

Reketrålerane som tråler i desse områda er små, typisk mellom 8-15m. Utstyret er da tilsvarende lite slik att hindringer på botn vil skade utstyret. All steindumping vil da i tillegg til å ødelegga bunnfaunaen som reker lever på (mudder). Gjøre det umulig å tråle. Når ein tråler treng ein, eit rett strekke å dra og, desse felte er små, så hindringer i desse vil ødeleggja trålfelta for alltid. Ned spyling av kabel vil være eit bedre alternativ. Men som fig 2.2 i utredningen «Konsekvenser for fiskeri, havbruk og skipsfart» viser kan det føre til ujevnheter i botn som i ugunstige tilfeller kan føre til fastkjøring og skade på utstyr.

Konklusjonen fra meg blir da.

Trasse legges utenom registrerte trålfelt ved kysten. Visst den likevel må legges i trålfelt skal den krysse trålfelta mest mulig på tvers. Kabelen beskyttes ved ned spyling, og naturlig tildekking. Kabler **skal være** overtrålbare etter på. Fisker holdes ansvarsløs for eventuelle skader påført kabeler ved tråling.

Geir Erik Strand

Bømlo 28/3-2018

NVE

Innsendt dato: 28.03.2018

Referansenummer: UPGFRU

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Kontaktinformasjon for virksomhet	
Organisasjonsnummer	997039521
Foretaksnavn	SANTOS V/GEIR ERIK STRAND
Adresse	Kalavågssjøen 50
Postnummer	5443
Poststed	BØMLO
Foretakets telefonnummer	Ikke angitt
Foretakets e-postadresse	g.e.stra@online.no
Fornavn	GEIR ERIK
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	STRAND
Telefon	482 45043
E-post	g.e.stra@online.no
Organisasjonsnummer	Ikke angitt
Foretaksnavn	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	Ikke angitt
Høringsuttalelse som vedlegg	Høyring NVE.pdf
Vedlegg av bilder og kart	

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091

Majorstua, 0301 Oslo

NorthConnect – Høringsuttalelse til konsesjonssøknad

Undertegnet er en huseier i Simadalen, og har følgende kommentar til NorthConnect sin konsesjonssøknad.

Luftledning mellom omformeranlegg og transformatorstasjon

Det er omsøkt luftledning mellom omformeranlegg og transformatorstasjon. En luftledning over veien vil sperre fri utsikt langs dalen, både opp og nedover dalen. Veien i Simadalen er en viktig reisemål for turister, og en luftledning vil kunne redusere opplevelsesverdi for turister. Mens det er en større kraftutbygging nede ved fjorden, fremstår utsikten fra veien og langs dalen som lite berørt, noe som bidrar til å dempe den visuelle virkningen av kraftutbyggingen.

I konsekvensutredningen er luftledningen vurdert til å ha et lite negativt omfang for friluftsliv i området. Denne konklusjonen vurderes å undervurdere omfang av tiltaket. Friutsikt langs dalen er en viktig del av opplevelsesverdi langs veien og Simavassdrag, og et av grunnlagene til reiselivet i området. Omfanget bør settes til middels negativt ettersom det vil føre til en forringet verdi for friluftsliv og reiseliv. Konsekvensen bør heves til liten-middels konsekvens.

I konsekvensutredningen for reiseliv fremgår det at Simadalen ikke er et område turister reiser til for å oppleve natur. Denne påstanden er ikke helt riktig, og legger kun vekt på at turister besøker Sima kraftverk. Realiteten er at den storeslåtte naturen og naturopplevelsen er et viktig grunnlag for reiseliv i Simadalen, bl.a. med tanke på turmuligheter langs Simavassdrag, utsikten mot fjord og fjell, Kjeåsen og Skytjefossen. Denne misforståelsen av reiseliv i Simadalen fører til at konsekvensutredningen undervurderer omfang av tiltaket, og dermed konsekvens.

Det vil derfor være svært uheldig å sperre denne utsikten med en luftledning. Mens nedgraving av forbindelsen vil føre til et inngrep i elva i anleggsfasen, vil dette inngrepet være begrenset og kortvarig. Sett i forhold til en langvarig visuell konsekvens knyttet til en luftledning, ønsker undertegnede at NVE vektlegger den visuelle opplevelsen og stille krav til etablering av en kabelforbindelse mellom omformeranlegg og transformatorstasjon.

Tapt friluftsområde – badekulp/fiskeplass

Anlegget og tilhørende nettilknytning ligger tett inn til et badekulp/fiskeplass. Dette området er svært populært i en friluftsliv/reiseliv sammenheng, både med lokale innbygere og turister. Området er ikke særskilt uttalt eller vurdert i konsekvensutredning for friluftsliv, noe som vurderes som uheldig grunnet nærhet til anlegget, og omfang av inngrepet. I konsekvensutredning for reiseliv, som omtalt over, undervurderes verdien av naturopplevelsen i en reiselivssammenheng.

Etablering av anlegget vil føre til en stor forverring av opplevelsesverdien ved denne plassen, og NVE bør stille krav til at konsekvenser for dette området vurderes særskilt. Videre, bør NVE krever

avbøtende tiltak i form av at arealet gjenskapes et annet sted langs elva. På grunn av nærhet til anlegget, vil mulighet for skjermingstiltak være svært begrenset.

Utforming omformeranlegg og konsekvenser for landskap og opplevelsesverdi

I konsesjonssøknaden er det lagt frem visualiseringer om utforming av det planlagte omformeranlegget. Det fremgår at NorthConnect ønsker å «prioritere en arkitektonisk utforming av bygningsmassen som sikrer at anlegget harmonerer i størst mulig grad med omgivelsene». Samtidig ønsker NorthConnect «å utforme bygget slik at det viser og gjenspeiler både størrelsen og spenstigheten i prosjektet».

I landskapsutredningen kommer det frem at anlegget vil være godt synlig fra fjorden, men den vil innordne seg et allerede utbygd landskapsrom. Det kommer ikke frem i utredningen at kraftutbygging i Simadalen er dominert av gråtoner, noe som harmonerer til dels med landskapet. Den foreslåtte omformerstasjonen med en gul sikksakk linje på vegg og tak vil derimot være et svært tydelig element i landskapsbildet, og vil tvilsomt innordne seg i landskapsrommet. Tross eksisterende kraftutbygging, preges Simadalen av en storslått natur og et spektakulært landskap med stor opplevelsesverdi. Dersom omformeranlegget etableres som foreslått, vil dette kunne ha negative konsekvenser for landskapsbildet sett fra fjord, fjell og dal, noe som vil kunne påvirke opplevelsesverdien for beboerne, friluftsutøvere og turister.

Konsekvensutredningen for friluftsliv og reiseliv ser ikke ut til å ha basert sine vurderinger på en utforming av bygningen som vist i konsesjonssøknaden, trolig fordi visualiseringer og fagvurderinger har foregått parallelt. Konsekvensutredningen for reiseliv konkluderer med et lite negativt omfang basert på en vurdering om at turistene reiser ikke til området for naturopplevelsen, men heller for å besøke kraftverket. Som omtalt tidligere i dette brevet, er denne påstanden ikke helt riktig. Mange turister besøker Simadalen nettopp for natur- og landskapsopplevelsen, bl.a. områder som Kjeåsen og Skytjefossen som konsekvensutredningen for friluftsliv har verdisatt som hhv stor og middels verdi. Konsekvensutredningen og særlig omfangsvurderingen vurderes å være mangelfull, og gi et feil bilde av reiselivsverdien i Simadalen.

Utredningen poengterer avslutningsvis at "god landskapstilpasning av veger, transformatorstasjon og muffestasjoner er viktig i en samlet vurdering". Utredningen har likevel ikke vurdert hvilken konsekvens det vil være ved en bygning som står i sterk kontrast til landskapet. Det er dermed ikke vurdert hvilke effekter utforming av bygningen vil kunne ha på opplevelsesverdi for besøkende, noe som er en viktig moment i en samlet vurdering av konsekvenser for friluftsliv og reiseliv.

Det planlagte omformeranlegget vurderes å stå i sterk kontrast til NorthConnects målsetting om å harmonere med omgivelsene. I konsesjonssøknaden viser NorthConnect frem en visualisering for likeretteanlegget i Skottland hvor det er tydelig lagt ned et godt arbeid i å få til en god landskapstilpasning med bl.a. grønntak. Det er beklagelig at Eidfjord kommune har lagt frem et ønske om at NorthConnect skal gå videre med en arkitektonisk løsning som vil redusere opplevelsesverdi i Simadalen, i stedet for å tilstrebe utforming av bygningen med materialer og farger som demper inntrykket.

NVE bør stille krav til at det utføres en utredning av hvilke konsekvenser den planlagte utformingen vil ha for landskapsbildet, friluftsliv og reiseliv. Når konsekvensene er såpass avhengig av hvordan bygningen utformes, er det svært viktig at konsekvensutredningene baserer seg på planlagt utforming og ikke et overordnet plankart for stasjonstomten. NVE bør stille krav til en bedre landskapstilpasning av bygningen for å redusere de visuelle konsekvensene. Det bør vektlegges reduserte konsekvenser for landskapet, friluftsutøvere, turister og andre berørte fremfor en arkitektonisk utforming og ønsker om en bygning i sterk kontrast til landskapet.

Transport og trafikk

Konsesjonssøknaden viser til at store komponenter, fyllmasse, grus og lignende er antatt transportert til anlegget med båt til et av kaianleggene i Simadalen. Videre, fremgår det av konsesjonssøknaden at NorthConnect vil ta nødvendig miljøhensyn med tanke på lokalmiljø, veitrafikk og turisme. Det vil søke å tilpasse tidspunkter for transport gjennom Eidfjord slik at belastningen blir akseptabel, bl.a. ved å ta hensyn til tidspunkt hvor barn går til og fra skole, samt anløp av cruiseskip.

Fylkesveien fra Eidfjord til Simadalen er meget smal og uoversiktlig. Det er flere steder som vil være utfordrende for tungtransport å møtes. Særlig sommerstid er veien godt trafikkert av turister. Særlig ved cruiseskipanløp er det mange busser og syklistene på denne veien. Slik veisituasjon er i dag, vil anleggsrelatert transport kunne utgjøre et betydelig trafiksikkerhets- og fremkommelighetsproblem. Mens påstandene om transportvei og tiltak trolig er lagt frem i god tro, er realiteten at svært lite vil fraktes sjøveien, og det vil være utfordrende å styre transporten som fremlagt i konsesjonssøknaden.

Utfordring med sjøtransport er at det kreves samtidig leveranse av store mengder materiale for at det skal være lønnsomt. Det kreves en samlet produksjon, og tilstrekkelig lagringsareal på anleggsplassen. Realiteten med slike prosjekter er at transport av betong og bygningsmaterialer vil komme fortløpende og etter behov, noe som egner seg ikke til sjøtransport. Elektrisk utstyr/komponenter vil trolig komme fra utlandet, og vil typisk leveres fortløpende med trailer direkte fra utlandet. Dersom påstand om mye sjøtransport ikke realiseres, vil trafikkbildet på lokale veier være noe helt annet enn det som er vurdert og lagt til grunn i konsesjonssøknaden.

Konsesjonssøknaden legges også opp til styring av transport. Erfaring fra tilsvarende prosjekter er at det er svært utfordrende å styre leveranser, særlig når leveranser kommer fra utlandet, og med flere ledd fra leverandør til transportør. Videre vil det være 87 cruiseskip anløp i Eidfjord i 2018, og opp mot 135.000 cruisegjester. Dersom NorthConnect skal tilpasse seg cruiseskip anløp og turister, vil det utgjøre en betydelig begrensning for effektiv anleggsarbeid.

Med mindre NorthConnect konkret bestiller leveranse ved båt, eller stiller konkrete krav til når leveranser skal ankomme anlegg, kan leverandør/transportør kjøre lovlig på norske veier helt frem til anleggsplassen. Realiteten er at NorthConnect-prosjektet vil utløse en betydelig tungtransport på Fylkesveien fra Eidfjord til Simadalen. Ved et stort antall cruiseskipanløp, i tillegg til øvrige turister, foreligger det en vesentlig faremoment og ulempe som må vurderes på en bedre måte, ikke minst i Eidfjord sentrum når skip er lagt til kai er det et stort antall folk i sentrumsområdet.

I konsesjonssøknaden er dette temaet forsøkt lagt på siden ved en antagelse om en stor andel sjøtransport. NVE bør kreve en grundig og realistisk vurdering av transportsituasjonen sammen med Statens vegvesen og Eidfjord kommune for å sikre at NorthConnect kan gjennomføre anleggsarbeid uten vesentlig fare eller ulempe for alle typer veibrukere. Vurderingen bør redegjøre for avbøtende tiltak basert på en realistisk forutsetning om tungtransport, og kartlegging av utfordrende punkter langs fylkesveien. Videre bør det stilles krav om utarbeidelse og godkjenning av en transportplan gjennom MTA-planen som redegjør for konkrete tiltak for å begrense ulempe og risiko forbundet med transportvirksomhet. Typisk bør det vurderes bruk av kontrollpunkter utenom Eidfjord, skilting og informasjon, veiutbedring og evt. trafikk kontroll mm.

Ansvar for transport er et vanskelig tema ifm kraftutbyggingsprosjekter, og økt transportmengde ligger trolig innenfor det veien er klassifisert for. Likevel, er det svært viktig at NVE vurderer risiko og ulempe knyttet til et kraftutbyggingsprosjekt, og adkomst til anlegget er et av de sentrale temaene.

Oppsummering

Omsøkt tiltak er et viktig ledd i klimasatsing, men det reageres på et par punkter i konsesjonssøknaden og tilhørende konsekvensutredninger hvor det ikke er gjort et tilstrekkelig arbeid for å vurdere og redusere konsekvenser knyttet til prosjektet.

- En luftledning mellom omformeranlegg og transformatorstasjon vil sperre fri utsikt langs dalen sett fra veien. NVE bør kreve at forbindelsen kables.
- Anlegget vil ligge tett på en badekulp/fiskeplass som er populær for lokale innbyggere og turister. Det er lite som kan gjøres for å skjerme dette fra utbyggingen og NVE bør stille krav om etablering av et erstatningsareal lengre opp/ned elva.
- I stedet for å få bygningen til å harmonere med omgivelsene, har NorthConnect foreslått, etter ønske fra Eidfjord kommune, en bygning som står i sterk kontrast til landskapet med konsekvenser for beboerne, friluftsutøvere og turister. NVE bør stille krav om en god landskapstilpasning for å dempe det visuelle inntrykket og at konsekvensen for friluftsliv og reiseliv utredes basert på planlagt utforming.
- NorthConnect har antatt at mesteparten av tungtransport kommer sjøveien. Realiteten vil trolig være at mesteparten kommer på vei, og dermed på tidspunkter som NorthConnect har lite kontroll over. Det er viktig at NorthConnect vurderer en realistisk situasjonen og ikke en ønsket situasjon.

Med vennlig hilsen

Håkon Hansen

From: Grethe & Håkon Hansen <h-odd-ha@online.no>
Sent: 1. april 2018 10:45
To: NVE
Subject: Høringsuttalelse NorthConnect. Saksnr 201101044
Attachments: NorthConnect høringsuttalelse.docx

Hei,

Legger ved høringsuttalelse i forbindelse med konsesjonssøknad for NorthConnect (saksnr 201101044).

Det er fint om dere kan bekrefte at uttalelsen er mottatt.

Mvh
Håkon Oddvar Hansen

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref
201101044

Vår ref
18/573-2

Dato
6. april 2018

Høring av søknad om ny strømkabel til Storbritannia

Vi viser til høring om ovennevnte.

Klima- og miljødepartementet vil avvente høringsinstansenes syn og Olje- og energidepartementets videre oppfølging av saken.

Med hilsen

Anne Gislerud (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristian Rasmussen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Att:

Deres ref.
201101044

Vår ref.
18/872-9 646.2/OLLI

Dato:
Oslo, 09.04.2018

Høring - Konesjonssøknad fra selskapet NorthConnect KS om å bygge en ny sjøkabel mellom Norge og Storbritannia

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til ovennevnte høring fra NVE.

LO mener denne kabelen ikke bør vurderes bygget før erfaringene med den store økningen av utenlandskapasiteten Norge får frem mot 2021 foreligger.

Norge har for få år siden økt kapasiteten til Danmark (2014) med 40 %. I tillegg bygger nå Statnett to kabler hhv. til Tyskland og England.

De nye kablene har en meget stor kapasitet. De har hver for seg en kapasitet tilsvarende 80 prosent av den sammenlagte kapasiteten til de fire kablene som er bygget til Danmark. Sammenlagt vil det si at Norge i løpet av få år mer enn doubler utenlandskapasiteten.

Norge har tradisjoner innen energisektoren for å gå skrittvis og kunnskapsbasert frem. LO mener det er meget viktig for industriutviklingen i Norge at erfaringene fra de faktiske konsekvensene av kapasitet og drift ved en så stor økning av utenlandskapasitet trekkes før nye prosjekter vurderes eller gis konsesjon.

LO registrerer at selskapet NorthConnect understreker at selskaps-konstruksjonen er eid av offentlig eide kraftselskaper i Norge og det statlig eide svenske kraftselskapet. Regjeringen åpnet for privat eierskap av utenlandskabler og denne konstruksjonen må i denne sammenhengen defineres som det.

LO har vært tydelige på at sentralnettet i Norge, inkludert utenlandskablene, må eies og drives av Statnett som sentralnettsoperatør. Selskaper som forvalter eierskapet til viktig infrastruktur må være 100 % statlig eid.

LO mener kravet om det funksjonelle og selskapsmessig skillet mellom produksjon av kraft og fremføring av kraft må tilsi at kraftprodusentene som eier NorthConnect ikke skal kunne søke om konsesjon til å bygge en utenlandskabel.

LO kan heller ikke se at eierne av disse selskapene Oslo Kommune, Agderkommunene, Rogalandskommunene og Statkraft er tjent med å utfordre den posisjonen Statnett har som sentralnettsoperatør og presse på for en uforsvarlig vekst i eksportkapasiteten for kraft.

LO mener denne søknaden ikke må innvilges. LO registrerer at behandlingen av konsesjon for bygging av utenlandskabler skal behandles av kongen i Statsråd og at avgjørelsen ikke kan ankes.

LO mener Regjeringen må legge behovet for skrittvis og kunnskapsbasert utvikling av utenlandskapasiteten til grunn og avslå søknaden.

LO legger til grunn at kostnadene selskapet har til utredninger er selskapenes egen risiko og at det ikke er slik at samfunnet skal ta kostnadene ved et avslag.

LO registrerer at Stortinget på nytt endrer energiloven og slår fast at Statnett skal eie, drifte og bygge utenlandskabler. LO forutsetter at det ikke medfører at samfunnet og nettkundene skal ta regningen for dette prosjektet ved at Statnett kjøper det. NorthConnect har selv foretatt en vurdering av om prosjektet skal utredes og må hefte for egne vedtak.

Det vises til at kabler til Storbritannia sannsynligvis vil medføre større inntekter til operatøren og indirekte til kraftprodusentene. Gitt et prisnivå på kraft i Storbritannia på omkring det doble av det norske vil en stor kapasitet til Storbritannia bidra til økt kraftpris i Norge.

LO vil til slutt fremheve at, i motsetning til mange EU land, ligger Norge godt over de målsetningene EU har satt for kapasitet mellom land.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Terje O. Olsson
(sign.)

Kenneth Sandmo
(sign.)

Saksbehandler: Olav H. Lie

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.

From: May Iren Julsrud <May.Iren.Julsrud@lo.no>
Sent: 9. april 2018 14:46
To: NVE
Subject: 18/872-9 Høring - Konesjonssøknad fra selskapet NorthConnect KS om å bygge en ny sjøkabel mellom Norge og Storbritannia
Attachments: Høring - Konesjonssøknad fra selskapet NorthConnect KS om å bygge en ny sjøkabel mellom Norge og Storbritannia.docx.pdf

Se vedlagte dokumenter.

ArkivReferanse:#0ccc4c75d904466db9d17128056cc35d2018000872#ACOS.WEBSAK#

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Vår dato: 12.04.2018
Vår ref: 2018/827 - 8813/2018 / T10
Dykkar ref: 201101044-57

Høyring - NorthConnect

Det blir vist til dykkar brev, dagsett 07.02.2018, om høyring av ny straumkabel til Storbritannia. Stord formannskap vedtok 11.04.2018 følgjande uttale:

Leverandørindustrien er svært viktig for verdiskaping og sysselsetting, både lokalt og nasjonalt. Gjennom omstillingsprosessar har industrien dei siste åra styrka konkurransekrafta, og vunne store oppdrag i sterk, internasjonal konkurranse. Det er difor viktig at sjøkabelen NorthConnect ikkje førar til operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien.

Stord kommune er uroa over at konsekvensutgreiinga for straumkabelen NorthConnect ikkje drøftar konsekvensar for leverandørindustrien, og meiner konsekvensutgreiinga må oppdaterast med konsekvensar for vefst- og baseverksemdar sine maritime operasjonar.

Dersom konklusjonen i ei oppdatert konsekvensutgreiing er negative konsekvensar for leverandørindustrien, vil Stord kommune gå imot at Olje- og energidepartementet gjev konsesjon til tiltaket.

Stord kommune har elles ikkje merknadar til konsekvensutgreiinga eller tiltaket.

Med helsing

Andreas Moe Larsen
kommuneplanleggjar

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Vedlegg

1 Særutskrift Høyring - NorthConnect - straumtilknytning til Storbritannia

Kopi til:

KVÆRNER AS

Postboks 74

LYSAKER

Saksnr
15/18

Utval
Formannskapet

Møtedato
11.04.2018

HØYRING - NORTHCONNECT - STRAUMTILKNYTING TIL STORBRITANNIA

Framlegg til vedtak:

Stord kommune gjev følgjande høyringsuttale:

Leverandørindustrien er svært viktig for verdiskaping og sysselsetting, både lokalt og nasjonalt. Gjennom omstillingsprosessar har industrien dei siste åra styrka konkurransekrafta, og vunne store oppdrag i sterk, internasjonal konkurranse. Det er difor viktig at sjøkabelen NortConnect ikkje førar til operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien.

Stord kommune er uroa over at konsekvensutgreiinga for straumkabelen NorthConnect ikkje drøftar konsekvensar for leverandørindustrien, og meiner konsekvensutgreiinga må oppdaterast med konsekvensar for vefts- og baseverksemdar sine maritime operasjonar.

Dersom konklusjonen i ei oppdatert konsekvensutgreiing er negative konsekvensar for leverandørindustrien, vil Stord kommune gå imot at Olje- og energidepartementet gjev konsesjon til tiltaket.

Stord kommune har elles ikkje merknadar til konsekvensutgreiinga eller tiltaket.

Saksprotokoll i Formannskapet - 11.04.2018

Vedtak

Stord kommune gjev følgjande høyringsuttale:

Leverandørindustrien er svært viktig for verdiskaping og sysselsetting, både lokalt og nasjonalt. Gjennom omstillingsprosessar har industrien dei siste åra styrka konkurransekrafta, og vunne store oppdrag i sterk, internasjonal konkurranse. Det er difor viktig at sjøkabelen NortConnect ikkje førar til operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien.

Stord kommune er uroa over at konsekvensutgreiinga for straumkabelen NorthConnect ikkje drøftar konsekvensar for leverandørindustrien, og meiner konsekvensutgreiinga må oppdaterast med konsekvensar for vefts- og baseverksemdar sine maritime operasjonar.

Dersom konklusjonen i ei oppdatert konsekvensutgreiing er negative konsekvensar for leverandørindustrien, vil Stord kommune gå imot at Olje- og energidepartementet gjev konsesjon til tiltaket.

Stord kommune har elles ikkje merknadar til konsekvensutgreiinga eller tiltaket.

Handsaming

Samrøystes vedteke

Rådmannen, 09.03.2018

Dokumentliste

I	07.02.2018	NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia og invitasjon til møte
I	01.03.2018	KVÆRNER AS	Høyring - NorthConnect - straumtilknyting Noreg-Storbritannia
U	27.02.2018	KVÆRNER AS V Odd Naustdal	Høyring - NorthConnect - straumtilknyting Noreg-Storbritannia
S	09.03.2018		Høyring - NorthConnect - straumtilknyting til Storbritannia

Vedlegg

Innleiing (bakgrunn for saka)

Kommandittselskapet NortConnect KS har søkt om løyve til å byggje ein ny straumkabel i sjø mellom Sima i Eidefjord kommune og Peterhead i Skottland. Straumkabelen blir kalla «NorthConnect» og er planlagt med ein overføringskapasitet på 1 400 MW. Olje- og energidepartementet er konsesjonsmyndigheit, men har bede Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å handsame og vurderer planane. NortConnect KS søker om konsesjon etter energilova og havenergilova.

Traseen går gjennom sjøområde i Stord kommune.

NVE ønskjer høyringsinstansane sine innspel på mellom anna følgjande:

- Kva meiner høyringsinstansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok greidd ut?
- Forslag til justeringar i planane for å redusere moglege negative verknadar av tiltaket
- Forslag til vilkår for drift av kabalen

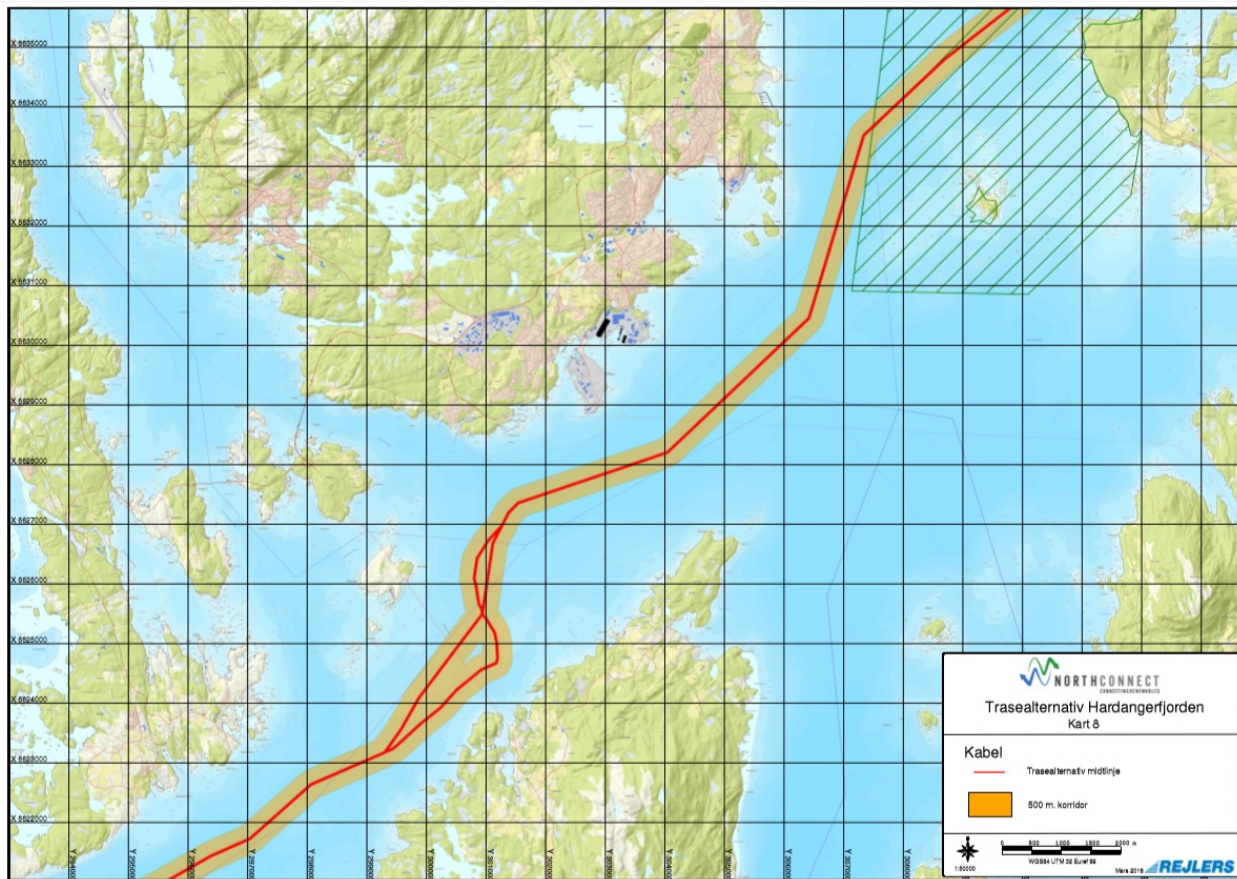
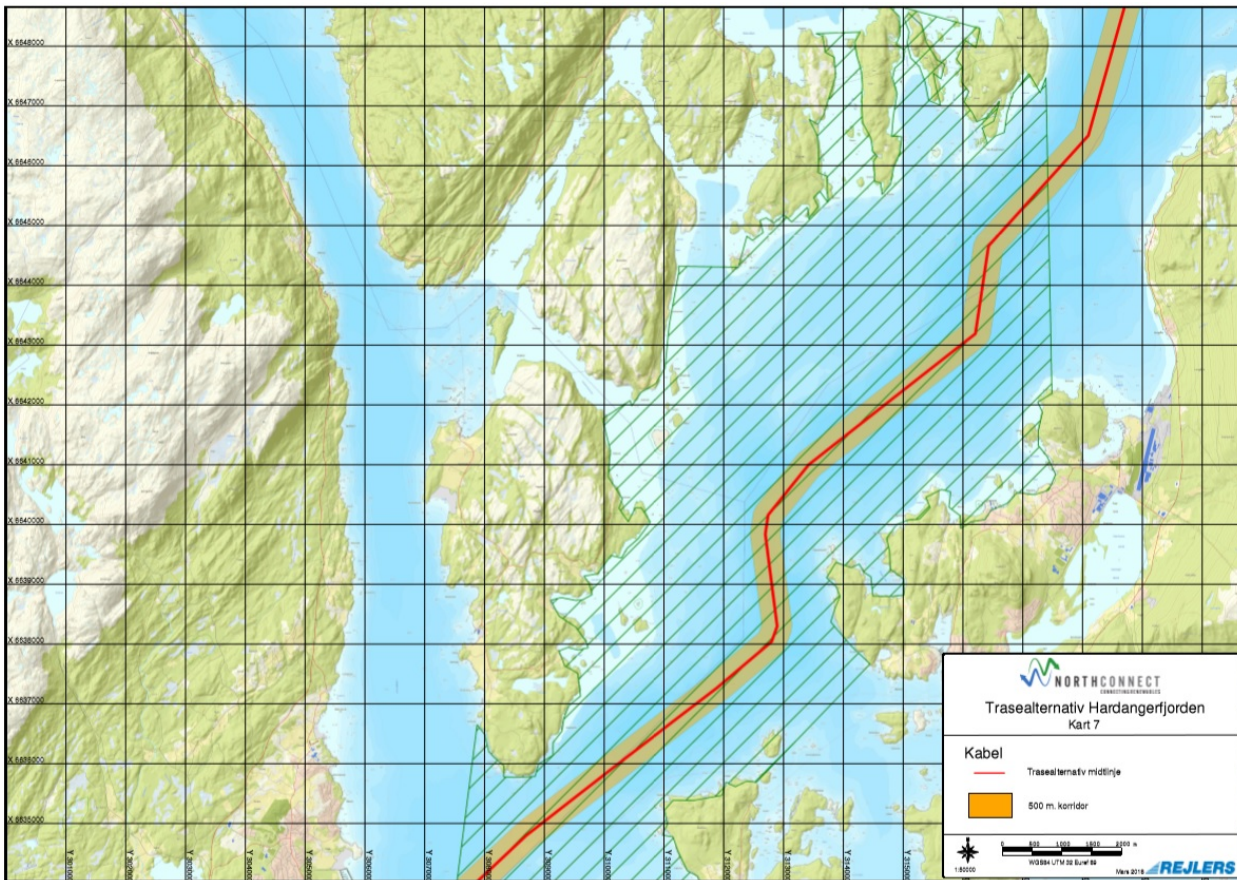
Søknadsfristen er 15. april 2018. Søknad med konsekvensutgreiing er tilgjengeleg på NVE sin nettstad: www.nve.no/kraftledninger.

Kart over kabeltrasé. Kjelde: NVE

Saksutgreiing (fakta, saksopplysningar)

Traseen går ut Harangerfjorden sør for Huglo, kryssar Langenuen og går langs Stordøy, før den går ut Bømlafjorden sør for Otterøya i Bømlo kommune. Det er lagt ein tryggingsskorridor på 250 meter på kvar side av kabelen. NVE forventar at kommunane kartfestar ei omsynssone eller bandleggingssone over traseen.

Kart over kabeltrasé i Stord kommune. Kjelde: NorthConnect KS

NorthConnect KS skildrar korleis sjøkabelen vil bli lagt på sjøbotnen:

«Sjøkabelen skal grøftes der bunnforholdene tillater det. Dersom kabelen legges på fjell eller i områder hvor nedgravning ikke er mulig skal den tildekkes forsvarlig. Ved legging av sjøkabel vil anleggsfasen gi forstyrrelser for skipsfart og båtliv. Etter nedgravning eller tildekking av sjøkabelen vil denne ikke ha noen påvirkning på skipsfart, fiske eller friluftslivet på sjøen. I driftsfasen vil det ikke være andre begrensninger enn forbud mot oppankring og bygging eller graving over kabeltraseen. Kabelen vil bli merket ved ilandføringspunktet, og den vil bli avmerket på sjøkart.»

Den ferdige sjøkabelen vil i utgangspunktet berre ha påverknad på sjøbotnen, medan utlegginga av kabelen vil påverka maritim ferdsle. Ein vil ikkje ha høve til å leggja anker i nærleiken av kabelen, men det kan vera mogleg å strekkja ankerline som kryssar kabelen. Dette må i så fall gjerast i samråd med operatøren.

Leverandørindustrien

Ankringsforbodet vil avgrensa høvet til ankring av skip og andre maritime konstruksjonar. Stord kommune har difor drøfta saka med Leirvik AS, Stordbase AS og Kværner AS. Dei to fyrstnemnde verksemdene meiner kabelen ikkje vil påverka deira drift. Kværner er kritisk til konsekvensutgreiinga, og finn ikkje at sine interesser er vurdert i søknaden.

Det er avsett hamne- og ankringsområde mellom Kjøtteintåa og Eldøyane, utanfor Skjærsholmane og i Digernessundet mot Otterøya i Bømlo kommune. Leverandørindustrien nyttar desse områda og andre sjøområde i Sunnhordlandsbassenget til samanstilling av prosjekta, og treng difor romsleg høve til undervassoperasjonar og å setje ned anker.

Industriaktørane er ikkje høyringspartar, men NorthConnect KS stadfesta i informasjonsmøte 05.03.2018 at traseen var drøfta med aktørane bak Highwind-prosjektet.

Kværner meiner at konsekvensane av ein sjøkabel for leverandørindustrien ikkje er dekkja av konsekvensutgreiinga, og ber om at den blir oppdatert med konsekvensar for verft- og baseverksemdar og eventuelle andre delar av den offshoreretta leverandørindustrien. Verksemda visar til at tilgang til fjordar og dei nærliggjande sjøområda er avgjerande for evna til å gjennomføra store og kompliserte prosjekt. Verftet har mellom anna nytta Halsnøyfjorden/Klosterfjorden, Kjøtteinståa og Eldøy, områda rundt Hille og Digernessundet i samanstilling av offshoreprosjekt. Når oljeindustrien flyttar nordover, ventar Kværner at det vil bli ein aukande del flytande offshoreinstallasjonar, og at tilgang til djupe fjordar, djupvasskaiar og nærliggjande sjøareal difor vil bli viktigare framover.

Kværner er uroa over om kabelen vil føra til restriksjonar som er kostnadskrevjande, som legg avgrensingar på høvet til å gjennomføra operasjonar eller som førar til reguleringar og restriksjonar som kompliserer prosjektgjennomføringa.

Kværner sender eige høyringssvar i saka.

Fiske og akvakultur

For fiske med andre reiskap enn botntrål vil det ikkje vera konfliktpunkter med kabelen. Det er registrert fiskeplassar med aktive reiskap i Tittelsnes/Klosterfjorden, som i hovudsak skal vera nytta av rekefiskarar. Kabeltraseen går gjennom dette området. Vidare finn ein fiskeplassar for passive og aktive reiskap i området Eldøyane-Leirvik og rundt Huglo. Registreringane av fiskeplassar er av eldre dato, og det er usikkert om dei viser dagens bruk av områda. Det er likevel klart at det er mykje fritidsfiske i sjøområda i Stord kommune.

Det er ingen aktive akvakulturanlegg langs kabeltraseen i Stord kommune. Gjeldande kommuneplanen rommar eit område avsett til akvakultur nord for Tveiteøyane ved Huglo, tidlegare nytta til kamskjeloppdrett. Traseen går gjennom marint område med framlegg til vern i ytre Hardangerfjorden. Dersom verneframlegget blir vedteke, vil ny akvakulturverksemd i dette området vera lite aktuelt uavhengig av straumkabel. Traseen utanfor verneområdet vil påverka høvet til å etablera nye akvakulturområde i framtida.

Traseen går i Stord kommune ikkje gjennom område avsett til akvakultur i regional kystsoneplan for Sunnhordland og Ytre Hardanger.

Andre omsyn

I Bømlafjorden og ytre Hardangerfjorden er sjøkabeltraseen planlagt i god avstand til registrerte skipsvrak.

Langs austsida av Huglo, ved Hystadmarkjo og Sponavikjo er det regionale friluftsområde. Konsekvensutgreiinga vurderer at desse ikkje vil bli påverka av tiltaket i driftsfasen. Store fartøy vil gje frå seg støy i anleggsfasen.

Traseen går gjennom marint område med framlegg til vern i ytre Hardangerfjorden. Dette er teke omsyn til i traseen, og er vurdert i konsekvensutgreiinga.

Konsekvensutgreiinga skildrar at anleggsfasen kan føra med seg mindre forseinkingar i ferjesambanda, noko som lokalt vil gjelda sambanda mellom Skjærsholmane og høvesvis Ranavik og Fjelberg/Sydnnes.

Korkje Stord kommunalteknikk, Stord hamnevesen, Stord Fitjar landbruks- og miljøkontor eller kulturtenester har merknadar til straumkabelen.

Vurdering

Rådmannen har i denne saka vurdert kabeltraseen sin påverknad på omgjevnadane i Stord kommune, og ikkje teke stilling til samfunnsmessige konsekvensar av straumkabelen og kraftutveksling med Storbritannia.

Rådmannen meiner at konsekvensane av sjøkabelen vil vera små for dei vurderte omsyna i saka, med unntak av moglege konsekvensar for leverandørindustrien.

Sjøkabelen vil ikkje føra til restriksjonar på fritidsfisket, berre fiske med botntrål vil bli påverka.

Kabelen vil påverka høvet til å setje av nye område til akvakultur i framtida. I sjøområda ved Huglo vil det truleg bli oppretta eit område for marint vern, som vil gjera at ny oppdrettsverksemd ikkje er aktuelt.

Leverandørindustrien har svært store ringverknader i Stord kommune, og treng tilgang til djupe fjordområder i nærleiken av verfta. Rådmannen meiner konsekvensutgreiinga manglar ei vurdering av kva konsekvensar straumkabelen førar til av operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien. Den føreliggjande konsekvensutgreiinga kan difor ikkje gje grunnlag for vedtak om konsesjon, og må bli oppdatert.

Rådmannen sitt syn er at ved interessekonflikt mellom omsyna til leverandørindustrien og straumkabelen, bør Stord kommune gå imot at det blir gjeve konsesjon.

Økonomiske konsekvensar

Tiltaket vil ikkje ha direkte økonomiske konsekvensar for Stord kommune. Sjøkablar gjev etter dagens regelverk ikkje eigedomsskatt eller andre inntekter til kommunane. Dersom kabelen påverkar konkurransekrafta til leverandørindustrien, vil kabelen ha negativ påverknad på økonomi og sysselsetting i lokalsamfunnet.

Miljømessig konsekvens

Konsekvensar for miljøet er skildra i konsekvensutgreiinga, og er vurdert til å vera små.

Folkehelse

Tiltaket vil i driftsfasen ikkje påverka folkehelsa.

Universell utforming

Ikkje vurdert

Beredskap

Tiltaket vil i driftsfasen ikkje påverka beredskapen i Stord kommune. Anleggsfasen gjev større sannsyn for skipskollisjonar, ikkje minst i den sterkt trafikkerte hovudleia i Bømlafjorden og Langenuen. Sannsynet for skipskollisjonar er likevel lavt.

Konklusjon, alternativ tilråding

Stord kommune gjev følgjande høringsuttale:

Leverandørindustrien er svært viktig for verdiskaping og sysselsetting, både lokalt og nasjonalt. Gjennom omstillingsprosessar har industrien dei siste åra styrka konkurransekrafta, og vunne store oppdrag i sterk, internasjonal konkurranse. Det er difor viktig at sjøkabelen NortConnect ikkje førar til operasjonelle hindringar eller tid- eller kostnadskrevjande restriksjonar for leverandørindustrien.

Stord kommune er uroa over at konsekvensutgreiinga for straumkabelen NorthConnect ikkje drøftar konsekvensar for leverandørindustrien, og meiner konsekvensutgreiinga må oppdaterast med konsekvensar for vefts- og baseverksemdar sine maritime operasjonar.

Dersom konklusjonen i ei oppdatert konsekvensutgreiing er negative konsekvensar for leverandørindustrien, vil Stord kommune gå imot at Olje- og energidepartementet gjev konsesjon til tiltaket.

Stord kommune har elles ikkje merknadar til konsekvensutgreiinga eller tiltaket.

Plan for gjennomføring

Ikkje aktuelt

NVE

Vår dato
10.04.2018

Vår referanse
2011/00092-10

Vår saksbehandler
Sonja Elin Kleven Jakobsen/94080674

Deres referanse

Høringssvar fra Norges Fiskarlag om NorthConnect KS sin søknad om ny likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia

1. Innledning

Norges Fiskarlag viser til ovennevnte søknad med konsekvensutredning (heretter søknaden) som ligger ute på høring på NVE sine hjemmesider som en konsesjonssak.

NorthConnect KS (heretter tiltakshaver) søker om anleggskonsesjon etter energilovens § 3-1 for å kunne etablere en sjøkabel mellom Storbritannia og Norge. Søknaden er utarbeidet i henhold til kravene fra utredningsprogrammet fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat i 2011.

Tiltakshaver leverte i 2013 en konsesjonssøknad med to ulike tilknytningsalternativer (Sima og Samnanger). Grunnet endring i lovverket ble denne ikke tatt til behandling.

Foreliggende søknad bygger på søknaden fra 2013, men alternativet med tilknytning i Samnanger fremmes ikke. Søknaden er nå oppdatert med endret lokasjon, og det er kun Sima i Eidfjord som er aktuell som tilknytningspunkt.

På norsk side vil sjøkabelen føres frem til Sima i Eidfjord kommune i Hordaland, og videre frem til et omformeranlegg på land. Ved ilandføring i Sima vil sjøkabelen fra Peterhead være ca. 665 km lang. Traseen i Hardangerfjorden er ca. 180 km. Den dypeste delen av fjorden, utenfor Norheimsund, er ca. 890 m dyp. I den ytterste halvdel av fjorden er det flere terskler som må forseres. Slike hindre krever noe mer planlegging enn i områder hvor bunnen er flatere.

Norges Fiskarlag viser for øvrig til søknadens punkt 3. når det gjelder plassering av tiltaket.

2. Norges Fiskarlags vurdering

Norges Fiskarlag kom med innspill til fastsettingen av utredningsprogrammet som er nevnt over 5. mai 2011. Vårt innspill gjaldt for det første at det var viktig at tiltakshaver hadde nær dialog med Fiskarlaget Vest i prosessen med konsekvensutredningen, når beskrivelse av fiskeri- og havbruksinteressene i planområdet skulle beskrives.

Videre ba vi om en samlet vurdering av hvilke konsekvenser dette tiltaket, sammen med andre tiltak i området, (vindmøller, oppdrett, kabler etc.) ville ha for fiskeriaktiviteten i området. Det fremkom også i vårt høringssvar at den planlagte traseen kom til å krysse et trålfelt, og at vi forventet at det ble satt i

gang avbøtende tiltak for å hindre at fiskeriinteressene ble skadelidende. Vi spilte også inn vår forventning om at det ble tatt kontakt med Havforskningsinstituttet for å få oppdatert kunnskap om kabelens påvirkning på bruskfisk og sjøpattedyr, eventuelt andre marine organismer.

Vi ser at våre innspill i hovedsak er tatt hensyn til i det videre arbeidet som ledet frem til søknaden som nå er på høring.

Norges Fiskarlag har tatt en gjennomgang av søknaden med tanke på fiskeriinteressene i planområdet, og våre kommentarer fremkommer nedenfor. Vi vil først kommentere selve søknaden, deretter tar vi for oss de risikoreduserende tiltakene som tiltakshaver skisserer i søknaden.

Søknaden

I selve søknaden er vurderingen av konsekvensene av tiltaket for fiskerierne gjengitt i korte trekk under punkt 5.7, mens del B.1 punkt 5 av søknaden har en egen konsekvensutredning av tiltakets påvirkning på fiskeriinteressene.

Tiltaket ble i 2012/2013 utredet i henhold til NVEs utredningsprogram av 2011. I forbindelse med den foreliggende søknaden er konsekvensutredningene revidert slik at de kun omhandler Sima.

Tiltakshaver er av den oppfatning at konsekvensutredningen fra 2012 fortsatt er dekkende for tiltaket, og det er denne som er lagt ved søknaden.

I søknaden beskriver tiltakshaver virkningen av tiltaket på fiskeriinteressene under punkt 5.7 på følgende måte:

Anleggsfasen

Forutsatt at det legges opp til samarbeid og god informasjonsflyt til Fiskarlag og fiskere, og en unngår anleggsarbeid i Eidfjorden/Indre Hardangerfjorden når det pågår brislingfiske, vurderes ikke legging av NorthConnect å føre til noen vesentlige endringer av ressursgrunnlagets omfang eller kvalitet. Ulempene vil være av begrenset varighet. Virkningsomfang og konsekvens for fiskerinæringen vurderes å være lite negativt.

Driftsfasen

Samlet sett vurderes driftsfasen til å ha lite negativt omfang og liten negativ konsekvens for fiskerinæringen.

I konsekvensutredningen som er gjort i søknadens del B.1 punkt 5 har tiltakshaver skrevet om fiskerierne som er i planområdet. Fra søknadens del B.1. side 157 hitsettes:

Kyst- og fjordområdene

Hardangerfjorden, inkl. Simadals- og Eidfjorden, er viktige områder for brislingflåten i hele landet. Disse områdene gis stor verdi for fiskerinæringen. Tidligere skjedde brislingfiske i juli og august, men det er for tiden forbudt å fiske kystbrisling i perioden 1.1 til og med 31.7.

Lenger ute fiskes framfor alt sei, makrell og reke med trål/not. Fisket med passive redskaper er i hovedsak rettet mot sei, torsk og krabbe, men det fanges også uer, hyse og breiflabb. De ytre delene av fjordsystemet samt kystområdene i influensområdet for kabeltraseen har vannressurser som er meget godt egnet for fiske (middels verdi).

Nordsjøen

NorthConnect vil krysse nasjonalt viktige fiskeområder i Nordsjøen. Dette gjelder fiskeområder langs vestskråningen av Norskerenna og sentrale områder for sildefiske. Influensområdet vurderes å ha stor verdi for fiskerier og fiskeressurser.

Videre vil kabeltraseen tangere et særlig verdifullt gytefelt for Nordsjømakrell.

Det kan være forhold som har oppstått siden saken var på høring i 2012, som må komme frem i konsekvensanalysen for fiskeriene.

(Forbudsperioden for fiske av brisling er for 2017/2018 for eksempel fra 1. april til 31. juni.
<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Regelverk-og-reguleringer/J-meldinger/Gjeldende-J-meldinger/J-221-2017>)

Dette er viktig slik at tiltakshaver har et riktig risikobilde å jobbe ut i fra når det skal settes inn avbøtende tiltak som skal redusere de negative effektene av tiltaket på fiskeriinteressene.

Norges Fiskarlag forutsetter for øvrig at Havforskningsinstituttets merknader i denne saken blir fulgt ved gjennomføringen av tiltaket. Norges Fiskarlag anbefaler tiltakshaver å ta kontakt med Fiskarlaget Vest og Fiskebåt Sør hvis det er behov for en gjennomgang av fiskeriene i området.

Risikoreduserende tiltak

Når det gjelder konsekvensen for fiskeriene i planområdet, er størrelsen på denne avhengig bl.a. av at det settes inn risikoreduserende tiltak i planområdet.

Tiltakshaver skisserer i del B.1 av søknaden at følgende risikoreduserende tiltak skal gjennomføres:

(...)Forutsatt at en unngår anleggsarbeid i Eidfjorden/Indre Hardangerfjorden når det pågår brislingfiske og at det legges opp til samarbeid og godt informasjonsflyt til Fiskarlag og fiskere vurderes ikke legging av NorthConnect å føre til noen vesentlige endringer av ressursgrunnlagets omfang eller kvalitet. Ulempene vil være av begrenset varighet. Virkningsomfang og konsekvens for fiskerinæringen vurderes å være lite negativt.(...)

(...)Steinfyllinger, som er aktuelt ved kryssing av andre kabler og rørledninger, vil også kunne ha negativ innvirkning på bunntålfisket. Det bør derfor velges stein-/grusstørrelser ut fra hva som er gunstig for fiskeflåten.(...)

(...)Viktigste avbøtende tiltak i den videre planleggingsprosessen, og ikke minst i anleggsfasen, vil være å etablere et samarbeid med de lokale fiskerlagene. Dersom anleggsarbeidet vil berøre fiskefelt for passive redskaper må fiskerne i området informeres om evt. restriksjoner for redskapsbruk i tid og rom. Det er viktig at det sendes ut raske og nøyaktige opplysninger i forkant av leggingen og underveis.(...)

(...)områder der kabelen ikke blir godt nok tildekket eller strømningsforholdene er av en slik karakter at kabelen med tiden blir blottlagt kan en sjøkabel representere en viss fare for fastkjøring og avrivning av aktive redskaper.(...)

Norges Fiskarlag forutsetter at de nevnte risikoreduserende tiltakene følges opp i den videre prosessen, og at tiltakshaver finner gode løsninger for tildekking av kabelen der denne ikke kan spyles ned, og en måte å overvåke kabelen på som gjør at en eventuell blottlagt kabel (jf. tiltakshavers risikoanalyse) blir oppdaget.

Fiskerne er avhengig av at kabler på bunnen er overfiskbar, slik at man ikke hindrer fiskerier nå, og i fremtiden. Norges Fiskarlag ber i den forbindelse om at det stilles vilkår om at kabelen fjernes dersom den skal tas ut av bruk en gang i fremtiden.

3. Oppsummering

Norges Fiskarlag er positive til at det gjennomføres tiltak i sjø som har stor samfunnsmessig betydning, og som ikke går ut over fiskeriinteressene på en negativ måte. Norges Fiskarlag mener at NVE har lagt opp til en god involvering fra fiskernes side gjennom utredningsprogrammet. Vi ser også at tiltakshaver forsøker å løse utfordringer knyttet til fiskeriene med avbøtende tiltak.

Norges Fiskarlag forutsetter at Havforskningsinstituttets merknader til denne saken blir fulgt ved gjennomføringen av tiltaket. Norges Fiskarlag anbefaler tiltakshaver å ta kontakt med Fiskarlaget Vest eller Fiskebåt Sør (ute i havet), hvis det er behov for en gjennomgang av fiskeriene i området hvor kabelen skal legges.

Norges Fiskarlag regner med at de nevnte tiltakene over følges opp, og at vi kan forvente en tett dialog fremover når tiltaket skal gjennomføres. Her må vi kommunisere godt for å sørge for at alle får tilstrekkelig informasjon, og at avbøtende tiltak blir truffet der dette er nødvendig. Dialogen bør gå gjennom Fiskarlaget vest og /eller Fiskebåt Sør.

Ut over dette har ikke Norges Fiskarlag ytterligere merknader.

Med hilsen

NORGES FISKARLAG

Sign.

Otto Gregussen

Sonja Elin K. Jakobsen
Sonja Elin Kleven Jakobsen

Kopi til: Medlemslagene
Landsstyret
Fiskeridirektoratet

From: Sonja Elin Kleven Jakobsen <sonja.jakobsen@fiskarlaget.no>
Sent: 11. april 2018 14:54
To: NVE
Cc: Jan Birger Jørgensen; Jan-Erik Indrestrand; Joakim Martinsen; 'ankersett@yahoo.no'; 'egiviv@online.no'; 'e-he-me@online.no'; 'arild@carismafish.no'; 'gma-roe@online.no'; 'janroger@hermesas.no'; 'jan-erik@sklinnabanken.no'; 'john-een@online.no'; 'k-heggebo@hotmail.com'; Kjell Ingebrigtsen; 'olavoestervold@gmail.com'; 'per.jan@torbas.no'; 'stbreds@online.no'; 'stigmey@online.no'; Erling Holmeset; Tor Bjørklund Larsen; Otto Gregussen; 'fiskebat@fiskebat.no'; nord; Nordland Fylkes Fiskarlag; SognFjordane; Sør; midtnorge; vest; MRfisk; 'postmottak@fiskeridir.no'
Subject: Høringssvar fra Norges Fiskarlag om NorthConnect KS sin søknad om ny likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia
Attachments: 2826_001.pdf

Hei,

Vedlagt Norges Fiskarlag sitt høringssvar om NorthConnect KS sin søknad om ny likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia.

Mvh

Sonja Elin Kleven Jakobsen | sonja@fiskarlaget.no
Seniorrådgiver | Mobil 94 08 06 74
Facebook: [facebook.com/NorgesFiskarlag](https://www.facebook.com/NorgesFiskarlag)
Twitter: [@NorgesFiskarlag](https://twitter.com/NorgesFiskarlag)
Instagram: www.instagram.com/fiskarlaget

NORGES FISKARLAG

Fra: scan@fiskarlaget.no [<mailto:scan@fiskarlaget.no>]
Sendt: 11. april 2018 14:36
Til: Sonja Elin Kleven Jakobsen
Emne: Attached Image

NVE
Postboks 5091
Majorstuen
0301 OSLO

--- POSTADRESSE:
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norway

BESØKSADRESSE:
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

Att.: Høring av søknad om ny stråmkabel til Storbritannia

DYKKAR REF./DATO:
Kristian Marcussen

VÅR REF.:
Vidar Riber

STAD/DATO:
Eidfjord, 12.04.2018

--- TLF:
24 06 70 00

FAX:
24 06 70 01

--- INTERNETT:
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

--- ORG.NR.: NO-987 059 729

NORTHCONNECT, HØYRINGSUTTALE

Syner til søknad frå NorthConnect (NC) frå januar 2018 om anleggskonsesjon etter energilova § 3-1 til å etablere ein sjøkabel mellom Simadal i Norge/Eidfjord og Peterhead i Skottland.

Statkraft Energi AS (SEAS) har anlegg og eigendomar i Simadal og vil påverkas direkte av dette prosjektet. I tillegg vil Statkraft i likehet med andre aktørar i Norge indirekte påverkas av et nytt kabelprosjekt. Vi vil kort omtale disse indirekte verknadene før vi konsentrerer oss om dei ulike lokale tilhøve som me meiner må takast omsyn til.

Vi har tidligare, blant anna i forbindelse med Statnett sin søknad om kabelprosjekter til Tyskland og Storbritannia, uttalt oss om verknader og moglegheiter som fylgje av auka overføringskapasitet mellom Norge og utlandet. Vi vil igjen påpeike at utanlands-tilknytning er særskilt viktig for norsk forsyningssikkerheit og for verdiskapinga i norsk vasskraft. Norge har eit fleksibelt vasskraftsystem med stor magasinkapasitet som er unikt i europeisk samanheng. I tillegg har vi eit stort potensiale for mulige utvidingar av både fleksibilitet og kapasitet. Det norske kraftsystemet kan såleis bidra til ei omlegging mot eit meir fornybart Europeisk kraftsystem.

Lokale tilhøve det må takast omsyn til

Vi har i det etterfølgende lista opp ulike tilhøve som det må takast omsyn til ved planlegging og eventuelt gjennomføring av den delen av prosjektet som er lokalisert i Simadal. Det kan være andre innspel som ein ikkje ser i dag eller som ein har oversett. SEAS reknar med at slike eventuelle saker kan drøftast og avklarast på eit seinare tidspunkt.

SEAS føreset at søkjar dekkjer alle kostnader i tilknytning til endringar i SEAS sine anlegg i Simadal, så som vern og vern-innstillingar, kontroll- og apparatanlegg, dokumentasjon og eventuelt andre komponentar.

I tillegg føreset vi at søkjar kompenserer for andre ulemper og kostnader ei utbygging vil kunne medføre for SEAS.

Prosjektet har mange og ulike grensesnitt opp mot SEAS sin anlegg og eigedomar lokalt i Simadal, vårt ønskje er at NC vurderer å få dette regulert i ein eigen avtale med SEAS før fysisk oppstart av prosjektet.

SEAS har merknader til følgjande punkter:

1. **Linjekryssing over SEAS sin veg, frå dagens koplingsanlegg til ny omformarstasjon.**
SEAS minner om at ei eventuell kryssing med luftspenn ikkje må føre til spesielle restriksjonar for transport på veg. Forventar at luftspenn har nødvendig klaring/høgde over eksisterande veg slik at all framtidig transport kan gå utan hindringar.

2. **Grunnvassbrønner i Simadal.**
SEAS har konsesjon for uttak av grunnvatn i Simadal, det er i alt 6 brønner for produksjonsvatn til genbank og settefiskanlegg i tillegg til to sanitærvassbrønner. Desse vasskjeldene er svært viktige for drifta av genbanken, settefiskanlegget og Sima kraftverk. Det må til ei kvar tid være enkel tilkomst til brønnane/pumpene, og forureining av vasskjeldene må ikkje førekoma då det vil få store konsekvensar. Truleg er desse vasskjeldene mest utsett for forureining i byggjeperioden, men dei må og sikrast mot framtidig forureining frå anlegget.

3. **Flaumhandtering i Simadalselva.**
Bygging av omformarstasjonen og omlegging av terrenget må ikkje føre til dårligare handtering av flaumsituasjonen i elva, eller at ein event. flaum vert leia over mot nord-sida av elva og mot SEAS sine anlegg samanlikna med dagens situasjon. SEAS føreset at det er teke tilstrekkeleg omsyn til flaumhandtering i planleggingsfasen av prosjektet.

4. **Areal til brytarfelt**
NC sin søknad viser kva areal ein ser for seg å erverve. I dag eig SEAS grunnen som er planlagt for nytt tilkoplingspunkt og brytarfelt. I staden for å erverve grunn, bør NC vurdere om det kan være gunstigare å inngå ein leigeavtale for dette arealet. Vår erfaring er at det er praktisk at det er ein eigar av området og at den regulerer vedlikehald og tilsyn av heile området (brøyting, plenklypping og skogrydding). SEAS meiner at ein slik løysing vert det mest praktiske for alle partar.

5. **Ekrebekken**
Arealet som er tiltenkt til nytt tilkoplingspunkt ligg like ved ein flombekk som i periodar med masse nedbør/snøsmelting kan dra med seg til dels store mengder massar, og ofte stor stein. Det har fleire gonger vore nødvendig å reinske/laste ut dette bekkeløpet. NC må i sin planlegging i høve til plassering og tilrettelegging av arealet for eit nytt tilkoplingspunkt, ta nødvendig omsyn til flom og massetransport i bekken. Langs med bekken har SEAS etablert ein enkel veg for å kunne kome fram med anleggsmaskiner. Dersom utviding av koplingsanlegget medfører at ein og må bruke deler av vegen for å få nødvendig areal, så må ny vegtrase etablerast

slik at ein har tilkomst langs med bekken òg i framtida. SEAS har og div. forsynings og styrekablar som kryssar dette bekkeløpet.

6. Areal rundt eksisterande naust i Prestkoneholet

Etter søknaden vil noko areal bli bandlagt slik at ein ikkje disponerer dette like fritt som i dag. På SEAS grunn er det tilrettelagt for å kunne byggje fleire naust lik dei som står der i dag. SEAS ønskjer at det vert teke nødvendig omsyn til dette, slik at arealet framleis kan nyttast til bygging av fleire naust.

7. Overdekning i Prestkoneholet

Dersom ilandføring av kabel fører til restriksjonar for bruk av småbåtar må det vurderast tiltak for dette. Til dømes kan flytebrygge være eit alternativ.

8. Støy

Vedlagt søknaden er det gjort fleire berekningar av støy. SEAS forventar at støyen ikkje blir høgare og meir utbreidd enn det som NC sitt støysonekart viser. Skulle det vise seg at det i ettertid vert meir støy frå anlegget enn det NC har oppgjeve i søknaden, så gjeng SEAS ut i frå at det vert sett i verk tiltak for å redusere støyen til akseptabelt nivå.

9. 22kv inn Simadal

Denne linja er viktig for SEAS sitt damanlegg i Rembesdalen. Ei utkopling/omkopling av denne må planleggast og koordinerast ilag med SEAS.

10. Sjøvasspumper, 2stk

SEAS har eit sjøvassinntak med 2 stk. pumper plassert på kommunen sitt område, like ved den kommunale kaia i Simadal. Det kan vere at inntaksrøret til desse pumpene kjem i konflikt med trasèen for sjøkabel, mest truleg ligg dei utafør, men det bør kontrollerast slik at pumperøret ikkje vert skada i samband med kabellegginga.

11. Kryss, og avkjøring frå fylkesveg.

NC vil endre plassering og utforming av kryss på kommunal veg i forhold til dagens situasjon. SEAS ynskjer ei enkel utforming av nytt kryss, slik at ein framleis kan «køyre rett fram». Det bør takast omsyn til at store deler av trafikken i Simadal går, og vil nok framleis gå, til SEAS sitt anlegg.

12. Informasjon og avklaringar.

SEAS har så langt i arbeidet med likestraumsforbindelse mellom Noreg og Storbritannia hatt ein god og konstruktiv dialog med NC. SEAS håpar at dette og kan halde fram i det vidare arbeidet med utvikling og gjennomføring av prosjektet. Dette gjeld spesielt informasjon og kontakt i samband med tekniske avklaringar, analysar og berekningar, som direkte eller indirekte involverer SEAS sine anlegg eller eigedomar. SEAS vil tilrå at det vert oppretta eit kontaktutval mellom

verksemdene slik at ulike spørsmål i det vidare arbeidet kan avklarast fortløpande mellom partane.

Vi vil avslutningsvis påpeke at vi gjerne stiller opp for å gi utfyllande kommentarar og opplysningar i saken dersom det er ønskelig.

Med venleg helsing
for Statkraft Energi AS

for Vidar Riber

Kraftverkssjef
KG Hardanger

From: Hovland Knut <Knut.Hovland@statkraft.com>
Sent: 12. april 2018 11:10
To: NVE
Cc: Marcussen Kristian; Riber Vidar; Hellebust Per Are
Subject: Høyringsuttale NorthConnect
Attachments: Høyringsuttalelse signert.pdf

Hei.

Vedlagt signert høyringsuttale på vegne av Statkraft Energi AS.

mvh

Knut Hovland
Vedlikeholdsplanlegger PLH

DIREKTE 53 67 30 35
MOBIL 90 02 58 14
SENTRALBORD 24 06 70 00

Statkraft Energi AS
Simadal Næringspark 33
5783 EIDFJORD
www.statkraft.no

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 5091

0368 OSLO

Deres ref:

Sak / arkiv:
18-00131/65

Dato:
23.03.2018

Saksbehandler:
Karianne Hansen Heien

HØRINGSSVAR- KONSESJONSSØKNAD FRA SELSKAPET NORTHCONNECT KS OM Å BYGGE SJØKABEL MELLOM NORGE OG STORBRITANNIA

EL og IT Forbundet viser til ovennevnte høring fra NVE. Forbundet ønsker å avgi høringssvar i saken som følger.

Forbundet har ved flere anledninger anbefalt at videre bygging av utvekslingskapasitet avventes til det foreligger erfaring fra både bygging og drift fra de to kablene nå under bygging i regi av Statnett, blant annet hvilken påvirkning endret utvekslingskapasitet vil ha på strømprisnivået i Norge. I høringen om endringen i energiloven i 2016 gikk EL og IT Forbundet i mot adgangen til å la private bygge og eie kabler. Vårt høringssvar bygger videre på tidligere avgitte høringssuttalelser.

Inkludert de to nye kablene nå under bygging vil Norge samlet sett få en stor utvekslingskapasitet. Utbyggingen har vært viktig for å tilfredsstillere blant annet forsyningssikkerheten, men det taler ikke for en videre utbygging uten å vurdere ytterligere behov og konsekvenser en videre utbygging vil ha. Utbygging av mellomlandskapasitet har så langt vært trinnvis og kunnskapsbasert og forbundet mener dette bør være førende også for framtidig vurdering av kapasitetsutbygging.

El og IT Forbundet mener bygging og drift av mellomlandsforbindelser skal være i Statnetts regi. Mellomlandsforbindelser er en del av det norske sentralnettet på norsk side, og det er Statnett som er systemoperatør på sentralnettet. Selv om NorthConnect har offentlige eiere på norsk side er det et privateid prosjekt. Det er viktig at monopolet på nettet er under offentlig eie og kontroll. Det er svært bekymringsverdig at private netteiere som har til formål å stille maksimal kapasitet på kabelen til disposisjon for markedet får direkte interesse i import og eksport av norsk kraft. Den samme bekymringen gjør seg gjeldende ved private økonomiske interesser som utfordrer nasjonal grep for å sikre forsyningssikkerheten, dersom dette kan påvirke lønnsomheten i kabelen i en gitt periode.

En sentral uklarhet er hvilken driftsmodell prosjektet vil få og hvorvidt det er NorthConnect eller Statnett som skal drifte kabelen og hvordan en eventuell fordeling mellom disse vil bli.

EL og IT Forbundet er bekymret for at det offentlige eide Statnett vil utføre en jobb som et privat prosjekt vil høste de økonomiske fruktene av. Det utfordrer en nødvendig legitimitet som det statlig styrte nettmonopolet i dag har og som er nødvendig for en videre rasjonell og god samfunnsøkonomisk drift av det norske strømmettet.

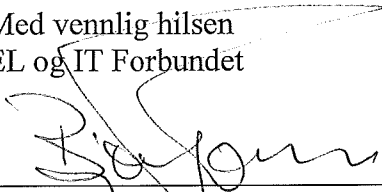
Strømmettet i Norge er utviklet gjennom finansiering av norske forbrukere. En privat utenlandskabel vil nyttiggjøre seg av denne kapasiteten med profitt uten å ha bidratt i årelang investering i den infrastrukturen det skal benytte seg av. Det vil også kunne vise seg vanskelig å ansvarliggjøre denne type prosjekter for tiltak systemoperatør anser som nødvendig. Forbundet viser til at det økonomiske rammeverket og regime for prosjektet ikke er klargjort og således skaper en usikkerhet på hvilke vilkår en konsesjon eventuelt blir innvilget.

EL og IT Forbundet ber videre NVE ta hensyn til Statnetts bemerkninger når det gjelder utfordringer knyttet til driften av det kraftsystemet og hvilke utfordringer NorthConnect-prosjektet kan gi i den forbindelse.

EL og IT Forbundet mener som følge av dette at konsesjonssøknaden må avslås. Forbundet ønsker i den forbindelse også å vise til de signaler som er kommet gjennom behandlingen av tredje energimarkedspakke i Stortinget i mars 2018 om private utenlandskabler.

Forbundet legger til grunn at et avslag ikke vil medføre at kostnader tilfaller andre enn prosjektet.

Med vennlig hilsen
EL og IT Forbundet

Jan Olav Andersen
Forbundsleder

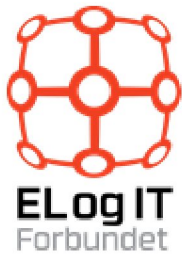
Karianne Hansen Heien
Forbundssekretær

From: Karianne Hansen Heien <karianne.hansen.heien@elogit.no>
Sent: 12. april 2018 08:42
To: NVE
Subject: Høringssvar NorthConnect
Attachments: Høringssvar NorthConnect apr'18.pdf

Hei!

Vedlagt ligger høringssvar vedrørende konsesjonssøknaden for utenlandsforbindelsen NorthConnect mellom Norge og Storbritannia.

Vennlig hilsen
Karianne Hansen Heien
Forbundssekretær
Tlf: 47415706

og Fiskarlagets Servicekontor AS, avd. Vest

Bergen, 11.04.18

Vår ref. 325/18/BSI/5.7.1.2

Dykkar ref.: 201101044-57

NVE

e-mail
nve@nve.no

SIMA, EIDFJORD, NORGE – PETERHEAD, STORBRITANNIA - SØKNAD OM STRAUMKABEL, NORTH CONNECT

Viser til Dykkar brev av 07.02.18 med vedlegg, vedkomande ovannemnde sak.

Fiskarlaget Vest har sendt saka til lokallag.

Generelle merknader

Fiskarane opplever ein stadig større konkurranse om areala, særlig i kystsona. Ein vil peike på at fiskarane i utgangspunktet er positivt innstilt til anna næring og aktivitet, men fiskeri og andre næringar har eit heilt ulikt forhold til bruk av sjøareal. Andre næringar har behov for nye/større sjøområde, medan fiskerinæringa er avhengig av å ta vare på viktige eksisterande fiske-, gyte- og oppvekstområde.

Eksempel på konfliktområde er; oppdrett (areal inkl. anker og utslepp av spillfôr/feces/lusemidlar), vindmøller til sjøs, reguleringsplanar ut i sjø (friluftsområde i sjø, flytebyggjer, ankringsområde, m.m.), ankring/verksemd i sjø, avlaups-/vassleidningar, kablar, fritidsinteresser (båttrafikk, fritidsfiske).

Mange meiner at eitt lite enkelt prosjekt ikkje kan skade, men mange nok slike så tar ein bit for bit frå fiskeriinteressene.

I tillegg har ein m.a. reguleringar i fisket å halde seg etter.

Fiskarane skal tross alt leve av fisken dei får opp av sjøen, og det er derfor viktig av fiskeri-/gyteområda o.l. blir ivaretatt.

Straumkabel Sima-Peterhead

Det blir her søkt om løyve til å byggje og drive anlegga, samt løyve å utveksle kraft med andre land. Kabelen, likestraumforbindelsen, er tenkt å ha ei overføringskapasitet på 1400 MW, og blir på 665 kilometer.

Ein konstaterer at søkjar har bestemt at landtaket er tenkt i Sima.

Me finn å avgrense vår uttale til om den fysiske hindringa det kan vere for fiskerinæringa.

Det står i sakspapira Under 7.1, Konsekvenser (anleggsfasen), at legging av sjøkabelen ikkje vil berøre «viktige gyte- og oppvekstområder for fisk i fjord- og kystområdene. I Nordsjøen vil traseen tangere et viktig gytefelt for makrell... bør en unngå langvarige inngrep på gyteområdet i perioden mai-juni...I anleggsfasen til leggingen være til noe hinder for utøvelsen av fisket i det området hvor leggefartøyet til en hver tid befinner seg...forutsetter at en unngår arbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden under brislingfisket (fremst i august)...»

Ein forutset at kabelen skal spylast ned der det går an. Elles må den dekkast til på ein hensiktsmessig måte som ikkje kjem til hinder for fiske i området.

Ein viser til Fiskeridirektoratet si nettside, når det gjeld registrerte gyteområde, trålområde m.m. i dei kystnære områda. Det kan nemnast at det er ikkje alle fiskeområde som er registrert der m.a. leppefiske og krepsefiske.

Områda det blir fiska på er heller ikkje statiske, og det kan nemnast at det blir fiska både i gyte- og vandringsområda.

Fiskarlaget Vest meiner at ein må ha som utgangspunktet at kabelen ikkje blir lagt gjennom registrerte rekestrålfelt. Desse felta finn ein på Fiskeridirektoratet si nettside.

Ein kan ikkje godta noko form for tildekking med stein i rekestrålfelt då det vil kunne føre til store konsekvensar både for utøvinga av fisket i det aktuelle området og kvaliteten på rekene om ein får stein i trålposen. Minner om at delar av fiskereiskapen er i kontakt med botn.

Ein føreset at kabelen når den er eventuelt er lagt ikkje kjem til hinder for lysfiske (oppankring av lysbåt) eller andre fiskeri i fjordane/langs kysten.

Når det gjeld fiskelfelt lengre til havs må ein unngå at kabelen går gjennom spesielt tobisfelt, der fisken oppheld seg nede i sanden store delar av tida. Dette er ein art kor Norge har etablert ein forvaltingsplan med opne og stengte område for å få opp att bestanden. Ein må dermed unngå tiltak på botn i desse områda.

Generelt elles på trålfelt til havs må ein unngå tildekking med stein/steindumping så langt det lar seg gjera. Størrelsen på steinen og forma/vinkelen på fyllinga i høve trålrøringa er òg svært viktig i høve utøvinga av fisket. Kabelen må vere overtrålbare alle stader, inkludert ved kryssingar av andre røyr/kablar.

Ein kan ikkje uttale seg om konkrete område for steindumping for det har ein fått opplyst per mail frå tiltakshavar at ikkje ligg føre til no. Fiskarane må takast med i dialog når ein etter undersøkingane som er gjort veit konkret kor det kan vere aktuelt med tildekking med stein.

Ein vil peike på at leggefartøyet må tilpasse seg farten til nedspylings-/ tildekkingsfartøyet, for å avgrensa tida dei ulike områda er bandlagt.

I høve vilkår for drift av kabelen er det ein føresetnad at ein har tilsyn med den spesielt ved/i trålfelt òg i framtida, slik at den ikkje er til fare for utøving av fiske i området.

Ein forutset at kabelen blir registrert på sjøkartet.

Fiskarane fråskriv seg alt ansvar i høve om ein skulle vere uheldig å skade kabelen under fiske, og ein føreset at ein får erstatta eventuell skade på fiskeutstyr og tapt fangsttid.

Ein forutset at ein får ein arbeids-/tidsplan i høve tiltaka i sjøområda tilsendt, slik at me kan sende den ut via maillistene våre.

Ein har elles ikkje merknader utover ovannemnde på noverande tidspunkt.

Med helsing
Fiskarlaget Vest

Britt S. Instebo

Britt Sæle Instebo

Kopi; Lokallaga
Norges Fiskarlag
Fiskeridirektoratet region Vest
Fylkesmannen i Hordaland
Eidfjord kommune, Ullensvang herad, Granvin herad, Kvam herad, Jondal kommune,
Kvinnherad kommune, Tysnes kommune, Fitjar kommune, Stord kommune, Bømlo
kommune, Haugesund kommune, Karmøy kommune

From: vest <vest@fiskarlaget.no>
Sent: 11. april 2018 13:08
To: NVE
Subject: Sima, Eidfjord, Norge – Peterhead, Storbritannia - søknad om ny
straumkabel - uttale
Attachments: Skannet på en flerfunksjonsskriver fra Xerox.pdf

Med venleg helsing
Fiskarlaget Vest
Britt Sæle Instebø
Dagleg leiar

Tlf. 55 55 39 80 / 45 47 63 60
Mail: vest@fiskarlaget.no

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
Majorstuen
0301 OSLO

Dato: 12.04.2018
Saksbeh: Per Velde
Saksnr: 18/1622-2
Løpenr: 21498/18
Arkivkode: T78
Deres ref:

SVAR - HØRINGSUTTALELSE- NY STRØMKABEL TIL STORBRIANNIA

Det vises til høring av søknad om ny strømkabel til Storbriannia, dater 7. februar 2018, med høringsfrist 15. april. Det ønskes innspill på:

- Hva høringsinstansene mener om tiltaket
- Om konsekvensene er tilstrekkelig utredet
- Eventuelle forslag til justering av planer for å redusere negative konsekvenser
- Eventuelle forslag til vilkår for drift av kabelen

Karmøy kommunes standpunkt

Karmøy formannskap behandlet hørings svar den 09.04.2018, saksnr 32/18, og gjorde følgende vedtak:

«Karmøy kommune støtter ikke forslaget fra NVE om å legge ny strømkabel til Storbriannia».

Viktighet for Karmøy kommune

Karmøy kommune vurderer at tiltaket har mest betydning for fiskeri og samfunnsøkonomiske konsekvenser for Haugalandet.

Arealmessig konsekvenser

Kommune kan ikke se tiltaket har arealmessige konsekvenser for kommunen. Kabelen skal legges ut i Hardangerfjorden og videre i Bømlafjorden og noe sørover langs kysten av Sveio kommune før krysser over til Skottland nord for Røvær.

Fiskeri

I følge søknaden er konsekvenser for fiskerinæringen utredet og skal hensyntas i prosjektet. Kabelen vil krysse nasjonalt viktige fiskeområder i Nordsjøen langs vestskråningen av Norskerenna. Dette er viktige områder for sildefiske og gyteområder for Nordsjømakrell. Begge fiskeslagene er viktige for fiskerinæringen og foredlingsindustrien i Karmøy kommune.

Kommunen vil understreke viktigheten av at de avbøtende tiltak gjennomføres som planlagt, hvor det opprettes tett dialog med fiskerlagene.

Konsekvenser for eierskap i kraftbransjen

Økt overføringskapasitet for den norske kraftbransjen er godt utredet og vil utvilsomt gi økt lønnsomhet isolert i bransjen. Noe som videre vil gi økt avkastning til eierne, som også vil være gunstig for Karmøy kommune gjennom eierskapet i Haugaland Kraft AS og Sunnhordaland Kraft AS. Denne fordelene kan sannsynligvis ikke oppveie for mulige ulemper for annen verdiskaping. Utbytte fra kraftbransjen vil ikke kunne oppveie for de utfordringer kommunen står overfor for å sikre framtidig velferdsbehov.

Konsekvenser for industriell attraktivitet

Det mest krevende å vurdere er hvilke konsekvenser økt overføringskapasitet mellom det norske og kraftmarkedet og det europeiske kraftmarkedet vil få for industriell attraktivitet og tilhørende samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Utlandskablene og økt overføringskapasitet gir bekymring for at det vil hemme næringsutvikling og etablering av kraftkrevende industri og tilhørende næringer i regionen. Det er en risiko for at Norge svekker sitt konkurransefortrinn, hvor nasjonen i dag kan tilby unik tilgang av fornybar og stabil elektrisk energi til et forutsigbart prisnivå. Den internasjonale trenden viser at dette blir et stadig viktigere konkurransefortrinn. Denne delen av de samfunnsøkonomiske konsekvensene virker ikke tilstrekkelig utredet.

Det er noe tvilsomt at en slik samfunnsøkonomisk konsekvensutredning kan pålegges tiltakshaver, men det er utvilsomt en utredning som bør gjøres av statlige myndigheter. Den nasjonale politiske debatten har dreiet mot energibyrået ACER. For at energisamarbeidet i Europa skal ha noen hensikt må overføringskapasitet mellom energimarkedene i Europa bygges ut. I dette perspektivet er nye overføringskabler viktige tiltak. Energisamarbeidet skal videre styres eller reguleres av nasjonale konsesjoner som defineres i hvilken grad overføringskapasiteten i utlandskablene skal utnyttes.

For kommuner med eierskap i kraftbransjen er muligheten til økt utbytte av langt lavere verdi enn effekten av sikring av eksisterende arbeidsplasser og etablering av nye arbeidsplasser i kraftkrevende industri og tilhørende leverandørindustri. Kommunenes evne til å tilby et godt og langsiktig velferdstilbud framover, er direkte avhengig av skatteinntang fra sysselsetning i privat sektor.

Karmøy kommune er vertskommune for et av Hydro's største aluminiumsverk. Verket er et av Europas største integrerte aluminiumsverk, og bidra betydelig til sysselsetningen i både kommunen og regionen. Anleggets energibehov dekkes av vannkraftverkene i Røldal og Suldal.

Karmøy kommune er også største indirekte eier i Norges største ferdig regulerte næringspark med brutto ca. 5.000 dekar areal, Haugaland Næringspark AS i Tysvær kommune. Næringsparken eies indirekte av sju nabokommuner i regionen. Næringsparkens utvikling vil være av stor betydning for regionens utvikling. Ambisjonene er å tilrettelegge for og tiltrekke store internasjonale kraftkrevende industrietableringer. Tilrettelegging for slike store etableringer og investeringer, handler ikke bare om å gjøre tilgjengelig areal. Det totale attraktiviteten er avgjørende, og skapes blant annet gjennom tilpasset infrastruktur, krafttilgang, og nasjonale rammevilkår, herunder stabile og forutsigbare kraftpriser.

Kommunen mistet nylig en større industriell etablering innen bioøkonomi hvor et av hovedargumentene som ble brukt var differansen i gassprisen mellom USA og Norge (Europa). Situasjonen er direkte overførbart til Norges attraktivitet for kraftkrevende industri.

Kommunen har gjennomgått en rekke fagartikler, og deltatt i drøftingsgrupper i sosiale medier, samt hatt uformelle samtaler med uavhengige fagkonsulenter på området. Denne delen av de samfunnsøkonomiske analysene vurderer kommunen ikke å være tilstrekkelig utredet. Den politiske debatten rundt norsk suverenitet og energibyrået ACER, har belyst deler av denne problemstillingen men ikke tilstrekkelig. Oppfatningene virker derfor å være svært delte.

Konklusjon

Det er konsekvensene for kraftkrevende industri som det er størst usikkerhet knyttet til. Karmøy kommunens avveining av den samfunnsøkonomiske nytten fra noe høyere utbytte fra eierskap i kraftbransjen, vil være betydelig lavere enn den samfunnsøkonomiske nytten av økt sysselsetning i privat sektor. Karmøy kommune vil derfor anmode om at Norges konkurransefortrinn for internasjonale etableringer av kraftkrevende industri og tilhørende arbeidsplasser direkte og indirekte i leverandørindustrien, utredes bedre før eventuell tillatelse til utlandskabler gis.

Kommune vurderer det er svært viktig at de avbøtende tiltak for fiskeri gjennomføres som planlagt. Tett dialog med fiskerlagene må opprettes.

Tiltaket er planlagt utenfor kommunens grenser og vurderes ikke å ha arealmessige konsekvenser for kommunen.

Med vennlig hilsen

Per Velde
næringssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever derfor ingen signatur.

Vedlegg:

1. Protokoll og saksframlegg fra Karmøy formannskap, 9. april, 2018

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
Majorstuen
0301 OSLO

Dato: 12.04.2018
Saksbeh: Per Velde
Saksnr: 18/1622-7
Løpenr: 25246/18
Arkivkode: T78
Deres ref:

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRINGSUTTALELSE - NY STRØMKABEL TIL STORBRITANNIA

Fra møtet i formannskapet den 09.04.2018, saksnr 32/18.

Vedtak:

Karmøy kommune støtter ikke forslaget fra NVE om å legge ny strømkabel til Storbritannia.

Vedtatt med 8 stemmer mot 3 (H2, UA 1).

Rett utskrift:

Siv Elisabeth Røksund Lie
Formannskapssekretær

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever derfor ingen signatur.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Per Velde
Arkivsaksnr.: 18/1622

Arkiv: T78

Sign:

Dato:

Utvalg:

Formannskapet

09.04.2018

HØRINGSUTTAELSE - NY STRØMKABEL TIL STORBRIANNIA

Forslag til vedtak:

Karmøy formannskap vedtar å svare på høring fra Norges Vassdrags- og energidirektorat om ny strømkabel mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland, datert 07.02.2018

Karmøy formannskap følgende standpunkt i saken:

1. Karmøy kommune vil anmode om at Norges konkurransefortrinn for internasjonale etableringer av kraftkrevende industri og tilhørende arbeidsplasser, direkte og indirekte i leverandørindustrien, utredes bedre før tillatelse til utlandskabler gis.
2. Hvis kabelen bygges vil Karmøy kommune anmode om at statlige myndigheter følger opp kapasitetsutnyttelse gjennom konsesjonsvedtak som sikrer at Norges konkurransefortrinn for kraftkrevende industri ikke svekkes.
3. Karmøy kommune vil understreke viktigheten av at de avbøtende tiltak for fiskeri gjennomføres som planlagt, hvor det opprettes tett dialog med fiskerlagene.
4. Karmøy kommune kan ikke se tiltaket har arealmessige konsekvenser for kommunen.

Høringsuttalelsen i sin helhet er vedlagt denne saken.

SAKSFRAMSTILLING

Sammendrag av saken:

Formannskapet bestilte 19.02.2018 en høringsuttalelse til høring fra Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE). Høringen fra NVE er knyttet til søknad om ny strømkabel mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland. Høringfristen er 15. april.

Tiltaket vil ikke påvirke Karmøy kommunes interesser i særlig grad. Tiltaket kan påvirke fiskerinæringen i anleggsperioden, men eventuelle ulemper kan forebygges med god dialog med fiskerlagene.

Tiltaket må sees i en større sammenheng hvor overføringskapasiteten mellom det norske og det nordiske kraftmarkedet forbindes tettere med det europeiske kraftmarkedet. Det forventes at dette vil gi en positiv effekt på lønnsomheten for den norske kraftbransje; noe som også trolig vil gi Karmøy kommune høyere avkastning og utbytte fra eierskapet i Haugaland Kraft AS.

Samtidig er det mange aktører i norsk industri og arbeidsliv som er svært uenig i effekten økt overføringskapasitet vil få for norske industriarbeidsplasser som baseres på fornybar energi. Økt overføringskapasitet med flere utlandskabler er bare en del av det totale bilde med nasjonale konsesjoner og eiergisamarbeidet gjennom eiergibyrådet ACER. Denne problemstillingen ligger egentlig utenfor selve høringen i denne saken.

Likevel er det grunn til å anmode statlige myndigheter om å utrede de samfunnsøkonomiske effektene bedre. Særlig i forhold Norges ambisjoner som en industrinasjon hvor fornybar stabil krafttilgang er et av fortrinnene.

Fakta/saksopplysninger:

Tiltakshaver og søker er NorthConnect KS, og eies av Vattenfall, Agder Energi, Lyse og E-CO Energi. I tillegg til denne forbindelsen bygger Statnett to nye kraftkabler, en til Tyskland (NordLink) og en til England (North Sea Link).

Vurdering:

Kabelen er planlagt lagt ut i Hardangerfjorden og videre ut i Bømlafjorden, og dreier sørover langt kysten av Sveio kommune, før kabelen krysser ut i Nordsjøen, nord for Røver. Sjøkabelen vil derfor ikke få noen arealmessige konsekvenser for Karmøy kommune.

Søknaden inneholder en rekke konsekvensutredninger:

- Arealbruk og luftfart
- Støy
- Magnetfelt
- Landskap og visualisering
- Utslipp, avrenning og drikkevann
- Sysselsetning og verdiskaping
- Fiskeri og havbruk

- Friluftsliv og ferdsel
- Kulturminner og kulturmiljø
- Landbruk
- Naturmangfold
- Reisliv og turisme

Av disse konsekvensutredningene er vurderingen at det kun er fiskerinæringen i Karmøy kommune som kan berøres. Tiltakshaver har foreslått avbøtende tiltak under anleggsperioden, hvor det skal opprettes tett dialog med fiskerlagene. Driftfasen vurderes ikke å ha noen konsekvens for fiskerinæringen.

Det er også foretatt noen samfunnsøkonomiske vurderinger av utlandskabelen. Primært knyttet til effekt på prisnivået for strøm. Prisnivåforskjellen mellom Norge og Storbritannia er i dag stor. Dette skyldes at kraftsystemene er fundamentalt ulike. Det nordiske kraftsystemet er dominert av vannkraft. Prisnivået i Norden påvirkes likevel av kostnaden for kullkraft, ettersom marginalkostnaden for kullproduksjon i Norden og tilknyttede områder påvirker alternativverdien av vannet i magasinene. I Storbritannia er gasskraft i større grad den marginale prissetteren. I tillegg har Storbritannia høyere kostnader for utslipp av CO₂ (karbonprisstøtte), noe som bidrar til at prisnivået er langt høyere enn i Norge. Tiltakshaver antar at karbonprisstøtten fases ut fra 2025, og karbonprisstøtten har dermed liten virkning på våre estimerte flaskehalsinntekter over kabelens levetid.

Storbritannia har vesentlig større prisvolatilitet (variasjon i prisen) enn Norge. I Norge bidrar vannkraften i stor grad til å jevne ut prisforskjeller så lenge det er tilgjengelig effekt i vannmagasiner. I det termiske systemet (gass- og kullkraftverk) i Storbritannia varierer timesprisene mer mellom dag og natt (høy- og lavlast). I tillegg øker prisvolatiliteten når andelen vindkraft øker. Likevel kan forskjellene mellom sesonger være større i Norge enn i Storbritannia som følge av årstidenes innvirkning på kraftforbruk og tilsig.

De samfunnsøkonomiske effektene av spothandelen over kabelen er tredelt i følge tiltakshaver:

1. Flaskehalsinntekt på kabel: Inntektene som generes på grunn av prisforskjellene mellom Norge og Storbritannia.
2. Flaskehalsinntekter på øvrige forbindelser: Den nye utenlandsforbindelsen påvirker flyten på andre forbindelser ut av Norge. Nettoeffekten er noe lavere inntekt på andre forbindelser.
3. Økning i samlet norsk produsent- og konsumentoverskudd: Produsentoverskuddet øker, mens konsumentoverskuddet faller som følge av NorthConnect. Den nye utenlandsforbindelsen bidrar til en bedre utnyttelse av norsk kraftproduksjon. Det nordiske kraftsystemet har et energioverskudd, og forbindelsen bidrar til at deler av overskuddet kan eksporteres direkte til et underskuddsområde. Økningen i produsentoverskudd er høyere enn nedgangen i konsumentoverskudd.

Fordelingsvirkningene må sees i en større sammenheng. I Norge påvirkes strømprisen i stor grad av kraftsystemene i de nordiske nabolandene. I Norden bygges det opp et solid kraftoverskudd som følge av støtte til fornybar kraftproduksjon. Hvor stort dette overskuddet blir i årene fremover er usikkert. I rapporten «Langsiktig markedsanalyse Norden og Europa 2016–2040», som Statnett ga ut i 2016, viser forventningsscenarioet et kraftoverskudd i Norden på om lag 9

TWh i 2030. Dette er en økning på 4 TWh sammenlignet med dagens overskudd på 5 TWh⁶. Scenariet tar imidlertid ikke høyde for det nylig inngåtte energiforliket i Sverige og den etterfølgende avtalen mellom Norge og Sverige om en utvidelse av sertifikatsystemet med 18 TWh. Mye tyder nå altså på et betydelig kraftoverskudd i Norden mot 2030.

Det nordiske kraftoverskuddet legger press på kraftprisene. For å håndtere et varig kraftoverskudd er det nødvendig med nok overføringskapasitet til andre land. Tiltakshaver hevder videre at forbindelsen til Storbritannia vil være svært verdifull i en slik sammenheng, fordi Norge eksporterer fornybar energi til et underskuddsområde som står overfor en omstilling fra fossile brensler til et bærekraftig energisystem.

De viktigste driverne for flaskehalsinntekter for NorthConnect er utvikling i brensels- og CO₂-priser, utvikling i kraft- og effektbalanser og mellomlandskapasitet. Selv med økende andel av fornybar kraftproduksjon, vil de marginale produksjonskostnadene i termiske kraftverk (gass- og kull) være de viktigste driverne for kraftprisene både i dag og i årene som kommer. Brensels- og karbonkostnader (CO₂-kostnader) utgjør de marginale produksjonskostnader ved termisk kraftproduksjon.

Tiltakshavers konklusjon er at prisvirkninger av NorthConnect på norsk kraftpris er i basisscenarioet beregnet til 1,7 øre/kWh på årsbasis i 2030.

Andre analyser

Thema Consulting Group er et anerkjent analyseselskap. Deres analyser er i tråd med NVE sine analyser og scenarioer. Analysene viser at den økte kabalkapasiteten mellom Norge og UK og Kontinentet vil føre til en noe høyere kraftpris i Norge, men utslagene vurderes å være små. Også Thema trekker fram at de viktigste driverne for den nordiske og norske kraftprisen er den fremtidige kullprisen og den europeiske kvoteprisen for CO₂.

I NVE sin analyse fra 2017 er utslaget i 2030 ca. 2 øre/kWh. Tidligere scenarioanalyser viser mindre endringer i pris, i størrelsesorden 2,5 øre/kWh. Analysene er basert på overføringskapasitet på 2800 MW som tilsvarende Statsnett to utlandskabler til sammen (Tyskland/NordLink og England/Norh Sea Link). Prisivirkningen blir større jo større kraftoverskudd i Norden blir, dvs. desto lavere kraftprisene er i utgangspunktet..

Rådmannens kommentarer:

Det er mange forhold som er usikre når det gjelder utviklingen i energimarkedene, ikke minst knyttet til klimapolitikken. NVE er relativ tydelig på at tettere kobling mellom det norske og nordiske kraftmarkedet, og kraftmarkedet på kontinentet, vil prisstrukturen i det europeiske kraftmarkedet reflekteres i den norske prisen. Samtidig hevdes det at det skal bygges helt urealistisk mye overføringskapasitet om det skal føre til kontinentale priser i Norge. Med det omfanget utbyggingen av overføringskabler har foreløpig ansees altså priseffekten å være beskjeden.

Det er liten tvil om at økt overføringskapasitet til Storbritannia og Europa vil øke lønnsomheten i den norske kraftbransjen. Det vil også bidra til at Karmøy kommune vil kunne få høyre avkastning og grunnlag for høyere utbytte på investeringen i Haugaland Kraft AS.

Samtidig vil ikke utbytte fra kraftbransjen veie opp for mulige andre samfunnsøkonomiske effekter. For å sikre en bærekraftig velferdsmodell framover må verdiskapingen i privat sektor øke. Den aller viktigste usikkerheten er om økt overføringskapasitet vil svekke Norges konkurransefortrinn for internasjonale etableringer av kraftkrevende industri og tilhørende arbeidsplasser direkte og indirekte i leverandørindustrien.

Kommunen er vertskap for Europas største integrerte aluminiumsverk, som bidrar betydelig til sysselsetningen i både kommunen og regionen. Både direkte og indirekte. I tillegg har kommunen eierskap i Haugaland Næringspark AS hvor hovedmålet er å tiltrekke lignende kraftkrevende industri til regionen. En svekkelse av konkurransevilkårene slik at etableringene gir like høy eller høyere avkastning andre steder i Europa øker ikke sannsynligheten for suksess og etablering av nye arbeidsplasser.

Kommunen erfarte nylig en lignende situasjon hvor etableringen av bioprotein-fabrikken på Husøy endte i USA. Det var flere årsaker til at dette skjedde, men et av hovedargumentene var for stor prisforskjell på naturgass mellom USA og Europa. Investorene forventet heller ikke at ujevningen av pris mellom kontinentene vil skje innenfor et tidsvindu som var de var komfortable med.

Ytterligere begrunnelse og vurderinger er gjort i selve høringsuttalelsen til NVE, vedlagt dette saksframlegget.

Rådmannens konklusjon:

Tiltaket vil ikke påvirke Karmøy kommunes interesser i særlig grad. Det er likevel grunn til å anmode statlige myndigheter om å utrede de samfunnsøkonomiske effektene bedre. Særlig i forhold Norges ambisjoner som en industrinasjon hvor fornybar stabil krafttilgang er et av fortrinnene.

Karmøy formannskap vedtar å svare på høring fra Norges Vassdrags- og energidirektorat om ny strømkabel mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland, datert 07.02.2018

Karmøy formannskap følgende standpunkt i saken:

1. Karmøy kommune vil anmode om at Norges konkurransefortrinn for internasjonale etableringer av kraftkrevende industri og tilhørende arbeidsplasser, direkte og indirekte i leverandørindustrien, utredes bedre før tillatelse til utlandskabler gis.
2. Hvis kabelen bygges vil Karmøy kommune anmode om at statlige myndigheter følger opp kapasitetsutnyttelse gjennom konsesjonsvedtak som sikrer at Norges konkurransefortrinn for kraftkrevende industri ikke svekkes.
3. Karmøy kommune vil understreke viktigheten av at de avbøtende tiltak for fiskeri gjennomføres som planlagt, hvor det opprettes tett dialog med fiskerlagene.
4. Karmøy kommune kan ikke se tiltaket har arealmessige konsekvenser for kommunen.

Høringsuttalesen i sin helhet er vedlagt denne saken.

Rådmannen i Karmøy, 26.03.2018

Ørjan Røed
sign.

Oversikt over vedlegg:

1. Karmøy kommunes høringsuttale til NVE, datert 26.03.2018
2. NVEs høringsbrev datert 07.02.2018

From: postmottak.sentral@karmoy.kommune.no
Sent: 12. april 2018 12:37
To: NVE
Subject: SVAR - HØRINGSUTTAELSE- NY STRØMKABEL TIL STORBRITANNIA
Attachments: MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRINGSUTTAELSE - NY STRØMKABEL
TIL STORBRITANNIA.PDF; HØRINGSUTTAELSE - NY STRØMKABEL TIL
STORBRITANNIA.PDF; SVAR - HØRINGSUTTAELSE- NY STRØMKABEL TIL
STORBRITANNIA.PDF

VÅR REFERANSE: Saksnr: 18/1622-2 Løpenr: 21498/18 Saksbehandler: Per Velde Deres ref.:
Oversender vedlagte dokument. Med vennlig hilsen Saksbehandlers navn: Per Velde
Organisasjonsenhet: Rådmann - stab

TYSNES KOMMUNE

Rådhuset

Uggdalsvegen 301

5685 UGGDAL

Telefon 53437018

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

UGGDAL, 13.04.2018

<i>Saksnr.</i>	<i>Dok.nr</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sek/Saksh</i>	<i>Dykkar ref.</i>
18/236-4	2379/18	650	TK/EFV/MOAN	

HØYRING - SØKNAD OM NY STRAUMKABEL TIL STORBRIANNIA - NORTH CONNECT

Tysnes kommune har vurdert søknaden der trase kjem inn i kommunen sitt sjøareal og generell påverknad arbeid og drift vil påverka områda som vert råka.

I Tysnes sitt interesseområde er vert korridoren om lag 15 km lang og i kjem inn i grenseområdet mellom Kvinnherad- og Onarheimsfjorden og føl kommunegrensa i sjø mot Kvinnherad sør til grensa mot Stord kommune.

Sjøkabel kan koma så nær som 1,5 km rett aust for Ånuglo elles vil den liggja langs kommuegrensane midt i fjordbassenget.

Skjergarden mellom Laukhammar-Flornes og ut til øyane med Ånuglo lengst i øst eit område som er mykje nytta til friluftsliv og rekreasjon.

Sjøarealet rundt øyane er vist som NF- Natur og friluftsområde.

Sjøarealet der trase er vist ligg i kommuneplan som AFFNF – Akvakultur- Fiske-Ferdsle og Natur og Friluftsområde.

Det er ikkje etablerte anlegg i sjø i dette område men det er stor trafikk i området da hovudbasa til Alsaker fjørbruk er lokalisert i området Onarheim.

Arbeid med å etablere eller drifte kabel må ikkje hindre fri ferdsle eller framtidig nytte av kommunen sitt areal til dei føremål som er avsett i gjeldande kommuneplan på land eller i sjø.

Kommunen legg til grunn at det i denne uttale at det ikkje ligg føre ein endeleg vedteke kystsoneplan, interkommunal strandsoneplan eller at sjøarealet ligg i kandidat område for marint vern.

Kommuneplanen viser gyteområde for torsk i området rundt Laukhammar og eit større reketrålfelt i onarheimsfjorden.

Arbeid med undervassspregning og ned-spyling av kabel må leggast til tid på året da den vert til minst skade for yngel og fiskenæringa.

Tysnes kommune ber om at kabel ikkje må hindra etablering av nye kaiområde av kommersiell eller privat karakter.

Trase må merkast i sjøkartet og ikkje vera til hinder for ferjetrafikk eller framføring av framtidig fastlandsforbindelse mellom kommunane Stord, Kvinnherad og Tysnes.

Ved trong for tilkomstveg og anlegg for drift av sjøkabel ber me om at ein først ser på og nyttar eksisterande infrastruktur, er det trong for nyetablering ber me om informasjon i ein tidleg fase.

Det må leggast til rette for etablering av framtidig kryssande infrastruktur på havbotn, omsøkt kabel får ikkje ligga som ein sperre mellom tilgrensande kommunar.

Med helsing
Tysnes kommune

Stenar Dalland
rådmann

Morten Anthonessen
fagansvarleg plan

Dokumentet er elektronisk godkjent, og krev difor ingen signatur.

NVE

Innsendt dato: 13.04.2018

Referansenummer: PYOPVT

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Personopplysninger	
Fornavn	MORTEN
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	ANTHONESSEN
E-postadresse	Ikke angitt
Mobilnr.	92261413
	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	Vedlagt ligg uttale frå Tysnes kommune. mvh. Morten Anthonessen
Høringsuttalelse som vedlegg	HØYRING NORTHCONNECT.pdf
Vedlegg av bilder og kart	

From: Odd Tøsdal <Odd.Tosdal@mattilsynet.no>
Sent: 13. april 2018 09:11
To: NVE
Subject: Uttale frå Mattilsynet til høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia

Til

Norges vassdrags- og energidirektorat
NVE,
Postboks 5091,
Majorstuen
0301 Oslo

Sakstittel: NVE - NorthConnect straumkabel til Storbritannia - Høyring
Mattilsynet sitt saksnr: 2018/38342 Dykkar ref.: 201101044-57

Uttale frå Mattilsynet til høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia

Mattilsynet syner til brev frå NVE datert 07.02.2018.

Selskapet North Connect KS har søkt om løyve til å byggje ein ny straumkabel mellom Sima i Eidsfjord kommune og Peterhead i Skottland.

Mattilsynet har vurdert to sider ved tiltaket, nemleg verknad for akvakultur/fiskehelse og verknad for drikkevatn.

Vi ser av konsekvensutgreiinga i saka pkt 5.3 at omfanget av tiltaket har liten eller ingen negativ verknad og ubetydeleg til liten negativ konsekvens for akvakulturnæringa.

Mattilsynet kan ikkje sjå at tiltaket fører til auka smittefare eller risiko i høve til fiskevelferd for oppdrettsanlegg i området.

Det er eit kultiveringsanlegg i Simadalen, men det er vanskeleg for oss å vurdere om dette vil få konsekvensar for dei.

Konsekvensutgreiing for utslepp og avrenning og drikkevatn har identifisert nokre potensielle problemstillingar knytt til mogleg påverknad av ei stor grunnvasskjelde som vert nytta til vassforsyning i Sima.

I anleggsfasen kan drift av anleggsmaskiner og uhell i samband med frakt av drivstoff oppstå. I tillegg ligg det to elvevassforekomstar for drikkevatn innafor planområdet i Sima.

Simavassdraget ligg nær og har stor verdi som sjøaure og laksevassdrag, I driftsfasen er fare for oljelekkasje ved transformatorstasjonar mest relevant.

Det vil bli bygd oljeavskiljarar for å fanga opp eventuell oljelekkasje.

Betongarbeid og sprenging kan også medføre at skadelege stoff kan leiest til grunnvatn og vassdrag.

Utgjeiinga konkluderer at samla konsekvens for drikkevatn ved anleggs- og driftsfasen er vurdert til å vera lite til middels negativt.

Som avbøtande tiltak under drikkevatn, avrenning og utslepp er lista opp i konsekvensutgreiinga:

- Etablering av rutinar for handtering av drivstoff (maskinfylling direkte på anleggsmaskiner, redusert bruk av lokale tankanlegg, definera eigna område for fylling av drivstoff dersom tankanlegg vert nytta)
- Kontrollera avrenning der dette er ein potesiell fare.

- Det må takast omsyn til vassuttaket for lokale vassforsyningskjelder under anleggsarbeidet. Dersom tiltaket kan koma i konflikt med vassuttaket må det inngåast ein dialog med eigar av vassforsyningsystemet.
- Som kontroll på om vasskjelda vert påverka må det takast vassprøver før, under og etter anleggsarbeidet.

NorthConnect vil dersom det er behov flytta grunnvassbrønnane som kan bli forstyrra av tiltaket.

Konklusjon frå Mattilsynet:

Anleggsarbeidet må ikkje ureina drikkevasskjeldene i Sima.

Utbyggjar må syna all naudsynt varsemd og gjennomføra dei fire avbøtande tiltaka for drikkevatt i Sima som er lista opp over.

Fisk må ikkje verta skadelidande i Simavassdraget eller i oppdrettsanlegga utover i sjøen av anleggsarbeidet.

Bergen, 13.april 2018

Med venleg helsing

Odd Tøsdal, seniorinspektør/veterinær
Mattilsynet, Region Sør og Vest, avdeling Bergen og Omland

Telefon: 22 40 00 00

Felles postadresse: Mattilsynet, felles postmottak, postboks 383, 2381 Brumunddal
postmottak@mattilsynet.no

www.mattilsynet.no

www.matportalen.no

NVE

Innsendt dato: 15.04.2018

Referansenummer: UQQXFU

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Personopplysninger	
Fornavn	EGIL
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	MØEN
E-postadresse	Egil.moen@outlook.com
Mobilnr.	98607973
	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	<p>Det vises til NothConnects konsesjonssøknad, Del A avsnitt 3.2.4 Miljø-, transport- og anleggsplan, hvor det virker som det antas at betong må fraktes med bil til anlegget. Den samme antakelsen synes å være gjeldende i Multiconsults rapport «Trafikkbelastning fv. 103». I sistnevnte rapport antas det videre at betongvolumet er for lite for å anvende et mobilt blandeverk på stedet. På bakgrunn av de bygg og installasjoner som fremgår av konsesjonssøknaden, bl.a. omformerstasjon med grunnflate på ca 22.000 kvm og i tillegg trafobygg og AC-anlegg, bør det kunne legges til grunn at betongen produseres lokalt på stedet med et mobilt blandeverk og at betongtilslag enten transporteres inn sjøveien eller tas ut lokalt i Simadal i umiddelbar nærhet av anlegget. Dette vil redusere trafikkbelastningen og begrense klimagassutslippene tilknyttet prosjektet.</p> <p>I det følgende gis det noen kommentarer knyttet til mulighetene ved å velge et mobilt blandeverk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dedikert produksjon til prosjektet. - Samme kvalitet som ved stasjonær betongfabrikk. - Stor kapasitet. - Produksjon på byggeplassen sikrer leveransen. Kan være uavhengig av offentlig vei. - Miljømessig gevinst, besparelse. Leveransene kan gjennomføres med betydelig besparelse i forhold til transport og miljø. - Kan ofte være en rimeligere løsning i forhold til lengre transport på vei. <p>Når det gjelder kvalitet er det ikke forskjell på mobil fabrikk og stasjonær. De samme krav stilles til resepter, kontroll og godkjenning av fabrikk, personell og annet utstyr. Fabrikk er sertifisert i forhold til de samme strenge krav av kontrollrådet for betongprodukter til alle typer fabrikkblandet betong. Det vil være den samme oppfølgingen av disse prosjektene som om betongen kom fra en stasjonær fabrikk. Det gjelder teknologioppfølging, transport, mulige betongkvaliteter, lavvarme, lavkarbon, mv.</p> <p>Av sammenliknbare prosjekter med mobile blandeverk kan eksempelvis nevnes: Nytt kraftverk Lysebotn, Ryfast-forbindelsen. For landanlegg ifm gass er det tidligere rigget mobilt blandeverk bl.a. for Snøhvit, Kårstø prosjektene. Dette er alle større prosjekt med høye krav til betongkvalitet.</p>
Høringsuttalelse som vedlegg	Ikke angitt
Vedlegg av bilder og kart	

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091, Majorstua,
0301 Oslo

Dato: 15.04.2018

Vår ref.:

Side: 1 av 5

Høringsuttalelse fra E-CO Energi AS – konsesjonssøknad fra NorthConnect KS

Det vises til høringsbrev datert 19. februar om konsesjonssøknad fra NorthConnect KS om etablering av likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia. Høringsfrist er 15.04.2018.

1. Kort om E-CO Energi AS

E-CO Energi (E-CO) er Norges nest største kraftprodusent med en middelproduksjon på ca. 13 TWh per år. Selskapet er heleid av Oslo kommune og har kraftanlegg i store deler av Sør-Norge. E-COs kjernevirksomhet er eierskap, drift og utvikling av vannkraftanlegg. E-CO Energi eier 20 prosent av NorthConnect KS.

2. Etablering av mellomlandsforbindelser for kraftutveksling

Kraftutveksling mot Europa gir Norge bedre forsyningssikkerhet, bidrar til et bedre klima og legger til rette for verdiutvikling av den offentlige eide norske vannkraften. Et samspill på tvers av landegrenser mellom fornybare energikilder med ulike egenskaper er fremtidsrettet og bidrar til økt verdiskaping.

Kraftoverskudd

Det er bred enighet blant analytikere og i den nordiske kraftbransjen at vi går mot et stort kraftoverskudd i Norden. Elsertifikatmarkedet i Norge og Sverige medfører en kraftig økning i fornybar produksjonskapasitet i Norden frem mot 2025. Det svenske energiforliket (2016) har satt 18 TWh ny fornybarproduksjon som mål i 2030, og ifølge Svensk Vindkraftforening vil dette målet nås allerede i 2022 pga. raskere utbygging. Dette medfører at Norden får en samlet økning i fornybarproduksjonskapasitet på om lag 40 TWh allerede i løpet av 2022. Det betyr at veksten i fornybarproduksjon langt overstiger industriens ambisjoner om økt forbruk og hva det nordiske privatmarkedet realistisk kan absorbere. Den raske utbyggingen av fornybar kraftproduksjon forsterker behovet for flere kabler før 2025, selv med NordLink og NSL på plass, for å sikre norsk verdiskaping av våre vannkraftressurser.

Verdiskaping

Det Nordeuropeiske kraftmarkedet er allerede koblet sammen. Dersom ikke vi bygger direkte kabler til de store markedene vil kraften flyte via våre naboland, og disse vil sitte igjen med en stor del av

verdiskapingen. Skal vi videreutvikle verdiskapingen fra norsk vann- og vindkraft, er vi avhengig av å ha direkte tilgang til markedene.

NorthConnect sikrer høyest verdiskaping for Norge fordi kraften går til Storbritannia, som er det markedet med høyest pris, samtidig som den vil drenere ut kraftoverskuddet direkte fra prisområde NO5 hvor kraftoverskuddet i Norge er høyest, med dobbelt så høy produksjon som forbruk.

Klima

NorthConnect vil ha høy klimaeffekt fordi den vil bidra til utfasing av britisk kullkraft, samtidig som behovet for fossil back-up kraft reduseres. Årlig reduksjon i CO₂-utslipp pga. NorthConnect vil ifølge National Grid (Rapport februar 2018) ligge i området 1-3 millioner tonn, avhengig av hvilket utviklingsscenario som legges til grunn i Storbritannia.

Samfunnsøkonomi

NorthConnect er et særdeles godt prosjekt for Norge med en samfunnsøkonomisk verdi på over 14 milliarder NOK. Dette er betydelig høyere samfunnsøkonomisk lønnsomhet enn både NordLink og NSL. Dette skyldes primært svært gunstige tilknytningspunkt i Norge (Sima) og Skottland (Peterhead). Det unike ved NorthConnect er at den avlaster transmisjonsnettene i Norge og Storbritannia. Avlastningen medfører reduserte nett-tariffer (ifølge NVE vil Statnett investere om lag 9 milliarder NOK i nettførsterkninger relatert til sine nye kabler).

NorthConnect medfører både utsatte nettinvesteringer og lavere nett-tap i Norge, som kommer forbrukerne til gode i form av lavere nettleie. Thema Consulting (mai 2017) estimerte denne effekten til om lag 0,5 øre/kWh. Dette vil motvirke prisøkningen som kan komme av selve kraftutvekslingen.

Når det gjelder priseffekten i Norge av flere kabler til utlandet har NVE utredet dette i «Kraftmarkedsanalyse 2017-30». NVE har beregnet effekten av kablene (NordLink og NSL) til å ligge i overkant av 1 øre/kWh i 2025. Forutsatt at NorthConnect har tilnærmet samme priseffekt som NSL og NordLink, vil **priseffekten fra NorthConnect bli tilnærmet nøytralisert av nettbesparselsene og ekstraordinære inntekter.**

3. Kraftsystemet og NorthConnect

Den operative driften av kraftsystemet i Norden og i Norge beror som kjent i stor grad på en kontinuerlig oppfølging av tilkoblede produksjonsressurser og den løpende utviklingen i etterspørselen.

I denne sammenhengen overvåkes:

- Kraftsystemets inertia og stabilitet
- Variasjon og nivå på kraftflyt
- Systemets evne til å reetablere en sikker systemdrift etter et stort utfall

NorthConnect uttaler i konsesjonssøknaden (2.6):

«

Det at vi ikke har inkludert verdier av alternativ bruk av kapasitet til andre markeder enn spotmarkedet, gir konservative resultater. Kraftmarkedene i Norden og Europa er i stor endring, og det er vanskelig å si i dag hvilken bruk av kapasiteten som vil være samfunnsøkonomisk optimal i fremtiden. En kabel som NorthConnect kan gi verdifulle bidrag til stabilitet og kvalitet i nettet på begge sider, men kanskje spesielt på britisk side der det forventes stor nytte av fleksibilitet i systemet. Verdien av alternativ bruk av kapasiteten på NorthConnect vil i stor grad avhenge av regulering og lovgivning, samt utvikling av markeder. Utviklingen av retningslinjer fra EU (Network codes and guidelines) går i retning av at kapasitet på kabler kan benyttes til leveranse av reserver og tjenester for systemstøtte.

Det ligger potensielt store nytteverdier knyttet til reserver og tjenester som ikke er tatt inn i våre beregninger for samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Prosjektet vil arbeide videre med dette frem mot investeringsbeslutning og byggestart. NorthConnect ønsker å samarbeide med systemansvarlige på begge sider for å kunne realisere disse verdiene til beste for alle parter.

»

E-CO Energi er enig i ovenstående sitat og anmoder NVE om å vektlegge de positive samfunnsøkonomiske aspekter som relateres til systemtjenester for det norske kraftsystemet levert fra en mellomlandforbindelse (med VSC HVDC-teknologi) tilkoblet i Sima. Mulighetene for systemytelser fra en ny kabel er selvsagt avhengig av forbindelsens kapasitet, tilkoblingspunkt og samarbeidsmodellen med systemansvarlig i den andre enden av forbindelsen. *Network Codes and guidelines* i EU legger rammer for samarbeidet mellom systemoperatører i ulike land og spesifiserer konkrete tekniske reguleringer i forbindelse med en mellomlandsforbindelse. I den sammenheng kan for eksempel pekes på COMMISSION REGULATION (EU) 2016/1447 og eksempelvis Article 14:

Article 14 Synthetic inertia

1.If specified by a relevant TSO, an HVDC system shall be capable of providing synthetic inertia in response to frequency changes, activated in low and/or high frequency regimes by rapidly adjusting the active power injected to or withdrawn from the AC network in order to limit the rate of change of frequency. The requirement shall at least take account of the results of the studies undertaken by TSOs to identify if there is a need to set out minimum inertia.

Det blir derfor viktig at teknologivalg og design av likeretterstasjoner for NorthConnect kan legge til rette for leveranser av systemtjenester som vil være gunstige for driften av kraftsystemet.

Tjenester som kan ytes via en mellomlandsforbindelse (VSC HVDC):

- Reservekapasitet og frekvensrespons
- Gjeninnkoblingskapasitet etter feilsituasjoner
- Reaktiv effektreserve
- Et aktivt styringsmiddel for å justere intern kraftflyt i kraftsystemet etter angitte grenseverdier

I National Grid Report «Benefits of Interconnectors to GB Transmission System (Des. 2014)» er en redegjørelse for aktuelle fordelaktige systemleveranser som kan vurderes i tilknytning til en sjøkabel mellom to land.

Frekvensrespons og reservekapasitet

Mellomlandsforbindelser (VSC HVDC) kan yte både frekvensrespons og reservekapasitet. Avhengig av teknologivalget kan de veksle retningen og størrelsen på kraftflyten avhengig av TSO'enes samlede vurdering av hva som er tjenlig.

I hovedsak kan en mellomlandforbindelse da kjennetegnes med:

- Rask respons ved frekvensavvik som medfører at aktiv effekt enten blir levert til systemet eller blir trukket ut av kraftsystemet
- Potensiell reduksjon av reservekostnader ved at slike kostnader fordeles i et større system/marked

Gjenoppbyggingskapasitet etter feil

Ved et omfattende utfall/feil i kraftsystemet er det behov for individuell innkobling og oppstart av kraftstasjoner som gradvis kan lastes opp til en situasjon hvor man kan synkronisere og gjenetablere det sammenkoblede maskede nettet. En mellomlandsforbindelse (VSC HVDC) kan gi et godt supplement i eventuelle situasjoner med behov for å reetablere et sammenkoblet masket nett etter alvorlige feiltilfeller i kraftsystemet.

Reaktiv respons

Flyten av reaktiv effekt i et kraftsystem påvirker spenningsnivåene i nettet. Systemfrekvensen er felles i hele det sammenkoblede synkrone nettet, men spenningsnivået varierer i nettet avhengig av aktiv og reaktiv effekt som blir levert til nettet og størrelsen på nærliggende kraftuttak og behov for kraftflyt til andre områder i nettet. Mellomlandsforbindelser (med VSC HVDC-teknologi) kan bli utnyttet til raskt å levere eller forbruke reaktiv effekt avhengig av TSO'ens behov i driften av kraftsystemet.

Flaskehals i kraftsystemet

I et sammenkoblet masket nett vil systemansvarlig løpende overvåke nettets robusthet til å tåle utfall av en forbindelse uten å dermed få endringer i kraftflyten som gir ustabile driftsforhold i nettet, som igjen fører til ytterligere utfall av forbindelser og eskalering av feilsituasjonen. I tillegg til overvåkingen av robustheten må det løpende påses at den aktuelle kraftflyt i nettet er innenfor termiske lastgrenser. Mellomlandsforbindelser (VSC HVDC) gir systemansvarlig et hensiktsmessig verktøy til i samarbeid med TSO i den andre kabelenden å avtale de kriterier som skal anvendes slik at responsen i likeretterstasjonen er hensiktsmessig og at kraftsystemet kan utnyttes best mulig innenfor forutsetningene for stabilitet og aktuelle termiske rammebetingelser.

Samfunnsøkonomisk nytteverdi av systemtjenester eksemplifisert ved situasjonen i NO5

Det å beregne et estimat for samfunnsøkonomisk nytteverdi ved leveranser av systemtjenester til det norske kraftsystemet er ganske komplisert og usikkert. Men det er åpenbart at situasjonen i dag er fundamentalt endret i forhold til tidligere vurderinger av mellomlandsforbindelser (1990-tallet) hvor det var avtalt langsiktige kraftavtaler, med en tilhørende byrde for ett kraftsystem til å forplikte leveransen av kraft til ett annet kraftsystem. NorthConnect, med løpende markedsklarert spotutveksling av kraft mellom to ulike markedsområder, kombinert med samarbeid mellom

systemansvarlige i begge ender av kabelen, samt en avtalt parametersetting av likeretteranleggene som gir systemtjenester til både Skottland og Norge, MÅ være en positiv faktor for kraftsystemet – både i Skottland og Norge. I noen få situasjoner kan man ha sammenfall i hendelser på begge ender av kabelen som tilsier likeartet behov for systemtjeneste både i Skottland og i Norge. I slike situasjoner må eventuelt det ene kraftsystemet akseptere en tålbart byrde eller «kreve veto» som innebærer bruk av kabelen med konsekvens ingen tjeneste, men heller ingen byrde for systemet.

NO5 er et viktig prisområde for E-CO Energi, fordi en stor andel av vår produksjon er i dette prisområdet. NO5 er som kjent et område med meget stor produksjonskapasitet i forhold til forbruket av elektrisitet. Energiproduksjonen i prisområdet er dobbelt så stor som områdets elektrisitetsforbruk (29 TWh produksjon og 14 TWh forbruk). Effektkapasiteten i området er nesten fire ganger så stor som det lokale vinterforbruket (7,7 GW produksjon og 2 GW forbruk). Handelskapasitet fra område NO5 til NO1 er på 3900 MW ved intakt nett. I forbindelse med ombygginger, investeringer eller feilsituasjoner vurderer systemansvarlig om det er behov for å redusere handelskapasiteten fra NO5 til NO1. E-CO Energi registrerer at det i tidsperioden 9. januar 2015 til og med 5. april 2018 har vært redusert handelskapasitet fra NO5 til NO1 ca. halvparten av tiden. Det er derfor viktig at NVE i sine vurderinger av kraftsystemet ikke kun baserer analyser på intakt nett, men kontrollerer betydningen av ikke-intakt nett med reduksjoner av kapasitet i kraftsystemet og tilhørende samfunnsøkonomiske kostnader. Vi registrerer at systemansvarlig i den ovenfor omtalte tidsperiode har hatt flaskehalsinntekter på NO5/NO1 på ca. 250 millioner kroner i den halvparten av tidsperioden med ikke-intakt nett og ytterligere ca. 140 millioner kroner i den halvparten av tidsperioden med intakt nett (samlede flaskehalsinntekter nesten 400 millioner kroner). Dette demonstrerer høye samfunnsmessige kostnader av at produksjon i NO5 i perioder ikke kan levere til forbruk i NO1, kostnader som forbrukere i NO1 og produsenter i NO5 må bære.

Av ovennevnte årsaker anbefaler E-CO Energi at NVE anbefaler Olje- og energidepartementet å gi NorthConnect anleggskonsesjon og handelskonsesjon.

Med vennlig hilsen
E-CO Energi AS

Per-Arne Torbjørnsdal
Direktør for strategi og kommunikasjon

Per Storm-Mathisen
Kommunikasjonssjef

NVE

Innsendt dato: 15.04.2018

Referansenummer: QUIMVW

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Personopplysninger	
Fornavn	PER
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	STORM-MATHISEN
E-postadresse	perstorm@gmail.com
Mobilnr.	98255406
	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	Høringsuttalelsen sendes på vegne av E-CO Energi AS.
Høringsuttalelse som vedlegg	Høringsuttalelse - NVE NorthConnect 15.04.2018.pdf
Vedlegg av bilder og kart	

NVE

Innsendt dato: 15.04.2018

Referansenummer: IJFJBF

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Kontaktinformasjon for virksomhet	
Organisasjonsnummer	982325404
Foretaksnavn	HARDANGER FJELLFISK AS
Adresse	Naustbakken 3
Postnummer	5770
Poststed	TYSSDAL
Foretakets telefonnummer	Ikke angitt
Foretakets e-postadresse	post@hardanger-fjellfisk.no
Fornavn	OLE JOHAN
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	SAGEN
Telefon	91538875
E-post	ojsagen@broadpark.no
Organisasjonsnummer	Ikke angitt
Foretaksnavn	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestr

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	<p>Hei,</p> <p>Vi er nærmeste nabo til bygget i Simadalen, hvor Hardanger Fjellfisk har sitt slakteri for Hardanger Fjellaure. Vi finner det naturlig å være høringsinstans, slik at vi blir orientert om fremdriften. Vi vil gjerne ha et møte for å diskutere om det kan være synergier for begge parter innen vanntilførsel, avløp eller annen infrastruktur. Med vennlig hilsen</p> <p>Ole Johan Sagen, Styreleder</p>
Høringsuttalelse som vedlegg	Ikke angitt
Vedlegg av bilder og kart	

15. april 2018

Avvis North Connect - Naturkonsekvensene av ny mellomlandsforbindelse må utredes

Viser til konsesjonssøknad fra selskapet NorthConnect KS om å bygge en ny sjøkabel mellom Norge og Skottland, med høringsfrist 15.april 2018 og Naturvernforbundet sender med dette inn sitt høringsinnspill.

Naturvernforbundet ber om at NVE sier nei til foreliggende konsesjonssøknad fra NorthConnect. I konsekvensutredningen for naturmangfold er det gjennomført en mindre vurdering av «samlet belastning», jf. naturmangfoldloven § 10. Dette er avgrenset til plasseringen av omformerstasjonen og sjøkabeltraseen. Vi mener det må gjøres en langt mer omfattende utredning, som drøfter samlede konsekvenser av å innføre en tredje mellomlandsforbindelse. Det inkluderer behov for nettutvikling, mulig økt effektkjøring i eksisterende kraftverk og behov for utbygging av ytterligere kraftverk.

Vi viser også til vårt innspill sendt 14. desember 2017 samt fellesinnspill med en rekke natur- og miljøorganisasjoner sendt 24. november 2017. Her uttrykte vi sterk bekymring over manglende utredning av konsekvenser for natur og friluftsliv. Vi understreket og fremmet krav om tilleggsutredninger, som også gjør rede for indirekte påvirkninger og sumvirkninger av tiltaket. I møte med NVE 27.februar 2018 forklarte vi bakgrunnen for vår bekymring og gjentok at det må lages en langt mer utfyllende utredning.

Økosystemene knyttet til elver, våtmarker og vann er under press. Det samme gjelder en økende nedbygging av natur, noe som per i dag utgjør hovedtrusselen mot hele 80 % av våre rødlistede arter (Artsdatabanken 2015). Utbygging for kraftproduksjon er fortsatt betydelig, med påfølgende omfattende og negative inngrep i norsk natur. Utbygging, produksjon og overføring av energi påvirker naturen og derigjennom også muligheten til å stanse tapet av natur, slik vi er forpliktet til jf. ratifisering av konvensjonen for biologisk mangfold (CBD).

Norsk lovverk har strenge krav til kunnskapsinnhenting og vurdering av natur- og miljøkonsekvenser, f.eks. gjennom vannressursloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven. I planprogrammet for NorthConnect forventer vi at det gjennomføres tilleggsutredninger inkludert et nullalternativ, slik KU-forskriftens § 21 og § 27, i tråd med naturmangfoldloven § 7, pålegger.

Konsekvensutredningsforskriftens § 21 tilsier at tiltakshaver må legge fram tilleggsdokumentasjon for å sikre en overordnet vurdering. Da skal også den samlede

virkingen tas i betraktning i utredningsprogram for denne typen tiltak. Konsekvensutredningsforskriften legger til grunn en utvidet forståelse av «samlede virkninger», slik at også «indirekte», «langsiktige» virkninger og allerede «gjennomførte» tiltak skal være klarlagt.

I planprogrammet til NorthConnect KS er de samlede og langsiktige effektene av mellomlandsforbindelsen ikke utredet. NorthConnect KS viser i søknad om handelskonsesjon til at mellomlandsforbindelsen vil «*gi mulighet til utvikling av ny kraftproduksjon i området*». Konsesjonsvurderingene diskuterer ikke konsekvenser på naturen for utvikling av ny kraftproduksjon i området. Utredningene må inneholde vurderinger av hvor og hvordan det eventuelt skal kunne bygges ut ny kraftproduksjon.

Statnett sier i sin konsesjonssøknad for kabler til Tyskland og Storbritannia i 2013 at: «*Kablene kan gi noe mer prisstruktur i Norge og dermed gi økte incentiver til effektkjøring av kraftverk som igjen kan ha naturulempere*». Utredningen av NorthConnect mangler helt en drøfting av «naturulempere» ved økt effektkjøring. Naturvernforbundet mener dette burde vært drøftet. Hvordan vil etablering av NorthConnect som mellomlandsforbindelse øke presset for å etablere mer effektkjøring? Vi mener at dagens revisjonsprosesser allerede som institutt har betydelig svakheter og mangler knyttet nettopp til naturhensyn. Økt press på fornybar energi vil derfor kunne få betydelige negative naturkonsekvenser også for alle de pågående og framtidige revisjonssakene som vi står overfor.

Hovedansliggende for oss i denne høringen er derfor å fastslå at NorthConnect ikke har utredet eller vurdert om og hvordan en ny kabel vil kunne presse fram mer effektkjøring av norske vassdrag med de alvorlige naturkonsekvenser det kan ha.

Naturvernforbundets kritikk mot konsesjonssøknaden til NorthConnect gjelder uavhengig av eierskapet til kabelen. Skulle NorthConnects søknad avvises og Statnett videreføre ideen om en kabel til Skottland, krever vi at samlede naturkonsekvenser må utredes.

Vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund,

Maren Esmark
generalsekretær

Arnodd Håpnes
fagleder

NVE

Innsendt dato: 16.04.2018

Referansenummer: IKLYQR

Innsending av høringsuttalelse

Informasjonsside	
Fortsett med høringsuttalelsen	Ja

Kontaktinformasjon for virksomhet	
Organisasjonsnummer	938418837
Foretaksnavn	NORGES NATURVERNFORBUND
Adresse	Mariboegs gate 8
Postnummer	0183
Poststed	OSLO
Foretakets telefonnummer	Ikke angitt
Foretakets e-postadresse	naturvern@naturvern.no
Fornavn	MAREN
Mellomnavn	Ikke angitt
Etternavn	ESMARK
Telefon	23 10 96 10
E-post	me@naturvernforbundet.no
Organisasjonsnummer	Ikke angitt
Foretaksnavn	Ikke angitt

Saksopplysninger	
NVEs saksnr.:	201101044
Sakstittel	NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge - Storbritannia

Høringsuttalelse	
Høringsuttalelse	Sammendrag: Naturvernforbundet ber om at NVE sier nei til foreliggende konsesjonssøknad fra NorthConnect. I konsekvensutredningen for naturmangfold er det gjennomført en mindre vurdering av «samlet belastning», jf. naturmangfoldloven § 10. Dette er avgrenset til plasseringen av omformerstasjonen og sjøkabeltraseen. Vi mener det må gjøres en langt mer omfattende utredning, som drøfter samlede konsekvenser av å innføre en tredje mellomlandsforbindelse. Det inkluderer behov for nettutvikling, mulig økt effektkjøring i eksisterende kraftverk og behov for utbygging av ytterligere kraftverk.
Høringsuttalelse som vedlegg	Høring North Connect 15april2018.pdf
Vedlegg av bilder og kart	

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Vår dato: 2018-04-13
Side 1 av 2

Høringsuttalelse – konsesjonssøknad om bygging og drift av NorthConnect kabel

Det vises til NVEs høring av NorthConnects konsesjonssøknad om å bygge en ny sjøkabel mellom Norge og Storbritannia. Sjøkabelen er planlagt fra Sima i Eidfjord kommune til Peterhead i Skottland. Konsesjonssøknaden legger til grunn idriftsetting av kabelen i 2022/2023.

Hydro har betydelig aluminiums- og kraftproduksjon i Norge, og en vesentlig del av porteføljen er lokalisert på Vestlandet og i Midt-Norge. NorthConnect kabelen har en kapasitet på 1400 MW. Det forventes høy utnyttelse av kabelen og hyppige endringer i kraftflyt som følge av markedsforholdene i de to landene. Dersom NorthConnect kabelen blir etablert, vil kabelen derfor ha en ikke ubetydelig effekt på drift og vilkår for Hydros anlegg. Metallverkenes konkurransekraft og forsyningssikkerhet har særlig betydning for Hydros vurdering av søknaden.

Hydro mener primært at erfaring fra drift med nye forbindelser som nå er under planlegging og bygging mellom Norden og kontinentet/Storbritannia bør innhentes før det gis konsesjon og tas investeringsbeslutning om nye kabelprosjekter fra Norge. Begrunnelsen for dette er de potensielt betydelige utfordringer slike overføringskabler kan medføre for systemdriften av kraftsystemet, noe Statnett også har pekt på i underlagsmaterialet til konsesjonssøknaden. Etter Hydros syn bør Statnetts vurdering som systemansvarlig vektlegges sterkt i vurderingen av framdriften av nye kabelprosjekter fra Norge, uavhengig av eierskap.

Det vises i denne sammenheng til at Statnett har to kabelprosjekter til Tyskland og Storbritannia, som settes i drift i 2021/2022. Begge har en kapasitet på 1400 MW. De to kablene vil samlet ha en betydelig virkning på systemdriften i Norge og Norden. I tilknytning til konsesjonssøknaden for NorthConnect adresserer Statnett ulike utfordringer for systemdriften ved økt overføringskapasitet mellom det nordiske synkronområdet og omkringliggende områder. Den viktigste utfordringen er balanseringen av kraftsystemet ved større og hyppigere endringer i kabelflyt og nordisk kraftproduksjon. Hydro viser i den sammenheng til økt innslag av uregulerbar fornybar kraft, nedlegging av svensk kjernekraft og den betydelige økningen i likestrømskapasitet mellom det nordiske markedet og kontinentet de nærmeste årene. Statnett viser også til at det er usikkerhet knyttet både til fremdriften i implementering av tiltak, og til hvor godt systemdriftsutfordringene vil løses. Med den usikkerhet som eksisterer knyttet til mulige løsninger for å sikre en hensiktsmessig systemdrift og omfanget av nødvendig tiltak fra Statnett før idriftsettelse av NorthConnect, mener Statnett at tidspunktet for idriftsettelse av forbindelsen bør bli senere enn det som fremgår i planene for prosjektet.

Når det gjelder virkning av prosjektet på transmisjonsnett, har NorthConnect lagt til grunn at prosjektet reduserer fremtidige innenlandske nettinvesteringer med om lag 1300 MNOK. Dette blant annet på grunn av spart investeringskostnad for prosjektet Sauda-Samnanger. Hydro viser imidlertid til at Statnett uttrykker at prosjektet medfører at Statnett må gjøre tiltak på eksisterende anlegg i og inn til Sima, selv om forventningen per i dag er at slike tiltak ikke vil ha utstrakt omfang. NorthConnect kabelen har en betydelig kapasitet og det er etter Hydros syn sannsynlig at kabelen vil ha en signifikant effekt på utnyttelsen av og kan forårsake behov for tiltak i transmisjonsnett på

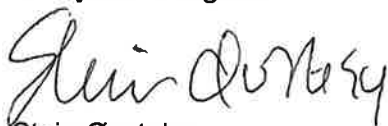
kort og lang sikt. Slik Hydro ser det, representerer dette en usikkerhet på kostnader og inntekter til transmisjonsnettet og dermed tariffgrunnlaget for industrien framover.

Dersom kabelprosjektet realiseres som et privat prosjekt i tråd med konsesjonssøknaden, bør det settes klare betingelser for kabelens tilknytning til transmisjonsnettet i Norge. Utover å sikre at kabelen ikke svekker forsyningssikkerheten, må reguleringen sikre en rimelig fordeling av risiko og kostnader mellom kabeleier og brukerne av transmisjonsnettet, samt en effektiv drift og utnyttelse av kabelen. Det bør utvikles en egen tariffingsregel for private kablers bruk av transmisjonsnettet. Prosjektet omsøker videre, i tråd med Stortingsvedtak, en regulering som innebærer at flaskehalsinntekter som gir prosjektet en avkastning utover en gitt grense, skal tilfalle transmisjonsnettet. Det er pr i dag uklart hvordan de økonomiske betingelsene for og reguleringen av NorthConnects flaskehalsinntekter skal utformes. Hydro legger til grunn at de konkrete løsningene for tariffing av kabelen og regulering av flaskehalsinntektene blir undergitt en offentlig høring før det tas en beslutning og det gis konsesjon for en privat kabel. Reguleringen bør innrettes slik at industrien, som i utgangspunktet har kostnadmessige ulemper av prosjektet, ikke får en økt kostnad.

Konsesjonssøknaden indikerer at kabelen gir en økning i kraftprisene i Norge og et netto samfunnsøkonomisk overskudd. Hydro vil understreke at det samfunnsøkonomiske overskuddet på den ene siden representerer et betydelig produsentoverskudd til fordel for framtidige kraftprodusenter i Norge, mens det på den andre siden representerer et betydelig konsumentunderskudd som innebærer at industrien vil stå overfor økte kraftkostnader og svekket konkurranseevne ved en ny kabel. En svekket konkurranseevne gjør nye investeringer i Norge for industrien mer krevende. Det er avgjørende for industrien i Norge at den samlede effekten av kabelprosjekter, ordningen for CO₂-kompensasjon og en rimelig tariffingsmodell for industrien ikke svekker konkurranseevnen og muligheten for økt verdiskaping.

Hydro ønsker for øvrig å påpeke en del risikoer knyttet til prosjektet som vil kunne påvirke den samfunnsøkonomiske analysen, og som bør tas med i vurderingen av prosjektets godhet og tidspunkt for eventuell konsesjon og gjennomføring. Tidsplanen for prosjektet virker svært optimistisk, og usikkerhet knyttet til det forventede samfunnsøkonomiske overskuddet fra kabelen øker jo lenger frem i tid vurderingene knyttes til. Blant annet kan inntekter fra deltagelse i kapasitetsmarkedet i Storbritannia være mer usikkert, samt generell usikkerhet knyttet til framtidige kraftpriser i Norden og Storbritannia. Videre vises det til avvikende synspunkter knyttet konsekvenser for transmisjonsnettet som omtalt ovenfor. Videre utgjør Brexit-prosessen og utfallet av denne også etter Hydros syn en betydelig regulatorisk usikkerhet for prosjektet, og det er gode argumenter for å avvende de vesentlige konklusjonene av dette før en konkluderer om samfunnsmessig nytte. I den samlede vurderingen bør det også sees hen til de potensielt negative samfunnsøkonomiske effektene økte kraftkostnader og svekket konkurranseevne for industrien vil kunne ha.

Med vennlig hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø
Leder Kraftsystemer, Nett og Konsesjoner
stein.ovstebo@hydro.com

From: Stein Øvstebø <Stein.Ovstebo@hydro.com>
Sent: 16. april 2018 08:04
To: NVE
Cc: Marcussen Kristian
Subject: Uttalelse høring - North Connect prosjektet
Attachments: 0516_001.pdf

Hei

Viser til høring av søknad fra North Connect vedr kabel til Storbritannia.

Oversender med dette Hydros uttalelse.

Avtalt med Kristian Marcussen at oversendelse i dag var ok.

Mvh

Stein Øvstebø

Stein Øvstebø
Head of Power systems, Grid & Concessions
Hydro Energi AS
Drammensveien 264
N-283 Oslo
M: +47 41 04 36 29
E: stein.ovstebo@hydro.com
www.hydro.com

From: Stein Øvstebø [mailto:Stein.Ovstebo@hydro.com]
Sent: mandag 16. april 2018 08.00
To: Stein Øvstebø <Stein.Ovstebo@hydro.com>
Subject: Attached Image

NOTICE: This e-mail transmission, and any documents, files or previous e-mail messages attached to it, may contain confidential or privileged information. If you are not the intended recipient, or a person responsible for delivering it to the intended recipient, you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or use of any of the information contained in or attached to this message is STRICTLY PROHIBITED. If you have received this transmission in error, please immediately notify the sender and delete the e-mail and attached documents. Thank you.

Høringssvar NorthConnect

Industri Energi har mottatt høringen fra NVE om konsesjon til NorthConnect kabelen mellom Sima i Norge og St Fergus i Skottland, Storbritannia.

Sammendrag.

Industri Energi er imot utbygging av NorthConnect kabelen. Fordi;

- Den vil medføre økt nettleie og kraftpris for industrien og befolkningen.
- Denne kabelen vil medføre stort nett-tap fra vannkraftverk til forbruker i UK.
- Denne kabelen vil i hovedsak eksportere kraft hele året, anslagsvis 10-11 TWH per år gitt Eks høye kraftpriser. En slik økning i forbruk av norsk vannkraft vil true energibalansen.
- Denne kabelen vil redusere Statnetts inntekter fra eksisterende utenlandsnett og dermed øke nettleien ytterligere for norske forbrukere.
- Med private kommersielle aktørers inntreden i kraftnettet mot utlandet øker også muligheten for manipulering av kraftprisene. Ref. St. Prop. 35 L (2015-2016)
- Vi ser store usikkerheter knyttet til NorthConnects anslag til prisøkning da det er en differanse på opptil 5 øre mellom NorthConnects anslag og Statnetts anslag for kabler til UK. (differansen på 5 øre vil utgjøre en kostnad for industrien på ca 2 mrd kroner per år).
- Kraftprisen utgjør en stor andel av inflasjonen i Norge og med økte kraftpriser så øker inflasjonen. Dette legger press på rentesetting, kronekurs og lønnsdannelsen.¹
- At utredningen som ligger til grunn ikke følger klare krav i utredningsinstruksen og PBL hva angår analyse av indirekte og grenseoverskridende økonomiske konsekvenser
- Med dette kan vi ikke se at denne kabelen vil ha en positiv samfunnsøkonomisk nytte for Norge og utgjør en stor trussel for sysselsetting og lønnsomheten i næringsliv og industri.

Utredningen

Industri Energi mener utredningen knyttet til konsesjon for NorthConnect kabelen er ensidig og dermed ikke tilstrekkelig som beslutningsgrunnlag. I perioden fra utredningsprogrammet ble vedtatt i 2011 og til i dag har det skjedd vesentlige endringer i kraftmarkedet. Disse endringene samt økt kunnskap om store indirekte negative konsekvenser av utlandskabler er ikke spesifikt nevnt eller redegjort for i Utredningsprogrammet og som en konsekvens ikke drøftet eller belyst i utredningen. Vi legger og til grunn at programmet for utredning ikke tilfredsstillt krav nedfelt i utredningsinstruksen² som Staten, inkludert OED og NVE er omfattet av.

Vi ser det samtidig som en stor svakhet i utredningen at lov om konsekvensutredninger for tiltak med grenseoverskridende konsekvenser ikke er hensyntatt i tilstrekkelig grad.

Grenseoverskridende konsekvenser er mer en fysisk fotavtrykk for kabel og omformerstasjon i mottakerland. Det inkludere i tillegg næringsmessige og samfunnsøkonomiske konsekvenser. Vi anser det som en alvorlig svakhet at dette ikke er bestilt utredet i utredningsprogrammet.

Programmet ber ikke tiltakshaver utrede indirekte økonomiske konsekvenser for annet næringsliv, miljø og klimakonsekvenser i Norge eller utlandet, distriktmessige konsekvenser slik utredningsinstruksen forplikter NVE og staten til å ta hensyn til, evaluering av tiltak de selv foreslår eller for tiltak som krever konsesjon og stortingsbehandling. Uten slike utredninger vil hverken Storting eller høringsinstanser kunne ta stilling til åpenbare direkte og indirekte konsekvenser av tiltaket.

¹<https://www.dn.no/nyheter/2018/04/10/0800/Makroekonomi/kronen-svekker-seg-etter-svake-inflasjonstall>

² Utredningsinstruks gjeldende for 2011- endret 2016 <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2000-02-18-108>

Vi kan ikke se at utredningsprogrammet hensyntar endringene i energiloven av 2016 som krever full separasjon mellom produsent og netteier³. Når Regjeringen i 2016 tillot kommersielle kabler åpnet dette for alle kommersielle selskaper til å fremme kabelprosjekter til og fra Norge. At Regjeringen da tillater at kraftselskaper søker om å bygge kabler strider med uttalte prinsipper og intensjon i Energiloven om full separasjon mellom kraftprodusenter og nett.

NorthConnect kablene vil føre til en økning av effektkjøring i kraftnettet. Effektkjøring påvirker vassdrag og biologisk mangfold, inkludert for fisk i elver og vassdrag⁴. Disse forholdene har ikke utredningen i tilstrekkelig grad tatt høyde for. Kraftbransjen investere store summer i nye turbiner med økt slukeevne i eksisterende verk for å bedre utnytte de store forskjellene i kraftprisen som eksistere mellom Norge og Utlandet.

Norge har i dag omlag 6000 MW med effekt mot utlandet. Dette tilsvarer 50 Twh i årlig eksport- og importkapasitet med full last og mange ganger høyere kraftvolum enn det Norge har behov for i ett tørrår. Statnett bygger nå ut 2800 MW kapasitet gjennom to nye kabler og med Northcionnect kan total eksport og importkapasiteten overstige 75 TWh. Med 75% kapasitetsfaktor på utlandsnettet kan nettapet utgjøre 12 Twh som tilsvarer omlag all ny kraft fra det grønne Sertifikatmarkedet.

Kablene har og ført til nedtapping av magasinreserver viktig for forsyningssikkerheten. Før kraftkrisen i vinteren 2010-2011 så eksporterte Statnett store mengder kraft i flere foregående år. Dette medførte att samlede reserver og magasinifylling falt mye ettersom det ble forbrukt og eksportert mer kraft en tilsig i foregående år. Dette bidro sterkt til kraftkrisen og skyhøye kraftpriser. Vi kan ikke se at risikoen for forsyningssikkerheten med storstilt krafteksport er godt nok utredet i lys av erfaringene fra sist kraftkrise.

I den grad kabelen vil importere kraft fra UK, savner vi redegjørelse for CO2 intensiteten i importert kraft og hva dette kumulativt betyr for CO2 intensiteten i norsk kraftsammensetting og samlede klimautslipp.

Utdrag fra Utredningsinstruksen som gjaldt for programfastsettingen i 2011.

2.3.2 Andre vesentlige konsekvenser

Konsekvensene av et forslag skal vurderes i forhold til alle overordnede eller generelle hensyn som kan ha betydning ved vurderingen av om forslaget skal iverksettes.

Konsekvensvurderingen skal inneholde en vurdering av alle hensyn som er vesentlige i den foreliggende saken.

I tillegg til de økonomiske- og administrative konsekvenser, skal også andre vesentlige konsekvenser utredes. Hvilke konsekvenser som skal utredes må vurderes i den enkelte sak. Oppregningen nedenfor inneholder eksempler og er ikke uttømmende. Det vil i mange tilfelle være aktuelt å vurdere konsekvensene på følgende områder:

- Miljømessige konsekvenser. Utredningene bør ta utgangspunkt i aktuelle*
- miljøvernpolitiske målsetninger, og at borgerne, etter Grunnloven § 110b, har rett til kunnskap om virkningene av planlagte inngrep i naturen.*

³<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-35-l-20152016/id2465718/sec7>

⁴<https://www.industrienergi.no/content/uploads/2017/09/Milj%C3%B8konsekvenser-av-effektkj%C3%B8ring-Rapport.pdf>

Konsekvenser for næringslivet. Plikt til å omtale økonomiske konsekvenser for næringslivet følger av punkt 2.3.1. Dersom et forslag har andre konsekvenser for næringslivet, må også disse utredes.

Distriktsmessige konsekvenser, bl.a. sett på bakgrunn av distriktspolitiske målsetninger.

Likens er loven om grenseoverskridende konsekvenser klar på at økonomiske- og miljømessigekonsekvenser i annen stat skal redegjøres for. I tråd med utredningsinstruksen innbefatter dette også økonomiske virkninger også for annen industri. Det er et godt eksempel på dette er utredningen for Skanledprosjektet i 2009 ⁵ samt bruk av loven når Norge tok sak mot forurensningen fra Nikkel i Russland og Sellafield i Storbritannia. Tiltak kan ha både positiv og negativ grenseoverskridende miljøeffekt. Uten utredning vil beslutningstagere ikke kunne vite om det er negativt eller positivt for miljø og samfunn.

Økonomi

Utredningen bærer preg av at det er satt alt for lite krav til utredning av indirekte økonomiske konsekvenser. Vi kan heller ikke se at samfunnsøkonomiske prinsipper er fulgt. Det blir alt for ensidig å kun vise til inntekter fra økte kraftpriser når det er implisitt at økte kraftpriser påvirker inflasjonen som igjen påvirker statsrenter og kronekurs. Både kraftpriser og kronekursen har stor innvirkning på lønnsomheten i annet næringsliv, spesielt eksportrettet industri og dermed skatte- og avgiftsgrunnlaget for stat og kommune. Den partielle tilnærmingen til samfunnsøkonomi gjør utredningen svært mangelfull, likens var tilfelle for Statnetts to utlandskabler.

OFGEM i UK analyserte den samfunnsøkonomiske effekten av Northconnect i forbindelse med søknad om subsidier til prosjektet. OFGEM konkluderte med at prosjektet er samfunnsøkonomisk ulønnsomt men de godkjente allikevel Cap and Floor subsidiene fordi kabelen ville redusere

Table 1: High-level summary of welfare impacts in the base scenario²

	GridLink	NeuConnect	NorthConnect
Net GB consumer welfare (£m NPV)	2,984	2,197	2,739
GB total welfare (£m NPV)	62	-254	-410

kraftprisen marginalt i UK.⁶ Industri Energi støtter myndighetene i UK vdr prinsipper om å subsidiere tiltak som reduserer kraftprisene til forbrukeren og er imot subsidiering fra forbruker til kraftselskap for tiltak som øker kraftprisene. Dette strider mot økonomiske prinsipper i et fullt deregulert kraftmarked.

Northconnect legger til grunn ca 14 Mrd i positiv samfunnsøkonomisk nåverdi over 40 år. Til sammenligning så vil industriens kumulative kostøkning med kraftprisøkning som forelagt i utredningen tilsvare 32 Milliarder kroner (MOD). Utredningen redegjør for Statnetts reduserte flaksehalsinntekter men ikke hva dette betyr for nettleien til forbrukerne.

⁵<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-grenseoverskridende-konsekvens/id534943/>

⁶<https://www.ofgem.gov.uk/ofgem-publications/117521>

Kalkulasjonsrente

Gitt at prospektet er kommersielt drevet er det oppsiktsvekkende at NorthConnect kan bruke en kalkulasjonsrente på 4 %. Dette reflekterer på ingen måte risikoen i et kommersielt prosjekt eller for risikoen for samfunnet. Vi er klar over at veiledende kalkulasjonsrente for statlige prosjekter er 4 %, men 4 % reflekterer ikke markedet for finansiering av kommersielle prosjekter, spesielt ikke kommersielle kabler som har enormt høy risiko. En sterk indikasjon på risiko og usikker lønnsomhet er dokumentert ved at Northconnect har bedt om å få garantert minsteinntekt gjennom subsidier, slik som i UK.

Klima

Det påstås at flere kabler reduserer klimautslippene. Vi kan ikke se at det er redegjort for hvor mye og hvilken fossil energibærer som erstattes. Hvis fossil energi erstattes så er det implisitt at også Norsk gass erstattes. Vi kan ikke se at dette er redegjort for, ei heller hvilke samfunnsøkonomiske kostnader dette påfører staten og samfunnet samt olje og gassindustrien.

Det er på det rene at kraftprisene vil øke. Dette påvirker lønnsomhet og investeringsviljen i industrien. Det er allment akseptert at kraftforedling til metaller og legeringer gir globale utslippsreduksjoner. Industri Energi krever derfor at det analyseres om økte kraftpriser reduserer norsk produksjon av metaller og legeringer og hvilke globale klimakonsekvenser dette får.

Det påstås at krafteksport legger til rette for nye fornybare men kan vi ikke se at dette er redegjort for spesifikt. Inntil det konkret redegjøres for hvor mange nye KW kablene utløser ber vi om at det ikke legges til grunn at tiltaket bidrar til å utløse nye fornybare i Norge eller utlandet.

I en rapport indikerer Markedskraft AS ⁷ at Statnetts kabel til UK samt eventuelt NorthConnect kan erstatte oppimot 2 milliarder Sm³ norsk gass per år. Med dagens gasspriser utgjør dette tapte inntekter på omlag 3 milliarder kroner i året. Av dette får staten ca 78% av inntektene. De fleste land, inkludert UK⁸ og Tyskland⁹ har vedtatt utfasing av kull i god tid før Northconnect eventuelt er bygd. Disse landene faser ut kull av andre årsaker enn mellomlandsforbindelser men vil fremdeles ha gasskraft i produksjon i mange år fremover. Det er ikke redegjort for slags fossil kraftproduksjon som eventuelt erstattes i lys av at det påstås å være et klimaprojekt eller om krafteksport går til alminnelig økt forbruk uten å erstatte fossil kraftproduksjon.

Sysselsettingskonsekvenser

Økte kraftpriser og nettleie reduserer lønnsomheten i eksisterende kraftforedlende industri. I tillegg sender det et svært negativt signal til investorer i kraftforedlende industri. Produksjon av metaller og legeringer i Norge med vannkraft som innsatsvare gir store globale klimareduksjoner, mye større enn krafteksport. Derfor er vannkrafteksport fremfor kraftforedling i Norge et tiltak som høyst sannsynlig vil øke globale utslipp samtidig som kraftforedling skaper enormt mange flere sysselsatte og høyere eksportinntekter.

Det er kraftkostnadene som avgjør om Norge i fremtiden kan fortsette å være en industrinasjon basert på kraftforedling. I Canada er 75 000 arbeidsplasser tapt i industrien grunnet økt kraftkostnader ¹⁰ Utredningen tar ikke for seg sysselsettingskonsekvenser som funksjon av økte kraftpriser eller hvor mange permanent nye jobber som investeringen på 15 milliarder tilføres eller reduseres i samfunnet.

⁷ <https://www.industrienergi.no/nyheter/utenlandskabler-truer-norsk-gasseksport-til-storbritannia/>

⁸ <https://www.reuters.com/article/us-britain-coal-phase-out/britain-outlines-plans-for-2025-coal-power-phase-out-idUSKBN1EU11P>

⁹ <http://www.climatechangenews.com/2018/02/07/germany-set-end-date-coal-power-coalition-deal-struck/>

¹⁰ <https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/rising-electricity-costs-and-declining-employment-in-ontarios-manufacturing-sector.pdf>

Til Statnetts tillegg til utredningen

Statnett har påpekt en rekke større og mindre utfordringer med i driftsettelse av NorthConnect. Disse er samlet av en slik karakter at de anbefaler at prosjektet ikke settes i drift i henhold til timeplan. Statnett nevner og en rekke indirekte nettinvesteringer som utløses eller endres med til dels store kostnader. Selv om Statnett har levert dette til NVE og til Konsekvensutredningen kan vi ikke se disse kostnadene er tilstrekkelig kostinternalisert. Uten full kostinternalisering kan hverken embetsverket eller berørte parter ta stilling til de direkte og indirekte økonomiske konsekvenser

For Industri Energi

Geir Vollsæter

From: Geir Vollseter <Geir.Vollseter@industrienergi.no>
Sent: 16. april 2018 00:52
To: NVE
Cc: Arild Theimann; Barbro Auestad
Subject: Høringsvar Northconnect fra Industri Energi
Attachments: Høring Northconnect - Industri Energi.pdf

Vedlagt er høringsvaret fra Industri Energi til Northconnect høringen.

Mvh
Geir Vollsæter

NVE
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 11982056

Dato: 13.04.2018

Høringsuttalelse NorthConnect – Likestrømsforbindelse Norge-Storbritannia

Det vises til NVEs høring av North Connect AS sin søknad om anleggskonsesjon for å bygge en ny likestrømsforbindelse mellom Sima i Eidfjord kommune i Hordaland og Peterhead i Skottland der BKK Nett er en høringspart.

BKK Nett uttaler seg i denne høringen som utredningsansvarlig for regionalnettet i omsøkt tilknytningspunkt i Sima. BKK Nett er ikke områdekonsesjonær eller eier av nettanlegg i Eidfjord kommune. Vår vurdering er at den omsøkte forbindelsen til Skottland ikke vil utløse behov for investeringer i nettanlegg som inngår i vårt utredningsområde.

BKK Nett har for øvrig ingen kommentarer til høringen.

Vennlig hilsen
BKK NETT AS

Jan Ness,
Seksjonssjef

Knut Erik Nielsen,
Sivilingeniør

From: Nielsen Knut Erik <Knut.Nielsen@bkk.no>
Sent: 13. april 2018 15:29
To: NVE
Subject: Høringsuttalelse - NorthConnect - Likestrømsforbindelse Norge-Storbritannia
Attachments: 11982056.pdf

Hei

Vedlagt følger høringsuttalelse fra utredningsansvarlig BKK Nett i regionalnettet i ilandføringspunktet i Sima.
Dokumentet blir kun sendt per e-post.

Vennlig hilsen

Knut Erik Nielsen
Sivilingeniør

BKK Nett AS | Postboks 7050, 5020 Bergen | T: +47 55127271 | M: +47 98681638 | www.bkk.no

Følg BKK på [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#)

This e-mail and any attachments may contain confidential and privileged information. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately by return e-mail, delete this e-mail and destroy any copies. Any dissemination or use of this information by a person other than the intended recipient is unauthorized and may be illegal.

Norges Vassdrags- og Energiverk
Middelthunsgate29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo

Vår dato
12.04.2018

Vår referanse
2018-1553

Deres dato
07.02.2018

Deres referanse
201101044-57

Vår saksbehandler
Jan Ingvald Johansen, tlf.: 90187340

NORTHCONNECT KS, HØRING AV SØKNAD OM NY STRØMKABEL TIL STORBRITANNIA.

Telenors nett i nærheten av planlagte HVDC- anlegg og kabler frem til grunnlinjen er vist på vedleggene A...F.

Som det fremgår av kartutsnittene vil vi få mange kryssinger med den planlagte sjøkabeltraseen. Mange, dvs de fleste av foreviste kryssinger er transportnettkabler, både fiber og kobber, som fører samfunnskritisk trafikk.

Alle kryssinger med disse ekomkablene må etableres slik at det ved feil på noen av ekomkablene, må være mulig å få disse dradd opp, og feilen rettet.

Videre må beskyttelsen i mellom kabelsettene i kryssingene, være etablert slik, at ikke det vil være mulig å oppnå galvanisk/konduktiv kopling mellom armeringene på ekom- og HVDC-kablene.

Telenors kabelnett i Sima dalen er vist på vedlegg G.

Her vil en av aksessnett-kablene fra sentral og østover måtte flyttes når eventuelle anleggsarbeider for nytt strømretteranlegg påbegynnes. Hvordan og hva slags kabel som må benyttes, vil være avhengig av hva som velges, kabel eller ledning, for AC-mating til strømretteranlegget.

Elektromagnetisk interferens (EMI) fra DC-kablene vil være knyttet til området i og nær kryssinger mellom disse og Telenors kobberkabler. Ved å etablere beskyttelse som ivaretar konduktiv/galvanisk kopling, som nevnt i avsnitt over, vil EMI-problematikken være ivaretatt på DC-siden. Dette forutsatt av at anlegget opereres med balansert drift til enhver tid. Det vil si tur- og returstrøm i kablene, og at ikke sjøen benyttes som returleder.

Tilbakematet støy i AC-nettet er det ikke sagt noe om i konsesjonssøknaden, annet enn at VSC-anlegg er «snille» med hensyn på overharmoniske.

Telenor har erfart fra egne målinger, at i forbindelse med Statnett sine økende antall mellomlandsforbindelser, er tilbakematet støy i AC-nettet økende.

AC-nettet som mater NorthConnect sitt strømretteranlegg i Simadalen, vil være tilkopleet Statnett sitt transportnett.

Telenor antar derfor at Statnett som eier av dette nettet, vil stille samme krav til tilbakematet støystømmer (overharmoniske) på AC-nett, som det gjør for egne VSC, HVDC-anlegg.

Forutsatt at HVDC-anlegget driftes som antatt her, og at utbygger er villig til å koste nødvendige omlegginger og beskyttelsestiltak, har Telenors ingen ytterligere merknader til søknaden.

Med hilsen

Telenor Norge AS

Jan Ingvald Johansen

Jan Ingvald Johansen,
overingeniør

% vedlegg

Vedlegg A

Statnett SF:

Rød – høyspenttrase transportnettet

NorthConnect KF

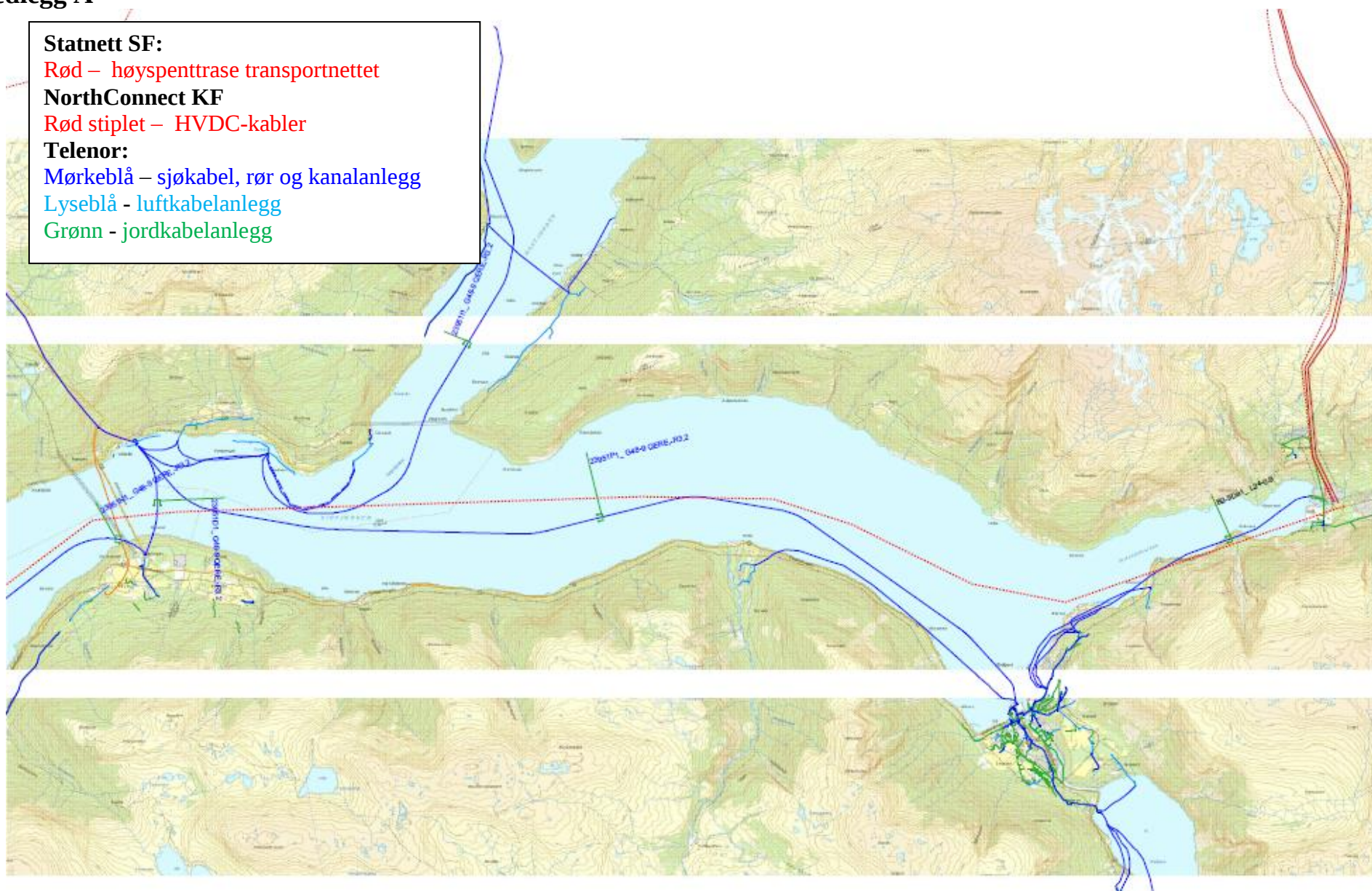
Rød stiplet – HVDC-kabler

Telenor:

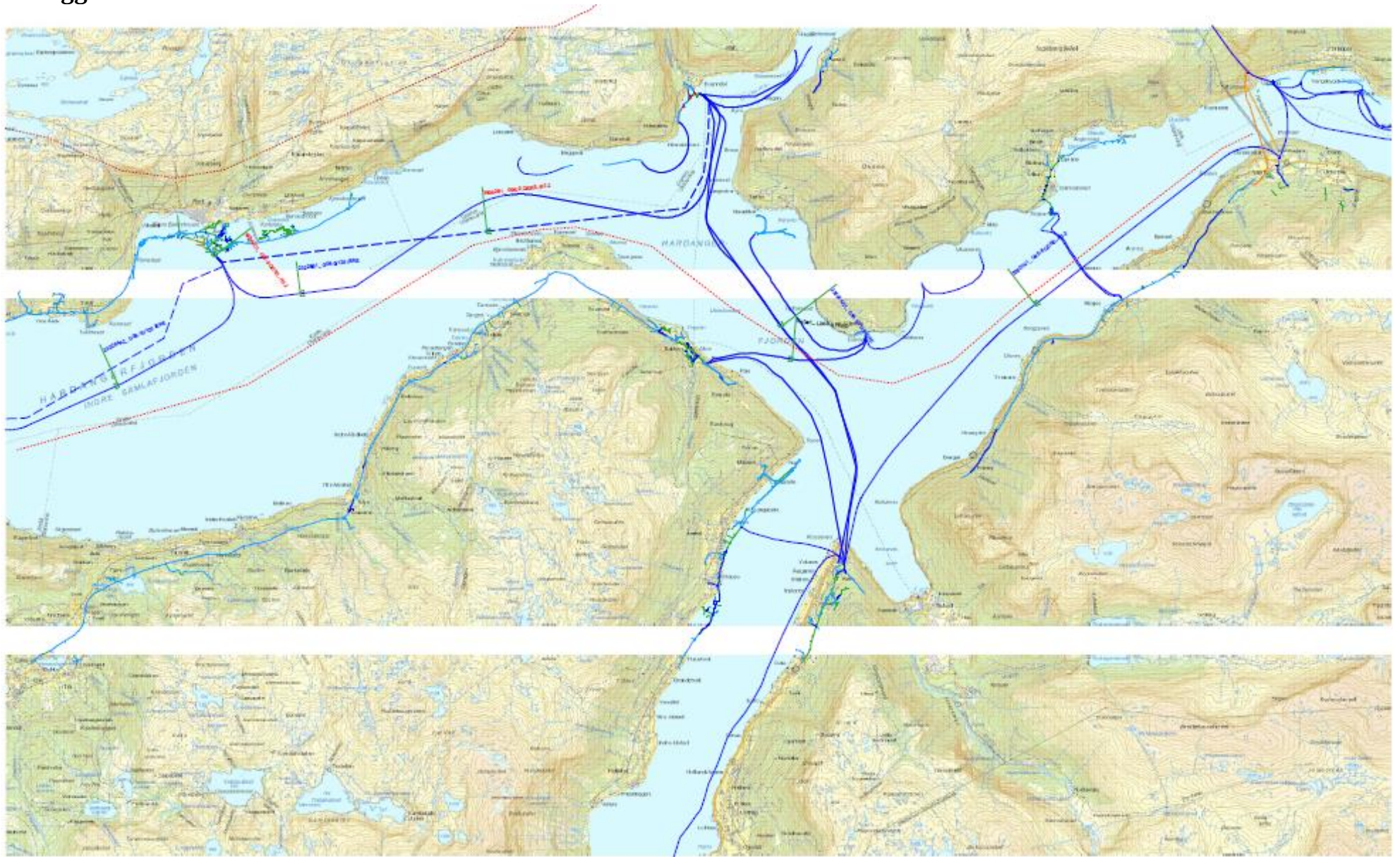
Mørkeblå – sjøkabel, rør og kanalanlegg

Lyseblå - luftkabelanlegg

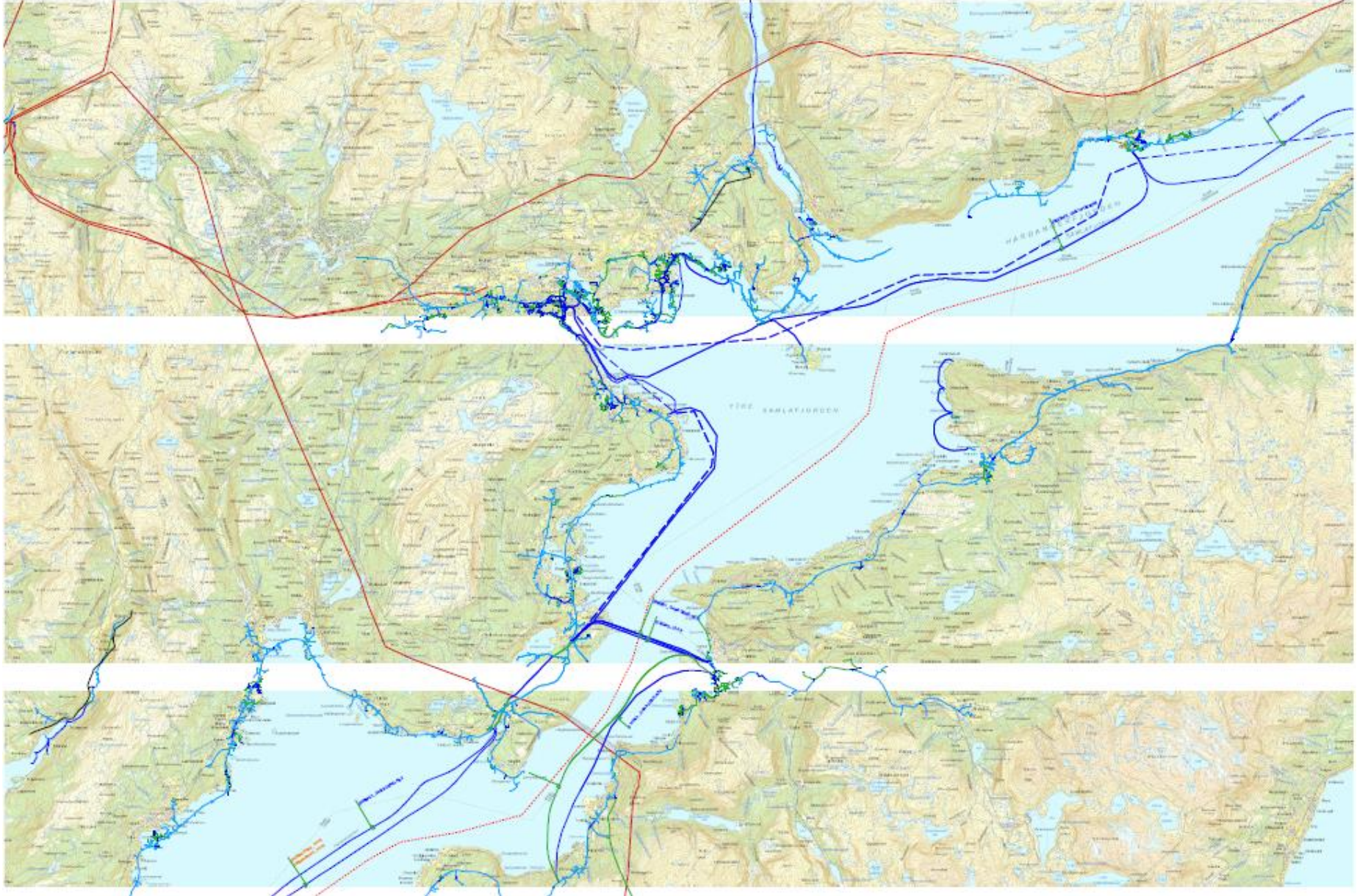
Grønn - jordkabelanlegg

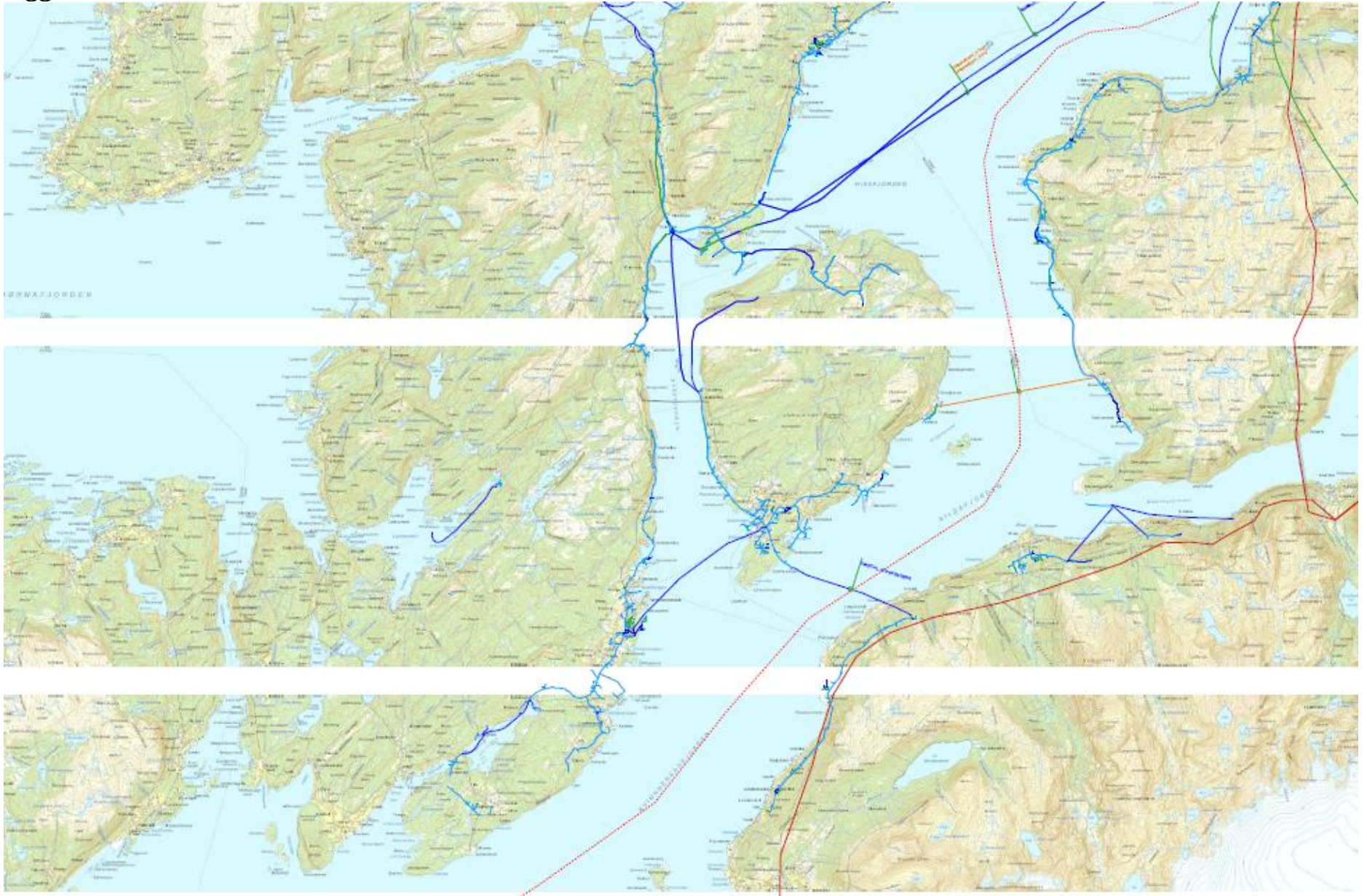
Vedlegg B:

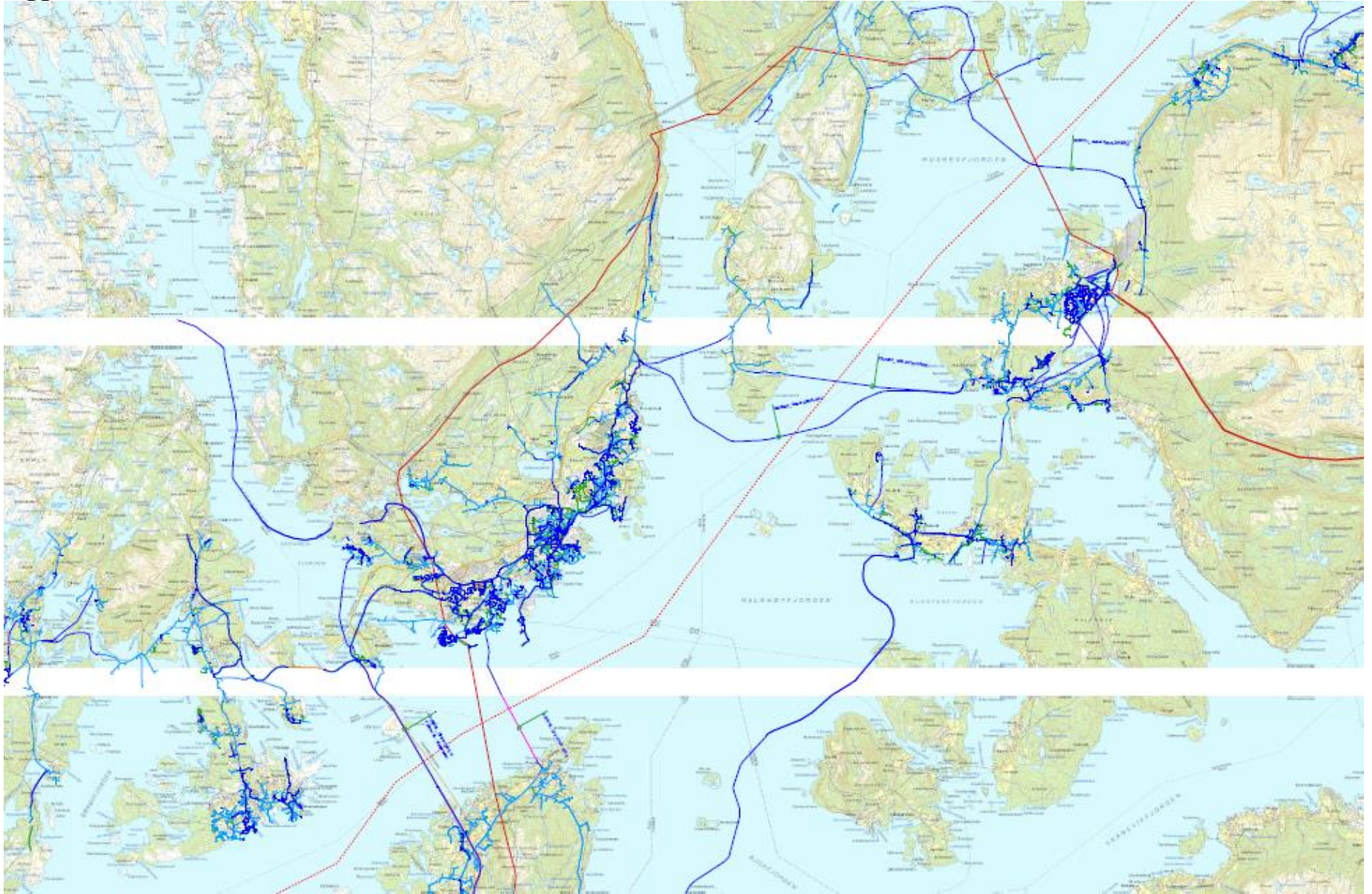
Vedlegg C:

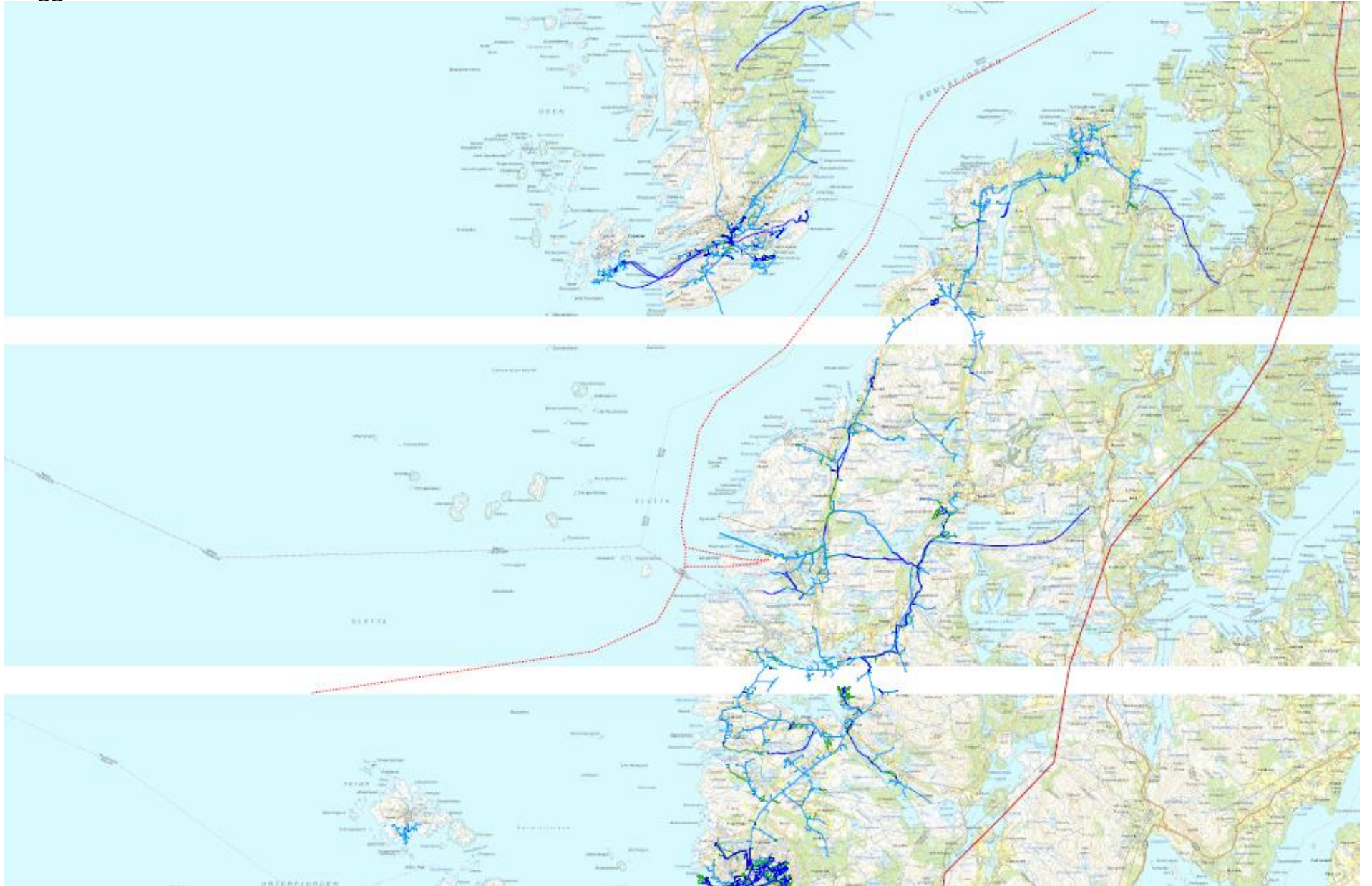
Vedlegg D:

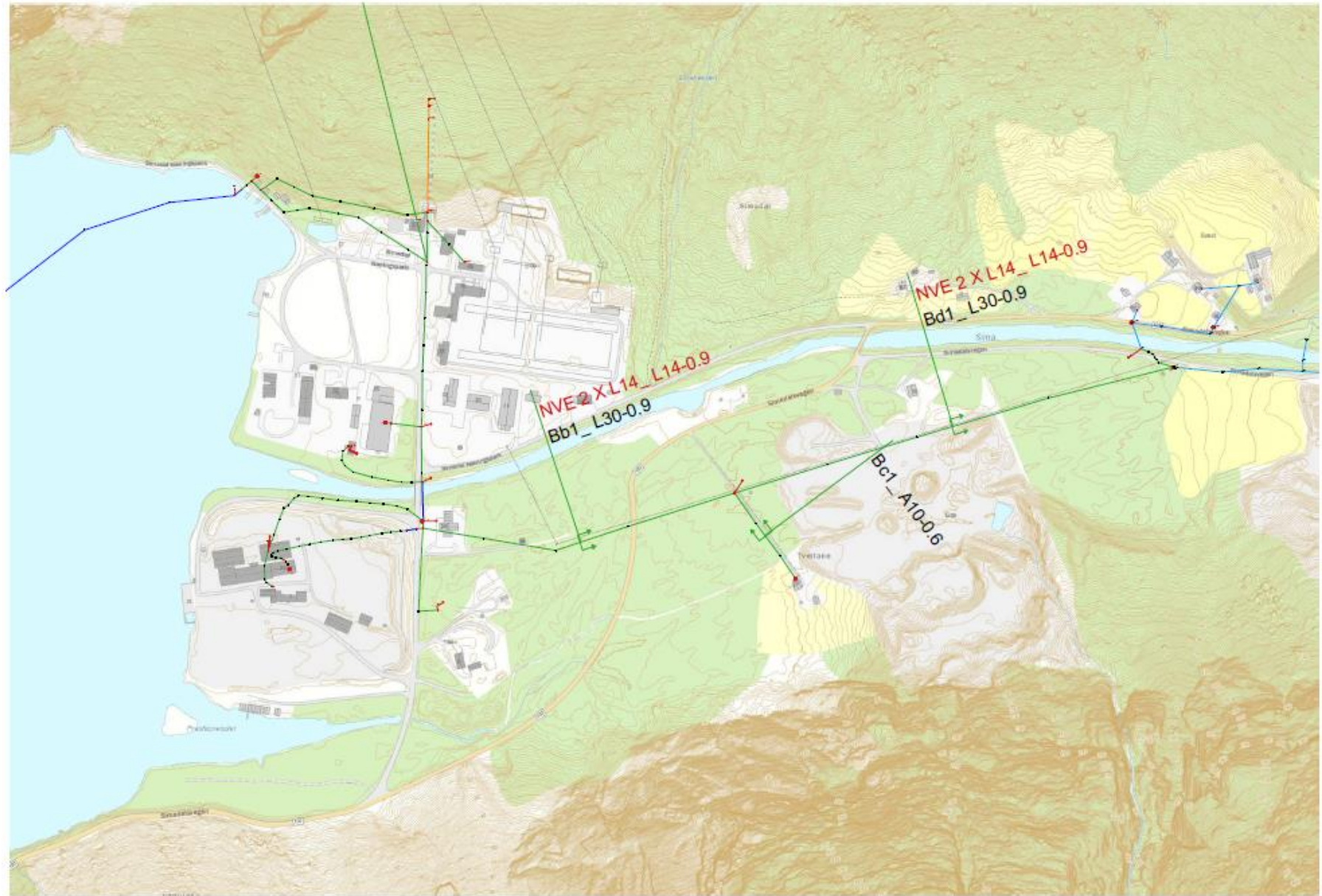
Vedlegg E:

Vedlegg F:

Vedlegg G; Telenors nett Simadalen

From: jan-ingvald.johansen@telenor.com
Sent: 13. april 2018 15:19
To: NVE
Cc: Marcussen Kristian; pal.lafton@telenor.com; torleif.bakken@telenor.com; alf-ove.lindas@telenor.com
Subject: SV: NorthConnect KS, konsesjonssøknad nye HVDC-forbindelser Norge - Storbritania
Attachments: Telenors_svarbev_konsesjonssøknaden_NorthConnect_2018.pdf

Denne gangen med vedlegg

Mvh Jan Ingvald

Fra: Johansen Jan Ingvald
Sendt: 13. april 2018 12:43
Til: nve@nve.no
Kopi: kmar@nve.no; Lafton Pål; Bakken Torleif; Lindås Alf Ove
Emne: NorthConnect KS, konsesjonssøknad nye HVDC-forbindelser Norge - Storbritania

Vedlagt oversendes Telenors svar på konsesjonssøknaden.

Interne adressater:
Kun til info

Med vennlig hilsen/Kind regards
Jan Ingvald Johansen

Access Network

Technology/FN&IP/ND

Telenor Norge

Tlf.: + 47 90187340

E-post: jan-ingvald.johansen@telenor.com

www.telenor.no

Følg oss på Facebook: facebook.com/telenornorge

Deres ref.:
Vår ref.: 11982002

Dato: 13.04.2018

Innspill til NVEs høring av søknad fra North Connect

Vi viser til NVEs høring av North Connect KS sin søknad om å bygge en ny strømkabel mellom Eidfjord i Hordaland og Peterhead i Skottland, og vi takker for muligheten til å komme med innspill.

BKK eier og drifter 28 vannkraftverk. Med en årlig produksjon på 7 TWh er vi Norges femte største kraftprodusent.

BKK støtter bygging av North Connect

North Connect vil øke verdien av vannkraften i Norge, og særlig i prisområdet NO5. Kabelen vil også bidra til at denne økte verdien tilfaller Norge, i stedet for at andre land blir transitland for norsk kraft til Storbritannia. Av hensyn til konkurransen med andre kabelprosjekter mellom kontinentet og Storbritannia mener vi at prosjektet bør realiseres så raskt som mulig. En kabel som kobler sammen norsk regulerbar vannkraft og skotsk vindkraft kan bidra til reduksjon i globale klimagassutslipp og økt verdiskaping.

Utenlandskabler bidrar til økt verdiskaping

Alle BKKs vannkraftverk er lokalisert innenfor kraftprisområdet NO5. NO5 er det eneste prisområdet i Norge som ikke har fysisk strømnnettforbindelse til utlandet. NO5 er samtidig prisområdet med høyest kraftoverskudd. Kraftproduksjonen er nesten dobbelt så stor som forbruket. Høy og stabil produksjon sikrer industri, næringsliv og forbrukerne god tilgang på kraft, men svak nettforbindelse ut av regionen fører i dag til at verdien av produksjonen i NO5 blir redusert. NO5 har utveksling mot områdene NO3 (nord), NO1 (øst) og NO2 (sør). Nettkapasiteten mellom områdene er imidlertid svært begrenset, med unntak av fra NO5 mot NO1. Statnett har i lengre tid vurdert konkrete planer for oppgradering/forsterkning av forbindelsen mot sør (NO2), men det er fortsatt usikkerhet *om* og *når* og ikke minst *på hvilken måte* dette forsterkningsbehovet blir realisert.

North Connect vil ikke utløse behov for store investeringer i det norske sentralnettet ettersom den vil gå ut fra et punkt som allerede har sterk nettforsyning (Sima).

Storbritannia har høye priser og behov for import og utveksling. North Connect-kabelen vil bidra til å dekke dette behovet og flaskehalsinntektene vil tilfalle Norge. Om Norge velger å ikke bygge eller utsetter byggingen, vil norsk kraft fremdeles finne veien til Storbritannia, men da via Danmark eller Nederland som også vil få flaskehalsinntektene som genereres av at Danmark og Nederland er transitland for norsk vannkraft. Direkte forbindelser mellom Norge og Storbritannia vil sikre at verdiene av den norske krafteksporten tilfaller Norge.

Prisvirkninger av utenlandsforbindelser

Norge har siden 60-tallet hatt nett-tilknytning til utlandet, først og fremst til Sverige og Danmark. Disse landene er også knyttet til andre europeiske land. Kraftpriser på kontinentet får dermed virkning på norske kraftpriser.

Det er likevel ikke gitt at prisen vil være uforandret eller lavere om vi ikke bygger kabler.

Investeringer i form av utvidelse av eksisterende produksjon eller ny produksjon i Norge drives av tro på at det er marked for kraften. Dersom planlagte utenlandsforbindelser ikke realiseres vil det også redusere investeringene.

Kraftprisene er i dag på et forholdsvis lavt nivå, sett i et tiårsperspektiv, men prisene svinger mye fra år til år. Magasinfylling (nedbør), temperaturer (forbruk) påvirker endringer i den norske kraftprisen, men også endringer i europeisk prisnivå bidrar når prisen dannes.

NVEs kraftmarkedsanalyse viser en forventning om at kraftprisen i Norge vil øke med 6-7 øre/kWh frem til 2030. Hovedgrunnen til prisstigningen skyldes forventninger om et strammere CO₂-marked som gir høyere kostnad for kull og gass. Dette slår inn i norske kraftpriser via handel med land som har stor kull- og gasskraftproduksjon. Det er imidlertid et stort utfallsrom på prisen som skyldes usikkerhet om fremtidige brensel- og CO₂-priser. Det er også usikkerhet knyttet til virkningen endringene som skjer i det europeiske energisystemet vil ha på den norske kraftprisen.

Effektkjøring er begrenset av konstruksjonsmessige forhold, konsesjonsvilkår og miljøkrav

BKK registrerer at effektkjøring har blitt et tema i debatten om utenlandskabler.

Effektkjøring er ikke noe nytt. Forskning på virkninger av effektkjøring viser at virkningen er lav i de tilfeller der vannet har utløp til sjø, innsjøer eller andre dammer, ettersom økning eller reduksjon i tilførselen av vann gir lite utslag i vannstanden. I elver er det mer problematisk ettersom virkningene på endret tilførsel av vann blir større. Dette er forhold som det tas hensyn til i konsesjonsbehandling og i revisjoner av gitte kraftkonsesjoner. Nye utenlandskabler kan i perioder gi sterkere prissignaler, det vil si større svingninger i kraftprisen og dermed produksjonen, over døgnet. Men kraftverkene er underlagt de samme konstruksjonsmessige og tekniske begrensningene som før, og vil følge de samme miljøkravene som er satt i konsesjonsvilkårene.

De fleste av BKKs kraftverk er laget for høy brukstid og relativt jevn produksjon. Men vi har også noen kraftverk som har høyere kapasitet, og dermed kan variere effekten i større grad. Vårt nye Matre Haugsdal kraftverk i Masfjorden kommune er ett av disse, der vi kan produsere mye når

behovet er stort, og holde igjen vann i magasinet når behovet er lavere. Dette kraftverket har utslipp til sjø. Sjø og innsjøer er buffer som naturlig kan håndtere varierende utslipp av vann

BKK har to kraftverk med effektkjøring med utløp til elv. Dale kraftverk i Vaksdal kommune er det største. Avbøtende tiltak gjør at fisken i dag lever godt med effektkjøring i Daleelva. Ved lave vannstander regulerer vi effekten gradvis for å unngå hurtig endring i vannstanden, og dermed får fisken tid til å trekke seg tilbake når det blir mindre vann i elva. I tett samarbeid med forskere og fiskeinteresser har vi gjennomført en rekke andre tiltak for å sikre at fisken har nok vann, og at det er gode forhold for gyting. Daleelva har i dag en god bestand av villaks og er en populær elv å fiske i.

Utenlandskabler legger til rette for økt bruk av fornybar energi

North Connect vil knytte kraftprisområdet NO5 til Skottland. Skottland har som mål å dekke 100% av sitt elektrisitetsforbruk med fornybar energi innen 2020 og er i rute til å nå målet. I 2017 kom 43% av kraftproduksjonen fra fornybar energi (hovedsakelig vind)¹. Med alle prosjekter under bygging og planlegging pr. 2017 vil vindkraftkapasiteten bli mer enn doblet. Dette skaper et stort behov for balansekraft som sikrer kraft når vinden ikke blåser, og det skaper store muligheter for å importere rimelig kraft når produksjonen av vindkraft i Skottland er høyere enn forbruket.

En kobling mellom Vestlandets regulerbare vannkraft og skotsk vindkraft er et godt eksempel på hvordan vi kan skape ytterligere verdier av vår vannkraft samtidig som vi muliggjør vekst i produksjon av fornybar energi i Europa.

Vennlig hilsen

Olav Osvoll
konserndirektør Produksjon i BKK

¹ Energistatistikk for Skotland: <http://www.gov.scot/Resource/0052/00529612.pdf>

From: Øystese Kirsten Å <Kirsten.Oystese@bkk.no>
Sent: 13. april 2018 14:24
To: NVE
Cc: Christensen Toril Hunstad; Osvoll Olav
Subject: North Connect Hørings svar fra BKK Produksjon
Attachments: 11982002.pdf

Viser til høring av North Connect sin søknad om bygging av strømkabel mellom Eidfjord og Peterhead.

Vedlagt er hørings svar fra BKK Produksjon.

Vennlig hilsen

Kirsten Å Øystese
Kommunikasjonssjef

BKK AS | Postboks 7050, 5020 Bergen | T: +47 55127137 | M: +47 95124740 | www.bkk.no

Følg BKK på [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#)

This e-mail and any attachments may contain confidential and privileged information. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately by return e-mail, delete this e-mail and destroy any copies. Any dissemination or use of this information by a person other than the intended recipient is unauthorized and may be illegal.

NVE v/ Kristian Marcussen
Postboks 5091, Majorstua
3001 Oslo

Bergen, 16.04.2018

Uttalelsen sendes på vegne av: Bergen og Hordaland turlag, Norsk Ornitologisk forening Hordaland, Norges Jeger- og fiskerforbund Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Sogn og Fjordane Turlag, Naturvernforbundet Sogn og Fjordane, Norges Jeger- og Fiskerforbund Sogn og Fjordane, og ved styret i FNF Rogaland som består av Haugesund Turistforening, Stavanger Turistforening, Ryfylke Friluftsråd, Norges Jeger- og Fiskerforbund Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Naturvernforbundet i Rogaland.

Samlede miljø- og naturvirkninger som følge av ny mellomlandsforbindelse må kartlegges

NorthConnect saksnummer 201101044 Likestrømsforbindelse Norge – Storbritannia

Stortingsflertallet er enig om at bare Statnett skal eie og drifte utenlandskabler. Flertallet understreker også at vi skal høste erfaringer av de to vedtatte kablene til Tyskland og England før flere blir vurdert. Flertallet har også lagt til grunn at «naturhensyn» skal vurderes ved søknader om mellomlandsforbindelser. NVEs rolle er å gi olje- og energidepartementet råd om NorthConnect KS skal få tillatelse til å bygge en kabel fra Sima til Peterhead i Skottland først. NVE har i den sammenheng anledning til å be om tilleggsutredninger. Vi mener at de samlede miljø- og naturvirkninger ikke er tilstrekkelig belyst i søknaden fra NorthConnect KS. Organisasjonene har nasjonalt og regionalt allerede påpekt behovet for nye konsekvensutredninger for natur- og friluftslivsverdier knyttet til en mulig markedseksponering og mulig økning i eksport/import kapasitet. Et krav om tilleggsutredning som belyser de samlede miljø- og naturvirkninger vil være i tråd med den forvaltningspraksis som er etablert på feltet og i tråd med de rettslige krav som følger av konsekvensutredningsregelverket. Kunnskap om miljø- og naturvirkninger som følge av økt kraftutveksling er beslutningsrelevant for saken. Både «positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger» skal utredes. De samlede virkninger av tiltaket må også vurderes i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak.

Fornybarkraftoverskuddet til Vestlandet har flere bruksmuligheter. I dag har vi et Nordisk marked som også er integrert mot et Europeisk marked, og vi vil i løpet av tidlig 2020-tallet ekspandere vår markedstilknytning til Europa med minst to nye mellomlandsforbindelser. NVE presenterte 12.4.2018 en ny rapport med fremskrivninger som indikerer at strømforbruket i Fastlands-Norge kan øke med 25 TWh mot 2035. Økonomisk vekst og behovet for reduksjon av klimagassutslipp innenlands identifiseres som sterke drivere i denne prognosen.

North Connect KS sitt prosjekt er den andre søknaden om mellomlandsforbindelse til Storbritannia. Storbritannia er et ettertraktet marked og flere prosjekt fra ulike land konkurrerer om å nå dette markedet så tidlig som mulig.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

- Vi krever at det utføres tilleggsutredninger for å vurdere de langsiktige virkningene for natur, miljø, landskap og friluftsliv. De samlede virkningene og ringvirkningene er ikke utredet i søknaden. Olje- og energiminister har i behandlingen av representantforslag 107 S (2017-2018) – kraftkabler til utlandet, vist til at det skal gjennomføres en overordnet vurdering av miljøvirkningene i norske vassdrag, slik det ble gjort ved konsesjonsbehandlingen av Statnetts utenlandskabler. Da må jo søker, slik vi ser det, bidra med kunnskap om prosjektets virkninger. Eksempelvis må det foreligge vurderinger av hvor stort potensial det er for økt effektkjøring innenfor eksisterende vilkår og konsesjoner i kraftsystemet. Hva er potensialet for O/U-prosjekter og hvilke begrensninger vil kontraktfestede effektreserver til utenlandskabler ha på handlingsrommet for økt vannslipp i revisjonsprosessen?
- Klimagevinster ved å bidra til utfasing av britisk kullkraft brukes som et oppsummeringsargument i søknaden. Vi krever at effekten av denne mellomlandsforbindelsen på britisk kraftforbruk og klimagassutslipp kartlegges. Her må det inkluderes en oppdatert beregning av det økte behovet for balansekraft i det nordiske markedet. Dette må også sees i lys av at Norge også har annen energiekspert til Storbritannia. I rekordåret 2018 eksporterte 108,56 milliarder m³ gass til Europa. Norsk gasseksport står for om lag 40 % av det britiske gassforbruket.
- Økt leveringssikkerhet brukes også som et oppsummeringsargument – dette er også en ikke-intuitiv konklusjon – Statnett peker på at økning av overføringskapasitet vil gi mer tid med svært lav fleksibel nordisk produksjon. Når gevinsten ved å effektivisere driften av magasinene er høy er det intuitivt at magasinreservene vil være lavere oftere. Hvordan det harmonerer med økt leveringssikkerhet er uklart.
- Det er betydelige usikkerhetsmomenter knyttet til gjennomføring av foreslåtte tiltak for å sikre en effektiv utnyttelse av kablene og god driftssikkerhet. Usikkerheten er ifølge Statnett knyttet til om tiltakene kan implementeres tidsnok og hvorvidt effekten blir så god som antatt. Statnett påpeker også at det er en viktig kilde til usikkerhet at flere av tiltakene krever internasjonal enighet.

I innspillet til NUP 2017 viste vi til at det nordiske energisystemet er i endring og påpekte noen av de langsiktige konsekvensene. Vi registrerer at det er flere prosesser som samvirker mot en tettere integrasjon av den nordiske og det europeiske energisystemet. Vinterpakken (også kjent som «Clean Energy for all Europeans»-pakken) inneholder andre rettsakter som vil påvirke utbyggingstakt og behov for ytterligere nettførsterkninger i tiden etter 2021 – i samsvar med Stortingets anmodningsvedtak i samband med energimeldingen – lagt frem en sak om utviklingen av EUs energiunion og konsekvenser for norsk energipolitikk. I den sammenheng vil det være viktig at energimyndighetene og statlige energiselskaper ikke bare vurderer konsekvenser for norsk energipolitikk, men også vurderer natur- og miljøkonsekvenser.

Både Statnett og Stortinget har sluttet seg til et forsiktighetsprinsipp hvor man først vil evaluere virkningene av de to vedtatte mellomlandsforbindelser før flere blir vurdert. Vi ber energimyndighetene redegjøre for hvordan de tolker dette forsiktighetsprinsippet.

I søknad om handelskonsesjon for å eie og drifte utenlandsforbindelse til Storbritannia fremheves det åpenbare at NorthConnect vil, dersom konsesjons gis, åpne for utvikling av ny kraftproduksjon i området. Regionen som bidrar mest vil da få mer plass på eksisterende nett til ny kraftproduksjon. En ny ledning vurderes å ville gi en marginal prisøkning, men det pekes på av flere at en økning i CO₂-pris vil føre til vesentlig høyere strømpris. I sum vil dette øke presset på utbygging av norsk natur. Fylkesmannen i Hordaland meldte i januar 2018 at det ut fra en samlet last vurdering er liten plass for ny vannkraft i fylket.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
53 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

Dagens regjering fremmer utbygging av lønnsom fornybar energi. Lønnsomhet er viktig, men det er essensielt å forstå at lønnsomhet måler pris og kostnad, ikke verdier og inngrep. Når politikere er for samfunnsøkonomisk lønnsom utbygging av fornybar kraft er det vanskelig å være veldig uenig. Men ved å tappe vekk en del av overskuddet i regionen vil utenlandskabler bidra til å endre den økonomiske ligningen. Når overføringskapasiteten til et underskuddsmarked med tanke på fornybar økes vil alternativkostnaden ved å bevare norsk natur stige. Kombinert med forskningsprosjekter for å utvikle turbiner som kan starte og stoppe opptil 50 ganger per døgn danner dette et bilde av en politikk som fremmer kraftproducentenes økonomi med en uavklart økologisk kostnad.

I konsesjonssøknadene til kablene til Tyskland og England konkluderte Statnett i 2013: «*Kablene kan gi noe mer prisstruktur i Norge og dermed gi incentiver til effektkjøring av kraftverk som igjen kan ha naturulempere*» Vil mellomlandsforbindelse som NorthConnect gi ytterligere incentiver til effektkjøring av kraftverk som igjen kan ha naturulempere?

Med store usikkerhetsmoment knyttet til virkninger av kablene og et uttalt ønske om å vurdere dette så kan ikke argumentasjonene om at vi har dårlig tid for å sikre økonomisk avkastning komme i veien for at konsekvensene av tiltaket utredes.

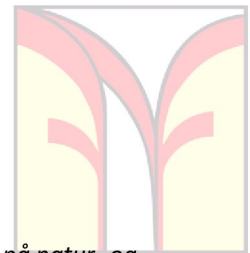
Vennlig hilsen

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV ROGALAND

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV SOGN & FJORDANE

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV HORDALAND

v/ Koordinator Ørjan Sælensminde FNF Hordaland

FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i fylkene, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsverdier. I Hordaland er 10 organisasjoner tilsluttet FNF: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT) og Voss Kajakklubb. Sammen representerer organisasjonene rundt 39.000 medlemmer i fylket.

Elektronisk kopi

Eidfjord kommune

Hordaland Fylkeskommune

Fylkesmannen i Hordaland

Miljødirektoratet

Olje- og energidepartementet

Klima- og miljødepartementet

Energi- og miljøkomiteen

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no

 www.fnf-nett.no/hordaland

From: Ørjan Sælensminde <Hordaland@FNF-nett.no>
Sent: 16. april 2018 14:01
To: NVE; Marcussen Kristian
Cc: postmottak@eidfjord.kommune.no; hfk@hfk.no;
fmhopostmottak@fylkesmannen.no; postmottak@kld.dep.no;
postmottak@oed.dep.no; post@miljodir.no; Else-May Botten; Espen
Barth Eide; Gisle Meininger Saudland; Hege Haukeland Liadal; Ketil
Kjenseth; Lars Haltbrekken; Lene Westgaard-Halle; Liv Kari Eskeland; Ole
Andrè Myhrvold; Per Espen Stoknes; Runar Sjøstad; Sandra Borch; Stefan
Heggelund (stefan.heggelund@stortinget.no); Terje Halleland; Tina Bru;
Tore Storhaug; Åsmund Aukrust
Subject: NorthConnect saksnummer 201101044 Likestrømsforbindelse Norge –
Storbritannia
Attachments: 3.0 NorthConnect 20180416 - FNF innspill.pdf

Viser til vedlagt uttale vedr. søknad om NorthConnect – likestrømsforbindelse Norge – Storbritannia.

Vennlig hilsen

Ørjan Sælensminde

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

Fylkeskoordinator

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

www.fnf-nett.no/hordaland

Org. nummer 918 407 855

Følgende organisasjoner er formelt tilsluttet FNF Hordaland:

Bergen og Hordaland Turlag (DNT)

Voss Utferdslag (DNT)

Naturvernforbundet Hordaland

Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland

Bergen og Omland Friluftsråd

Norsk Ornitologisk Forening, Hordaland Fylkeslag

Syklisterenes Landsforening Bergen og omegn

Hordaland fylkeskystlag

Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen

Voss Kajakklubb

From: Nils-Arve.Eidsheim@leroy.no
Sent: 16. april 2018 14:53
To: NVE
Cc: Willy.Berglund@leroy.no; Cathinkaha@leroy.no
Subject: Merknad til Saksnr. 201101044 søknad frå NorthConnect om legging av straumkabel frå Eidfjord til Skottland
Attachments: Kartvedlegg merknad Lerøy Sjøtroll.pdf; merknad straumkabel Norge Skottland.pdf

Hei,

Vedlagt ligg merknad frå Lerøy Sjøtroll med kartvedlegg, vedr. NorthConnect KS sin søknad om å leggja straumkabel frå Eidfjord til Peterhead i Skottland.

Med venleg helsing

Nils Arve Eidsheim

Samfunnskontakt Lerøy Sjøtroll

M +47 957 64 181

Lerøy Vest AS, Sjøtroll Havbruk AS

Skipavika 54
5397 Bekkjarvik

Leroyseafood.com

Djupavik

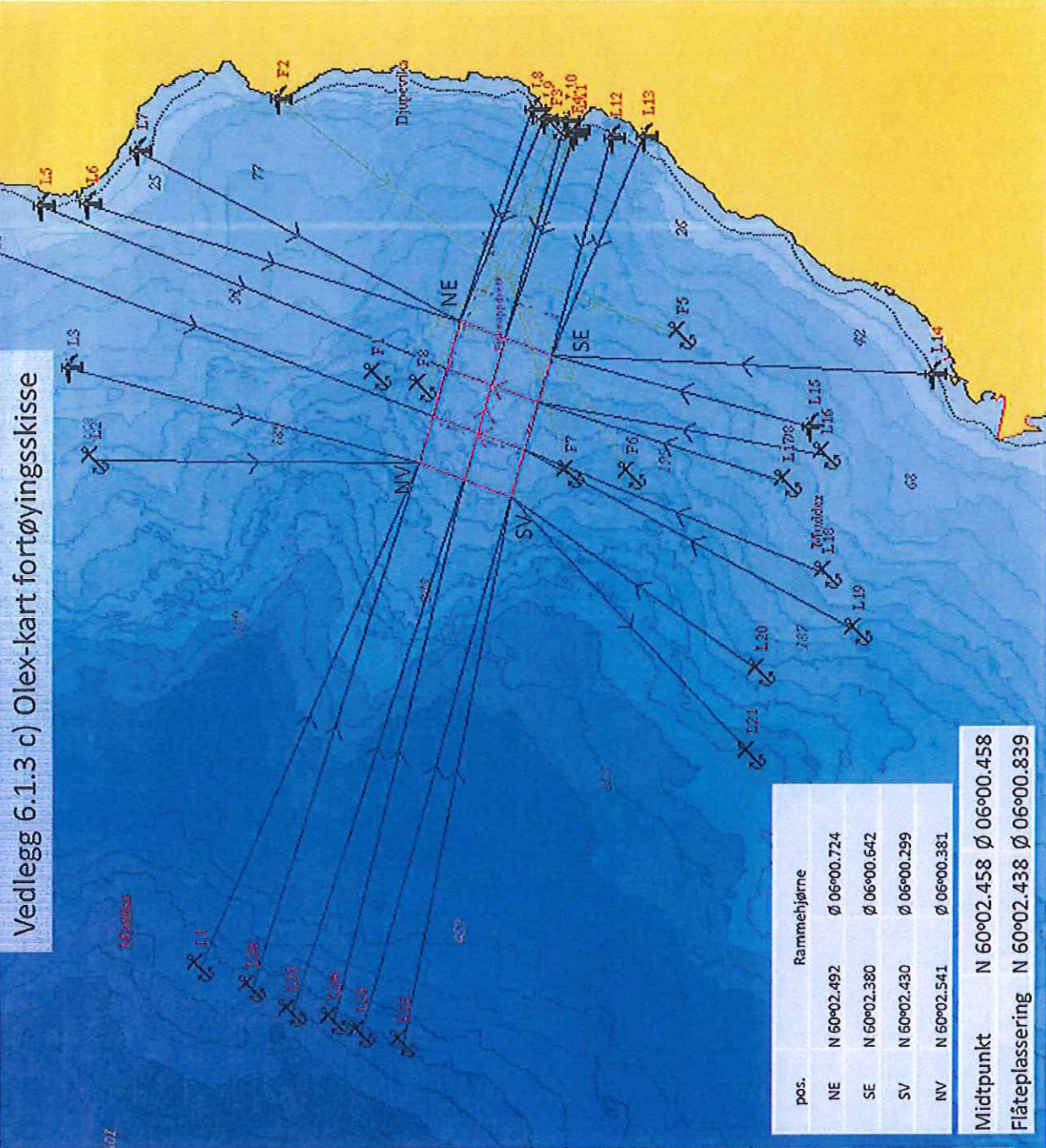
B. Holten

KYSTVERKET VEST

26/1-18

Djupavik plassering 6 stk. 110m x 110m rame m plass til 6 stk 200m ringar

Vedlegg 6.1.3 c) Olex-kart for tøyingskisse

inenr.	Kartposisjon
1	N 60°02.806 Ø 05°59.166
2	N 60°02.936 Ø 06°00.390
3	N 60°02.969 Ø 06°00.614
4	N 60°03.102 Ø 06°00.930
5	N 60°03.003 Ø 06°01.005
6	N 60°02.947 Ø 06°01.010
7	N 60°02.886 Ø 06°02.886
8	N 60°02.406 Ø 06°01.237
9	N 60°02.391 Ø 06°01.216
10	N 60°02.364 Ø 06°01.212
11	N 60°02.352 Ø 06°01.189
12	N 60°02.310 Ø 06°01.169
13	N 60°02.270 Ø 06°01.172
14	N 60°01.917 Ø 06°00.595
15	N 60°02.067 Ø 06°00.470
16	N 60°02.044 Ø 06°00.397
17	N 60°02.092 Ø 06°00.332
18	N 60°02.042 Ø 06°00.110
19	N 60°02.005 Ø 05°59.973
20	N 60°02.123 Ø 05°59.874
21	N 60°02.674 Ø 05°59.674
22	N 60°02.559 Ø 05°58.980
23	N 60°02.609 Ø 05°59.003
24	N 60°02.642 Ø 05°59.036
25	N 60°02.694 Ø 05°59.053
26	N 60°02.744 Ø 05°59.113

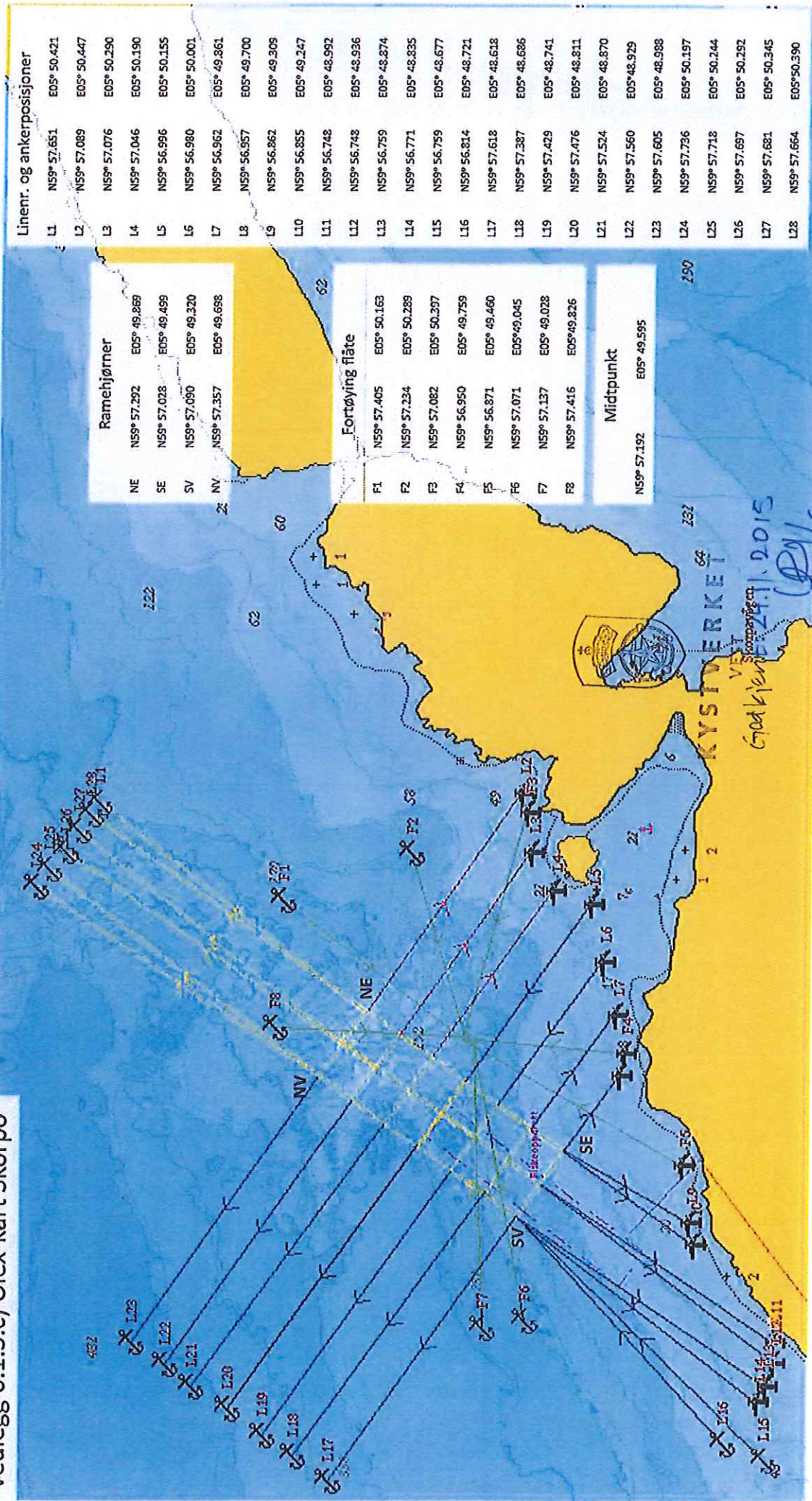
inenr.	Fortøyning flåte
1	N 60°02.592 Ø 06°00.591
2	N 60°02.716 Ø 06°01.265
3	N 60°02.375 Ø 06°01.197
4	N 60°02.357 Ø 06°01.178
5	N 60°02.221 Ø 06°00.688
6	N 60°02.282 Ø 06°00.350
7	N 60°02.356 Ø 06°00.355
8	N 60°02.537 Ø 06°00.563

pos.	Rammehjørne
NE	N 60°02.492 Ø 06°00.724
SE	N 60°02.380 Ø 06°00.642
SV	N 60°02.430 Ø 06°00.299
NV	N 60°02.541 Ø 06°00.381

Midtpunkt N 60°02.458 Ø 06°00.458
 Flåteplassering N 60°02.438 Ø 06°00.839

SKORPO

Vedlegg 6.1.3.c) Olex-kart Skorpo

Linetr. og ankerposisjoner	
L1	N59° 57.651 E05° 50.421
L2	N59° 57.089 E05° 50.447
L3	N59° 57.076 E05° 50.290
L4	N59° 57.046 E05° 50.190
L5	N59° 56.996 E05° 50.155
L6	N59° 56.980 E05° 50.001
L7	N59° 56.962 E05° 49.861
L8	N59° 56.957 E05° 49.700
L9	N59° 56.862 E05° 49.309
L10	N59° 56.855 E05° 49.247
L11	N59° 56.748 E05° 48.992
L12	N59° 56.748 E05° 48.936
L13	N59° 56.759 E05° 48.874
L14	N59° 56.771 E05° 48.835
L15	N59° 56.759 E05° 48.677
L16	N59° 56.814 E05° 48.721
L17	N59° 57.618 E05° 48.618
L18	N59° 57.387 E05° 48.686
L19	N59° 57.429 E05° 48.741
L20	N59° 57.476 E05° 48.811
L21	N59° 57.524 E05° 48.870
L22	N59° 57.560 E05° 48.929
L23	N59° 57.605 E05° 48.988
L24	N59° 57.736 E05° 50.197
L25	N59° 57.718 E05° 50.244
L26	N59° 57.697 E05° 50.292
L27	N59° 57.681 E05° 50.345
L28	N59° 57.664 E05° 50.390

Ramehjørner	
NE	N59° 57.292 E05° 49.869
SE	N59° 57.028 E05° 49.499
SV	N59° 57.090 E05° 49.320
NV	N59° 57.357 E05° 49.698

Fortøyning flåte	
F1	N59° 57.405 E05° 50.163
F2	N59° 57.234 E05° 50.289
F3	N59° 57.082 E05° 50.397
F4	N59° 56.950 E05° 49.759
F5	N59° 56.871 E05° 49.460
F6	N59° 57.071 E05° 49.045
F7	N59° 57.137 E05° 49.028
F8	N59° 57.416 E05° 49.826

Midtpunkt	
	N59° 57.192 E05° 49.595

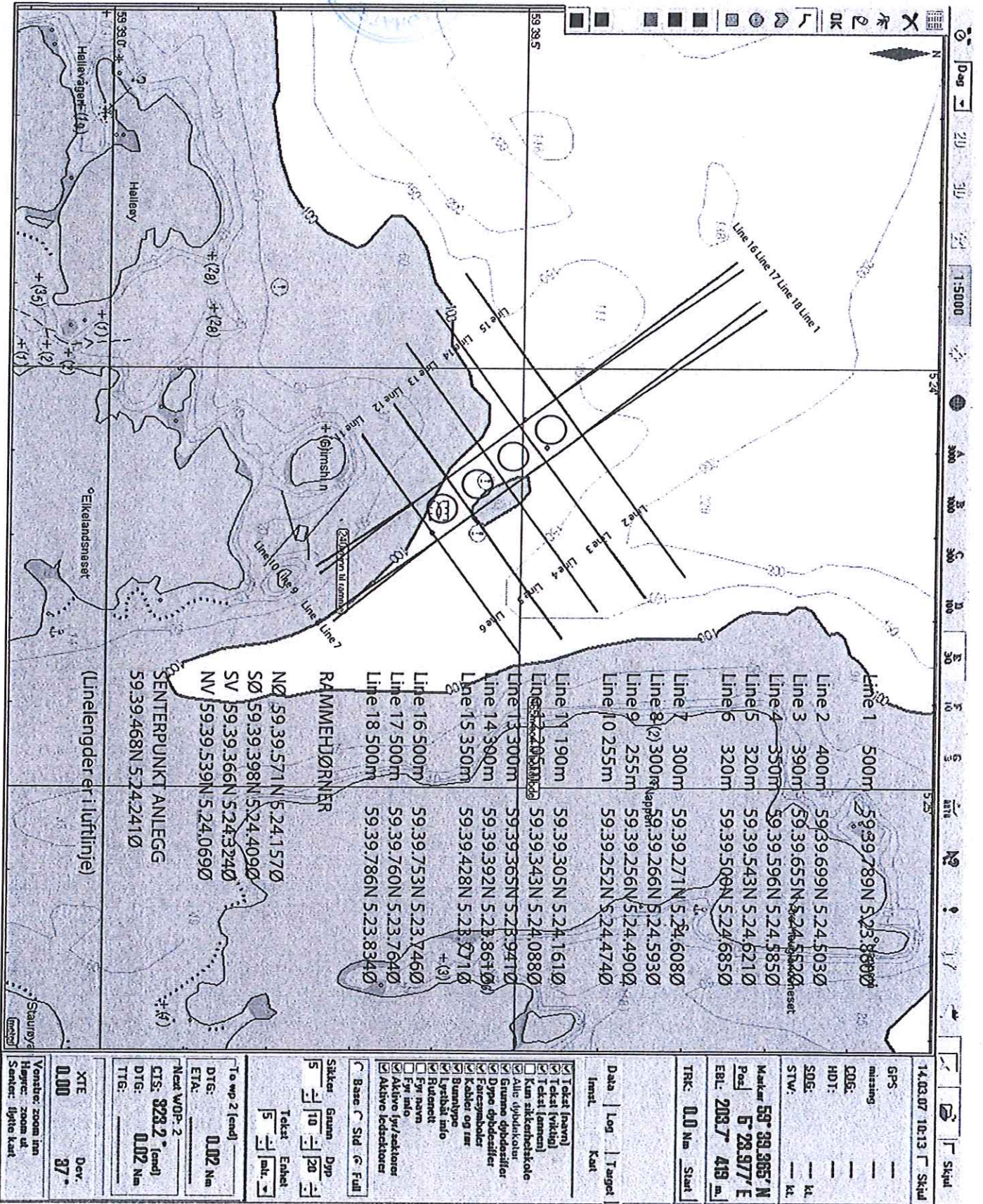
21.11.2015
 (D)

Grimsholmen

27.07
22
H.T. 7, T.10, K.36, L.16

Vedlegg 7

14.03.07 10:13 Skuld

GPS: missing

LOG: ---

HDT: ---

SOG: --- kt

STW: --- kt

Markør: 59.39.385° N
Pos: 5.28.977° E
EBL: 208.7° 419 m

TRK: 0.0 Nm Skuld

Date | Log | Target

Inst: Kart

Tøstet (favn)

Tøstet (vakk)

Tøstet (lamen)

Kun sikkerhetskale

Alle dybdekontur

Grunne dybdesiffer

Dype dybdesiffer

Faregymboiler

Kabler og tau

Bunntype

Lytskilt info

Rutene

Fyr netter

Fyr info

Aktive fyr/sonator

Aktive ledstøtteri

Base Sid Full

Sikker: Gamm Dyp

5 | 10 | 20

Tekst: Enhel

5 | 10 | 20

To wp 2 (end)

DTG: 0.02 Nm

ETA: ---

Næst VDP: 2

CIS: 928.2° (end)

DTG: 0.02 Nm

TTG: ---

XTE 0.00 Dev. 87°

Vorster: zoom inn
Høyre: zoom ut
Venstre: flytte kart

NVE
Postboks 5091 Majorstua,
0301 Oslo

16.april 2018

nve@nve.no

Vedr. Innspel til trase av ny straumkabel til Storbritannia – søknad frå NorthConnect KS saksnr. 201101044

Visar til høyring på NVE sin nettside vedr. NorthConnect Ks sin søknad om å bygge ny sjøkabel frå Eidfjord i Norge og Peterhead i Skottland saksnummer 201101044. Søknaden her gjeld å leggja ein sjøkabel frå Eidfjord og ut Hardangerfjorden til Skottland.

Lerøy Vest AS (LV) og Sjøtroll Havbruk AS (SH) er to havbruksselskap eigd av Lerøy Seafood Group (LSG), men har same administrasjon kalla Lerøy Sjøtroll (LS). LS disponerer 63 matfiskløyver i sjø i Hordaland fordelt på 42 lokalitetar.

I høyringa frå NVE viser ein traseen frå Eidfjord og ut Bømlafjorden der ein ønskje å leggja straumkabelen på botnen. Langs denne traseen har LS tre havbrukslokalitetar, dette er lok.nr. 20455 Djupevika med MTB 3 900 tonn, lok.nr. 12108 Skorpo NV med MTB 5 460 tonn i Kvinnherad kommune. Når ein kjem lengre ut i Bømlafjorden disponerer LS lok.nr. 11599 Grimsholmen med MTB 3 120 tonn i Sveio kommune. **Det som er viktig for LS er at sjøkabelen ikkje kjem i konflikt med noverande fortøyingar eller at ein blokkerer for framtidig justering av fortøyingar eller anleggsutforming. Det er derfor viktig at ein legg kabelen så langt frå lokalitetane som mogleg når ein legg kabelen ut fjorden.**

Legg ved godkjente fortøyingsskisser av nåverande godkjente lokalitetar frå Kystverket, treng Dykk ytterlegare informasjon om plassering, ver venleg ta kontakt med underteikna.

Vedlegg: - kartskisser Djupevika, Skorpo NV, Grimsholmen og oversiktskart

Med venleg helsing

Nils Arve Eidsheim
Samfunnskontakt Lerøy Sjøtroll
Lerøy Vest AS og Sjøtroll Havbruk AS

LERØY VEST AS

Skipavika 54
N-5397 Bekkjarvik
Norway

Phone + 47 91 91 18 00
Email firmapost@sjotroll.no
Org. nr: 886 813 082

SJØTROLL HAVBRUK AS

Skipavika 54
N-5397 Bekkjarvik
Norway

Phone + 47 91 91 18 00
firmapost@sjotroll.no
Org. nr: 929 363 833

leroyseafood.com

From: Jan Nordø <Jan.Nordo@hfk.no>
Sent: 17. april 2018 10:45
To: Marcussen Kristian; NVE
Cc: Sølve Dag Sondbø
Subject: Vedtak NorthConnect
Attachments: Saksprotokoll FUV NorthConnect 11.04.18.pdf

Hei

Sidan høyringsfristen var 15. april, sender eg FUV sitt vedtak i saka om North Connect. Protokoll med saksføreaving blir ettersend når den er klar.

Mvh Jan Nordø
Seniorrådgjevar
Klima- og naturressursseksjonen
Hordaland fylkeskommune

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 11.04.2018

Anne Gine Hestetun, A, opplyste at ho var styremedlem i BKK og stilte spørsmål om ho var inhabil.

Fylkesordføraren gjekk frå og fylkesvararordførar Pål Kårbø, KrF, leidde møtet medan spørsmålet om Hestetun var inhabil vart drøfta. Fylkesutvalet vedtok samrøystes at Hestetun ikkje var inhabil.

Hestetun tiltredde saksbehandlinga.

Roald Kvamme, A, sette fram slikt forslag:

«Nytt punkt 1 (tillegg):

Ei eventuell avgjerd om konsesjonar til å etablere nye utanlandsforbindelsar må innehalde ei vurdering av både pris- og miljøverknader, i tillegg til konsekvensar for drifta av kraftsystemet, forsyningstryggleik, prosjektet sine inntekter og utgifter samt andre verknader.

Fylkesutvalet vil peika på prinsippet om at Statnett, som også er systemansvarleg, skal eiga transmisjonsnettet i Norge. Utanlandsforbindelsane er definert som transmisjonsnett, og at det difor også bør vera Statnett som eig og driv samtlige norske utanlandsforbindelsar.

Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon. Fylkesutvalet syner i denne samanheng til vedtak på Stortinget om at ei slik evaluering skal gjennomførast før nye kablar vert bygd.»

Pål Kårbø, KrF, sette på vegner av KrF, A og Sp fram slikt forslag:

«Nytt punk 5 a, med forskyvning av dei andre punkta

Før anleggstart på grunnarbeida til omformaranlegget i Simadal, bør NorthConnect byggja gang- og sykkelveg langs Fv 103, frå avkøyringa til Blurnes bustadfelt til badeplassen i Savanes.»

Aud Karin Oen, SV, sette fram slikt forslag:

«Alternativ:

1. Fylkesutvalet sier nei til alle nye straumkablar til utlandet, uansett kven som eig og byggjer dei. Framfor å eksportere kraft med store energitap på vegen, vil Fylkesutvalet bruka krafta til å sikra og skapa grønne industriarbeidsplassar i Noreg.
2. Fylkesutvalet fryktar konsekvensane auka effektkjøring vil ha for fisk, insekt, fuglar og plantar i og nær vassdraga. Auka kraftutveksling vil gjøre det lønnsomt å produsere ekstra mykje kraft når prisen er høg i utlandet, og dermed føre til rask reduksjon av vannføringa.
3. Fylkesutvalet vil ikkje risikera å få høgare straumprisar til industrien som følge av auka kraftutveksling med Europa, der prisane er høgare. Noreg skal fortsatt vera ein industrinasjon, ikkje ein råvareeksportør.»

Røysting

Oen sitt forslag fekk 1 røyst (SV) og fall.

Kvamme sitt forslag vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Kårbø sitt forslag vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Innstillinga vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Vedtak

1. Ei eventuell avgjerd om konsesjonar til å etablere nye utanlandsforbindelsar må innehalde ei vurdering av både pris- og miljøverknader, i tillegg til konsekvensar for drifta av kraftsystemet, forsyningstryggleik, prosjektet sine inntekter og utgifter samt andre verknader.

Fylkesutvalet vil peika på prinsippet om at Statnett, som også er systemansvarleg, skal eiga transmisjonsnett i Norge. Utanlandsforbindelsane er definert som transmisjonsnett, og at det difor også bør vera Statnett som eig og driv samtlige norske utanlandsforbindelsar.

Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon. Fylkesutvalet syner i denne samanheng til vedtak på Stortinget om at ei slik evaluering skal gjennomførast før nye kablar vert bygd.

2. Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik Hordaland fylkeskommune vurderer det, vil kabelen leggja til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opning for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar.

3. Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon.
4. Hordaland fylkeskommune bed om tilleggsutgreiingar som
 - a. Vurderer konsekvensar av tiltaket for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekke kostnadene med utbygginga.
 - b. Vurderer konsekvensar tiltaket vil få for naturmangfaldet i norske vassdrag under effektkøyring.
5. Hordaland fylkeskommune rår til følgjande vilkår for drift av kabelen til Storbritannia:
 - a. Kabelen må ikkje belasta norske nettkundar med kostnader.
 - b. Inntekter frå drift av kabelen må bidra til styrking av det norske sentralnettet.
 - c. Departementet må vurdere dei konkurransemessige konsekvensane av å gje konsesjon til NorthConnect.
 - d. Det må stillast strenge krav til effektkøyring inn mot kabelen slik at naturmangfaldet i vassdraga ikkje vert skadelidande.
 - e. Kommersielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen blir prioritert framfor kommersielle behov.
 - f. Det må leggjast fiber i lag med kabelen, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke

potensialet for lokal verdiskaping.

- g. Verdiskaping i involverte kommunar må ha prioritet i prosjektet.
6. For å redusera moglege negative verknader av tiltaket rår Hordaland fylkeskommune til følgjande justeringar av planane:
- a. Før anleggstart på grunnarbeida til omformaranlegget i Simadal, bør NorthConnect byggja gang- og sykkelveg langs Fv 103, frå avkøyringa til Blurnes bustadfelt til badeplassen i Savanes.
 - b. Omformarstasjonen skal tilpassast omgjevnadene i Simadalen.
 - c. Grunnvassbrunnar som blir forstyrra av tiltaket, må flyttast.
 - d. For å avgrensa støyen nord, vest og aust for omformaranlegget bør det vurderast å flytta transformatorane til sørsida.
 - e. Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.
 - f. Ved konflikt med sårbare marine naturtypar som t.d. korallrev, må kabeltraséen justerast.
 - g. Anleggsarbeidet bør gjennomførast etter at hekkesesongen er over. Av omsyn til hekkeplass for vandrefalk bør legging av kabel på slike lokalitetar ikkje gjennomførast i perioden frå mars til mai.
 - h. Av omsyn til landskap og friluftsområde for handikappa i nedre del av Simaelva, bør jordkabel mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget vurderast. Føresetnaden er at tiltaket ikkje har negative konsekvensar for andadrom fisk i elva. Alternativt er Hordaland fylkeskommune positiv til å opparbeida erstatningsområde andre stader langs elva.

KVINNHERAD
K O M M U N E

Politisk og administrativt sekretariat

NVE

Saksbehandlar	Tlf. direkte innval	Vår ref.	Dykkar ref.	Dato
Karin Thauland	90978556	2018/478-5		17.04.2018

Straumkabel til Strorbritannia - konsesjonssak

Kvinnherad formannskap hadde saka føre i møte 12.04.2018 som sak 2018/24.

Vedlagt følger utskrift av møteboka der vi syner til vedtaket.

Med helsing

Bente Høyland
Utvalsesekretær

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Karin Thauland

Saksframlegg

Kvinnherad kommune

Saksmappe

Saksbehandlar

2018/478-3

Karin Thauland

Saksgang		
Saksnr	Utval	Møtedato
2018/24	Formannskapet	12.04.2018

Høyring - Likestraumskabel i sjø frå Eidfjord til England

Innstilling frå rådmannen:

Kvinnherad formannskap tek søknaden og utgreiingane til NorthConnect KS om konsesjon for å leggje likestraumsforbindelse i sjøkabel frå Sima i Eidfjord til Skottland til vitande.

Formannskapet føreset at legging av kabelen vert gjort i nært samarbeid med aktørane i fiskeri- og havbruksnæringa slik at ressursar og moglegheiter for desse næringane ikkje vert forringa korkje i anleggsfasen eller driftsfasen. Lik eins må det opprettast kontakt med aktuelle kabeleigarar og reiarlag slik at kabellegginga kan tilpassast deira behov.

Kvinnherad kommune ber om at prosjektet også vert å omfatta plan og tiltak etter kabelen si levetid og ved utrangering.

Behandling i Formannskapet den 12.04.2018

Rådmannen si innstilling vart samrøystes vedteken.

Vedtak frå Formannskapet den 12.04.2018

Kvinnherad formannskap tek søknaden og utgreiingane til NorthConnect KS om konsesjon for å leggje likestraumsforbindelse i sjøkabel frå Sima i Eidfjord til Skottland til vitande.

Formannskapet føreset at legging av kabelen vert gjort i nært samarbeid med aktørane i fiskeri- og havbruksnæringa slik at ressursar og moglegheiter for desse næringane ikkje vert forringa korkje i anleggsfasen eller driftsfasen. Lik eins må det opprettast kontakt med aktuelle kabeleigarar og reiarlag slik at kabellegginga kan tilpassast deira behov.

Kvinnherad kommune ber om at prosjektet også vert å omfatta plan og tiltak etter kabelen si levetid og ved utrangering.

Saksutgreiing:

Om søknaden

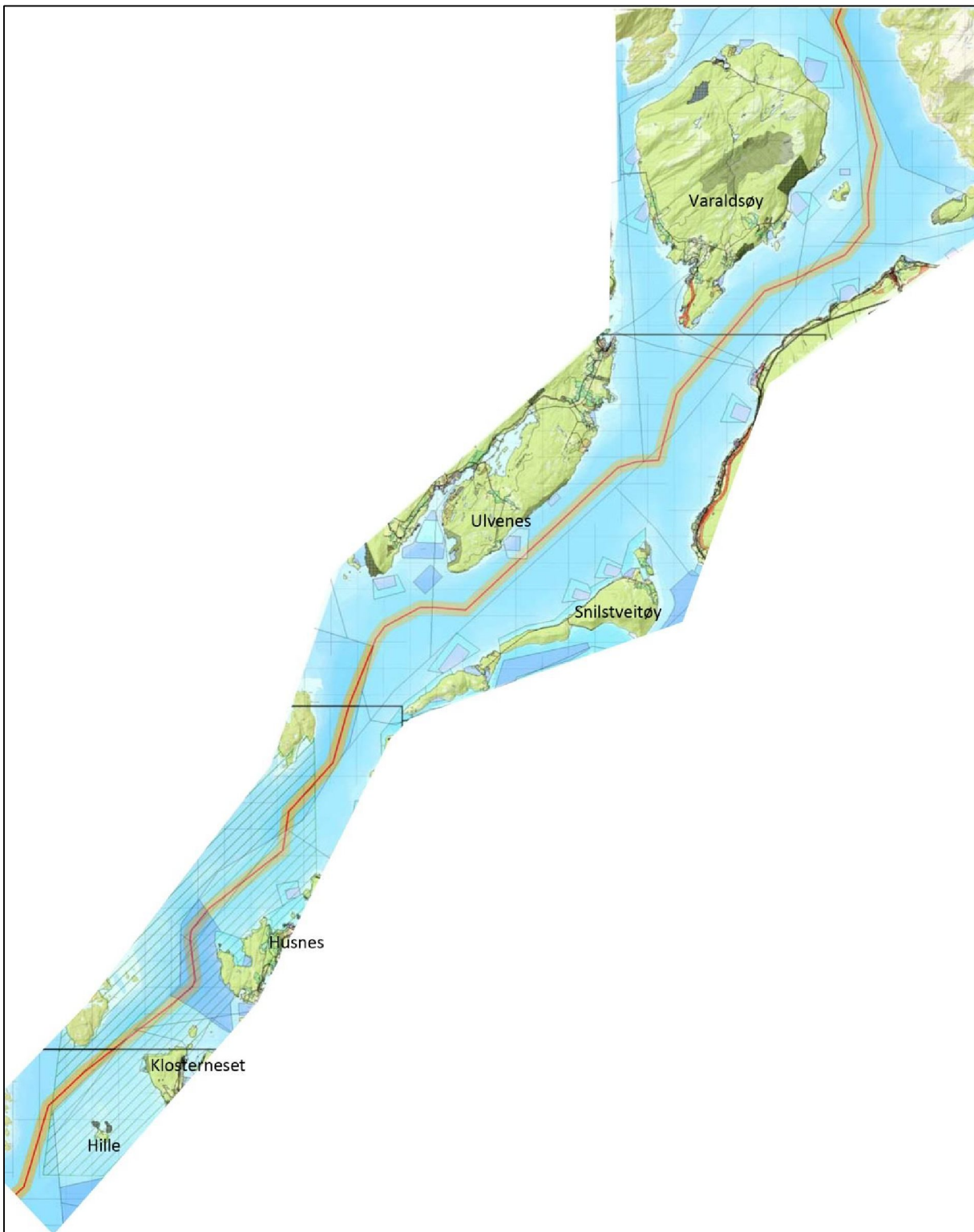
NorthConnect KS søker om anleggskonsesjon etter energiloven for å leggje likestraumsforbindelse i sjøkabel frå Sima i Eidfjord til Peterhead i Skottland. Det er planlagd to kablar lagt i Hardangerfjorden, og dei vil såleis også gå gjennom Kvinnherad. Kablane vert 66 mil lang med ein diameter på 15 cm. Samla yting skal vere 1400 MV. Det vert ikkje trong for innanlandske nettførsterkingar som følgje av utbygginga. Det er ikkje planlagd anlegg på land i Kvinnherad.

NorthConnect KS er eigd av Vattenfall, Agder Energi, Lyse og E-CO Energi og vart etablert i 2011. Dei søker og om konsesjon til bygging av nettanlegg i høve til Lov om fornybar energiproduksjon til havs. Energiloven vart endra i 2017 slik at og andre enn Statnett kan utvikle utanlandskablar. Samfunnsmessige inntekter er berekna til å være 14 milliardar kroner. Det er utarbeidd rapportar om moglege konsekvensar i samband med søknaden.

Figuren under visert kabeltrasèen vist i kart saman med ny arealdel til kommuneplan for Kvinnherad. Av kartet kan ein sjå nærføring til oppdrettsanlegg ved Hille. Ut over dette er det ikkje kjent nokon direkte konflikt med annan planlagt arealbruk.

Sjå søknad:

www.nve.no/kraftledninger.

Tema som er i kommunen si interessesfære er særleg tilhøvet til kommunale planar, fiskeri- og havbruksnæring, teknisk infrastruktur, naturmangfald og friluftsiinteresser.

Anleggsfasen vil føre med seg forstyrningar for skipsfart og båtliv. Legginga kan føre med seg ulemper for utøving av fiske. Etter nedgraving, vil kabelen ikkje ha innverknad på skipsfart, fiske eller friluftsliv i følgje søkjar.

Oppdrettanlegg nærare enn 500 m frå traseen kan verte påverka. Ingen av anlegga i Kvinnherad med unntak av eit anlegg utanfor Ulveneset i Ølve ligg innfor denne radiusen med sine overflateinstallasjonar. Akvakulturanlegg har ofte ankring fleire hundre meter og opptil fleire kilometer frå merdane, men kommunen har ikkje oversikt over ankringspunkta. Det kan difor reknast som sannsynleg at sjøkablane vil koma innfor ankringsområde til fleire oppdrettsanlegg.

Rådmannen meiner at arbeidet må utførast i samråd med fiskarlag, fiskarar, kabeleigarar, aktuelle reiarlag og oppdrettsselskap slik at det kan takast omsyn til deira interesser. Dette gjeld m.a. val av trase og tidspunkt for utføring av arbeidet.

Vest for Husnes og Halsnøy ligg eit kandidat område i marin verneplan for Ytre Hardangerfjord. Rådmannen føreset at Fylkesmannen i Hordaland i sin uttale vurderer kvalitetar og omsyn i høve til dette.

Rådmannen kan ikkje sjå at det ligg føre nokon plan for kva som skal skje med kablane etter deira levetid. Det bør stillast krav til søkjaren om ei slik vurdering. med ev. pliktande tiltak.

Rådmannen har ikkje vurdert for eller imot etableringa av kabelen i seg sjølv i høve kraftmarknaden m.m. Dersom det er synspunkt på dette ønskjer rådmannen at dette kjem fram i drøftingane i formannskapet.

Vedlegg: Høyringskriv

From: Bente Høyland <bente.hoyland@kvinnherad.kommune.no>
Sent: 17. april 2018 12:51
To: NVE
Subject: Straumkabel til Strorbritannia - konsesjonssak
Attachments: Straumkabel til Strorbritannia - konsesjonssak.DOCX

Hei!
Vedlagt er vedtak frå formannskapsmøte 12.4.18.

Mvh
Bente Høyland
Møtesekr.

From: Ole Løfsnæs <ole.lofsnas@norskindustri.no>
Sent: 16. april 2018 18:06
To: Marcussen Kristian
Cc: Ole Børge Yttredal
Subject: Referanse: 201101044, høring om NorthConnect
Attachments: 2018-04-16 Høringsbrev NorthConnect_Norsk Industri.pdf

Hei,

Norsk Industris innspill til høringen om NorthConnect vedlagt. Ved eventuelle spørsmål eller merknader, vennligst ta kontakt med undertegnede.

Vennlig hilsen / Best Regards

Ole Løfsnæs

Fagsjef / Assistant Director
Energi- og miljøavdelingen / Energy and EHS Dept
Tlf. / Phone +47 97 69 04 78
ole.lofsnas@norskindustri.no

Norsk Industri / Federation of Norwegian Industries

P.O. Box 7072 Majorstuen, N-0306 Oslo
Middelthuns gate 27, 0368 Oslo, Norway

Vi skaper velferd

www.norskindustri.no [Twitter](#) [Facebook](#) [YouTube](#)

Innholdet i denne meldingen og evt. vedlegg kan være konfidensielt og er kun ment for adressaten(e). Dersom du feilaktig har mottatt meldingen, ber vi deg vennligst om å slette den og straks underrette avsender. Dersom du ikke er korrekt mottaker av meldingen, gjøres du herved oppmerksom på at det er forbudt å benytte den på noen måte, kopiere eller videresende meldingen.

The content of this e-mail and any attachments may be confidential and is intended solely for the addressee(s). If you receive this message by error, please delete it and immediately notify the sender. If you are not the intended addressee of this e-mail, please be advised that any unauthorized use, copying or dissemination is prohibited.

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Middelthuns Gate 29
0368 Oslo

Deres ref: 201101044

Vår ref: olo

Dato: 16.04.2018

Norsk Industris innspill vedrørende NorthConnect

Norsk Industri representerer et mangfold av industribedrifter i Norge som samlet og hver for seg er viktige bidragsyttere til verdiskaping og eksportinntekter. Fornybar kraft er en viktig innsatsfaktor. Flere industribedrifter er store forbrukere av elektrisk kraft, og deres konkurransevne påvirkes av energikostnader, der marginale svingninger i kraftprisen har stor innvirkning på konkurransekraften. Vi takker for muligheten til å avgi innspill på en sak som påvirker industriens økonomiske situasjon og fremtidig investeringsevne.

Sammendrag av Norsk Industris innspill

Norsk Industri har klare innvendinger mot at NorthConnect gis konsesjon på nåværende grunnlag. Prosjektet har per dags dato flere uavklarte elementer som må på plass før konsesjonsprosessen kan fullføres. Det er blant annet usikkerhet knyttet til håndtering av prosjektet og konsekvensen av Stortingets vedtak i mars i år om eierskap til nye utenlandskabler. Vi forventer videre at Statnetts råd om utsettelse til etter man har noen års erfaring med Nord.Link og NSL tas til følge. Vår holdning begrunnes med følgende punkter:

- Usikkerhetene om regulatorisk modell, eierskap og tidspunkt for idriftsettelse må avklares innen den samfunnsøkonomiske nytten av NorthConnect kan verifiseres og konsesjon eventuelt kan gis. Ytterligere forutsetninger for at konsesjon kan gis er at konsekvenser for konsumenter tydeliggjøres og drøftes.
- Statnetts tilråding er, av forsyningssikkerhetsmessige grunner, å høste flere års erfaring med Nord.Link og NSL før NorthConnect kan settes i drift; et standpunkt som er inkludert i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, FrP, Venstre og MdG om innlemmelse av 3. energimarkedspakke.
- NorthConnect forventes å gi en prisøkning på 1,7 øre/kWh, eller en kostnadsøkning på 85 millioner kroner per år for en bedrift som bruker 5 TWh per år. Dette kommer i tillegg til prisvirkningen fra Nord.Link og NSL på rundt 4 øre/kWh. For bransjer som konkurrerer med smale marginer i globale markeder eller har alternative lokasjoner for industrivirksomhet har dette store konsekvenser for videre drift og satsing i Norge. Industriselskapers norske eller internasjonale eiere vil se nøye på forventninger til kraftpris og nettleie når det gjøres beslutninger om utvidelser ved norske anlegg. NorthConnect kan svekke incentivet til å investere i utvidelser her hjemme.
- NorthConnect utløser behov for innenlandske nettoppgraderinger med høyere nettariiffer som konsekvens. Det oppgis i konsesjonssøknaden at NorthConnect gir netto nytte fra innenlandsk nettførsterkning siden tiltaksbehov for Samnanger-Sauda faller bort, men dette er Statnett uenig i. Effekten blir dermed en økning i nettariiffen som legges til kostnadsøkninger fra høyere kraftpriser. Vår holdning er at kabeleierne selv må dekke alle investerings-, bruks- og driftskostnader for kabelen, inkludert tilhørende innenlandske nettførsterkninger og tariff til transmisjonsnettet.
- I motsetning til TSO-eide kabler der flaskehalsinntekter resirkuleres som lavere nettleie, vil NorthConnect KS ha anledning til å beholde hele eller store deler av flaskehalsinntektene selv. Innteksreguleringsmodellen som NorthConnect KS

etterspør, såkalt "cap-and-floor", vil riktignok gi en mindre resirkulering for inntekter som overstiger "cap-en", men det er svært usikkert hvor mye av inntektene som vil reguleres med en slik modell og det er ikke kjent hvordan reguleringen skal utformes. NorthConnect KS etterspør en cap basert på 8% avkastning. Vi mener dette er for høyt, og mener at NVE-renten på 5,88% (varslet for 2018), som er en robust terskelverdi for god avkastning i nettbransjen, bør være maksimum.

- Analysen i konsesjonsutredning konkluderer med at NorthConnect er et samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt, blant annet siden summen av produsentoverskudd og konsumentoverskudd er positiv. Disse to størrelsene rapporteres, så vidt vi vet, kun aggregert og ikke hver for seg i konsesjonssøknaden. De bør rapporteres og vurderes separat. Samtidig vil metodikken som brukes konsekvent gir høyere produsentoverskudds-virkning enn tilsvarende på konsumentensiden så lenge det er kraftoverskudd. Denne skjevheten forsterkes ytterligere av at industriforbrukets priselastisitet, som er høyere enn for annet forbruk, ikke fanges opp i analysen. Det er helt avgjørende for totalvurderingen at disse fordelingsvirkningene synliggjøres.
- Foruten norske prosjekt kommer det flere kabelprosjekt mellom nordiske og kontinentale land. Danmark har en rekke tilknytningsplaner, deriblant nettforsterkninger mot Tyskland, Cobra Cable til Nederland og Viking Cable til Storbritannia. Sverige planlegger PowerBridge, en 600 MW kabel til Tyskland, og det bygges også forbindelser mellom Baltikum og Øst-Europa. Disse prosjektene vil i varierende grad alle føre til prisøkninger i Norden og Norge.

Bakgrunn og prosess

Et vedtak fattet av Stortinget den 11. oktober 2016 om endring i Energiloven § 4-2 gir andre aktører enn Statnett anledning til å søke om anleggs- og handelskonsesjon for utenlandskabler. Konsesjon vil kunne gis dersom søker kan dokumentere at gjeldende kabel har en robust samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

NorthConnect KS har søkt om konsesjon etter energiloven og havenergilova til å bygge en ny strømkabel mellom Sima i Eidfjord kommune i Hordaland fylke, og Peterhead i Skottland. Det er søkt om konsesjon for å bygge og drive anleggene, og om konsesjon for å utveksle kraft med andre land. Strømkabelen, kalt NorthConnect, er planlagt med en overføringskapasitet på 1400 MW. Olje- og energidepartementet (OED) er konsesjonsmyndighet, men har bedt NVE vurdere planene. NVE vil gi råd til OED, som vil fatte vedtak i sakene.

Konsesjonssøknadens hovedpunkter

Konsekvensene ved bygging, f.eks. markedspriser, nettforhold, inntektsforvaltning, tekniske forhold og systempåvirkning, er utredet gjennom flere analyser presentert i NorthConnect KS' konsesjonssøknad. Vi velger å fremheve følgende:

- *prisøkning*; i basisscenariet estimeres gjennomsnittlig norsk kraftpris å øke med 1,7 øre/kWh. Denne prisvirkningen kommer i tillegg til prisvirkninger fra andre kabler (blant annet NSL og Nord.Link)
- *investerings- og driftskostnader*: Norges andel anslås samlet til ca 9 mrd kroner
- *intern nettutbygging*: NorthConnect gir, ifølge konsesjonssøknaden, en netto besparelse på 1,3 mrd kroner, hovedsakelig som følge av at oppgradering av Samnanger-Sauda blir overflødig. Kabelen reduserer altså nettariffer.
- *flaskehalsinntekter*; i basisscenariet estimeres kabelens flaskehalsinntekter til 13,7 milliarder kroner totalt (i tillegg kommer inntekter fra salg av kapasitetsmekanismer). Netto prosjektlønnsomhet (inntekter minus investerings-

og driftskostnader) er 7,6 milliarder kroner. Flaskehalsinntekter på andre kabler reduseres samlet med rundt 50 millioner kroner per år.

- *produsent- og konsumentoverskudd*; i nevnte basisscenario anslås summen av disse til 7 milliarder kroner. Det gis ikke separate anslag for disse to størrelsene.
- *systemdriftskostnader*; NorthConnect KS antyder at disse kan bli lavere enn for Statnetts kabler, men er ikke i stand til å bekrefte dette.
- *om erfaringer fra andre kabler*: ifølge NorthConnect KS er det ikke faglig grunnlag for å kreve at erfaringer med de utenlandskablene som nå er under bygging (Nord.Link og NSL) skal foreligge før NorthConnect kan bygges. Dette kan blant annet begrunnes med at NorthConnect, som bygges i NO5, vil ha liten driftsmessig innvirkning på kabler som bygges i NO2.

Uavklart regulering

NorthConnect må reguleres annerledes enn en TSO-eid kabel. En regulering for ikke-TSO-eide utenlandskabler finnes ikke i Norge i dag, og det forutsettes at dette blir konstruert av myndighetene før konsesjon gis. NorthConnect KS' foretrukne modell er en individuell regulering kun for denne kabelen, som blant annet tillater at alle eller deler av samlede inntekter tilfaller selskapet selv. Individuelle reguleringer tillates av EU-regelverket gjennom forordningen om grensekryssende krafthandel (714/2009), men dette vil stort sett kreve samme inntektsregulering som TSO-kabler, med resirkulering av flaskehalsinntekter. NorthConnect mener EU-forordningens og sentralnettforskriftens krav oppfylles ved at *deler* av flaskehalsinntektene resirkuleres gjennom en såkalt "cap-and-floor"-løsning (riktignok uten "floor" på norsk side). Inntekter over et visst nivå, definert ved et avkastningskrav, vil da overføres til Statnett og resirkuleres gjennom lavere nettleie.

Uavklart eierskap

Fremtidig eierskap er også uavklart. Under Stortingets behandling av innlemmelse av EUs tredje elmarkedspakke i Energiloven, Prop. 4 S (2017-2018), lanserte Arbeiderpartiet som betingelse for sin støtte til innlemmelsen at utenlandskabler kun skal eies av «den systemansvarlige (Statnett) eller av foretak hvor denne har bestemmende innflytelse». Regjeringspartiene gikk med på at energiloven skal endres slik at dette skal gjelde uten unntak for fremtidige utenlandskabler.

Dette kompromisset har konsekvenser for NorthConnect. Formuleringen i komitéinnstillingen er som følger: «... flertallet legger til grunn at departementet ferdigbehandler søknadene fra NorthConnect før det fremmes sak for Stortinget - om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse.» Stortinget vedtok samtidig at regjeringen *snarest* skal legge fram sak om endring av eierskap for kabler.

Det betyr at konsesjonsprosessen til NorthConnect synes å skulle gå som normalt, at høringen skal fullføres og at lovendringen ikke nødvendigvis skal ha tilbakevirkende kraft. Kommende lovendring kan forstås som at Statnett på et senere tidspunkt må overta minimum majoriteten i prosjektet. Det er usikkerhet om videre forløp, noe vi legger til grunn blir klarlagt innen rimelig tid.

Usikkerhet om systembelastning

Statnett har i en utredning gjort for NVE¹ sagt seg uenig i NorthConnects vurdering om at kabelen vil gi beskjedne systembelastninger, og at det vil bli "utfordrende" å

¹ Se notat:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201101044/2291432>

implementere nye løsninger for NorthConnect samtidig med konsesjonsgitte prosjekter, implementering av krav i europeiske nettverkskoder og nye metoder for nordisk balansering. Det refereres videre til Statnetts to nye kabler og nødvendige tiltak for å gi effektiv utnyttelse av disse. NorthConnect forventes å øke usikkerheten for fremtidig implementering av disse tiltakene. Dessuten påpeker Statnett at Brexit kan innebære at rammebetingelsene for utenlandskabler som i dag er fastsatt i europeisk regelverk ikke nødvendigvis vil gjelde for NorthConnect (eller NSL). I tillegg vil NorthConnect, ifølge Statnett, kreve en betydelig ressursinnsats fra Statnett, blant annet til utvikling av nødvendige IKT-systemer. Dette er spesialkompetanse som er fullt sysselsatt i Statnetts andre prosjekter.

Statnetts tilråding er at idriftsettelse av NorthConnect ikke gjennomføres innen 2022 som angitt i konsesjonssøknaden, men heller utsettes på ubestemt tid. Statnett oppgir at man "...trenger noen års driftserfaring med de allerede konsesjonsgitte kablene og løsningene som kommer på plass med dem, og så får tiden vise hvor raskt man får den nødvendige erfaringen".

Statnett har i en ytterligere utredning² analysert behov for innenlandsk nettutbygging som følge av NorthConnect. En sentral konklusjon er at siden NorthConnect og Statnetts prosjekter påvirker hverandre i såpass liten grad, så har det liten hensikt å regne detaljert på hvor mye nyttereduksjon/kostnader NorthConnect bør inkludere. Statnett mener det kun er kostnadene for tiltak i og inn til Sima som må inngå under posten "Nettkostnad innenlandske forsterkninger" i NorthConnect KS' vurdering av samfunnsøkonomi. Ifølge Statnett påvirker NorthConnect i liten grad nytten av tiltak mellom Sauda og Samnanger, og NorthConnects rapporterte samfunnsøkonomiske gevinst på innenlandsk nettbygging på 1,3 milliarder kroner må således falle bort.

Norsk Industris innstilling til NorthConnect

Uklarhet om reguleringsmodell og rammebetingelser, utfall av Brexit, usikre politiske konsesjonsbetingelser om eierskap og potensiell utsettelse gjør at NorthConnect fremstår som et prosjekt med **høy regulatorisk risiko**. Dette er uheldig både for prosjektet selv og for berørte aktører. En konsekvens av høy gjennomføringsrisiko er høyere projektkostnader, som til dels vil kunne lempes over på forbrukere gjennom høyere nettariffer og lavere inntektsresirkulering. Høyere kostnader gir også lavere samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Mange uavklarte regulatoriske forhold betyr etter vår oppfatning at NorthConnects samfunnsøkonomiske nytte ikke kan verifiseres, og vi har derfor klare innvendinger mot at prosjektet gis konsesjon under nåværende betingelser. Vår holdning forsterkes av markeds- og systemrisikoen kabelen gir. Dette omtales nærmere under.

NorthConnect KS skriver i konsesjonssøknaden at kabelen forventes å gi en **prisøkning** på 1,7 øre/kWh³. For en industribedrift med årlig forbruk på 5 TWh gir dette en årlig kostnadsøkning på 85 millioner kroner per år, mens for prosessindustrien samlet er tallet ca. 600 millioner kroner per år. Dette er store kostnadsøkninger for en bransje som konkurrerer på marginen i globale marked. Vi presiserer videre at prisvirkningen er basert på usikre forutsetninger, og fort kan bli høyere enn det som oppgis i konsesjonssøknaden.

Industriselskapers norske eller internasjonale eiere vil se nøye på forventninger til kraftpris når det gjøres beslutninger om utvidelser/nyetablering i Norge. En

² Se notat:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201101044/2267684>

³ Dette estimatet er hentet fra konsesjonssøknadens basisscenario.

NorthConnect KS gjorde også analyser av et høy- og lavscenarier der prispåslaget og andre økonomiske påvirkningsfaktorer er hhv høyere og lavere.

utenlandskabel som NorthConnect gir en risiko som alt annet likt kan svekke insentivet til å investere her hjemme.

Alle utenlandskabler, enten de eies av Statnett eller andre, vil medføre et behov for **nettforsterkninger innenlands**. NorthConnect KS oppgir i konsesjonssøknaden at kostnaden for dette er negativ siden tiltaksbehov for Samnanger-Sauda faller bort, men dette er Statnett uenig i. Nettokostnaden for innenlandske nettforsterkninger blir dermed positiv, ikke negativ, og av ukjent størrelse. Denne kostnaden vil måtte dekkes av forbrukere gjennom nettariffen.

For Statnett-eide kabler motvirkes denne type tariffisiko med **resirkulering av flaskehalsinntekter**. NorthConnect KS vil imidlertid, som kommersiell markedsoperatør, ha anledning til å beholde hele eller store deler av flaskehalsinntektene selv. Inntektsreguleringsmodellen som NorthConnect KS etterspør, cap-and-floor, vil riktignok gi en viss resirkulering for inntekter som overstiger "cap-en". Det er svært usikkert hvor mye av inntektene som vil reguleres med en slik modell. Cap-en bestemmes blant annet av et forhåndsdefinert avkastningstak, og jo høyere dette er jo færre inntekter vil resirkuleres. NorthConnect KS etterspør et tak på 8% avkastning. Dette er etter vår oppfatning for høyt. Vi mener at NVE-renten på 5,88% (varslet for 2018) er en robust terskelverdi for god avkastning i nettbransjen, og bør være maksimum. NorthConnect er et infrastrukturprosjekt og bør derfor vurderes ut fra dette, også når det gjelder avkastning. Utformingen av reguleringen vil ha stor betydning for risikodeling mellom eiere av prosjektet og kundene i transmisjonsnettet; avkastningsnivå, tidsperiode for avregning av flaskehalsinntekter, kapasitetsallokering mellom spotutveksling og øvrige tjenester mv.

NorthConnect KS oppgir forventede **systemdriftskostnader** på 1,85 milliarder kroner. Det er en mulighet for at dette estimatet er for lavt. Estimaten er basert på forventede systemdriftskostnader for NSL, selv om NorthConnect presiserer at NO5 har mindre reguleringsbehov enn NO2. Statnett har på den annen side påpekt at systemdriftskostnadene forventes å øke sterkt i årene framover, og NorthConnect KS oppgir at det ikke er mulig å vite eksakt hva dette tallet blir. Videre kan framtidig prisområdeinndeling bli endret i lys av utvikling i kraftsystemet mv.

Statnetts mer overordnede poeng er at NorthConnect vil gi **systemvirkninger av hittil ukjent karakter**, og at Statnett, gitt at NorthConnect bygges, ikke kan garantere sikker drift. I System- og Markedsutviklingsplanen (SMUP) 2017 skriver Statnett blant annet: *"Økt mellomlandskapasitet og ny produksjonsmiks i Norden vil utfordre en systemdrift som allerede i dag er presset. Blant annet vil mellomlandsforbindelsene bidra til økte ubalanser og utfordringer med stabilitet.... For å opprettholde sikker drift og samtidig legge til rette for en effektiv utnyttelse av nye mellomlandsforbindelser kreves implementering av omfattende tiltak. Økt utvekslingskapasitet må håndteres gjennom en kontrollert utvikling, og må skje koordinert med innføring av effektive tiltak som både finere tidsoppløsning i markedene og økt automatisering i systemdriften. Det er imidlertid usikkerhet rundt fremdriften på implementeringen av nødvendige tiltak. Det er også usikkerhet knyttet til i hvilken grad tiltakene vil være tilstrekkelige. Virkningen av nye tiltak er krevende å analysere uten erfaringsdata."*

Statnett har per i dag ikke konkludert hvorvidt det er forsvarlig med tanke på forsyningssikkerhet å øke utvekslingskapasiteten utover konsesjonsgitte prosjekt. Så lenge det er slik mener vi det er uheldig å gi NorthConnect rettskraftig konsesjon. Vi minner om et viktig premiss i avtalen om innlemmelse av 3. energimarkedspakke, der det står at: *"Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan*

etableres. Hvilken betydning dette får for eventuelle nye konsesjonssøknader, må vurderes som ledd i behandlingen av disse."

Analysen i konsesjonssøknaden konkluderer med at NorthConnect er et samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt. Den **samfunnsøkonomiske gevinsten** stammer foruten fra flaskehalsinntekter mest fra summen av produsentoverskudd og konsumentoverskudd. Disse størrelsene rapporteres, så vidt vi vet, kun aggregert. Vi mener de bør rapporteres og vurderes separat. Virkningen på konsumentoverskudd er den viktigste indikasjonen på hvilken kostnad NorthConnect medfører for forbrukere. Fordelingsvirkninger er et høyst relevant element i diskusjonen om nye utenlandskabler.

Den samfunnsøkonomiske analysen som benyttes er nøytral mellom produsenter og forbrukere, og så lenge en utenlandskabel gir en mer positiv virkning for produsenter enn en negativ for forbrukere så er prosjektet per definisjon lønnsomt hvis flaskehalsinntektene er høye nok. Imidlertid vil analysen, så lenge det er kraftoverskudd, konsekvent gi høyere produsentoverskuddsvirkning enn tilsvarende på konsumentensiden. Denne skjevheten forsterkes av at disse analysene ikke tar høyde for at forbruk varierer med pris. Hvis dette hadde vært inkludert, og man da på riktig måte hadde fanget opp at industriforbruk faller hvis prisen øker, så hadde konsumentvirkningen vært enda mer negativ.

Fra vårt ståsted tar den samfunnsøkonomiske analysen for NorthConnect, og andre kabelprosjekter, for lett på konsekvensen for forbrukere av kraft. De negative virkningene for konsumenter må rapporteres og problematiseres på en langt mer omfattende måte enn hva som er tilfelle.

Vi har tidligere påpekt at NorthConnect, dersom konsesjon utstedes og kabelen bygges, vil forsterke en markedsrisiko som allerede følger av **Nord.Link og NSL**. Statnett har estimert at prisvirkningen at disse to kablene vil være 3-4 øre/kWh. Om vi legger til prisvirkningen av NorthConnect, kommer vi opp i 5,7 øre/kWh, eller en årlig merkostnad for industrien på 2 milliarder kroner.

Vi påpeker videre at de norske prosjektene ikke er de eneste kabelprosjektene mellom **nordiske og kontinentale land**. Danmark har en rekke tilknytningsplaner, deriblant nettførsterkninger mot Tyskland, Cobra Cable til Nederland og Viking Cable til Storbritannia. Sverige planlegger PowerBridge, en 600 MW kabel til Tyskland, og det bygges forbindelser mellom Baltikum og Øst-Europa. Disse prosjektene vil føre til prisøkninger og påvirker systemdriften i Norden og Norge.

I vårt hørings svar til Energi- og miljøkomitéen angående endringer i energiloven for utenlandskonsesjon av 10.06.2016 påpekte vi at private kabeleiere må **bære alle kostnader knyttet til kabelbygging**. Dette omfatter investerings- og driftskostnader knyttet til selve kabelen og anleggsbidrag må vurderes som aktuelt for nødvendige innenlandske nettførsterkninger. I samme hørings svar presiserte vi at en ikke-TSO-eid utenlandskabel må vurderes som en del av transmisjonsnettet, og at kabeleier må tariffes av transmisjonsnettet for sin tilknytning og bruk basert på kostnader og nytte for transmisjonsnettet. Vi holder fast ved disse standpunktene. Av særlig betydning er det at en kabel som NorthConnect, som eies av og begunstiger produsenter, etter dagens regelverk ikke medfører økte transmisjonsnettтарiffer for produsenter. I den forbindelse bør det utformes et tariffsystem som sørger for at ikke-TSO-eide kabler tariffes på en måte som gjør at konsumenter, som taper på kabelen, ikke får økt tariffbelastning som følge av den.

Konkurransetilsynet har gitt uttrykk for at produsenters mulighet, som kabeleiere, til å **påvirke pris og kraftflyt** kan være problematisk. En slik agering må etter Norsk Industri syn unngås, utenlandskabler må driftes som en del av transmisjonsnettet og

eiere må la kraftflyten bestemmes av markedsmessige prinsipper innenfor den myndighetsregulering som gjelder for kraftutveksling, der altså markedspriser skal avgjøre flyten på kabelen. Det er likevel grunn til å gjøre en særskilt vurdering av hvilken effekt eierskapet til kablene vil ha på allerede dominerende selskapers rolle i kraftmarkedet. Dette er et forhold som har vært understreket i EUs behandling av unntak for kravet om TSO-eierskap til utenlandskabler. Målsettingen med å åpne opp for private kabler er å redusere enkeltaktørers dominans, ikke å styrke den.

Oppsummering

NorthConnect er et kabelprosjekt med høy usikkerhet; konsesjonsprosess, tidspunkt for bygging, regulatorisk modell og eierskap er hittil uavklarte elementer. Hvis NorthConnect tildeles konsesjon og bygges etter planlagt vil prosjektet dessuten påføre store kraftforbrukere betydelig markeds- og systemkostnadsrisiko. Vår holdning er at usikkerhetene om regulatorisk modell, eierskap og tidspunkt for idriftsettelse må avklares innen den samfunnsøkonomiske nytten av NorthConnect kan verifiseres og konsesjon eventuelt kan gis. Norsk Industri har klare innvendinger mot at NorthConnect gis konsesjon på nåværende tidspunkt og vi forventer at Statnetts råd om utsettelse til etter man har noen års erfaring med Nord.Link og NSL tas til følge. Videre vises det til usikkerhet om videre framdrift og konsekvenser av Stortingets vedtak fra mars i år om eierskap til nye kabler til utlandet.

Ytterligere forutsetninger for at konsesjon kan gis er at konsekvenser for konsumenter tydeliggjøres og drøftes. Fordelingsvirkninger er et høyst relevant element i diskusjonen om nye utenlandskabler.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier-Hansen
Administrerende Direktør

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
0368 OSLO

Dykkar ref.: 201101044
Vår ref.: 1312161 / 1
Sakshandsamar: Bengt J. Haugnes/bengt.haugnes@sfe.no/918 08 917

04.04.2018

HØRINGSUTTALELSE NORTHCONNECT

Bakgrunn

Det vises til at NVE ber om innspill til NorthConnect KS sin søknad om å etablere en likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia. SFE Produksjon setter pris på anledningen til å komme med innspill til konsesjonssøknaden.

SFE Produksjon er en del av konsernet Sogn og Fjordane Energi AS, som igjen er eid av Sogn og Fjordane Fylkeskommune (49,55%), BKK AS (36,83%) samt 7 kommuner i Sogn og Fjordane.

Samfunnsøkonomiske effekter

Med en estimert nåverdi på over 14 mrd NOK (norsk andel) er dette et av de absolutt mest gunstige nettprosjekter under vurdering i Norden per i dag. Likevel er den forventede økningen i gjennomsnittsprisen på kraft i Norge som følge av prosjektet kun beregnet å bli i størrelsesorden 1 øre/kWh ifølge beregninger av NorthConnect.

Hovedverdien i en mellomlandsforbindelse til Skottland ligger i at Norge kan kjøpe kraft billig ved høy vindkraftproduksjon i Skottland samt selge kraft dyrt ved høyt forbruk og/eller lav vindkraftproduksjon i Skottland. Dette gir grunnlag for økt norsk verdiskaping ved eksisterende kraftanlegg samt basis for etablering av ny fornybar produksjon i Norge.

I tillegg vil økt utvekslingskapasitet til andre land bidra som tørrårssikring samt redusere risikoen for utbyggere av ny fornybar produksjon gjennom økte eksportmuligheter i våte år.

Norsk reguleringsevne er attraktivt i et europeisk kraftmarked som preges av en stadig kraftig økning av uregulerbar kraftproduksjon. SFE Produksjon finner det riktig at det etableres mellomlandsforbindelser direkte til de markeder som har størst reguleringsbehov, og ikke at norsk reguleringsevne skal gå i transitt gjennom våre naboland som igjen profitterer på å selge denne reguleringsevnen videre til sine naboland slik som situasjonen i stor grad er i dag.

Miljø og klimatiske effekter

I Norge har vi gjerne den oppfatning at vi er i en unik posisjon med rimelig og fornybar kraft. Dette stemmer ikke i samme grad som tidligere siden enhetsprisene for vindkraft og solkraft har falt dramatisk de siste årene samtidig som diverse støttemekanismer har bidratt til en kraftoverskudd i de fleste europeiske land. Vårt nye konkurransefortrinn har blitt regulerbar fornybar kraft. Men for at Norge skal være i stand til å kapitalisere på reguleringsevnen må det bygges forbindelser til de land hvor reguleringsevnen er mest etterspurt.

Med å bygge en mellomlandsforbindelse til Skottland kan Norge bidra til at ytterligere fossile kraftverk i UK kan legges ned uten at det går ut over den britiske forsyningssikkerheten. Dvs. en mellomlandsforbindelse til Skottland vil etter vår oppfatning ha store positive klimatiske effekter.

Noe av kritikken mot flere mellomlandsforbindelser har vært at det bidrar til økt miljøbelastning i norske vassdrag gjennom økt effektkjøring. Det må derfor påpekes at de fleste produsenter med reguleringsevne allerede i dag kjører opp og ned produksjonen ut fra endringer i dagens kraftpriser, og dette vil ikke endre seg ved flere mellomlandsforbindelser. Endringen vil ligge i at de norske kraftprisene (og kjøringen av kraftverkene) i større grad vil endre seg avhengig av vindkraftproduksjonen i UK (og på kontinentet) istedenfor endringer i det nordiske forbruket. Enhver norsk produsent må selvsagt fortsatt holde seg innenfor det til enhver tid gjeldende manøvreringsreglementet for det aktuelle vassdraget

SFE Produksjon har ikke foretatt noen vurdering om de lokale miljømessige virkningene ved Sima transformatorstasjon samt videre forbindelse ut fjorden er tilstrekkelig utredet eller ikke.

Nettutvikling og virkninger på kraftsystemet

Det norske landingspunktet for mellomlandsforbindelsen, Sima, er spesielt gunstig siden ilandføring her i større grad bidrar til et redusert behov for innenlandske

nettforsterkninger heller enn økt behov for nettforsterkninger. Det innenlandske nettapet vil også reduseres om følge av NorthConnect.

NorthConnect-kabelen fjerner behovet for oppgradering av Samnanger-Sauda, men fordrer en oppgradering av Sogndal-Aurland som vi mener uansett bør oppgraderes snarest mulig uavhengig av NorthConnect-prosjektet. Videre mener vi Statnett som utredningsansvarlig bør utrede om NorthConnect-kabelen også fører til et behov for en nettforsterkning mellom Sogndal og Modalen.

Vi vurderer Statnett sin bekymring for de utfordringer NorthConnect-kabelen fører til for systemdriften til å være noe overdrevet. Vi tror omleggingen til kvartersmarked, elektronisk aktivering av reguleringer samt innføring av MACE vil løse mye av utfordringene. I den grad man likevel vil oppleve utfordringer i systemdriften kan Statnett for en overgangsperiode operere med redusert ramping av kabelen frem til nødvendig erfaring er høstet.

Om eierskap til mellomlandsforbindelsen

SFE Produksjon er ikke spesielt opptatt av om det er TSO'en eller andre offentlige aktører som eier mellomlandsforbindelser. Det viktigste er at de mest gunstige samfunnsøkonomiske prosjektene blir bygd og til rett tid.

I den operative driften forutsettes det at kapasiteten på mellomlandsforbindelsen stilles tilgjengelig for de forskjellige markedene, slik at kabeleierne ikke sitter med en enerett til å utnytte kapasiteten.

Vi finner det fornuftig at eventuelt ekstraordinære flaskehalsinntekter ikke beholdes av kabeleier men bidrar til en reduksjon av sentralnettstariffen. Men på den annen side er vi også opptatt av at kabeleier ikke kun får en begrensning i hva som kan tas ut som maksimal avkastning men også får en garantert minimumsavkastning. Hvis ikke vil det fort kunne føre til at eier av prosjektet grunnet et usymmetrisk risikobilde ikke investerer til tross for at dette er et av de absolutt mest gunstige nettprosjekter i Norden i dag.

Venleg helsing
SFE Produksjon AS

.....
Ola Lingaas (sign.)
Produksjonsdirektør

.....
Bengt J. Haugnes
Handelssjef

From: Bengt Jostein Haugnes <bengt.haugnes@sfe.no>
Sent: 18. april 2018 09:14
To: NVE
Cc: Marcussen Kristian; Ola Lingaas
Subject: Innspill til NorthConnect KS sin konsesjonssøknad
Attachments: SFE Høringssvar NorthConnect.pdf

Hei,

Oversender SFE Produksjon sine innspill til NorthConnect KS sin konsesjonssøknad for etablering av mellomlandsforbindelse til Storbritannia.

Venleg helsing

Bengt Jostein Haugnes

Handelssjef

SFE Produksjon AS

T: 57 88 48 28 | M: 918 08 917

Sogn og Fjordane Energi | sfe.no

Fra: Marcussen Kristian [mailto:kmar@nve.no]
Sendt: 12. april 2018 10:04
Til: Bengt Jostein Haugnes
Emne: SV: Innspill til NorthConnect KS sin konsesjonssøknad- ønske om utsatt frist

Hei,

Det er ok

Kristian

Fra: Bengt Jostein Haugnes [mailto:bengt.haugnes@sfe.no]
Sendt: torsdag 12. april 2018 09.50
Til: Marcussen Kristian <kmar@nve.no>
Kopi: Ola Lingaas <ola.lingaas@sfe.no>
Emne: Innspill til NorthConnect KS sin konsesjonssøknad- ønske om utsatt frist

Hei Kristian,

Viser til hyggelige telefonsamtale i sted, og kommer som avtalt med en skriftlig henvendelse.

Vi ber om å få en utsatt frist for å sende inn innspill til konsesjonssøknaden til onsdag 18. april.

Venleg helsing

Bengt Jostein Haugnes

Handelssjef

SFE Produksjon AS

T: 57 88 48 28 | M: 918 08 917

Sogn og Fjordane Energi | sfe.no

From: Einar Wilhelmsen <einar.wilhelmsen@zero.no>
Sent: 20. april 2018 11:15
To: Marcussen Kristian
Subject: Re: Høring- North connect
Attachments: Høringssvar NorthConnect ZERO.pdf

Høringsuttalelse fra Zero vedlagt

13. april 2018 kl. 11:08 skrev Marcussen Kristian <kmar@nve.no>:

Fredag 20. er ok.

Kristian M

Fra: Einar Wilhelmsen [mailto:einar.wilhelmsen@zero.no]
Sendt: fredag 13. april 2018 11.04
Til: Marcussen Kristian <kmar@nve.no>
Emne: Høring- North connect

Hei.

Er det mulig å få noen dagers utsatt frist på North Connect høringen.

Ber i så fall om frist til og med 20de.

Vi vil uansett levere et relativt kort høringssvar

Vennlig hilsen

--

Vennlig hilsen

Einar Wilhelmsen
Fagansvarlig fornybar
ZERO - Zero Emission Resource Organization
Tlf: +47 90698446

www.zero.no

--

Vennlig hilsen

Einar Wilhelmsen
Fagansvarlig fornybar
ZERO - Zero Emission Resource Organization
Tlf: +47 90698446

www.zero.no

Norges vassdrags og energidirektorat
kmar@nve.no

Oslo 20.04.18

ZEROs hørings svar til anleggskonsesjon for NorthConnect

Vi takker for muligheten til å avgi hørings svar på NorthConnect kabelen mellom Norge og Skottland, og for mulighet til å få utsatt svarfrist til og med 20.4.2018.

ZERO mener prosjektet har høy klima- og miljønytte. Prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt etter NorthConnects beregninger. ZERO merker seg at Statnett konkluderer med at prosjektet kun utløser mindre tiltak (temperaturoppgradering for å øke kapasiteten) på eksisterende anlegg i og inn til Sima. Utover dette påpeker Statnett at det ser ut til å være mulig å drifte NorthConnect uten ytterligere tiltak i transmisjonsnettet.

ZERO anbefaler at prosjektet gis konsesjon.

Vedlagt noen ytterligere kommentarer.

Einar Wilhelmsen

Fagansvarlig energisystem

Høy klimanytte av flere kabler.

ZERO mener kabelen vil ha betydelig klimaeffekt. Dette bør veie tungt i vurderingen av prosjektet. En forutsetning for realisering av målene i Parisavtalen er dekarbonisering av kraftproduksjonen parallelt med at elektrisitet introduseres i nye områder (transport, varme, industri). For å klare både elektrifisering av nye sektorer og dekarbonisering gjennom utbygging av mye ny fornybar energi må det bygges mye mer kraftnett, både internt og mellom land. Nettutbygging er på mange måter fornybarrevolusjonens achilleshæl.

Det britiske kraftsystemet består i dag av atomkraft, gasskraft, fornybar (fordelt på sol, vind, biomasse og noe vannkraft) samt kull og noe olje. Kraftig utbygging av fornybar sol og vind, samt noe bioenergi kombinert med innføringen av en egen nasjonal CO₂avgift har medført betydelig reduksjon i bruken av kull. Det ble likevel levert om lag 21 TWh kullkraft i 2017 (National Statistics Energy Trends (Beis)). Samme år ble det produsert 130 TWh gasskraft og noe oljekraft (1,8 TWh). Til sammen gir dette en fossil andel av kraftproduksjonen på ca. 45% i den britiske produksjonsmiksen.

Den britiske regjeringen har varslet videre utfasing av kull frem mot 2025. Imidlertid kan kullkraftanlegg delta i kapasitetsmarkeder. Å bygge en kabel til UK for å kunne utveksle kraft vil dermed ha betydelig klimanytte. Den kan redusere behovet for bruk av fossil kraft til ordinær produksjon av el-kraft ved at norsk utslippsfri kraft kan importeres, og den kan konkurrere i kapasitetsmarkedene og overflødiggjøre fossil kraftproduksjon her.

For å illustrere klimanytten¹: Dersom kabelen leverer 1,4 GW strøm i en dag og erstatter et kullkraftverk denne dagen tilsvarer det en utslippsreduksjon på 33.000 tonn CO₂- eller tilsvarende utslippet fra 10.000 biler i ett år. Om det er et gasskraftverk blir utslippsreduksjonen omtrent det halve.

Dersom kabelen over et år erstatter gasskraftverk tilsvarende kabelens kapasitet i 100 dager tilsvarer dette i størrelsesorden 1,5 millioner tonn CO₂ redusert utslipp av CO₂.

Allerede i dag er den samlede installerte kapasiteten i installert fornybar energi i UK på om lag 40 GW (National Energy Statistics), hvorav mesteparten er sol og vind. Det medfører at produksjonskapasiteten nærmer seg gjennomsnittlig konsum. Siden UK også har en del lite fleksible kraftressurser (b.la kjernekraft) vil det bety at vi med ytterligere utbygging av fornybar vil se stadig fler tidspunkt med mye fornybar strøm i nettet, og antagelig lave priser. Mye av vindkraftutbyggingen har kommet og vil komme i Skottland der kabelen skal tilknyttes.

Dette er en utvikling vi kjenner fra Danmark og Tyskland. Dette betyr på en ene siden at en framtidig ny kabel med tiden i økende grad også benyttes til import til Norge av (billig) vind og solkraft. Det understreker også poenget om at nettutbygging slik at produksjon, konsum og lagringskapasitet over større områder kan spille sammen er helt avgjørende for å lykkes

¹ Dette er en forenklet illustrativ beregning. NVE oppgir i sin varedeklarasjon for Norge for 2016 en CO₂ faktor pr KWh for kullkraft på 1119 g/CO₂ mens det for gasskraft benyttes 525 gCO₂. Det er antatt et utslipp på 3 tonn CO₂ pr bil pr år.

med dekarboniseringen av kraftproduksjonen. Mer nett er en forutsetning for mer fornybar utbygging og dekarbonisering.

Stor mulighet for norske fornybarnæring

Norge har rike muligheter til å produsere mer fornybar energi, og til å utvikle det regulerbare vannkraftsystemet vårt til å kunne understøtte mer fornybarutbygging. Innføringen av elsertifikat-ordningen har ikke bare ført til god tilgang på utslippsfri kraft og utfasing av fossil kraftproduksjon i Norge, men også bidratt til en læringsprosess slik at vindkraftutbyggingen i Norge har blitt vesentlig billigere. Bransjeforeningen Norwea hevder kostnadene for ny vindkraft i Norge på nye prosjekter ligger ned mot 30 øre kWh. Kabelen gir dermed mulighet til å øke produksjonen av fornybar energi i Norge.

En rekke prosjekter hos FME-CEDREN og Sintef har vist at produksjonskapasiteten i norske eksisterende regulerbare vannkraftverk kan økes betydelig, med små miljøvirkninger i Norge. I Norge bruker vi i dag først og fremst lagerkapasiteten i våre vannkraftmagasiner til å sikre at vi kan varme opp bebyggelsen vår med strøm om vinteren. Mellomlandsforbindelser kan bidra til at denne svært verdifulle kapasiteten kan benyttes i større grad til å understøtte fornybarutbygging og elektrifisering av fossil energibruk. Samtidig kan mer utvekslingskapasitet og gjøre det lønnsomt å øke produksjonskapasiteten i eksisterende anlegg, både ved å sette inn flere turbiner i anleggene, og evt også ved å installere mulighet for pumping.

NorthConnect utgjør derfor en betydelig markedsmulighet for norsk fornybarnæring.

Andre miljøvirkninger enn klima

Utvinning og bruk av fossil energi har betydelige miljøkonsekvenser også ut over at bruk av disse endrer klodens klima. Lokale miljøkonsekvenser av prosjektet bør derfor også veies opp mot annen miljønytte ved at prosjektet reduserer behovet for utvinning og bruk av fossil energi, som for eksempel gassutvinning i Barentshavet.

Utbygging av nett muliggjør mer et mer rasjonelt kraftsystem. Denne mellomlandsforbindelsen muliggjør at produksjonen kan lokaliseres der ressursene er best, at produksjon av fornybar innenfor samme system kan spres på ulike værtyper og tidssoner, samt at man kan dele på lager-muligheter. Dette gjør at man behøver færre kraftanlegg enn man ellers hadde trengt, med påfølgende reduserte naturinngrep. Ytterligere sammenkobling av det nordiske og britiske kraftsystemet har dermed i sum store fordeler for miljøet.

Kommentarer knyttet til eierskap

ZERO har vært opptatt av at det bør finnes flere fagmiljøer i Norge som kan delta i faglig arbeid, diskusjon og utredning av muligheter for utbygging av nett og mellomlandsforbindelser. Vi har derfor vært skeptiske til monopolisering. ZERO er imidlertid opptatt av at mellomlandsforbindelser med andre eiere enn Statnett på norsk side må

reguleres grundig. Eier må kunne forvente akseptabel avkastning, men inntekter bør reguleres slik at profitt også tilfaller nettkundene i Norge, i form av redusert nettleie eller bidrag til nødvendige investeringer i nettet i Norge. Dette gjelder også i dette tilfellet der eierne i stort sett er norske kraftselskap eid av den norske stat, kommuner og fylkeskommuner.

ZERO mener at selv om det bør tillates andre utbyggere og eiere av mellomlandsforbindelser, bør Statnett ha monopol på selve handelen med kraft og bør operere kabelen.

ZERO ber om at det etableres en norsk regulering av ikke-TSO-eide mellomlandsforbindelser i sammenheng med tildeling av konsesjon.

From: Knut Kroepelien <kk@energinorge.no>
Sent: 20. april 2018 12:37
To: Flatby Rune; Marcussen Kristian
Subject: VS: NorthConnect høring innspill Energi Norge
Attachments: North Connect høring innspill Energi Norge.pdf

Hei,

Jeg viser til telefonsamtale i går og sender som avtalt vårt høringsinnspill. Beklager forsinkelsen.

Mvh,
Knut Kroepelien
Direktør Avdeling for marked og kunder

Tlf.: 938 64 018
Næringslivets hus, Middelthunsgt. 27, Oslo www.energinorge.no

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Knut Kroepelien
Sendt: fredag 20. april 2018 12:34
Til: 'postmottak@nve.no' <postmottak@nve.no>
Kopi: 'postmottak@oed.dep.no' <postmottak@oed.dep.no>
Emne: NorthConnect høring innspill Energi Norge

Meldingen er klar til å sendes med følgende fil- eller koblingsvedlegg:

North Connect høring innspill Energi Norge

Norges vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Høring – NorthConnect

Energi Norge samler og representerer fornybarnæringen, og er en landsforening i NHO. Våre medlemsbedrifter driver kraftproduksjon, strømnnett og strømsalg over hele Norge. Vår visjon er at Norge skal ta en global lederposisjon som det første fornybare og fullelektriske samfunn i verden. Medlemmenes oppdrag til oss er å fremme fornybarnæringens konkurransevne, for å øke norsk verdiskaping.

Energi Norges overordnede vurdering er at NorthConnect er et svært lønnsomt prosjekt for det norske samfunnet, som i tillegg kan gi positive bidrag til å redusere innenlandske nettinvesteringer og styrke systemdriften. Prosjektet trekker på et verdiskapende og klimamessig gunstig samspill mellom det britiske kraftsystemet med økende andel vindkraft og det vannkraftbaserte norske systemet. Manglende gjennomføring eller unødige forsinkelser av prosjektet kan flytte verdiskapingen fra norske fleksible kraftressurser til våre naboland. Prosjektet bør derfor gis konsesjon og realiseres så snart som mulig. Vi ønsker å fremheve følgende:

1. Prosjektet er svært lønnsomt for det norske samfunnet, basert på verdiskapende og klimavennlig samspill mellom vannkraft og vindkraft over Nordsjøen

I vurderingen av NorthConnect vil vi fremheve følgende:

- Forbindelsen er vurdert å ha et samfunnsøkonomisk overskudd på 14 milliarder kr (norsk andel) i basisscenariet. Dette synes for Energi Norge som å være høyere enn det som har ligget til grunn for noen tidligere mellomlandsforbindelse som har fått konsesjon i Norge. I et høyt scenario er det samfunnsøkonomiske overskuddet beregnet til hele 27 milliarder kr (norsk andel).
- Forbindelsen kan bidra til å avlaste transmisjonsnettet, redusere overføringstap og innenlandske nettinvesteringer, og bedre forsyningssikkerheten på Vestlandet. Det legges til grunn at prosjektet isolert sett reduserer eller ikke påvirker investeringsbehovet i det innenlandske nettet (jfr. også Statnetts analyse av behov for innenlandsk nettbehov), og kan redusere kostnadene ved systemdrift. Dette vil komme alle brukere av transmisjonsnettet til gode.
- Forbindelsen har begrensede konsekvenser for kraftprisen i Norge (beregnet til 0,7 til 1,7 øre/kWh). Det er videre antatt at den største prisvirkningen av forbindelsen vil være i situasjoner med svært lave kraftpriser i Norge.

Enkelte aktører har i debatten om mellomlandsforbindelser, der NorthConnect er det mest aktuelle prosjektet, forsøkt å svekke bruken av samfunnsøkonomiske lønnsomhetsanalyser ved å be om at enkelte forbruksgrupper, som industrien, skal tillegges en annen vekt enn andre interessenter. Vi vil be om at det benyttes de samme metoder og prinsipper for vurdering av samfunnsøkonomisk lønnsomhet i konsesjonsbehandlingen av NorthConnect som for tidligere konsesjonsbehandling av mellomlandsforbindelser.

Vi vil samtidig påpeke at med dagens eierskap i norsk kraftsektor, inkludert de norske eierne av NorthConnect som er Lyse Produksjon, Agder Energi og E-CO Energi, vil en helt overveiende del av verdiskapingen komme det norske samfunn til gode. Nåverdien av dette prosjektet alene utgjør i størrelsesorden det samme som hele norsk vannkraftsektor bidro med i skatter og konsesjonspålagte avgifter i 2016. Vi vil også peke på at det beregnede samfunnsøkonomiske overskuddet av prosjektet er høyere enn det beregnede samfunnsøkonomiske overskuddet som lå til grunn for beslutningen (fra 2013) om mellomlandsforbindelsene til hhv Tyskland og Storbritannia.

2. NorthConnect kan gi positive bidrag til det norske transmisjonsnett, gjennom lavere investeringer og bedre systemdrift

Energi Norge vil vise til at prosjektet NorthConnect har foreslått et tilknytningspunkt til det norske sentralnettet som er svært gunstig med hensyn til systemdrift og produksjonsressurser, og som kan gi netto besparelser når det gjelder behovet for innenlandske nettinvesteringer. Tilknytningspunktet ligger i et område med stort produksjonsoverskudd – forholdet 2:1 mellom produksjon og forbruk.

Det er sentralt å bygge på erfaringer fra eksisterende mellomlandsforbindelser før igangsettelse av en ny mellomlandsforbindelse. Det er også viktig å legge til rette for god og sikker systemdrift. Dette har også vært viktig ved tidligere etablering av nye forbindelser. Dette er likevel ikke hensyn som etter vår vurdering er nødvendig eller naturlig at inngår som betingelser i konsesjonsbehandlingen. Dette følger også av tidligere praksis. Det ble gitt konsesjon til nye forbindelser både til Tyskland og Storbritannia (NordLink og NSL) før Skagerak 4 ble satt i drift, altså før driftserfaringer forelå, og de to nye forbindelsene fikk konsesjon samtidig.

Vi kan heller ikke se at særlige utfordringer i systemdriften kan være avgjørende argumenter for å utsette konsesjonsbehandlingen. Vi vil også peke på at det foregår en omfattende utvikling av nye verktøy i systemdriften som økt bruk av mer avanserte og automatiske balanseringsløsninger og finere tidsoppløsning i markedet. Disse er planlagt implementert før idriftsettelse av NorthConnect. De positive virkningene prosjektet har for mindre behov for investeringer og bedre systemdrift taler for å igangsette prosjektet så snart som mulig. Gjennom FoS har systemansvarlig svært vide fullmakter for å sikre frekvenskvalitet og forsyningssikkerhet til enhver tid, og kan f.eks. gripe inn i disponering av kapasiteten på NorthConnect dersom en ekstraordinær situasjon skulle oppstå. Vi kan også nevne at et land som Danmark nå planlegger ytterligere forsterkninger på inntil 2100 MW (Cobra og Viking Link) i tillegg til forbindelsene mot Norge, Tyskland og Sverige som allerede utgjør mer enn 100% av typisk innenlandsk forbruk i vintermånedene. Dette er en langt høyere andel enn utlandsforbindelser, inklusive NorthConnect, vil utgjøre for Norge. Norge har i tillegg tilgang til rask regulerbar produksjon i et omfang som få hvis noen andre europeiske land kan vise maken til.

3. Manglende gjennomføring eller en utsettelse kan flytte norsk verdiskaping til andre land

For det norske og nordiske kraftsystemet er det attraktivt å knytte seg opp til ulike markeder, og det styrker også hele det europeiske kraftsystemet. Det er i denne sammenheng attraktivt at NorthConnect innebærer en egen tilknytning til Skottland, med en økende andel vindkraft og strukturelle kapasitetsbegrensninger mot England. I tillegg bidrar økte forbindelser til å legge til rette for reduserte utslipp fra britisk kraftsektor, som alene slipper ut rundt 25 % av britiske klimagassutslipp.

Vi vil også peke på at i det åpne og integrerte nordiske elektrisitetsmarkedet vi i dag har, ikke er norske myndigheter som alene avgjør graden av utvekslingskapasitet ut og inn av Norden. Dersom andre land velger å utvikle økt kapasitet, ikke minst med utgangspunkt i norsk og fleksibel vannkraft, tilfaller en større del av denne verdiskapingen et eller flere av våre naboland. Dersom NorthConnect ikke får konsesjon eller denne blir unødig forsinket, vil svært attraktiv norsk verdiskaping gå tapt, mens de mulige konsekvensene for kraftmarkedet vil bli de samme. For eksempel vil realisering av den planlagte

forbindelsen Viking Link mellom Danmark og Storbritannia få om lag samme prisvirkning for Norge som NorthConnect, men verdiskapingen, som vil være mye drevet av norsk regulerbar vannkraft, vil tilfalle Danmark.

Energi Norge vil også peke på at Storbritannia gjennom sin nasjonale klimalov har forpliktet seg til omfattende klimagassreduksjoner i løpet av kort tid. Det er bred politisk enighet i landet om å opprettholde virkemiddelbruken uavhengig av Brexit. Vi viser til at britiske myndigheter også anser NorthConnect som et svært viktig bidrag i arbeidet med å nå britiske klimamål til en akseptabel kostnad. En så attraktiv verdiskapingsmulighet for Norge, i en tid der det europeiske kraftsystemet er i stor utvikling, taler for å realisere prosjektet og unngå enhver unødig forsinkelse. Vi mener derfor det er viktig med grundig og normal rask fremdrift og likebehandling etter energiloven.

Energi Norge er opptatt av at den kraftkrevende industrien i Norge, som står for ca. 20% av norsk kraftforbruk, har gode rammebetingelser og kan utvikles videre i Norge. I lys av debatten omkring mellomlandsforbindelser og mulige konsekvenser for industrien, vil vi påpeke at en internasjonal sammenligning så sent som i 2016 fastslo at norsk kraftindustri har de mest attraktive rammebetingelser for energi i Europa og helt i tet også globalt. Den positive utviklingen illustreres ved at bruken av elektrisk kraft i metallindustrien ifølge SSB har økt hvert år siden finanskrisen, og ved flere nylig inngåtte langsiktige industrikontrakter, noen så langt som 18 år frem i tid. Vi viser også til den betydelige utbyggingen av ny fornybar energi i det nordiske markedet som ledd i oppnåelsen av fornybarmål. Vår vurdering er at optimismen og fremtidsperspektivene for kraftkrevende industri i Norge er svært gode, og at en gjennomføring av det omsøkte prosjektet ikke på noe vis truer dette bildet. Dette er både fordi utslagene i markedet over tid er begrensede, og fordi tilsvarende forbindelse til Storbritannia fra et naboland som Danmark vil ha om lag tilsvarende påvirkning på gjennomsnittlig kraftpris i Norge som NorthConnect.

Vennlig hilsen,

Energi Norge

Oluf Ulseth
Administrerende direktør

Kopi: OED, NHO

Noregs vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
0368 OSLO

Dato: 20.04.2018
Vår ref.: 2018/7575-10
Saksbehandlar: jannor
Dykkar ref.:

Søknad om ny straumkabel til Storbritannia. Melding om vedtak.

Vi syner til brev frå NVE dagsett 07.02.18 der Hordaland fylkeskommune vert beden om å gje fråsegn til NorthConnect sin søknad om konsesjon til ny straumkabel til Storbritannia.

Fylkesutvalet handsama i møte 11.04.18 sak 87/18 og gjorde vedtak som går fram av saksdokumenta under.

Sjølve vedtaket er send 17.04.18 i eigen e-post då protokollen frå møtet ikkje var klar. Her kjem heile protokollen inkl, saksutgreiinga,

Sølve Dag Sondbø
klima- og naturressurssjef

Jan Nordø
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Kristian Marcussen
Fylkesmannen i Hordaland
Tore Slinning
Endre Korsøen
Tale Halsør

Arkivnr: 2018/7575-3

Saksbehandlar: Jan Nordø, Tale Halsør, Tore Slinning og Endre Korsøen

Saksframlegg**Saksgang**

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for kultur, idrett og regional utvikling	31/18	20.03.2018
Fylkesutvalet	87/18	11.04.2018

Søknad om ny straumkabel til Storbritannia. Høyringsfråsegn**Samandrag**

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggja ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Det er søkt om løyve for å byggja og driva anlegga, og om løyve for å utveksla kraft med andre land.

Straumkabelen vert kalla «North Connect» og er planlagd med ein overføringskapasitet på 1400 MW. Olje- og energidepartementet er konsesjonsmynde, men har bede NVE handsama og vurdera planane. Søknadane er no på høyring, og NVE ynskjer innspel frå Hordaland fylkeskommune.

Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik fylkeskommunen vurderer det, vil kabelen leggja til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opning for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar. Eidfjord kommune er positiv til prosjektet og syner til at det vil kunna gje lokale skatteinntekter. Hordaland fylkeskommune har ønskt velkomen næringsprosjekt i fylket.

Hordaland fylkeskommune vil likevel understreka at konsekvensane på fleire område ikkje er godt nok utgreidde og at ein må hausta erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før prosjektet vert tildelt konsesjon.

Hordaland fylkeskommune saknar dessutan ei grundig drøfting av konsekvensar for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekkja kostnadene med utbygginga. Fylkeskommunen vil difor be om tilleggsutgreiing på desse områda.

I høve til biologisk mangfald saknar Hordaland fylkeskommune drøfting av meir effektkøyring og dei konsekvensane slik køyring kan få for vassdraga når store mengder kraft skal ut i den britiske marknaden. Også i høve dette temaet bed fylkeskommunen om tilleggsutgreiing.

Dei mangelfulle utgreiingane og dei usikre konsekvensane gjer dessutan at Hordaland fylkeskommune fremjar vilkår for drift av kabelen, sjå kap. 4.4.

Når det gjeld fagrapportane, meiner Hordaland fylkeskommune konsekvensane jamt over er godt nok utgreidde. Dei justeringane det er gjort framlegg om, vil redusera dei negative konsekvensane, sjå kap. 4.3.

Ettersom dette er ei kraftsak meiner Hordaland fylkeskommune det er viktig at resultatane etter den arkeologiske registreringa ligg føre når konsesjonsavgjerda skal fattast. Fylkeskonservatoren gjer merksam på at planane må reviderast, eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde, dersom det viser seg at tiltak kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne.

Økonomi: Ingen direkte effekt for Hordaland fylkeskommune, som ikkje har eigarinteresser i NorthConnect.

Klima: Usikker effekt av di straumprisane er ein nøkkelfaktor. Meir bruk av fornybar energi i Storbritannia er sannsynleg. Høgare straumprisar for den kraftkrevjande industrien i Noreg kan føra til flytting av klimavenleg produksjon til fossilbasert produksjon i lågkostland og auka globale klimagassutslepp.

Folkehelse: Sjøkabling førar til låg stråling, men 420 kV luftleidning frå omformarstasjonen til transformatorstasjon i Sima vil koma i konflikt med regional friluftsområde lagt til rette for handikappa. Som avbøtande tiltak rår fylkesrådmannen til kabling eller erstatningsområde andre stader langs Simaelva.

Regional planstrateg: Hordaland skal vera berekraftig, attraktivt og nyskapande. Hordaland skal ha høg sysselsetting og ei klima- og miljøvenleg utvikling. Strategisk skal fylket auka nyetablering og framtidsette verdiskaping i næringslivet og styrka gjennomslagskraft i Europa.

Forslag til innstilling

1. Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik Hordaland fylkeskommune vurderer det, vil kabelen leggja til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opning for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar.

2. Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon.
3. Hordaland fylkeskommune bed om tilleggsutgreiingar som
 - a. Vurderer konsekvensar av tiltaket for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekkja kostnadene med utbygginga.
 - b. Vurderer konsekvensar tiltaket vil få for naturmangfaldet i norske vassdrag under effektkøyring.
4. Hordaland fylkeskommune rår til følgjande vilkår for drift av kabelen til Storbritannia:
 - a. Kabelen må ikkje belasta norske nettkundar med kostnader.
 - b. Inntekter frå drift av kabelen må bidra til styrking av det norske sentralnettet.
 - c. Departementet må vurderer dei konkurransemessige konsekvensane av å gje konsesjon til NorthConnect.

- d. Det må stillast strenge krav til effektkøyning inn mot kabelen slik at naturmangfaldet i vassdraga ikkje vert skadelidande.
 - e. Kommersielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen blir prioritert framfor kommersielle behov.
 - f. Det må leggjast fiber i lag med kabelen, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke potensialet for lokal verdiskaping.
 - g. Verdiskaping i involverte kommunar må ha prioritet i prosjektet.
5. For å redusera moglege negative verknader av tiltaket rår Hordaland fylkeskommune til følgjande justeringar av planane:
- a. Omformarstasjonen skal tilpassast omgjevnadene i Simadalen.
 - b. Grunnvassbrunnar som blir forstyrra av tiltaket, må flyttast.
 - c. For å avgrensa støyen nord, vest og aust for omformaranlegget bør det vurderast å flytta transformatorane til sørsida.
 - d. Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.
 - e. Ved konflikt med sårbare marine naturtypar som t.d. korallrev, må kabeltraséen justerast.
 - f. Anleggsarbeidet bør gjennomførast etter at hekkesesongen er over. Av omsyn til hekkeplass for vandrefalk bør legging av kabel på slike lokalitetar ikkje gjennomførast i perioden frå mars til mai.
 - g. Av omsyn til landskap og friluftsområde for handikappa i nedre del av Simaelva, bør jordkabel mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget vurderast. Føresetnaden er at tiltaket ikkje har negative konsekvensar for andadrom fisk i elva. Alternativt er Hordaland fylkeskommune positiv til å opparbeida erstatningsområde andre stader langs elva.

Saksprotokoll i utval for kultur, idrett og regional utvikling - 20.03.2018

Det var 12 representantar til stades.

Kjell Håland (A) sette fram slikt forslag:

«Alternativ:

Norsk fornybar kraftproduksjon skal medverka til trygg straumforsyning, auka verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi.

Avgjerder om nye utanlandskablar skal framleis vera ei suveren avgjerd fatta av norske myndigheiter og fylkesutvalet meiner at Statnett skal eiga og drifta alle framtidige mellomlandsforbindelsar og at dette skal takast inn i energilova.

Hordaland har stor verdiskaping med mange arbeidsplassar innan fornybar energiproduksjon og innan kraftforedlende industri. Fylkestinget er difor opptekne av at det må det stillast strenge krav til framtidig nasjonal styring og kontroll av produksjon og distribusjon av denne energien.

Ein sjøkabel frå Eidfjord til Storbritannia kan isolert sett vera positiv for vasskraftprodusentar i regionen men det er stor usikkerheit til kva verknader ein slik kabel kan få for framtidig styring og regulering av denne energiressursen og for straumprisen til vanlige hushaldningar og til norsk industri.

På denne bakgrunn vil fylkesutvalet tilrå at ein fyrst må evaluera erfaringane med dei to utanlandskablane som allereie er under bygging før ein kan vurdere bygging av nye utanlandskablar.»

Røysting

Fylkesrådmannen sitt forslag vart vedteke som innstilling til fylkesutvalet med 7 røyster (med utvalsleiaren si røyst) mot 6 røyster (A, Sp) for Håland sitt forslag.

Innstilling til fylkesutvalet

1. Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik Hordaland fylkeskommune vurderer det, vil kabelen leggja til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opning for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar.

2. Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon.
3. Hordaland fylkeskommune bed om tilleggsutgreiingar som
 - a. Vurderer konsekvensar av tiltaket for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekke kostnadene med utbygginga.
 - b. Vurderer konsekvensar tiltaket vil få for naturmangfaldet i norske vassdrag under effektkøyring.
4. Hordaland fylkeskommune rår til følgjande vilkår for drift av kabelen til Storbritannia:
 - a. Kabelen må ikkje belasta norske nettkundar med kostnader.
 - b. Inntekter frå drift av kabelen må bidra til styrking av det norske sentralnettet.
 - c. Departementet må vurdere dei konkurransemessige konsekvensane av å gje konsesjon til NorthConnect.

- d. Det må stillast strenge krav til effektkøyning inn mot kabelen slik at naturmangfaldet i vassdraga ikkje vert skadelidande.
 - e. Kommersielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen blir prioritert framfor kommersielle behov.
 - f. Det må leggjast fiber i lag med kabelen, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke potensialet for lokal verdiskaping.
 - g. Verdiskaping i involverte kommunar må ha prioritet i prosjektet.
5. For å redusera moglege negative verknader av tiltaket rår Hordaland fylkeskommune til følgjande justeringar av planane:
- a. Omformarstasjonen skal tilpassast omgjevnadene i Simadalen.
 - b. Grunnvassbrunnar som blir forstyrra av tiltaket, må flyttast.
 - c. For å avgrensa støyen nord, vest og aust for omformaranlegget bør det vurderast å flytta transformatorane til sørsida.
 - d. Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.
 - e. Ved konflikt med sårbare marine naturtypar som t.d. korallrev, må kabeltraséen justerast.
 - f. Anleggsarbeidet bør gjennomførast etter at hekkesesongen er over. Av omsyn til hekkeplass for vandrefalk bør legging av kabel på slike lokalitetar ikkje gjennomførast i perioden frå mars til mai.
 - g. Av omsyn til landskap og friluftsområde for handikappa i nedre del av Simaelva, bør jordkabel mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget vurderast. Føresetnaden er at tiltaket ikkje har negative konsekvensar for andadrom fisk i elva. Alternativt er Hordaland fylkeskommune positiv til å opparbeida erstatningsområde andre stader langs elva.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 11.04.2018

Anne Gine Hestetun, A, opplyste at ho var styremedlem i BKK og stilte spørsmål om ho var inhabil.

Fylkesordføraren gjekk frå og fylkesvararordførar Pål Kårbø, KrF, leidde møtet medan spørsmålet om Hestetun var inhabil vart drøfta. Fylkesutvalet vedtok samrøystes at Hestetun ikkje var inhabil.

Hestetun tiltredde saksbehandlinga.

Roald Kvamme, A, sette fram slikt forslag:

«Nytt punkt 1 (tillegg):

Ei eventuell avgjerd om konsesjonar til å etablere nye utanlandsforbindelsar må innehalde ei vurdering av både pris- og miljøverknader, i tillegg til konsekvensar for drifta av kraftsystemet, forsyningstryggleik, prosjektet sine inntekter og utgifter samt andre verknader.

Fylkesutvalet vil peika på prinsippet om at Statnett, som også er systemansvarleg, skal eiga transmisjonsnett i Norge. Utanlandsforbindelsane er definert som transmisjonsnett, og at det difor også bør vera Statnett som eig og driv samtlige norske utanlandsforbindelsar.

Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon. Fylkesutvalet syner i denne samanheng til vedtak på Stortinget om at ei slik evaluering skal gjennomførast før nye kablar vert bygd.»

Pål Kårbø, KrF, sette på vegner av KrF, A og Sp fram slikt forslag:

«Nytt punk 5 a, med forskyvning av dei andre punkta

Før anleggstart på grunnarbeida til omformaranlegget i Simadal, bør NorthConnect byggja gang- og sykkelveg langs Fv 103, frå avkøyringa til Blurnes bustadfelt til badeplassen i Savanes.»

Aud Karin Oen, SV, sette fram slikt forslag:

«Alternativ:

1. Fylkesutvalet sier nei til alle nye straumkablar til utlandet, uansett kven som eig og byggjer dei. Framfor å eksportere kraft med store energitap på vegen, vil Fylkesutvalet bruka krafta til å sikra og skapa grønne industriarbeidsplassar i Noreg.
2. Fylkesutvalet fryktar konsekvensane auka effektkjøring vil ha for fisk, insekt, fuglar og plantar i og nær vassdraga. Auka kraftutveksling vil gjøre det lønnsomt å produsere ekstra mykje kraft når prisen er høg i utlandet, og dermed føre til rask reduksjon av vannføringa.
3. Fylkesutvalet vil ikkje risikera å få høgare straumprisar til industrien som følge av auka kraftutveksling med Europa, der prisane er høgare. Noreg skal fortsatt vera ein industrinasjon, ikkje ein råvareeksportør.»

Røysting

Oen sitt forslag fekk 1 røyst (SV) og fall.

Kvamme sitt forslag vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Kårbø sitt forslag vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Innstillinga vart vedteke mot 1 røyst (SV).

Vedtak

1. Ei eventuell avgjerd om konsesjonar til å etablere nye utanlandsforbindelsar må innehalde ei vurdering av både pris- og miljøverknader, i tillegg til konsekvensar for drifta av kraftsystemet, forsyningstryggleik, prosjektet sine inntekter og utgifter samt andre verknader.

Fylkesutvalet vil peika på prinsippet om at Statnett, som også er systemansvarleg, skal eiga transmisjonsnett i Norge. Utanlandsforbindelsane er definert som transmisjonsnett, og at det difor også bør vera Statnett som eig og driv samtlige norske utanlandsforbindelsar.

Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon. Fylkesutvalet syner i denne samanheng til vedtak på Stortinget om at ei slik evaluering skal gjennomførast før nye kablar vert bygd.

2. Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik Hordaland fylkeskommune vurderer det, vil kabelen leggja til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opning for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar.

3. Det må haustast erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før straumkabelen vert tildelt konsesjon.
4. Hordaland fylkeskommune bed om tilleggsutgreiingar som
 - a. Vurderer konsekvensar av tiltaket for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekke kostnadene med utbygginga.
 - b. Vurderer konsekvensar tiltaket vil få for naturmangfaldet i norske vassdrag under effektkøyring.
5. Hordaland fylkeskommune rår til følgjande vilkår for drift av kabelen til Storbritannia:
 - a. Kabelen må ikkje belasta norske nettkundar med kostnader.
 - b. Inntekter frå drift av kabelen må bidra til styrking av det norske sentralnettet.
 - c. Departementet må vurdere dei konkurransemessege konsekvensane av å gje konsesjon til NorthConnect.
 - d. Det må stillast strenge krav til effektkøyring inn mot kabelen slik at naturmangfaldet i vassdraga ikkje vert skadelidande.
 - e. Kommersielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen blir prioritert framfor kommersielle behov.
 - f. Det må leggjast fiber i lag med kabelen, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke potensialet for lokal verdiskaping.
 - g. Verdiskaping i involverte kommunar må ha prioritet i prosjektet.
6. For å redusera moglege negative verknader av tiltaket rår Hordaland fylkeskommune til følgjande justeringar av planane:
 - a. Før anleggstart på grunnarbeida til omformaranlegget i Simadal, bør NorthConnect byggja

gang- og sykkelveg langs Fv 103, frå avkjøringa til Blurnes bustadfelt til badeplassen i Savanes.

- b. Omformarstasjonen skal tilpassast omgjevnadene i Simadalen.
- c. Grunnvassbrunnar som blir forstyrra av tiltaket, må flyttast.
- d. For å avgrensa støyen nord, vest og aust for omformaranlegget bør det vurderast å flytta transformatorane til sørsida.
- e. Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.
- f. Ved konflikt med sårbare marine naturtypar som t.d. korallrev, må kabeltraséen justerast.
- g. Anleggsarbeidet bør gjennomførast etter at hekkesesongen er over. Av omsyn til hekkeplass for vandrefalk bør legging av kabel på slike lokalitetar ikkje gjennomførast i perioden frå mars til mai.
- h. Av omsyn til landskap og friluftsområde for handikappa i nedre del av Simaelva, bør jordkabel mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget vurderast. Føresetnaden er at tiltaket ikkje har negative konsekvensar for andadrom fisk i elva. Alternativt er Hordaland fylkeskommune positiv til å opparbeida erstatningsområde andre stader langs elva.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 02.03.2018**1. Innleiing**

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggja ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Det er søkt om løyve for å byggja og driva anlegga, og om løyve for å utveksla kraft med andre land.

Straumkabelen vert kalla «North Connect» og er planlagd med ein overføringskapasitet på 1400 MW. Olje- og energidepartementet er konsesjonsmynde, men har bede NVE handsama og vurdera planane. Søknadane er no på høyring, og NVE ynskjer innspel innan 15. april 2018.

I samband med høyringa av konsesjonssøknaden og konsekvensutgreiinga ynskjer NVE innspel på mellom anna følgjande:

- Kva meiner høyringsintansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok utgreia?
- Forslag til justeringar av planane for å redusera moglege negative verknader av tiltaket.
- Forslag til vilkår for drift av kabelen.

2. Søknaden**2.1. NorthConnect KS**

NorthConnect KS er etablert for å utvikla, byggja og drifta eit HVDC-samband mellom Noreg og Storbritannia. Selskapet er eigd av dei offentleg eigde energiselskapa Vattenfall, Agder Energi, Lyse og E-CO Energi. Selskapet blei etablert i 2011.

2.2. Grunngeving for tiltaket

NorthConnect KS sin forretningsidé er å planleggja, byggja og drifta eit samband mellom Noreg og Storbritannia. Kraftsystema i dei to landa er svært ulike. Det norske systemet er dominert av vasskraft, medan det britiske er dominert av termisk kraftproduksjon og ein stor og veksande del av vindkraft, særleg i Skottland. Det er generelt høgare prisar i Storbritannia enn i Noreg og ulik prisstruktur. Eit samband mellom desse marknadene vil då vera økonomisk gunstig å etablera. Etter NorthConnect sin analyse vil inntektene primært koma frå flaskehalsinntekter som skuldast prisskilnader mellom spotmarknadene i Noreg og Storbritannia.

Storbritannia har òg ein kapasitetsmarknad der NorthConnect kan delta. I kapasitetsmarknaden får ein betalt for å stilla produksjonskapasitet til rådvelde for den britiske systemoperatøren, «Transmission System Operator» (TSO). NorthConnect har på grunn av det norske vasskraftsystemet fått ein særhøg tilgjengelegheitsfaktor som gjer at inntektene kan bli betydelege i denne marknaden. I tillegg kan NorthConnect òg delta i andre marknader som potensielt kan gje betydelege inntekter. Av varsemdsomsyn er slike inntekter ikkje teke med i det samfunnsøkonomiske reknestykket.

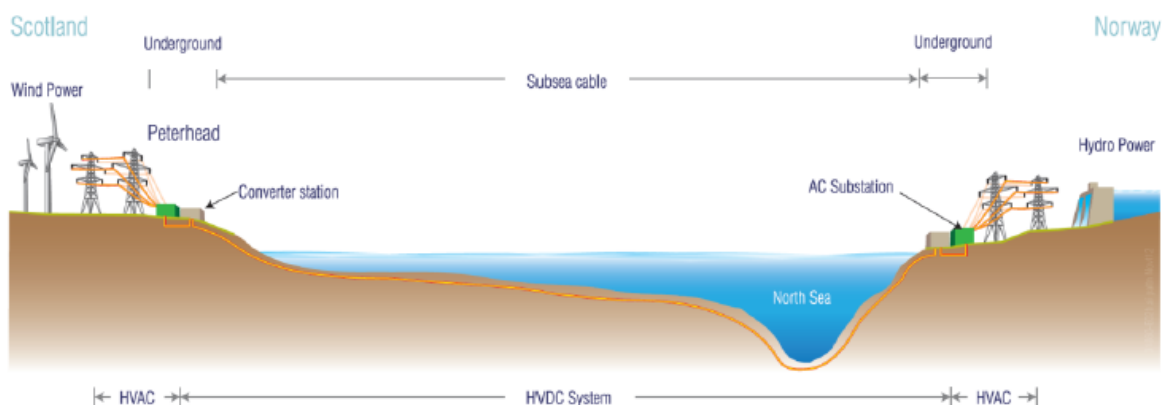
Den samfunnsøkonomiske lønnsmda for den norske delen av sambandet er rekna til å vera om lag 14 milliardar kroner i basisscenarioet (gjeld halvparten av flaskehalsinntektene og inntektene frå kapasitetsmarknaden).

Dei gjennomførte berekningane i dei samfunnsøkonomiske analysane syner ein auke av kraftprisen i den norske marknaden på mellom 0,7 og 1,7 øre/kWh i basisscenarioet. Den største prisauken skjer i våte år

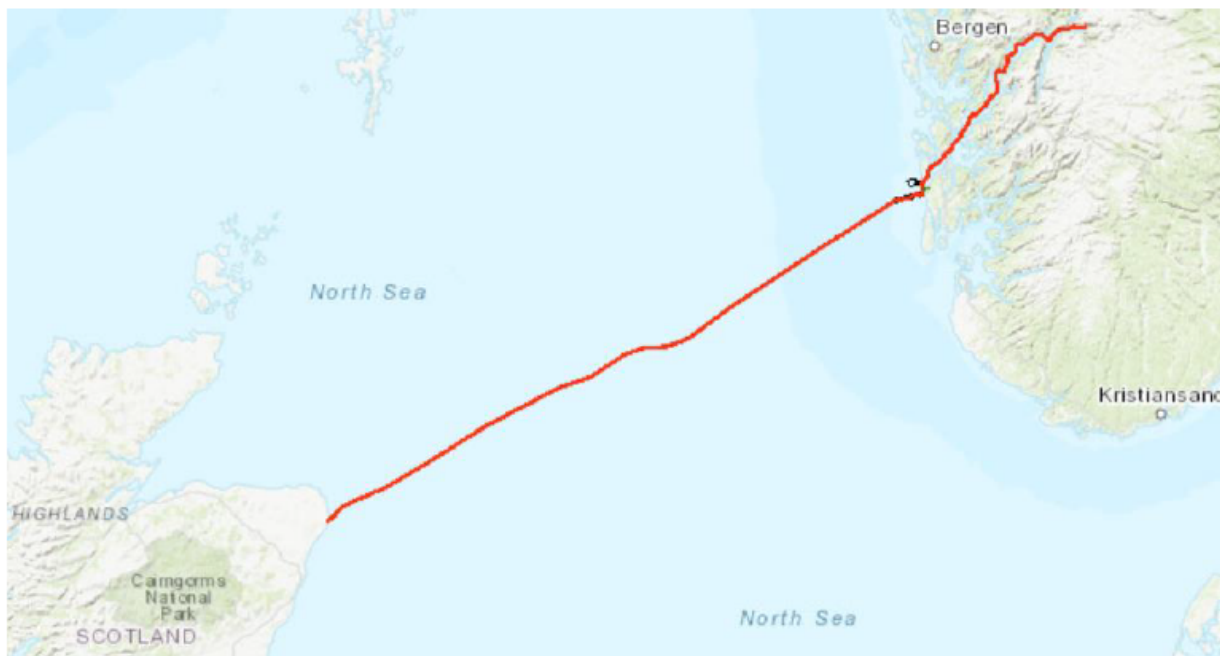
når norske kraftprisar er låge. Likevel vert prisverknaden motverka både av reduserte overføringstap i transmisjonsnettet og ekstraordinære inntekter, noko som gjev reduserte uttakstariffar i Noreg. I sum blir nettoprisauken for forbrukarane rekna til om lag 0,5 øre/kWh. NorthConnect utløyser ingen nettinvesteringar, jmf. brev frå Statnett 20.12.17.

2.3. Prosjektskildring

NorthConnect består av to omformarstasjonar, ein i Skottland og ein i Noreg, med likestraumskabel (sjøkabel) mellom desse, sjå figur 1. Omformarstasjonane koplar likestraumsambandet til dei respektive nasjonale transmisjonsnetta. Sjøkabelen vil bli ført mellom Peterhead i Skottland og Sima i Noreg, sjå figur 2.

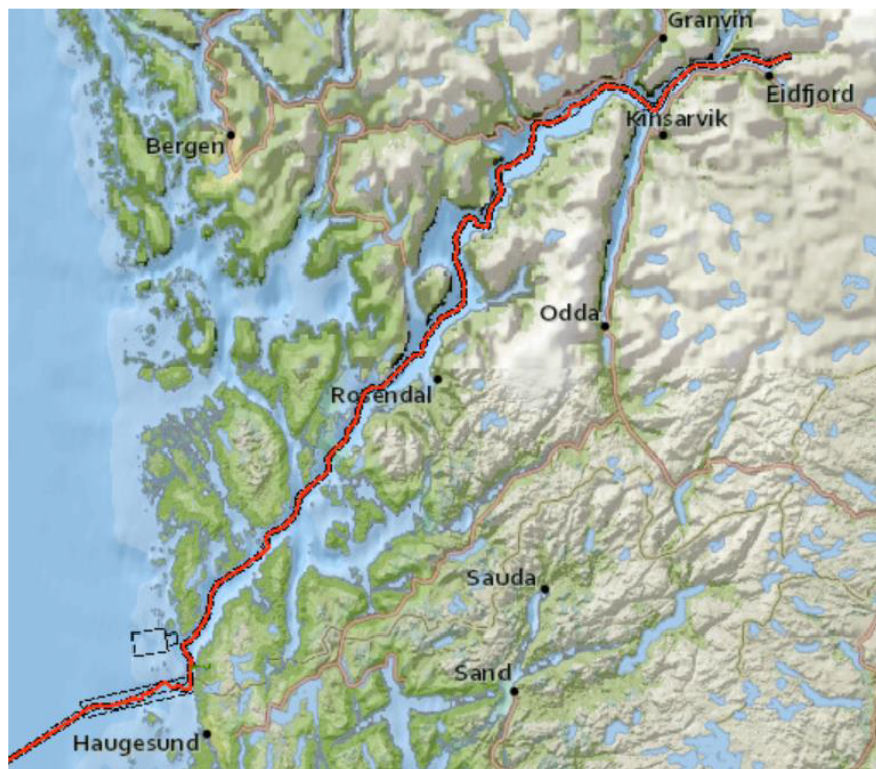

Figur 1 Prinsippkisse over likestraumssamband mellom Noreg og Skottland

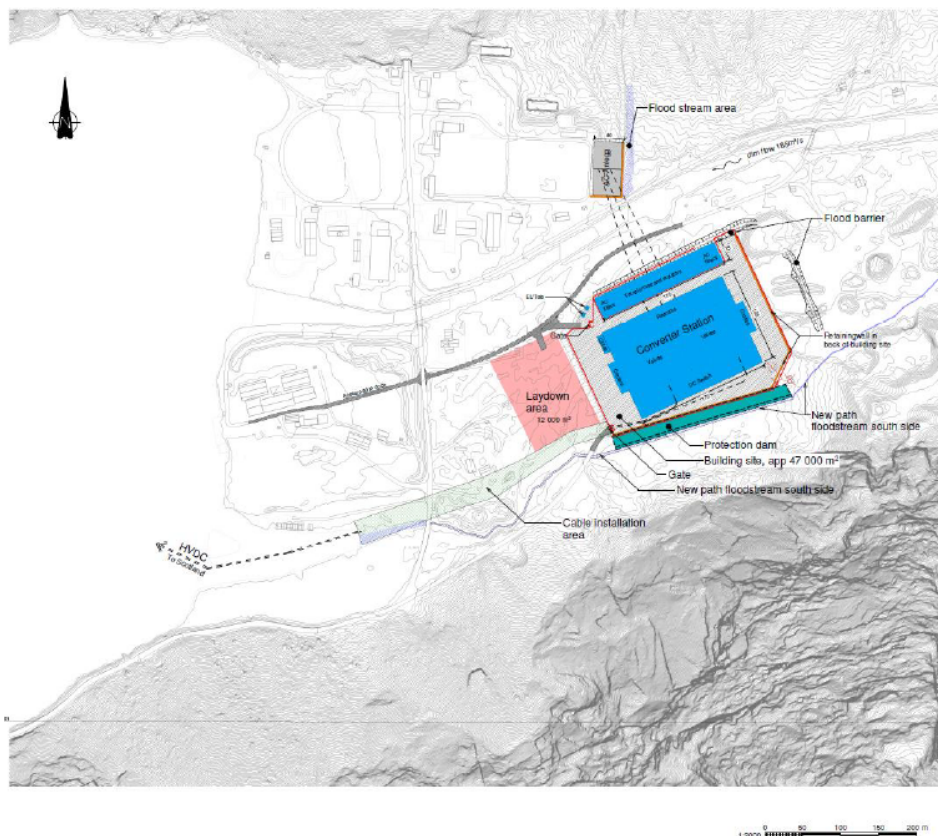

Figur 2 Sjøkabeltrasé frå Peterhead til Sima

Ved ilandføring i Sima vil sjøkabelen frå Peterhead vera om lag 665 km lang. Traséen i Hardangerfjorden er om lag 180 km. Den djupaste delen av fjorden, utanfor Norheimsund, er om lag 890 m djup. I den ytste halvdelen av fjorden er det fleire tersklar som må forserast. Slike hinder krev noko meir planlegging enn i område der botnen er flatare. Sjøkabeltraséen i Hardangerfjorden er illustrert i figur 3.

Figur 3 Sjøkabeltrasé til Sima

Figur 4 Skisse av situasjonsplan Sima. Inkludert omformarstasjon, anleggsrigg, utviding av Sima transformatorstasjon, luftspenn og kabelkorridor for likestraumskabel. I elva mellom omformarstasjonen og transformatorstasjon er det regionalt friluftsområde lagt til rette for handikappa.

Det er eit betydeleg tal kablar (om lag 40) samt ei rad ankerliner til fiskeoppdrett som er installert i Hardangerfjorden og som kryssar aktuell kabeltrasé. Desse er identifiserte, og det er kontakt med respektive eigarar.

Landtak vert etablert i Prestekoneholet i Sima. Sjøkabelen vert ført vidare i grøft om lag 300 m opp til omformarstasjonen. Stasjonstomten er om lag 50 daa. I anleggsfasen vil i tillegg tomten vest for noverande trasé for FV 103 nyttast til riggområde, sjå figur 4.

Stasjonstomten er relativt flat med god grunnforhold, men er utsett for skred. Det vil bli gjort førebyggjande tiltak som reduserer skadepotensialet ved eventuelle steinsprang til akseptabelt nivå. I tillegg vil tomten kunna bli utsett for overvatn ved flaum, men òg i denne samanhengen vil det bli gjennomført førebygging.

Sima transformatorstasjon ligg integrert saman med Statkraft sitt kraftverk og har tre 420 kV samband tilkople. Kombinasjonen med tre 420 kV samband og det store kraftverket gjer Sima til eit sterkt punkt i sentralnettet.

Det vert primært lagt opp til at vekselsstraumsambandet frå omformarstasjonen over Simaelva til Sima transformatorstasjon vert utført som 420 kV luftleidning duplex.

I samband med installasjon av sjøkabelen mellom Sima og Peterhead, vurderer NorthConnect installasjon av fiberkabel saman med kraftkabelen. Eit eventuelt fibersamband mellom Skottland og Noreg vil utanom naudsynt kommunikasjon mellom omformarane, også kunna utnyttast av andre.

2.3. Samfunnsøkonomisk analyse

NorthConnect har analysert moglege inntekter og samfunnsøkonomiske verknader for NorthConnect. Underlagsanalysane og –rapporten er gjennomført av Thema og er ein del av søknad om utanlandskonsesjon.

NorthConnect meiner det er føreteke ein robust analyse av effektane gjennom fleire scenario og sensitivitetar. Desse gjev eit utfallsrom for prisutvikling, inntekter og samfunnsøkonomisk lønsemd. Analysane er gjort for tre ulike hovudscenario for økonomisk utvikling og klimapolitikk i tillegg til at det er modellert sensitivitetar for å kvantifisera endringar i andre nøkkeldrivarar.

Hovudscenarioa er:

- **Basisscenarioet:** I dette scenarioet er det teke omsyn til alle kjende faktorar som fornybarmål, støtteordningar og andre reguleringar. CO₂-prisen aukar etter 2020 i dette scenarioet, medan brenselprisane er forventa å stiga moderat.
- **Høg:** Scenarioet er karakterisert av eit sterkt klimafokus med høge karbonprisar og en høg del fornybar kraftproduksjon. Konvensjonelle kolkraftverk vert fasa ut.
- **Låg:** Ein direkte resesjon fører til låge brensel- og CO₂-prisar og låg kraftetterspurnad, følgd av moderate prisar på lang sikt. Både prisnivået og prisdifferensane mellom Noreg og Storbritannia er låg i dette scenarioet som følgje av at karbonprisstønaden i Storbritannia er fjerna.

I tillegg har det blitt modellert fleire sensitivitetar for å kvantifisera effekten av endringar i andre nøkkeldrivarar. Desse er etablert for ytterlegare å beskriva robustheita i prosjektet.

Basert på scenarioa og kostnadsestimata over er det utført ein netto noverdianalyse. Det er stipulert ei levetid på 40 år, og det er berekna noverdi av alle inntekter/kostnader med 4 % rente. Vidare er det brukt valutakurs på 9 kroner per euro.

I alle scenarioa syner NorthConnect ei robust og høg samfunnsøkonomisk lønsemd. Ei nærar beskriving av dei samfunnsøkonomiske analysane og resultatata finst i søknaden om utanlandskonsesjon («Søknad om konsesjon for å eie og drifte utenlandsforbindelse til Storbritannia»).

3. Verknad for miljø, naturressursar og samfunn

I samsvar med det fastsette utgreiingsprogrammet til NVE er tiltaket sine konsekvensar for samfunn, miljø og naturressursar utgreidd.

3.1. Arealbruk og luftfart

Konklusjonen frå utgreiinga om arealbruk og luftfart er at tiltaket i Sima tek opp lite areal og ikkje vil vera til hinder for eksisterande planar for Eidfjord kommunen innanfor dei aktuelle temaa.

3.2. Støy

Støy frå eit slikt anlegg som NorthConnect prosjekterer, kjem først og fremst frå utandørs transformatorar og eventuelle harmoniske filter. Berekingar av grenseverdiar for støytilhøve ved den utforminga som er lagt til grunn, syner at støynivået ikkje er tilfredsstillt ved næraste bygg for støyfølsam bruk utan støydempende tiltak. Ei løysing kan vera å montera mineralullabsorbentar på innsida av skjermar rundt transformatorane. Tiltakshavar skisserer at også andre tiltak er moglege.

3.3. Magnetfelt

Magnetfeltet i fiskeslakteriet i nærleiken av omformarstasjonen er rekna til å liggja langt under utgreiingsnivået. Det gjeld òg fritidsbustadane aust for stasjonen.

Magnetreduserande tiltak vert ikkje vurdert som naudsynte.

3.4. Landskap og visualisering

Figur 5 Fotomontasje av omformarstasjonen i Sima

Simadalen har eit spektakulært landskap med høge fjell, bratte rassider, Hardangerjøkulen og elva Sima som renn ned til fjorden. Sidan 70-talet har dalen vore bygd ut av Sima kraftverk. Lokalt er elva Sima eit viktig miljø. Elva med tilhøyrande vegetasjonsbelte bør vektleggjast ved plassering av omformarstasjonen og arbeid med flaumsikring.

Den planlagde omformarstasjonen vil bli godt synleg frå fjorden, men han vil innordna seg eit allereie utbygd landskapsrom. Det spektakulære landskapet toler store bygningsvolum utan at desse blir for dominerande.

NorthConnect understrekar at visualiseringa er førebels skisser. M.a. er ikkje detaljutforming av ras- og flaumvoll ferdigstilt. Endeleg utforming vil bli gjort i detaljprosjekteringsfasen.

3.5. Utslepp, avrenning og drikkevatt

Det er i Sima identifisert nokre problemstillingar knytte til mogleg påverknad av ei stor grunnvasskjelde som vert nytta som vassforsyning. I anleggsfasen kan drift av anleggsmaskinar og uhell i samband med frakt av

drivstoff oppstå. Når det gjeld driftsfasen, er fare for oljelekkasjar ved transformatorstasjonen mest relevant. Det vil bli bygd opp oljeavskiljarar for å fanga opp eventuell oljelekkasje.

Samla konsekvens for drikkevatt i anleggs- og driftsfasen er vurdert til å vera lite til middels negativ.

Når det gjeld utslepp og avrenning til resipientar er, som for drikkevatt, faren størst i anleggsfasen. Betongarbeid og sprenging kan òg medføra at skadelege stoff kan leiast til grunnvatt og vassdrag. For anleggsfasen er derfor konsekvensen vurdert frå lite til middels negativt. På grunn av avgrensa risiko for utslepp av olje frå transformator i driftsfasen, er konsekvensen her vurdert som liten til middels negativ.

NorthConnect presiserer at sprenging ikkje er aktuelt for anleggsarbeidet for Sima omformarstasjon. Det er derfor lite sannsynleg med utslepp av skadelege stoff frå betongarbeid.

3.6. Fiskeri og havbruk

Under føresetnad av samarbeid og god informasjonsflyt til fiskarlag og fiskarar og at ein unngår anleggsarbeid i Eidfjorden/Indre Hardangerfjorden når det føregår brislingfiske, vert konsekvensane i anleggsfasen vurdert til å vera lite negativt.

Samla sett vert driftsfasen vurdert å ha lite negativt omfang og liten negativ konsekvens for fiskerinæringa.

Løysinga det er søkt om frå NorthConnect med luftline mellom omformaranlegget og koplingsanlegg, vil ikkje påverka elva direkte. Om sekundæralternativet med jordkabel blir realisert, vil elva bli kryssa av opptil seks kablar i grøft. I så fall tek NorthConnect sikte på å grava ned kabelen i elva i perioden januar-februar for å minimalisera påverknad på fisk i vassdraget, som er anadromt.

Legging av NorthConnect vil stort sett ikkje endra ressursgrunnlaget for fiskeoppdrett. Konsekvensane i anleggsfasen vert vurdert som små negative. I driftsfasen vil tiltaket ikkje påverka tilhøva for oppdrett.

Leggefartøy vil ikkje hindra skipstrafikken i anleggsfasen i særleg grad. I driftsfasen vil alle typar skipstrafikk gå føre seg uhindra.

3.7. Friluftsliv og ferdsle

Når det gjeld friluftsområde på land, vil tiltaket påverka eitt regionalt friluftsområde direkte og eitt område indirekte. Fylkesveg 103 er lokal sykkelveg samt tilkomstveg til viktige friluftsområde i Simadalen og oppe på fjellet. På grunn av plassering av tiltaket vil fylkesvegen måtta leggjast om på eit mindre strekk.

Ved å halda saman verdi og omfang for desse friluftsområda blir konsekvensen frå ubetydeleg til lite negativ. Det skuldast i stor grad stor avstand til friluftsområdet Kjeåsen. Det vil berre vera mellombels forstyrningar langs fylkesvegen og mellombels inngrep, samt avgrensa verknad i eit område allereie sterkt påverka av kraftindustrien nedst i Simavassdraget.

3.8. Kulturminne og kulturmiljø

To SEFRAK-registrerte bygningar på Tveitane vil bli direkte påverka av tiltaket. Dette gjeld eit våningshus og ei løe, begge frå 1800-talet. Verknaden av tiltaket vert vurdert å gi stort negativt omfang då den eine bygninga vert fjerna og heilskapen i kulturmiljøet dermed vert øydelagd. Den andre bygningen ligg så nært at det er vanskeleg å sjå for seg at den kan sparast.

Det vert rekna å vera minimum 10 000 skipsvrak i norsk sektor av Nordsjøen. I Hardangerfjorden er det pr. i dag registrert 34 skipsvrak frå ytst i Bømlafjorden til inst i Eidfjorden. Mange vrak ligg nær kysten, men det er òg vrak som ligg midtfjords.

Trass i at det er registrert ein del vrak i dei aktuelle områda, er det gjort høvesvis få undersøkingar og registreringar her. Det er derfor stort potensiale for nye vrakfunn i kyst- og fjordstrøka som vert påverka. Bergen Sjøfartsmuseum kjem difor til å stilla krav om undersøkingar etter kulturminnelovas § 9 med bruk av ROV.

Det kan skje at inngrep på havbotnen utanfor grunnlinja skadar kulturminne verna etter kulturminnelovas § 14.

Det er eit visst konfliktpotensiale med eit vrak midtfjords i ytre delar av Eidfjorden.

3.9. Naturmangfald

Tiltaksplanen vil gjennomgåande gje små negative konsekvensar for kjende førekomstar av naturmangfald. Kandidatområdet for marin verneplan og ei israndavsetjing vil bli direkte påverka, med middels negative konsekvensar for marine naturtypar.

I planområdet Sima vil ein lokalt viktig naturtype (gråor-heggeskog) forsvinna med dei føreliggande planane.

3.10. Reiseliv og turisme

Ei lokalisering i Sima står fram som eit godt alternativ for prosjektet. Her ligg allereie Noregs nest største kraftverk, og området er allereie industrialisert.

Eventuelle negative konsekvensar kan bli vega opp av eit oppsving i anleggsfasen, som med rett tilpassing kan bli positiv for turistnæringa, i sær for overnatting, matservering og detaljhandel.

3.11. Sysselsetting og verdiskaping

Bygginga av likestraumsamband mellom Skottland og Noreg vil kunna innebera positive ringverknader lokalt, regionalt og nasjonalt.

Dei lokale og regionale verknadene av NorthConnect-prosjektet kan delast i tre kategoriar:

- Indirekte verknader, som tek for seg m.a. underleverandørar og støttetjenester (hotell, restaurantar mm.).
- Induserte verknader, som er eit resultat av auka næringsverksemd, som igjen førar til auka sysselsetting og konsum.
- Katalytiske verknader, verknader som skuldast prosjektet og innverknad på andre lokaliseringa til andre bedrifter.

Næringslivet i Eidfjord, og i Hardanger-regionen generelt, er prega av mange små, og enkelte mellomstore, bedrifter i bygg- og anleggssektoren som ofte er underleverandørar til større bedrifter og prosjekt. North Connect er eit typisk prosjekt der slike bedrifter inngår og deltek med sine tenester.

Anleggsfaen vil vara i om lag to år. Verknadene av denne fasen vil hovudsakleg vera knytt til underleverandørar og støttetjenester til prosjektet, og sysselsettingseffekten det vil medføra. I tillegg til dette har Eidfjord kommune mange sysselsette i hotellnæringa, som vil ha kapasitet til å husa eventuell

tilreisande arbeidskraft. I tillegg vil andre dagligdagse tenester og varer for dei tilreisande vera naudsynte, og dette vil naturleg nok føra til meirsal av varer i kommunen.

I driftsfasen er dei største verknadene for kommunal økonomi knytt til eigedomsskatt, då særleg relatert til omformarstasjonen.

NorthConnect presiserer at prosjektet i tillegg vil stilla det til ein kvar tid tilgjengelege overskotet av varma kjølevatn frå omformarstasjonen til disposisjon for anna næringsverksemd. NorthConnect vil òg dekkja førstegongsinvestering i naudsynte varmevekslarar når behovet oppstår. Utnytting av overskotsvarme kan gje grunnlag for lokal næringsverksemd i driftsfasen til NorthConnect.

4. Fylkesrådmannen si vurdering

I samband med høyringa av konsesjonssøknaden og konsekvensutgreiinga ynskjer NVE innspel på mellom anna følgjande:

- Kva meiner høyringsintansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok utgreidde?
- Forslag til justeringar av planane for å redusera moglege negative verknader av tiltaket.
- Forslag til vilkår for drift av kabelen.

Hordaland fylkeskommune sine innspel tek utgangspunkt i regionale planar, fråsegner som er gitt i samband med høyringar om utanlandskablar og moment som har vore framme i samfunnsdebatten.

4.1. Kva meiner Hordaland fylkeskommune om tiltaket?

4.1.1. Relevante regionale planar

I Regional planstrategi for 2016-2020 er langsiktig mål formulert slik:
Hordaland skal vera berekraftig, attraktivt og nyskapande.

Blant hovudmåla er «høg sysselsetting» og «ei klima- og miljøvenleg utvikling». «Grøn konkurransekraft» gjennom utnytting av vasskraft og el-energi vert framheva som eit fortrinn.

Klimaplan for Hordaland 2014-2030 har som mål for energiproduksjon og –distribusjon:
Hordaland skal produsera og distribuera energi for å auka andelen og mangfaldet av fornybar energi.

Strategiar for å nå dette målet er m.a.:

Strategi B: Vere ein føregangsregion i produksjon og lagring av fornybar energi

3. *Utvikle og ta i bruk nye former og teknologiar for energiproduksjon og lagring av energi. Kompetanse, forskning og utdanning på energifeltet skal styrkjast. Verkemiddel må sikre utvikling, produksjon og tilgang til marknad/ sluttbrukar. Arbeide for betre vilkår for ny fornybar energi, som solenergi, offshore vindkraft, geotermi og bølge/tidevasskraft.*
4. *Energiproduksjonen må skje med minst mogleg arealkonfliktar, og med omsyn til naturmangfald, friluftslivområde og store landskapsverdiar i fylket. Jf. Fylkesdelplan for små vasskraftverk.*

Strategi C: Utvikle påliteleg distribusjonsnett for energi

8. *Utvikle distribusjonsnettet slik at fornybar energi i størst mogleg grad kan erstatte fossil energi.*

9. *Kraftnettet skal ha kapasitet og drift som sikrar høg leveringstryggleik av elektrisitet. Energooverføringa må skje med minst mogleg energitap. Effektoppane i straumnettet må kunne dempast på etterspurnadssida.*
10. *Lokal bruk av energiressursane hindrar unødig energitap gjennom distribusjon og lagring. Kraft- og varmenett må vere opne for levering av småskala produksjon av kraft og varme der dette kan gje betre utnytting av ressursane.*
11. *Kraftnettet skal byggjast med minst mogleg arealkonfliktar. Ein skal ta omsyn til naturmangfald, friluftsområde og store landskapsverdiar i fylket, jf. Fylkesdelplan for små vasskraftverk.*

Når det gjeld kraftutveksling med Europa, skriv planen:

«Noreg er del av ein felles nordisk og europeisk kraftmarknad. Kraftproduksjonen i Noreg har vore svakt aukande dei siste ti åra, medan storleiken på importen og eksporten av kraft har vore jamn. Produksjonen er 120-145 TWh i året. Gjennom døgn- og årsvariasjonar i krafttilgang og energipris vert kraft importert og eksportert. I femårsperioden 2008-2012 vart 5,4% av produksjonen i Noreg eksportert. Dei siste åra har eksporten av straum vore høgare enn importen, med unnatak av enkelte år der produksjonen i Noreg har vore låg. På grunn av kraftutvekslinga med Europa er tilgangen til elektrisitet i Noreg relativt stabil, trass i variasjonar i produksjonen frå år til år.

Utbygginga av fornybar kraft i Europa har auka og mykje er basert på vind og sol. Det er behov for å lagre elektrisiteten. Det kan gjerast ved utvikling av batteri- og hydrogenteknologi, eller ved å utnytte at nokre typar kraftproduksjon raskt kan skruvast av og på, som gasskraftverk og vasskraftverk med store magasin. Ei utfordring med å regulere kraftmarknaden for Europa er at overføringskapasiteten av elektrisitet mellom Noreg og kontinentet er låg. Det vil vere behov for fleire overføringskablar til utlandet og investering i eit kraftnett i Noreg som kan føre straumen fram til utanlandskablane. Marknaden for krafteksport og –regulering til Europa er usikker. Insentiv for auka produksjon av fornybar kraft er innført i mange europeiske land, med påfølgjande vekst i produksjon av kraft og lågare kraftpriser.

Etterspurnad etter norske kraftmagasin til lagring av kraft avheng også av utviklinga av lagringsteknologi. Det er eit stort forskingsfelt, og etter kvart som teknologien utviklar seg vil både batteri og hydrogen konkurrere med regulerbar kraft.»

4.1.2. Relevante innspel frå Hordaland fylkeskommune

4.1.2.1. Fråsegn til endringar i energiloven § 4-2 om utanlandskablar

I administrativ høyringsfråsegn frå regionalavdelinga til OED datert 01.12.15 vert dei føreslegne endringane i energilova om å tillata private utanlandskablar kommenterte. Også NorthConnect vert omtala (sjå femte avsnitt):

«Klimaplan for Hordaland 2014-2030 legg føringar for energi- og klimapolitikken i fylkeskommunen. Strategi C slår fast at det overordna prinsippet for nettpolitikken er å «utvikle påliteleg distribusjonsnett for energi». Underpunkt 8 utdjuvar dette med følgjande: «Utvikle distribusjonsnettet slik at fornybar energi i størst mogleg grad kan erstatte fossil energi». Fleire utanlandsforbindelsar vil leggje til rette for at fornybar energi, i form av fornybar kraft, kan erstatte fossilt basert kraftproduksjon i andre land. Med tanke på at stadig større delar av kraftproduksjonen i våre naboland også vil vere basert på fornybar kraft, som gjev utfordringar for leveringstryggleiken i desse landa, vil god overføringskapasitet vere sentralt for å utvide marknaden og skape balanse i kraftforsyninga. Opninga for at også private aktørar kan gjere dette vil kunne føre til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet og potensial for å gjere fornybar energi tilgjengeleg for å fortrenge fossil energi og slik vere med å oppfylle Strategi C – 8 i klimaplan for Hordaland.

Av strategi 3.6. C-9 i Klimaplan for Hordaland følgjer det at «Kraftnettet skal ha kapasitet og drift som sikrar høg leveringstryggleik av elektrisitet. Energooverføringa må skje med minst mogleg energitap.(...)». Dette

reiser spørsmålet om korleis kommersielle utanlandsforbindelsar utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen må vere prioritert framfor kommersielle behov. Vidare vil det bli behov for utbygging av det innanlandske kraftnettet for å føre kraft fram til forbindelsane. Det er difor viktig å finne gode metodar for å knytte kostnadane på denne nettutvidinga eller –oppgraderinga til forbindelsane og at dei fordelast dit. Kraftnettet i Noreg står framfor store investeringar i tida som kjem og det er allereie i dag mange prosjekt i kø som ventar på å bli bygde ut. Prioriteringa mellom naudsynte nettoppgraderingsprosjekt er stram og det blir naudsynt med gode, gjennomsiktlige prosessar for å kostnadsføre prosjekt med hovudføremål å føre fram kraft til utanlandsforbindelsane. Dette for å hindre at forbindelsane vert unødige utsette, for at dei kjem i konkurranse med innanlandske prosjekt og for at lønsemda i prosjekta skal vere reell. Dette er grunngeve i høyringsuttale frå Samarbeidande kraftfylke, interesseorganisasjonen for fylkeskommunar med interesser innanfor vasskraft. Som medlem i organisasjonen viser vi til deira fråsegn for utfyllande kommentarar på dette og andre tema.

Strategi C-11 slår fast at «Kraftnettet skal byggjast med minst mogleg arealkonfliktar. Ein skal ta omsyn til naturmangfald, friluftsområde og store landskapsverdiar i fylket, jf. Fylkesdelplan for små vasskraftverk.» Utanlandsforbindelsar er arealkrevjande og vil råke fleire ulike andre nærings- og brukarinteresser, i tillegg til område med høg verdi av natur- og kulturminnevernomsyn. Hordaland fylkeskommune har utarbeidd verdikart for delar av fylket gjennom arbeidet med Fylkesdelplan for små vasskraftverk, for å kunne lette forvaltninga av landskaps-, natur-, reiseliv- og friluftinteresser i slike saker. Det er viktig å sikre gode, gjennomsiktlige prosessar gjennom konsesjonsordninga for at alle omsyn vert teke i rett tid, og at desse er leiande for resultatet. Når det kjem til areal utanfor fylket, vil det vere sentralt at prosessane vert samkørde mellom landa kring Nordsjøen for å sikre ei god, berekraftig forvaltning av havareala.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av utanlandsforbindelsar. Slike prosjekt er store og omfattande og vil kunne skaffe arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa er på veg opp. Det er difor eit godt tidspunkt for denne typen prosjekt, då det vil vere mogleg å skaffe kompetent arbeidskraft til gjennomføringa av anleggsarbeidet og behovet for arbeidsplassar i denne sektoren er aukande.

I Hordaland er diskusjonen kring privat eigde utanlandsforbindelsar aktualisert gjennom prosjektet North Connect, ein likestraumsleidning som etter planen skal starte i Sima i Eidfjord kommune. Kommunen er positiv til prosjektet og viser til at det vil kunne gi lokale skatteinntekter. Hordaland fylkeskommune ønskjer velkomen næringsprosjekt i fylket. Det er behov for næringsutvikling og vi ser det som viktig at det i samband med slike større prosjekt vert lagt til rette for størst mogleg verdiskaping. Ein bør vurdere å leggje fiber i samband med utanlandsforbindelsane, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke potensialet for lokal verdiskaping.

Hordaland fylkeskommune er deltakar i Nordsjøkommissjonen, som har prioritert arbeidet med eit felles, maska nett for kraft i Nordsjøen. Nordsjøkommissjonen viser til at eit slikt felles nett vil kunne vere med å realisere det framtidige potensialet for aukande produksjon av fornybar energi i nordsjøområdet. Eit godt fungerande, maska nett vil krevje internasjonalt samarbeid mellom private og offentlege aktørar. Dette er viktig å etablere for å sikre ein heilskapleg utvikling av nettet, og særleg viktig dersom ein vel å liberalisere eigarskapen. Vi viser her til høyringsuttale frå Nordsjøkommissjonen for ytterlegare detaljar.»

4.1.2.2. Innspel til Meld. St. 25 (2015-2016): Kraft til endring - energipolitikken mot 2030

Fylkesutvalet i Hordaland vedtok den 19.05.16, i samband med referatsak 87/16 Energimeldinga, følgjande oversendingsforslag:

Fylkesutvalet ber om at det vert utarbeidd eit brev med innspel til Stortinget si handsaming av energimeldinga «Kraft til endring - energipolitikken mot 2030». Brevet skal belysa konsekvensar for Hordaland av forslaga i meldinga.

I brevet frå fylkesordføraren til Stortinget datert 01.06.16 vert det peikt på «område av særleg interesse for Hordaland og Vestlandet», m.a. utanlandskablar:

«Regjeringa opnar for at private aktørar kan byggje utanlandskablar, men vil hauste erfaring med dei to forbindelsane som er under bygging

Klimaplan for Hordaland 2014-2030 har som mål: Distribusjonsnett for energi må vere påliteleg og utviklast slik at fornybar energi i størst muleg grad kan erstatte fossil energi. God overføringskapasitet med fleire utanlandskablar vil leggje til rette for at fornybar kraft kan erstatte fossil kraft i andre land, utvider marknaden og skaper betre balanse i kraftforsyninga.

Opning for private nettutbyggjarar kan føre til fleire nettprosjekt og større kapasitet. Kommersielle utanlandskablar må likevel ikkje utfordra forsyningstryggleiken, som må ha høgste prioritet.

Utanlandskablar må ikkje belaste norske nettkundar med kostnader. Inntektene frå drift av utanlandskablane må bidra til styrking av det norske sentralnettet.

Kraftnettet i Noreg står framfor store investeringar og mange prosjekt ventar på å bli bygde ut. Det trengst gode gjennomsiktlege prosessar for å kostnadsføre prosjekt med hovudføremål å føre fram kraft til utanlandskablane. Ein må ikkje risikere at kablane vert unødig utsette, at dei kjem i konkurranse med innanlandske prosjekt eller at lønsemda i prosjekta ikkje vert reell. Jamfør fråsegn frå Kraftfylka.

North Sea grid

Ein tredjedel av all norsk kraftproduksjon skjer på Vestlandet (Statnett, 2011). Landsdelen har eit stort tal kraftverk med relativt liten kapasitet til å lagre vatn. Dette fører til avgrensa mulegheiter for å tilpasse produksjonen til forbruket i regionen, og gir behov for god leidningskapasitet mot omkringliggjande område. Auka kraftproduksjon, fleire utanlandskablar og nytt forbruk vil gje eit transportbehov som overstig kapasiteten på dagens leidningsnett. Nordsjøkommisjonen, kor Hordaland fylkeskommune er med, arbeider med eit felles maska kraftnett i Nordsjøen. Det vil kunne utløyse potensial for auka fornybarproduksjon, inkl. havvind.

Vestlandsrådet (fylkeskommunane Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal) har engasjert seg i North Sea grid.

For at eit North Sea grid skal kunne integrerast i det norske energisystemet, må ein ta omsyn til korleis småskala kraftverk kan koplase seg på nettet utan for store kostnader. Samstundes bør potensialet og realitetane rundt eit North Sea grid utgreiast *før* ei oppgradering av leidningsnettet, for å sikre at våre utbyggingar er compatible med eit EU-system. Framtidig samankopling må vere muleg.

Det er ei utfordring at kapasitetsauke i leidningsnettet ofte tar lengre tid å realisere enn auken i forbruk. Debatten rundt energisikkerheit til Europa og forbruksauke i Noreg må ta omsyn til kor stort kapasitetsauke det er realistisk at Vestlandet kan bidra med.

Fordeling av nettkostnader i regional/distribusjonsnettet

Fleire av dei største kraftproduserande områda på Vestlandet, særleg i Sogn og Fjordane, men også i Hordaland har mellom landets høgaste nettleiger. Sjå vedlegg.

Det er eit paradoks og vanskeleg å forsvare at områda med lågast befolkning, høgast fornybar produksjon og største miljøinngrep grunna kraftutbygging og nettoverføringar også skal ha dei høgaste nettkostnadene. Energimeldinga kjem ikkje med noko klart svar når det gjeld kostnadsfordeling av dei store nettinvesteringane som skal gjerast for å styrkje forsyningstryggleiken og på grunn av auka fornybar produksjon. Meldinga opnar for å innføre anleggsbidrag i maska nett. Eit kraftselskap som treng tilknytning for ny produksjon får då ein større del av rekninga for nettinvesteringa denne produksjonen utløyser. Utbygging av kraftnettet til landstraum og elektrifisering av kystflåten og ferjene aktualiserer denne situasjonen.

Stortinget må klargjere kven som skal betale for store nettinvesteringar knytt til ein nasjonal fornybarsatsing.

Det blir galt om einskildkundar i fylket, enten det er hushald eller næringsliv, skal betale for storsamfunnet sine mål om auka del av fornybar energi. Det kan føre til lågare oppslutning om meir kraftutbygging og – overføring og i verste fall fungere som eit negativt incentiv.

Det er behov for ein grundig diskusjon om dette.»

4.1.3. Kraftfylka

Samarbeidande Kraftfylke (Kraftfylka) er ei interesseforeining som har til føremål å fremja og ivareta kraftfylkas felles interesser i kraftspørsmål og sikra at ein størst mogleg del av verdiskapinga blir verande igjen i dei områda der vasskraftressursane finst og verdiane vert skapat. Fylkeskommunane Hordaland og Sogn og Fjordane er saman med 9 andre fylkeskommunar medlemar av Kraftfylka,

Kraftfylka har førebels ikkje gått inn i høyringa, men iflg. e-post frå dagleg leiar 28.02.18 er det mogleg dei vil gjera det. Tidlegare har Kraftfylka gitt høyringssvar om private kablar:

Høyringssvar til OED om endring av energilova for å tillata privat eigarskap til mellomlandssamband (04.01.16):

«Regjeringa foreslår å oppheve Statnetts såkalte kabelmonopol og vil endre energiloven slik at også andre kan eie og drifte mellomlandsforbindelser. Kraftfylka har ingen prinsipielle innvendinger mot privat eierskap til slike mellomlandsforbindelser, men kan bare støtte forslaget under visse betingelser. For det første kan dette ikke gjelde forbindelser som har betydning for forsyning til og drift av sentralnettet. Slike vil da også i framtida bli definert som transmisjon og kan dermed uansett bare eies av Statnett. For det andre må kommersielle forbindelser dekke sine kostnader i mottakerenden, ikke via inntektsrammer og norske kunder. For det tredje, Statnett må kunne pålegge anleggsbidrag og på den måten få dekket inn de kostnadene forbindelsene påfører sentralnettet. I tillegg må departementet vurdere de konkurransemessige konsekvensene dersom allerede dominerende aktører i det nordiske kraftmarkedet kommer inn på eiersiden på slike forbindelser.»

Innspel til Stortinget si behandling av privat eigarskap til mellomlandssamband (28.09.16):

«Kraftfylka har ingen prinsipielle motforestillinger mot privat eierskap i mellomlandsforbindelser, men lovforslaget som ligger hos Stortinget nå avklarer ikke hvordan disse skal tillates finansiert eller hvordan de skal dekke kostnadene som påføres sentralnettet. Det er ikke akseptabelt.»

4.1.4. Statnett

Statnett har vedteke etablering av to utanlandskablar til høvesvis Tyskland og Storbritannia, kvar med ein kapasitet på 1400 MW, dvs. same kapasitet som NorthConnect. Statnett rår til å hausta god erfaring frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før ytterlegare kablar vert tildelt konsesjon. Denne formuleringa vert støtta av OED og er attgjeve i Energimeldinga.

Fylkesrådmannen støttar Statnetts og OED sitt synspunkt.

4.1.5. BKK

BKK er positiv til NorthConnect sin søknad. I eit innlegg i BT 05.03.18 seier dei at «kablar gjør norsk vannkraft mer verdifull» og at «en strømkabel til Storbritannia vil føre til at en større del av verdien av vannet tilfaller Vestlandet». «Kabelen mellom Sima og Peterhead krever heller ingen investeringer i det nasjonale strømmettet, og kabelen kommer rett inn i Norges største kraftoverskuddsområde. Produksjonen på Vestlandet er dobbelt så høy som forbruket.»

Også dette er argumentasjon som fylkesrådmannen kan slutta seg til, ikkje minst argumentet om lokal verdiskaping.

4.1.6. Eidfjord kommune

Eidfjord kommune har sett lokal høyringsfrist til 09.03.18 for å koma med uttale til søknaden. NorthConnect har hatt regelmessege møte med formannskap og kommunestyre om prosjektet der det har vore mogleg for kommunen å koma med ulike innspel. Kommunen har vore positiv til tiltaket og har synt til at det vil kunna gje lokale skatteinntekter. I møte med NVE og NorthConnect i Eidfjord 06.03.18 der òg fylkeskommunen var til stades, vart dette inntrykket forsterka. Ordføraren var særleg oppteken av at lokale tilbydarar fekk oppdrag og at prosjektet utløyste tiltak i lokal infrastruktur som vatn og kloakk og rassikring.

Fylkesrådmannen meiner lokal verdiskaping og bidrag til infrastruktur er viktig i prosjektet. Når det gjeld lokal eigedomsskatt, er det på grunn av endringar i skattesystemet knytt uvisse til kor stor skatteinntektene blir.

4.1.5. Oppsummering

Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er Hordaland fylkeskommune positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Fylkesrådmannen vil likevel understreka at konsekvensane på fleire område ikkje er godt nok utgreidde, sjå neste avsnitt, og at ein må hausta erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før ytterlegare kablar vert tildelt konsesjon.

4.2. Er konsekvensane godt nok utgreidde?

4.2.1. Energipolitikk

Bygging av likestraumsamband mellom Skottland og Noreg vil kunna innebera positive ringverknader lokalt, regionalt, nasjonalt og rundt Nordsjøen. Under vert det gjeve eit samandrag av innspel om utanlandskablar som har kome frå Hordaland fylkeskommune til OED og Stortinget i 2015 og 2016 (sjå kap. 4.1.2).

- God overføringskapasitet med fleire utanlandskablar vil leggje til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i andre land, utvider marknaden og skaper betre balanse i kraftforsyninga.
- Opninga for private aktørar vil kunne føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.
- Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunne skaffe arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande.
- Eidfjord kommunen er positiv til prosjektet og viser til at det vil kunne gje lokale skatteinntekter. Hordaland fylkeskommune ønskjer velkomen næringsprosjekt i fylket.
- Ein bør vurdere å leggja fiber saman med sambanda til utlandet, som del av infrastrukturutviklinga og for å auka potensialet for lokal verdiskaping.
- Hordaland fylkeskommune er deltakar i Nordsjøkommisjonen, som har prioritert arbeidet med eit felles, maska nett for kraft i Nordsjøen.

- Kommerielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen vert prioritert framfor kommerielle behov.
- Kablar til utlandet må ikkje belaste norske nettkundar med kostnader. Inntektene frå drift av kablane må bidra til styrking av det norske sentralnettet.

Fylkesrådmannen ønskjer dessutan å slutta seg til nokre av dei vilkåra Kraftfylka set for å kunna godta private utanlandskablar (gjeve i høyringssvar 04.01.16, sjå over), dels overlappande med Hordaland fylkeskommune sine innspel:

- Kommerielle samband må dekkja kostnadene sine i mottakarlanda, ikkje via inntektsrammer og norske kundar.
- Statnett må kunna pålegga anleggsbidrag og på den måten få dekt inn dei kostnadene sambanda påfører sentralnettet.
- Departementet må vurdere dei konkurransemessige konsekvensane dersom allereie dominerande aktørar i den nordiske kraftmarknaden kjem inn på eigarsida på slike samband.

Utanlandskablar er energipolitisk omstridd. Det gjeld òg NorthConnect, som er den første private kabelen til utlandet på høyring. Både i fagrørsla og i det politiske miljøet er motstandarane bekymra for høgare straumprisar for forbrukarane og den kraftkrevjande industrien. Motstanden er delvis knytt til EUs tredje energimarknadspakke og energibyrådet Acer og frykta for tap av suverenitet i energipolitikken, men òg til at private selskap vil svekka Statnett si rolle. «LO og forbunda vil at utanlandskablar på norsk side skal vera offentleg eigde og driven, for å ha kontroll over forsyningstryggleiken, ha samfunnsmessig kontroll og å sikra Statnett inntekter for å unngå høgare nettleige og straumprisar for norske straumkundar» (LO sitt høyringssvar til endringar i energilova § 4-2).

Energi politisk er det dessutan grunn til å diskutera om utanlandskablar fremjar strategiane i Klimaplan for Hordaland om at «lokal bruk av energiressursar hindrar unødig energitap gjennom distribusjon og lagring» og at «energioverføringa må skje med minst mogleg energitap.»

Også i høve naturmangfald er NorthConnect omstridd. Natur- og friluftslivsorganisasjonar åtvarar mot meir effektkøyring når prisane i den britiske marknaden er høge. Dei meiner det kan føre til store skadar på det biologiske mangfaldet i dei vassdraga som forsyner kablane til utlandet med energi. Fylkesrådmannen vil i den samanhengen syna til strategi 3.6 B4 i Klimaplan for Hordaland om at energiproduksjon må skje «med omsyn til naturmangfald, friluftslivområde og store landskapsverdiar i fylket». Fylkesrådmannen meiner auka effektkøyring vil vera i strid med denne strategien. NVE må sjå til at dette ikkje skjer; t.d. gjennom endringar i reguleringsregimet for vassdraga som blir påverka av eksporten.

4.2.2. Sysseletting og verdiskaping

Tiltakshavar legg vekt på at «næringslivet i Eidfjord, og i Hardanger-regionen generelt, er prega av mange små, og enkelte mellomstore, bedrifter i bygg- og anleggssektoren som ofte er underleverandørar til større bedrifter og prosjekt. North Connect er eit typisk prosjekt der slike bedrifter inngår og deltek med sine tenester».

Anleggsfaen vil vara i om lag to år. I denne fasen meiner tiltakshavar at verknadene av prosjektet hovudsakleg vil vera knytt til underleverandørar og støttetjenester og sysselettingseffekten det vil medføra.

«I tillegg til dette har Eidfjord kommune mange sysselsette i hotellnæringa, som vil ha kapasitet til å husa eventuell tilreisande arbeidskraft. I tillegg vil andre dagligdagse tenester og varer for dei tilreisande vera naudsynte, og dette vil naturleg nok føra til meirsal av varer i kommunen».

I driftsfasen meiner tiltakshavar dei største verknadene for kommunal økonomi er knytt til eigedomsskatt, då særleg relatert til omformarstasjonen.

NorthConnect presiserer at prosjektet i tillegg vil stilla det til ein kvar tid tilgjengelege overskotet av varma kjølevatn frå omformarstasjonen til disposisjon for anna næringsverksemd. NorthConnect vil òg dekkja førstegongsinvestering i naudsynte varmevekslarar når behovet oppstår. Utnytting av overskotsvarme kan gje grunnlag for lokal næringsverksemd i driftsfasen til NorthConnect.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til dei konsekvensane som er skisserte, men vil føya til at Hordaland fylkeskommune gjennom uttale til OED datert 01.12.15 løfter fram at fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffa arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa i mange kommunar har vore stigande. Hordaland fylkeskommune seier vidare at dei ønskjer næringsprosjekt i fylket velkomen og at òg Eidfjord kommune er positiv til prosjektet.

4.2.3. Landskap

I Verdivurdering av landskap i Hordaland fylke (Aurland Naturverkstad 2011) står Simadalen og Simadalsfjorden fram som «trange og dypskårne fjordarmer» av «vanlig forekommende» karakter». Høgfjellet i sør mot Eidfjord og Måbødalen vert klassifisert som «storforma og alpine fjellmassiv» av «middels verdi», medan fjellområdet i nord, også det storforma og alpint, vert verdsett til «vanlig forekommende».

På Hordaland fylkeskommune sine plansider er fjella rundt Simadalen klassifisert som «sårbart høgfjell» av «stor verdi». Tilsvarende er Simadalsfjorden og Simadalen karakterisert som «fjordlandskap» av «stor verdi».

Tiltakshavar framfører i søknaden at «den planlagde omformarstasjonen vil bli godt synleg frå fjorden, men innordna seg i eit allereie utbygd landskapsrom. Det spektakulære landskapet toler store bygningsvolum utan at desse blir for dominerande.»

Fylkestrådmannen er samd i denne vurderinga. Tiltaks- og influensområdet er allereie prega av Statkraft sine tekniske installasjonar, m.a. trafostasjon og landingsplass for helikopter. God landskapsmessig tilpassing av omformarstasjonen er likevel viktig. Om det ikkje fører til negative konsekvensar for anadrom fisk i Simaelva, bør ein dessutan vurdere jordkabel mellom omformaranlegget og koplingsanlegg.

4.2.4. Biologisk mangfald

I Artsdatabasen er det i Simadalen registert god førekomst av spettefuglar (kvitryggspett, dvergspett og gråspett) og i tillegg havørn, heipiplerke og gråtrost. I influensområdet på øyra ut mot Simadalsfjorden er det dessutan registrert svartbak.

Av viktige naturtypar er det registrert rik edellauvskog, gråor-heggeskog, slåttemark og naturbeitemark i Simadalen. I Hordaland fylkeskommune sine verdikart er det i Simadalsfjorden og Simadalen registrert to nordvende bekkekløfter med «potensial».

I planområdet vil naturtypen gråor-heggeskog forsvinna med dei føreliggande planane. Kandidatområdet for marin verneplan og ei israndavsetjing vil bli direkte påverka, med middels negative konsekvensar for marine naturtypar.

«Tiltaksplanen vil gjennomgåande gje små negative konsekvensar for kjende førekomstar av naturmangfald» konkluderer tiltakshavar. Under føresetnad av avbøtande tiltak i marint sårbare område, sluttar fylkesrådmannen seg til denne vurderinga.

4.2.5. Fisk

Av søknaden går det fram at søkjar er kjent med utfordringane i anleggsfasen ved legging av straumkabelen og dei mange fortøyingane frå oppdrettsanlegg i Hardangerfjorden. Følgjande er uttalt om dette i søknaden:

«NorthConnect har gjennom samarbeid med aktuelle oppdrettsanlegg innhentet informasjon om plassering av fortøyingssystemer for oppdrettsmerder. Denne vil bli oppdatert i den vidare planleggingsfase. Ved legging av kabel vil et vidare samarbeid med oppdretterne sikre en hensiktsmessig legging og sikre at anleggstrafikken ikke kommer i konflikt med disse. I de tilfeller det er gunstig for en best mulig plassering av kablene vil man inngå avtaler om samhandling i forbindelse midlertidig endring av ankringsystem i anleggsfasen.»

Hordaland fylkeskommune føreset at dette vert følgt opp vidare, og har elles ingen merknader til søknaden i høve akvakulturinteressene.

Om det ikkje er til skade for anadrom fisk i Simaelva, bør jordkabel vurderast mellom omformaranlegget og koplingsanlegg.

Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.

4.2.6. Kulturminne

Fylkeskonservatoren i Hordaland fylkeskommune har vurdert saka som regional sektorstyresmakt innan kulturminnevern.

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å ivareta kulturminneinteressene, og tiltaka sin verknad på kulturminne og kulturmiljø skal avklarast og vurderast med tanke på verneverdi. I tillegg til fornminne og bygningar/bygningsmiljø, er det her også viktig å få fram både steingardar, gamle ferdselsårer, utmarksminne, tekniske kulturminne og kulturlandskap.

I våre arkiv er det ikkje kjent automatisk freda kulturminne innafor tiltaksområdet, men her ligg eit SEFRAK-registrert tun på Tveitane gbnr. 28/3. På bakgrunn av tidlegare gjenstandsfunn på garden og terrengtilhøve vist i utskiftingskart, finn Hordaland fylkeskommune det naudsynt med ei arkeologisk registrering av areal knytt til tiltaksområdet som ikkje har blitt forstyrra av flaum. For å oppfylle undersøkingsplikta i høve Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9, må dette gjennomførast før vi kan gje fråsegn til planen. Registreringa vil avgjera om tiltak i utbyggingsområder på land kjem i konflikt med hittil ikkje registrerte automatisk freda kulturminne. Saka ligg også til fråsegn hos Bergens Sjøfartsmuseum.

Ettersom dette er ei kraftsak meiner Hordaland fylkeskommune det er viktig at resultatene etter den arkeologiske registreringa ligg føre når konsesjonsavgjerda skal fattast. Slik vil ein ha mest mogeleg informasjon for handa i samband med vurderinga av utbygginga, og kan tidlegast mogeleg i prosessen fastslå verknadane av planlagde inngrep, og eventuelt fremje avbøtande tiltak. Hordaland fylkeskommune gjer merksam på at planane må reviderast, eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde, dersom det viser seg at tiltak kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne.

I medhald av kulturminnelova §§ 9 og 10, må kostnadene ved registreringa betalast av tiltakshavar. Vi ber om at tiltakshavar tek kontakt med Fylkeskonservatoren i Hordaland fylkeskommune for å få stadfesta omfang av registreringa og utarbeida eit kostnadsoverslag.

4.2.7. Friluftsliv

Kartlegging og verdsetting av regionalt viktige område for friluftsliv i Hordaland (2008) er fjellområda rundt Simadalen verdsett til regionalt friluftsområde av «stor verdi». Fjellgarden Kjeåsen ligg i dette området, 530 moh., med fritt utsyn ned mot tiltaksområdet. Sjølve tiltaket vil likevel ikkje koma i direkte konflikt med dette friluftslivet. FV 103, som er lokal sykkelveg, vil bli lagt om. Strekket er likevel kort.

Nedre del av Simadalselva er i Område for friluftsliv registrert som «viktig» handikappfiskeplass. I søknaden er fiskeplassen ikkje nemnd under avsnittet friluftsliv, men under avsnittet landskap på s. 57 står m.a.:

«Gjennom Simadalen renner elva Sima med en inntilliggende gang-/ridesti. Langs elven mellom den planlagte omformerstasjonen og AC koplingsanlegget på den andre siden av elven er det opparbeidet en badekulp og en fiskeplass. Miljøet langs elva er idyllisk. Bjørkeskogbeltet langs elva danner en buffer mellom elva og industri/bebyggelse.»

Fylkesrådmannen meiner det er viktig at denne bufferen vert teken vare på, i sær av omsyn til handikappa sitt behov. I så måte er planane om luftspenn tvers over Simaelva mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget problematisk. Om tiltaket ikkje kjem i konflikt med anadrom fisk, vil fylkesrådmannen be NVE vurdere jordkabel i staden. Eit alternativ kan vera erstatningsområde andre stader langs elva.

4.2.8. Reiseliv

Skytjefossen og Rembesdalsfossen inst i Simadalen er i Hordaland fylkeskommune sine verdikart registrerte som reiselivsattraksjonar. Det same er Statkraft sitt besøkskraftverk på Sima, eitt av fem regionale informasjonssenter som Statkraft har etablert. Iflg. Statkraft ligg det årlege besøket på i overkant 7000.

Fylkesrådmannen meiner NorthConnect-anlegget som ein integrert del kan vera med å styrka det regionale informasjonssenteret til Statkraft. Fylkesrådmannen har elles ingen merknader til temaet.

4.2.9. Stråling

Magnetfeltet i fiskeslakteriet i nærleiken av omformarstasjonen er av søkjar rekna til å liggja lang under utgreiingsnivået. Det gjeld òg fritidsbustadane aust for stasjonen.

Magnetreducerande tiltak vert av tiltakshavar ikkje vurdert som naudsynte.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til dette.

4.2.10. Støy

Berekningar av grenseverdiar for støytilhøve ved den utforminga som er lagt til grunn, syner at støynivået ikkje er tilfredsstillt ved næraste bygg for støyfølsam bruk utan støydempende tiltak. Ei løysing kan vera å montera mineralullabsorbentar på innsida av skjermar rundt transformatorane, men tiltakshavar skisserer også andre tiltak.

Eit slikt tiltak meiner fylkesrådmannen kan vera å flytta transformatorstasjonane til sørsida av omformarstasjonen. Det kan gje monaleg reduksjon i støynivået nord, vest og aust for stasjonen, som er dei mest støyutsette områda.

4.2.11. Oppsummering

Fylkesrådmannen meiner at positive samfunnsmessige konsekvensar av NorthConnect er godt utgreidde, men saknar ei grundig drøfting av moglege negative konsekvensar for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien. Fylkesrådmannen saknar dessutan ei drøfting av kven som skal dekkja kostnadene for utbygginga.

I høve til biologisk mangfald saknar fylkesrådmannen drøfting av meir effektkøyring og dei konsekvensane slik køyring kan få for vassdraga når store mengder kraft skal ut i den britiske marknaden.

Når det gjeld fagrapportane, meiner fylkesrådmannen konsekvensane jamt over er godt nok utgreidde. Fleire av dei avbøtande tiltaka det er gjort framlegg om, vil redusera dei negative konsekvensane. Forslag til slike tiltak vil fylkesrådmannen koma attende til i neste avsnitt.

For kulturminne er det naudsynt med ei arkeologisk registrering på Tveitane i tiltaksområdet. For å oppfylle undersøkingsplikta i høve Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9, må dette gjennomførast før fylkeskonservatoren kan gje fråsegn til planen. Registreringa vil avgjere om tiltak i utbyggingsområder på land kjem i konflikt med hittil ikkje registrerte automatisk freda kulturminne. Saka ligg også til fråsegn hos Bergens Sjøfartsmuseum.

Ettersom dette er ei kraftsak meiner Hordaland fylkeskommune det er viktig at resultatane etter den arkeologiske registreringa ligg føre når konsesjonsavgjerda skal fattast. Fylkeskonservatoren gjer merksam på at planane må reviderast, eller eventuelt leggast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde, dersom det viser seg at tiltak kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne.

I medhald av kulturminnelova §§ 9 og 10, må kostnadene ved registreringa betalast av tiltakshavar. Vi ber om at tiltakshavar tek kontakt med Fylkeskonservatoren i Hordaland fylkeskommune for å få stadfesta omfang av registreringa og utarbeida eit kostnadsoverslag

4.3. Forslag til justeringar av planane for å redusera moglege negative verknader av tiltaket

Med bakgrunn i fagrapportane frå NorthConnect og drøftinga i avsnitta føre og rår fylkesrådmannen til følgjande avbøtande tiltak i prosjektet:

- Omformarstasjonen skal tilpassast omgjevnadene i Simadalen.
- Grunnvassbrunnar som blir forstyrra av tiltaket må flyttast.
- For å avgrensa støyen nord, vest og aust for omformaranlegget bør det vurderast å flytta transformatorane til sørsida.
- Anleggsarbeid i indre del av Hardangerfjorden/Simadalsfjorden bør unngåast under brislingfisket.
- Ved konflikt med sårbare marine naturtypar som t.d. korallrev, må kabeltraséen justerast.
- Anleggsarbeidet bør gjennomførast etter at hekkesesongen er over. Av omsyn til hekkeplass for vandrefalk bør legging av kabel ikkje gjennomførast i perioden frå mars til mai.
- Av omsyn til landskap og friluftsområde for handikappa i nedre del av Simaelva, bør jordkabel mellom omformarstasjonen og koplingsanlegget vurderast. Føresetnaden er at tiltaket ikkje har negative konsekvensar for andadrom fisk i elva. Alternativt er Hordaland fylkeskommune positiv til å opparbeida erstatningsområde andre stader langs elva.

4.4. Forslag til vilkår for drift av kabelen

Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga, innspel frå Kraftfylka og den pågåande debatten om utanlandskablar, rår fylkesrådmannen til følgjande vilkår for drift av NorthConnect:

- Kabelen må ikkje belasta norske nettkundar med kostnader.
- Inntekter frå drift av kabelen må bidra til styrking av det norske sentralnettet.
- Departementet må vurdere dei konkurransemessige konsekvensane av å gje konsesjon til NorthConnect.
- Det må stillast strenge krav til effektkøyring inn mot kabelen slik at naturmangfaldet i vassdraga ikkje vert skadelidande.
- Kommersielle samband til utlandet utfordrar leveringstryggleiken der dei vert etablerte. Det er avgjerande for fylkeskommunen at forsyningstryggleiken i regionen blir prioritert framfor kommersielle behov.
- Det må leggjast fiber i lag med kabelen, som del av infrastrukturutviklinga og for å auke potensialet for lokal verdiskaping.
- Verdiskaping i involverte kommunar må ha prioritet i prosjektet.

5. Oppsummering

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggja ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Det er søkt om løyve for å byggja og driva anlegga, og om løyve for å utveksla kraft med andre land.

Straumkabelen vert kalla «North Connect» og er planlagd med ein overføringskapasitet på 1400 MW. Olje- og energidepartementet er konsesjonsmynde, men har bede NVE handsama og vurdere planane. Søknadane er no på høyring, og NVE ynskjer innspel frå Hordaland fylkeskommune.

Med bakgrunn i relevante mål og strategiar i regional planstrategi og Klimaplan for Hordaland, administrativ høyringsfråsegn til endringar i energilova, brev frå fylkesordføraren til Stortinget om energimeldinga og innspel frå Kraftfylka, er fylkesrådmannen positiv til NorthConnect sin søknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Slik fylkesrådmannen vurderer det, vil kabelen leggjast til rette for at fornybar kraft kan erstatta fossil kraft i Storbritannia, utvida marknaden og skapa betre balanse i kraftforsyninga. Opninga for private aktørar som NorthConnect vil kunna føra til fleire prosjekt og eit nett med større kapasitet.

Fylket har stor kompetanse på relevant teknologi for utbygging av samband til utlandet. Slike prosjekt er omfattande og vil kunna skaffe arbeidsplassar i ei tid då arbeidsløysa har vore stigande i mange kommunar. Eidfjord kommune er positiv til prosjektet og syner til at det vil kunna gje lokale skatteinntekter. Hordaland fylkeskommune har ønskt velkomen næringsprosjekt i fylket.

Fylkesrådmannen vil likevel understreka at konsekvensane på fleire område ikkje er godt nok utgreidde og at ein må hausta erfaringar frå alle nye kablar mellom Norden og land utanfor før prosjektet vert tildelt konsesjon.

Fylkesrådmannen saknar dessutan ei grundig drøfting av konsekvensar for norske straumkundar inkl. den kraftkrevjande industrien og kven som skal dekke kostnadene med utbygginga. Fylkesrådmannen vil difor be om tilleggsutgreiing på desse områda.

I høve til biologisk mangfald saknar fylkesrådmannen drøfting av meir effektkøyring og dei konsekvensane slik køyring kan få for vassdraga når store mengder kraft skal ut i den britiske marknaden. Også i høve dette temaet bed fylkesrådmannen om tilleggsutgreiing.

Dei mangelfulle utgreiingane og dei usikre konsekvensane gjer dessutan at Fylkesrådmannen fremjar vilkår for drift av kabelen, sjå kap. 4.4.

Når det gjeld fagrapportane, meiner fylkesrådmannen konsekvensane jamt over er godt nok utgreidde. Dei justeringane det er gjort framlegg om, vil redusera dei negative konsekvensane, sjå kap. 4.3.

Ettersom dette er ei kraftsak meiner Hordaland fylkeskommune det er viktig at resultatane etter den arkeologiske registreringa ligg føre når konsesjonsavgjerda skal fattast. Fylkeskonservatoren gjer merksam på at planane må reviderast, eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som dispensasjonsmynde, dersom det viser seg at tiltak kjem i konflikt med automatisk freda kulturminne.

From: Jan Nordø <Jan.Nordo@hfk.no>
Sent: 20. april 2018 10:13
To: NVE
Cc: Marcussen Kristian; Fylkesmannen i Hordaland
Subject: Søknad om ny straumkabel til Storbritannia. Melding om vedtak.
Attachments: Søknad om ny straumkabel til Storbritannia. Melding om vedtak..PDF

Hei

Her kjem heile saksprotokollen. Sjølvve vedtaket er send i e-post 17.04.18.

Jan Nordø
Sakshandsamar

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (nve)
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Adm.enhet: Utviklingsseksjonen
Saksbehandler: Bård Aarbakke
Telefon:
Vår referanse: 18/2517
Deres referanse: 201101044-57
Dato: 19.04.2018

Att:
Kristian Marcussen

NorthConnect KS - Høring av søknad om ny straumkabel mellom Sima i Edfjord kommune og Peterhead i Skottland og invitasjon til møte

Viser til deres brav av 07. februar 2018 vedrørende ovennevnt høring av søknad om ny strømkabel mellom Norge og Storbritannia.

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å bygge en ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Straumkabelen blir kalt «NorthConnect» og skal gå i Hardangerfjorden og kommer ut litt nord for Karmøy der den strekker seg videre over til Skottland. Kabelen har en planlagt overføringskapasitet på 1400 MW.

Fiskeridirektoratets kommentarer til høringen av søknaden:

Fiskeriaktiviteten slik den er beskrevet i del B – 1 under punkt 4.2.3 synes i all hovedsak å være dekkende.

I del B – 1 under punkt 5.2.2, Driftsfasen, står det at ved steindumping bør det velges stein-/grusstørrelse ut fra hva som er gunstig for fiskeflåten. Fiskeridirektoratet påpeker at på rekefeltene bør bruk av steinfylling begrenses til et minimum, men dersom det er nødvendig bør en bruke så små stein som mulig. Fiskeridirektoratet er også opptatt av at helningsvinkelen på steinfyllinger er så liten som mulig slik at trålredskaper lettere kan krysse disse uten å grave med seg steinmasser som kan medføre tap av redskap og/eller fangst.

Fiskeridirektoratet oppfordrer til at det opprettes dialog med lokale fiskerlag og Fiskebåt så tidlig som mulig for å informere om prosjektet slik at en kan unngå konflikter i anleggsfasen.

Fiskeridirektoratet har ingen øvrige merknader til saken. Eventuelle merknader vedrørende biologiske ressurser antas ivaretatt av Havforskningsinstituttet.

Med hilsen

Anne Kjos Veim
seksjonssjef

Bård Aarbakke
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Norges Vassdrags- Energidirektorat (nve)	og Postboks Majorstua	5091 0301	OSLO
---	--------------------------	-----------	------

Kopi til:

Anne Kjos Veim

Dagfinn Lilleng

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870 5817 BERGEN

Nordnes

Norges Fiskarlag

Postboks 1233 7462 TRONDHEIM

Torgarden

Nærings- og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

From: Helga Helleland <helga.helleland@ullensvang.herad.no>
Sent: 24. april 2018 13:44
To: Marcussen Kristian
Subject: 18/148-5 Uttale til North Connect KS - Sjøkabel mellom Sima og
Storbritannia
Attachments: Vedtaksbrev.pdf

Follow Up Flag: Følg opp
Flag Status: Flagged

Sjå vedlagte saksdokument.

Med venleg helsing
Ullensvang herad

Denne E-posten er filtrert av MessageLabs Email Security System.
For meir informasjon, besøk <http://www.messagelabs.com/email>

Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE)
Kristian Marcussen
Middelthunsgate 29
Postboks 5091
0301 OSLO

Vår ref. 18/148- 5
Jp.id. 18/3882

Saksh. Helga Helleland
Tlf. 53671554

Arkiv
N - 654.2

Dato
24.04.2018

Uttale til North Connect KS - Sjøkabel mellom Sima og Storbritannia

Heradsstyret - 18/2018:

Det er gjort følgjande vedtak i saka:

Ullensvang heradsstyre er positive til konsesjonssøknaden, på vilkår av at føreslegne avbøtande tiltak i konsekvensutgreiinga vert gjennomførte.

Generell informasjon om rettleiing, innsyn og klagerett

Rettleiing:

Etter forvaltningslova § 11 har Ullensvang herad plikt til å rettleia og informera deg om kva rettar og plikter du har som part i saka, slik at du kan ivareta interessene dine i saka på ein tenleg måte. Dersom du har spørsmål m.m. til vedtaket som er gjort, kan du ta kontakt med heradet v/sakshandsamar for nærare opplysningar.

Rett til innsyn i saksdokument:

Som part i saka har du rett til å gjera deg kjend med dokumenta i saka (partsinnsyn) i samsvar med forvaltningslova § 18 og med dei avgrensingar som følgjer av same paragraf og § 19. Dersom du ønskjer nærare opplysningar om retten til innsyn i aktuelle dokument i denne saka, kan du ta nærare kontakt med heradet v/sakshandsamar.

Klagerett, skriftleg klage:

Du har rett til å klaga på vedtaket som er gjort. Når ikkje noko anna er fastsett, er klagefristen tre veker frå den dagen vedtaksbrevet har kome fram til deg, sjå elles forvaltningslova § 29. Det er tilstrekkeleg at klagen er postlagd same dag som klagefristen går ut. Dersom du klagar så seint at det kan vera uklart/tvil om kor vidt du har klaga innan klagefristen, ber me om at du i klagebrevet opplyser om kva dato du fekk vedtaksbrevet.

Klage på vedtaket skal sendast skriftleg til Ullensvang herad. Klagebrevet bør innehalda ei nærare grunngjeving for klagen og opplysningar om kva for endringar som er ønskelege i vedtaket som det vert klaga på.

Dersom du har spørsmål til reglane som gjeld for klagehandsaminga, kan du også ta kontakt med heradet v/sakshandsamar for nærare opplysningar om desse reglane.

Med helsing
Ullensvang herad

Helga Helleland
Kommunalsjef Teknisk

Kopi til arkiv og kopibok

Ullensvang herad

Sakspapir

SAKSGANG

Styre, utval, del. vedtaksmynde.	Møtedato	Saksnr
Heradsstyret	16.04.2018	18/2018

Saksansv .: Helleland, Helga	Arkiv: N - 654.2	J.post id.	Arkivsaknr
	Objekt:	18/2863	18/148 - 3

Uttale til North Connect KS - Sjøkabel mellom Sima og Storbritannia

Endeleg vedtak i:

Heradsstyret

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Energilova

Havenergilova

Plan- og bygningslova

Oreigningslova

Saksutgreiing:

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i brev datert 7. februar 2018 sendt på høyring søknad om bygging av ny straumkabel til Storbritannia, frå Sima i Eidfjord kommune til Peterhead i Skottland. Høyringsfristen er 15. april 2018.

Høyringsdokumenta er ikkje vedlagt, men er å finna på www.nve.no/kraftledninger.

NVE ber om innspel på fylgjande:

- Kva meiner høyringsinstansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok utgreia?
- Forslag til justeringar av planane for å redusera moglege negative verknader av tiltaket
- Forslag til vilkår for drift av kabelen

Straumkabelen vert kalla «NorthConnect» og selskapet som søker er NorthConnect KS.

NorthConnect KS søker om konsesjon i medhald av energilova og havenergilova. Konsekvensutgreiinga som er vedlagt søknaden er utarbeidd i medhald av reglane i plan- og bygningslova (pbl) kap 14 med forskrifter. I tillegg søker NorthConnect KS om oreigningsløyve i Eidfjord kommune.

Konsesjonshandsaming etter energilova og havenergilova skal gje ei brei handsaming. Viss det vert gjeve konsesjon, treng ikkje tiltaket løyve etter andre regelverk som t.d. plan- og bygningslova og hamne- og farvasslova. Det er difor viktig at søknaden er grundig, og at heradet sin eventuelle uttale kjem på dette stadiet.

Dei delane av tiltaket som direkte berører Ullensvang herad er sjøkabelen frå kommunegrensa mot Eidfjord til kommunegrensa mot Granvin og Jondal. Sjøtraseen er ikkje endeleg fastsett, men går omlag midtfjords. Kablane vert lagt i grøft og dekt til.

I kommuneplanen til Ullensvang herad er fjorden avsett til friluftsområde i sjø og vassdrag, der kystzoneplanen er gjeldande. I kystzoneplanen er området midtfjords avsett til «allmenn fleirbruk». Det er ikkje sett føresegner til føremålet. Enkelte område er avsett til «fiske», men desse er ikkje i aktiv drift i dag, og vil truleg ikkje koma i konflikt med tiltaket.

Konsekvensutgreiinga etter pbl kap 14 som er vedlagt søknaden, er ganske omfattande og grundig for eit så stort prosjekt. Av moglege negative konsekvensar som er funne i utgreiinga for Ullensvang herad finn me fylgjande:

Kulturminne i sjø:

Traseen er i konflikt med minst eitt skipsvrak i Ullensvang herad. Detaljplanlegginga kan leggja traseen utafør skipsvraket. Relativt stort potensiale for å finna nye vrak.

Friluftsliv:

I anleggsfasen vil båtlivet bli forstyrra av støy og større fartøy.

Naturmangfald:

Vurdert til ikkje-påvirka (naturtypar og vegetasjon).

Fiske:

Kabeltraseen vil koma i konflikt med område som er verdfulle for brislingfiske. Ved detaljplanlegging av legginga av kabelen, kan legginga av kabelen skje i tidsrom der det ikkje er fiske.

Økonomiske konsekvensar:

Dei økonomiske konsekvensane av tiltaket kan vera positive for Ullensvang herad. Ullensvang herad er medeigar i Hardanger Energi AS. Hardanger Energi AS er positive til tiltaket og meiner selskapet kan ha økonomisk vinst av tiltaket.

Administrative konsekvensar:

Ingen for Ullensvang herad.

Miljømessige konsekvensar:

Sjå konsekvensutgreiingane, vedlagt.

Vurdering:

Rådmannen meiner at konsekvensane er godt nok utgreidd. Viss det vert teke omsyn til dei moglege negative konsekvensane som er funne i konsekvensutgreiinga, og føreslegne avbøtande tiltak vert gjennomført, kan ikkje me sjå at det er noko i konsekvensutgreiinga gjennom Ullensvang herad som medfører at tiltaket ikkje kan byggast.

Rådmannen sitt framlegg:

Ullensvang heradsstyre er positive til konsesjonssøknaden, på vilkår av at føreslegne avbøtande tiltak i konsekvensutgreiinga vert gjennomførte.

16.04.2018 Heradsstyret

Røysting:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

HST- 18/2018 Vedtak:

Ullensvang heradsstyre er positive til konsesjonssøknaden, på vilkår av at føreslegne avbøtande tiltak i konsekvensutgreiinga vert gjennomførte.

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Adm.enhet: Forvaltningsseksjonen i region
Vest

Sakshandsamar: Ingerid Bjørkevoll

Telefon: 91393269

Vår referanse: 18/2528

Dykkar 201101044-57

referanse:

Dato: 20.04.2018

Uttale til høyring av søknad om ny straumkabel til Storbritannia

Syner til brev av 07.02.2018 om søknad om ny straumkabel mellom Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland.

Fiskeridirektoratet region Vest tykkjer det er gjort eit særst godt arbeid med konsekvensutgreiinga av tiltaket. Det er lagt opp til eit breitt samarbeid med fiskarar, fiskarlag og akvakulturselskap i arbeidet med kabelen. Vi ser derfor ikkje at tiltaket får store konsekvensar for fiske og biologisk mangfald.

Akvakulturselskapa må få god tid til å forberede seg til å flytte fortøyingar.

Føremål med planen

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggje ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Det er søkt om løyve til å byggje og drive anlegga, og løyve til å utveksle kraft med andre land.

NVE ønskjer innspel på mellom anna følgjande:

- Kva meiner høyringsinstansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok utgreia?
- Forslag til justeringar av planane for å redusere moglege negative verknadar av tiltaket
- Forslag til vilkår for drift av kabelen

Rolle, ansvar og medverknad

Fiskeridirektoratet er styresmaktene sitt rådgjevande og utøvande organ innan fiskeri- og havbruksforvaltninga. I saker som får følgje for desse næringane, er det vårt ansvar å sikre deira interesser samstundes som vi skal sikre omsynet til det marine biologiske mangfaldet. Dei marine leve- og oppvekstområda, som til dømes gytefelt, er særleg viktige å ta vare på, slik at komande generasjonar også kan hauste frå havet.

Vår vurdering av tiltaket

Ein straumkabel ut heile Hardangerfjorden og Bømlafjorden og vidare ut i norsk fiskerisone vil kome i berøring med mange område for fiskeri og marint biologisk mangfald, og akvakulturanlegg med fortøyingsystem.

Fiskeri

Det vert lagt opp til eit tett samarbeid med fiskerinæringa. Dette er naudsynt for å redusere konflikhtar og unngå skade på fiskereiskap.

Brislingsfiske

Brislingfiske går normalt føre seg mellom august og oktober i Hardangerfjorden. Det vert fiska i ulike område i Hardangerfjorden frå år til år og somme år er der ikkje fiske etter brisling i det heile tatt. Det er derfor vanskeleg å uttale seg bestemt om kva område fiske går føre seg i, før sesongen er der. Dersom det ikkje er fiske etter brisling i Hardangerfjorden vil det sjølvstøtt ikkje vere naudsynt å ta omsyn til dette fiske. Vi anbefaler at tiltakshavar samarbeider med Fiskarlaget Vest/Sør-Norges Notfiskarlag, lokale fiskarlag og fiskarar slik at ein kan finne den beste løysninga for begge partar.

Omsyn som må takast i samband med fiske

I fagutgreiinga om konsekvensane på fiskeri og akvakultur er det gjort ei grundig utgreiing av kva fiskeri som arbeidet kan kome i kontakt med og kva konsekvensar legging og drift av kabel kan få. På møte den 17. april med representant frå NorthConnect fekk vi også forståing for at dei har, og har hatt, stor fokus på å kartlegge fiske som skjer i området, og å unngå konflikt med fiskarar.

Fiskeridirektoratet region Vest ser på godt og tett samarbeid med fiskarlag og fiskarar, samt at desse får god informasjon før og under legginga av kabelen, som det viktigaste avbøtande tiltaket.

Kabelen vil bli greven ned og dekkja med masser som gjer at fiskarane kan tråle over traseen. Det vil derfor ikkje vere noko problem at kabelen går i rekefelt etter at han er ferdig greven ned. Anker frå båtar brukt i lysfiske vil heller ikkje vere noko problem i og med at desse er

for små til å gjere skade på kabelen. Når kabelen skal dekkast av stein vil desse bli lagt på ein slik måte og vere av ein slik storleik at massane vil vere overtrålbare.

Kabelen skal registrerast på sjøkart slik at fiskarar og andre kan sjå nøyaktig kor denne går.

Fiskeridirektoratet region Vest kan ikkje ut i frå dette sjå at tiltaket vil vere til stort hinder for fiske.

Akvakultur

Vi ser at tiltakshavar har hatt eit samarbeid med akvakulturnæringa for å kartlegge fortøyingar. Dette er vi einige om er heilt naudsynt fordi fortøyingane frå akvakulturanlegga er lange og lette å kome bort i, og det må ikkje skje.

I møte av 17. april fekk vi vite at NorthConnect vil samarbeide med selskap som har anlegg med fortøyingar som kjem ut i eller kryssar traseen for kabelen slik at desse kan flyttast når kabelen skal leggest ut. Det vil vere problematisk å flytte fortøyingane når anlegga er fulle av fisk så det må gjerast når anlegga er brakklagde. Dette vil krevje ei stor grad av samarbeid og koordinering av fleire akvakultur selskap, NorthConnect og selskapa som skal legge kabelen. Planlegginga av dette arbeidet må derfor skje i god tid før arbeidet tek til slik at alle brikkane kan kome på plass til rett tid.

Det viktigaste avbøtande tiltaket i samband med akvakultur er også samarbeid med, og god informasjon til akvakulturnæringa. Dette er det god fokus på, noko som både er naudsynt og særst viktig for å unngå skade på anlegg og fortøyingar.

Marint biologisk mangfald

NorthConnect har hatt stor fokus også på marint biologisk mangfald og sa i møte 17. april at dei har undersøkt om der er viktige marine naturtypar i traseen til kabelen.

Det er ikkje registrert gyteområde i traseen til kabelen. Der dei kan, har NorthConnect lagt kabelen utanfor område med korallar, som for eksempel i kandidat område til marin verneplan som ligg mellom Stord, Tysnes og Kvinnherad. Alle store tareførekomstar som er registrert i utløpet til Hardangerfjorden er ikkje i traseen for kabelen.

Vi kan ikkje ut frå dette sjå at tiltaket får store konsekvensar for marint biologisk mangfald.

Konsekvensutgreiing, forslag til endringar og vilkår

Fiskeridirektoratet region Vest tykkjer det er gjort eit særst grundig arbeid med utgreiing av konsekvensar av tiltaket og det er søkt å redusere konsekvensane mest mogeleg.

NorthConnect har gjort det klart av dei vil følgje dette opp og dei legg opp til ein stor grad av samarbeid med fiskarar, fiskarlag og akvakulturselskap. Derfor ser vi ikkje noko grunn til å kome med forslag til endringar og vilkår, og vi tykkjer konsekvensane er godt nok utgreia.

For spørsmål knytt til vår uttale kan de ta kontakt med sakshandsamar.

Med helsing

Leni Marie Lisæter
seksjonssjef

Ingerid Bjørkevoll
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og vert sendt utan handskriven underskrift

Mottakarliste:

Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
---------------------------------------	----------------------------	------	------

Kopi til:

Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Kystverket Avd Hovedkontor Haugesund	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Northconnect Ks	Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S

From: Nedkvitne, Jon <JONE@kvam.kommune.no>
Sent: 25. april 2018 09:50
To: Marcussen Kristian
Subject: 18/8673 NorthConnect - førebels uttale i frå Kvam
Attachments: NorthConnect - førebels uttale i frå Kvam.docx.pdf; Uttale til søknad om ny straumkabel frå Sima til Skottland.docx.pdf

Sjå vedlegg

Tenk på miljøet, det er ikkje sikkert du treng å skrive ut denne meldinga.

Marcussen Kristian

Vår ref.
18/18-40/N - 000/JONE

Dykkar ref.

Dato:
25.04.2018

NorthConnect - førebels uttale i frå Kvam

Viser til e-post dagsett den 25.04.2018. Saka vert handsama av formannskapet i dag, med endeleg vedtak den 8.mai. Rådmannen si tilråding til vedtak ligg ved dette brevet.

Helsing

Jon Nedkvitne
Samfunns- og utviklingssjef
Telefon: 56553021

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Mottakarliste:
Marcussen Kristian

Vedlegg
25.04.2018

Tittel
Uttale til søknad om ny straumkabel frå Sima til Skottland

Kvam herad

Sakspapir

SAKSGANG

Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saknr
Kvam formannskap Kvam heradsstyre		

Avgjerd av:	Arkiv: N - 000	Arkivsaknr
Saksh.: Jon Nedkvitne	Objekt:	18/18 - 29

Uttale til søknad om ny straumkabel frå Sima til Skottland

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kvam herad har fylgjande høyringsuttale til konsesjonssøknaden for ny straumkabel i mellom Sima og Skottland

-at det vert gjort ei grundigare heilskapsvurdering på miljøet og den marinefaunaen på dei store djupnene i Hardangerfjorden, som ein konsekvens av legging og drift av straumkabelen.

-at skipsvrak der kulturminneverdien er uavklart, her skal straumkabelen leggjast utanom skipsvraket.

-at også lokalt viktige friluftsområde vert kartlagt og synleggjort på kart, på lik linje med statleg sikra friluftsområde.

-at straumkabelen uansett skal leggjast utanom korallrevet ved Ljoneshalvøya.

-at kommuneplanen sin arealdel for Kvam herad vert lagt til grunn i det vidare arbeidet med detaljplanlegginga av straumkabelen i høve til akvakultur og fortøyingar.

-at det vert oppretta god dialog med fiskeri- og skipsfartsnæringa under kabellegginga.

Samandrag:

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggja ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland.

Lengda på kabelen er om lag 665 kilometer. Traséen i Hardangerfjorden er ca. 180 km. Den djupaste delen av fjorden er utanfor Norheimsund, med ei djupne på 890 m. Talet på kablar er to stk., likestraum. Kabelen vil der det er hensiktsmessig og der botntilhøva tillèt det, verta graven ned. Elles vil kabelen på store djup, der det er lite sannsynleg med oppankring og fiskeriaktivitet, her kan kabelen verta lagt open.

Rådmannen har i saka valt å konsentrera seg om dei lokale verknadane som bør utgreiast, kva omsyn som bør takast, om konsekvensane er godt nok utgreidd, og ev. forslag til drift av kabelen. Det vert ikkje tatt stilling til om det er rett eller galt å selja norsk vasskraft ut av landet eller om det burde ha vore satsa på alternative energiløysingar, eller andre tema som omhandlar om det er rett eller galt å gå i gang med tiltaket.

Liste med vedlegg som det er referert til eller sitert frå i saksframstillinga:

Andre dokument i saka:

Saksopplysningar:

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggja ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord og Peterhead i Skottland. NorthConnect KS er eit selskap eigd av offentlege energiselskap, Vattenfall, Agder Energi, Lyse og E-CO Energi.

Lengda på kabelen er om lag 665 kilometer. Traséen i Hardangerfjorden er ca. 180 km. Den djupaste delen av fjorden er utanfor Norheimsund, med ei djupne på 890 m. Talet på kablar er to stk., likestraum. Kabelen vil der det er hensiktsmessig og der botntilhøva tillèt det, verta gravd ned. Elles vil kabelen på store djup, der det er lite sannsynleg med oppankring og fiskeriaktivitet, her kan kabelen verta lagt open.

Det er søkt om løyve for å byggja og driva anlegga, og om løyve for å utveksla kraft med andre land. Bakgrunnen for søknaden til Storbritannia er fordi landet er det mest lønsame landet å etablera forbindelsar til i frå Noreg.

Det er ikkje trong for forsterkingar i det norske transmisjonsnettet, grunna NorthConnect.

Straumkabelen vert kalla «NorthConnect» og er planlagt med ein overføringskapasitet på 1400 MW. Olje og energidepartementet er konsesjonsstyremakt, men har bedt NVE handsama og vurdere planane. NorthConnect har på grunn av høg samfunnsøkonomisk lønsemd fått status som infrastrukturprosjekt i EU og motteke stønad på 100 mill. kr i februar 2017, for prosjektutvikling fram til investeringsvedtak.

Planlagt oppstart og drift i frå 2023.

Den samfunnsøkonomiske lønsemda for den norske delen av forbindelsen er berekna til å vera om lag 14 milliardar kroner. Det er også berekna at kraftprisen i den norske marknaden vil auka med omlag 0,5 øre/kWh.

Søknaden er no på høyring, og NVE ynskjer innspel innan 15.april 2018. Kvam herad har fått utsett frist til den 08.05.2018.

I samband med NVE si høyring av konsesjonssøknaden og konsekvensutgreiinga, er det ynskt innspel på fylgjande

Kva meiner høyringsinstansane om tiltaket?

Er konsekvensane godt nok utgreidd?

Forslag til justering av planane for å redusere moglege negative verknader av tiltaket?

Forslag til vilkår for drift av kabelen?

I utgreiingsprogrammet er fylgjande tema tatt opp;

Kulturminne i sjø i Kvam

-det er registrert tre skipsvrak som ligg innafor Kvam herad sine kommunegenser

-eit lekterskrog (regnr 141149)-ikkje freda

-mogleg vrak (regnr 141150)-ikkje freda

-truleg gammal fiskebåt (regnr 141147)-uavklart

Fram til det ligg føre detaljplan for kabeltraséen, vert det forutsett at det ikkje er direkte konflikt mellom kabel og skipsvraka. Direkte konflikt vil ha stort negativt omfang. Det vert

forutsett at planane vert tilpassa for å unngå direkte konflikt. Dette vert avklart med Bergens sjøfartsmuseum. Resultatet av § 9 undersøkingane kunna endra denne vurderinga. Forslag til avbøtande tiltak. Avstanden til kulturminna i høve til straumkabelen.

Friluftsliv i Kvam

Friluftsområda langs med sjøkabelen er lista opp og kartfesta.

Kommune	Stad	Lokalt eller regionalt friluftsområde	Verdi	Statlegg sikra	Vestkystparke	Gjestehamn
Kvam	Samlafjorden/ Kvamsøy	Regionalt	B	Ja		
Kvam	Lunhaug/Skipadalen		B	Ja		
Kvam	Holmsund/Nyatræet		B	Ja		
Kvam	Sandvenholmen		B	Ja		
Kvam	Fredvik -Ståvik			Ja		
Kvam	Svanholm			Ja		
Kvam	Storeholmen (Dysvik)			Ja		

Samla sett vert friluftsområda i Hardangerfjorden vurdert til å ha stor verdi, sjølv om einsskilde område kan ha lågare verdi. Tiltaket vert vurdert til å ha ingen eller lite negativt omfang for friluftslivet til sjøs og langs med sjøen, når det er forutsett at konfliktområda vert søkt unngått og at avstanden til land er relativt stor.

Naturmangfald i Kvam og Hardanger

Det er avgrensa med informasjon om marine naturtypar i det aktuelle traséområdet for sjøkabelen. Det er registrert fleire korallrev i og ved Hardangerfjorden. To av desse ligg i sektoren for sjøkabelen. Eit av områda ligg i Kvam. Samla sett vert dei marine naturtypene i Hardangerfjorden vurdert til å ha stor verdi. Den samla verdien for sjøfugl vert vurdert til å ha middels verdi. Når det gjeld dyreartar vert verdien sett til middels.

Det vert lagt til grunn at ingen korallførekomstar vert råka, men dette forutset tilpassing til traséen i høve til førekomstane.

Landbruk i Kvam.

Ingen konsekvensar.

Konsekvensar for fiskeri, havbruk og skipsfart

Hardangerfjorden er eit viktig område for brislingflåten i landet. Avbøtande tiltak vil vera eit godt samarbeid med fiskarlag undervegs.

Dei fleste oppdrettsanlegg i Hardangerfjorden ligg lengre enn 500 m i frå planlagt kabeltrasé. Unnataket er nokre anlegg i midtre del av Hardangerfjorden. Akvakulturanlegga er festa med lange liner. Avbøtande tiltak. I detaljplanlegginga bør det hentast inn opplysningar om plassering av fortøyingar for å unngå at anleggstrafikken kjem i konflikt med desse områda.

Skipsfart. Leggefartøyet vil ikkje hindra skipstrafikken i særleg grad. I driftsfasen vil alle typar skipstrafikk kunne gå uhindra.

Felles for alle låssetjingsplassar er at dei ligg beskytta i vikar langs med fjorden, og dermed ligg utanfor influensområdet for kabelen.

Fisk oppfattar ikkje sjølve lyden som vert produsert, men partikkelrørsla. Denne rørsla påverkar difor fisken sin høyrsel og andre sanseorgan. I anleggsfasen vil leggefartøy heile tida flytta på seg, det er difor antatt at dei støymessige verknadane er små.

Spreiing av partiklar og sediment. Oppvirvling av sediment kan oppstå under spyling. Sedimentspreiing i vasslaget og påverknad på marin fauna er godt dokumentert. På visse strekningar kan det vera ureina sediment.

Elektromagnetiske tilhøve. Forsøk som er gjort på den type kabel som er aktuelt i dette prosjektet, viser at det magnetiske feltet som kabelen produserer, når det går straum igjennom den, fell i styrke og vil vera nær det geomagnetiske bakgrunnsfeltet, ved ein avstand på 30 meter.

Verknader for ferdsle på sjøen. Leggefartøyet vil i anleggsfasen ikkje hindra skipstrafikken i særleg grad. I dei kystnære områda vil skipa måtte setja ned farten og vika ved passering av leggefartøyet. Ved korte ferjesamband vil ein også rekna med lengre overfartstid eller forseinkingar dersom leggefartøyet påverkar fleire avgangar.

Reiseliv og turisme.

Verdien på dei ulike område for reiseliv og turisme er vurdert i frå liten, til stor. Omfanget på tiltaket er vurdert i frå ikkje negativt til lite negativt. Tema gjeld primært for Sima i Eidfjord.

Arealbruk og luftfart

Ikkje tema i Kvam.

Drikkevatt, utslepp og avrenning.

Ikkje tema i Kvam.

Det vart halde informasjonsmøte på Clarion Hotell i Bergen, måndag den 05.03.2018, der ordførar Jostein Ljones og samfunns- og utviklingssjef Jon Nedkvitne var til stades.

Konsesjonssøknad;

<https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=4673&type=A-1>

Vurdering:

Rådmannen har i denne saka valt å konsentrera seg om dei lokale verknadane som bør utgreiast, kva omsyn som bør takast, om konsekvensane godt nok utgreidd, og evt forslag til drift av kabelen. Det vert ikkje tatt stilling til om det er rett eller galt å selja norsk vasskraft ut av landet eller om det burde ha vore satsa på alternative energiløysingar, eller andre tema som omhandlar om det er rett eller galt å gå i gang med tiltaket.

NorthConnect KS sin kabel strekkjer seg igjennom heile kommunen i frå kommunegrensa til Granvin, og utover til kommunegrensa til Kvinnherad. Kabelen går stort sett midtfjords og på store djupner. Kabelen har heller ikkje noko tilknytning til land i Kvam.

Det er gjort eit grundig arbeid med konsekvensar for dei fleste tema. Rådmannen etterlyser likevel ei meir omfattande heilskapsvurdering av verknadane for miljøet på slike store djupner

som no vert påverka av kabel og kabellegging, og langtidverknadane av kabalen og drifta av den. Det er viktig at tilhøvet til naturmangfaldlova vert gjort grundig i slike sårbare miljø.

Kulturminna er grundig kartlagt og stort sett tatt omsyn til, men rådmannen meiner likevel at det må verta endå tydlegare at det vert tatt omsyn til dei skipsvraka som ligg i Kvam. Dette gjeld spesielt objekt nr 36, der kulturminneverdien er uavklart. Her bør det vera eit krav at kabelen vert lagt utanom i detaljplanlegginga.

Friluftslivet i Kvam er berre vist med dei statleg sikra friluftsområda, dette gjev ikkje eit heilskapleg bilete av dei lokale friluftinteressene. Det vist til at det finst område med ulike friluftsverdiar, og at området rundt Kvamsøy har ein viktig regional verdi. Samla sett har friluftslivet stor verdi. Det hadde vore ynskjeleg at også friluftsområde av meir lokal verdi vart vist i kartet, for å få betre fram dei samla friluftsverdiane for Hardangerfjorden.

Eit av dei viktigaste korallreva i området er å finna like aust for Ljoneshalvøya. Traséen for straumkabelen går rett over korallrevet. Det må alt no setjast krav om at kabelen skal leggjast utanom korallrevet.

I arbeidet med ny kommuneplan for Kvam herad, er det lagt til grunn at nye akvakulturlokalitetar skal lengre ut i frå land, og ut i meir open sjø. Lokaliseringar lengre ut i frå land, fører og til at fortøyingane vert lengre, og strekkjer lenge ut i mot sjøkabelen. Dei føreslåtte avbøtande tiltaka i konsesjonssøknaden, med ein meir detaljert gjennomgang undervegs i prosessen i høve til fortøyingar, vil vera viktige for oppdrettsanlegga i Kvam og det bør understrekast.

I høve til fiskeri, skipsfart og ferjedrift, så er fasen med legging av kabel, den som er mest utfordrande. I konsesjonssøknaden er det vist til avbøtande tiltak, som nært samarbeid med fiskarlag, redusert fart for skipstrafikken mm. Det er viktig at dette vert fylgt opp ovanfor desse næringane, slik at dei også kan fungere på ein god måte i anleggsperioden.

Spreiing av partiklar og sediment, har i fylgje søknaden dokumentert påverknad på den maritime faunaen. Sediment kan også vera ureina, der dei ligg i dag. Ei god kartlegging av dei mest ureina områda, bør dokumenterast før legging av kabelen.

Rådmannen sin konklusjon er at det innanfor område som langtidsverknadane for sårbare miljøet langs med kabeltraséen bør utdjupast noko nærmare. Rådmannen ynskjer også at det vert gjort nærmare klargjeringar i høve til kulturminne, friluftsliv, korallrev, akvakultur og ureina sediment.

Noregs vassdrags- og energidirektorat
P.b. 53
6801 FØRDE

Arkivsakid-doknr:	18/251-2	Saksh:	Monica Hagen Hereid	Arkivkode	Dykkar ref.	Dato:
Journalpostid:	18/1975	Telefon:	53 67 35 37	K2 - T78		23.04.2018

Melding om vedtak - Northconnect - høyring konsesjonssøknad Simadal-Skotland

Eidfjord kommunestyre - 18/018:
Det er fatta følgjande vedtak i saka:
Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreinga.

Med venleg helsing
Eidfjord kommune

Monica Hagen Hereid
sakshandsamar

Kopi til arkiv og kopibok

Styre, utval, komite m.m	Møtedato	Saknr
Eidfjord kommunestyre	23.04.2018	18/018

Northconnect - høyring konsesjonssøknad Simadal-Skotland

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreiinga.

23.04.2018 - Eidfjord kommunestyre

Røysting:

Samrøystes vedteke.

KST - 18/018 - Vedtak:

Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreiinga.

Vedlagt:

Desse har uttalt seg i saka:

Særutskrift skal sendast til:

NVE

Endeleg avgjerd i:

Eidfjord kommunestyre

Saka gjeld:

1. Innledning

Eidfjord kommune viser til NorthConnects søknad om anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 for å etablere sjøkabel mellom Storbritannia og Norge, herunder ilandføring i Simadal i Eidfjord kommune.

Høringsfrist er 15. april 2018, som senere er utsatt til 24. april 2018, jf. epost fra NVE v/Kristian Marcussen datert 6. april 2018. Kommunestyret behandlet saken 23. april 2018, og avgir med dette sin høyringsuttalelse. Kommunestyrets høyringsuttalelse 18/018 er vedlagt

saken i sin helhet.

Eidfjord kommune anser NorthConnects planer om sjøkabel til Storbritannia som et nasjonalt viktig tiltak, og kommunens grunnholdning er derfor positiv. Vår positive grunnholdning er imidlertid betinget av at det må fremstå klart at fordelene ved NorthConnects tiltak er større enn ulemperne – for Eidfjord kommune. På vegne av lokalbefolkningen er kommunestyret forpliktet til å vurdere anleggets lokale virkninger. For at kommunen skal kunne gi sin tilslutning til konsesjonssøknaden må det være klart at fordelene ved sjøkabelen og omformeranlegg veier tyngre enn de ulemper anleggene medfører – både nasjonalt og lokalt. I konsesjonsbehandlingen skal NVE vurdere tiltakets langsiktige virkninger. En slik vurdering forutsetter at de nødvendige konsekvensutredninger er foretatt. Det er i konsesjonssøknaden særlig under kapittel 5 om virkninger for miljø, naturressurser og samfunn, nevnt flere forhold som direkte påvirker Eidfjord kommunes interesser, men med unntak av en usikker eiendomsskatt og sysselsettingseffekt, er det vanskelig å se hvilke positive virkninger tiltaket vil ha for kommunen. Det henvises flere steder i søknaden til behovet for tett kontakt med «berørte parter» under gjennomføringen av anlegget. Kommunen ser positivt på dette, men som grunnlag for en høringsuttalelse til konsesjonssøknaden er slike generelle utsagn om mulige positive virkninger av begrenset verdi.

Kommunen har hatt god dialog med NorthConnect om blant annet bruk av spillvarme og tiltak for å begrense virkninger av anleggstrafikk, og kommunen har klare forventninger til at partene finner gode løsninger om disse temaer gjennom en videre dialog. Kommunestyret kan likevel ikke i sin høringsuttalelse til konsesjonssøknaden på det nåværende tidspunkt forskuttere at slike gode løsninger kommer på plass. Noen konkrete skriftlige avtaler foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

Kommunen finner derfor grunn til å understreke at endelig høringsuttalelse i saken fra kommunestyret først vil bli avgitt når det foreligger en avklaring av mulig lokal bruk av spillvarme og de øvrige temaer som er nevnt i konsesjonssøknaden som vil ha direkte virkninger på kommunens interesser.

Nedenfor presenteres tiltakets mest fremtredende virkninger for Eidfjord kommune, og kommunens foreløpige syn på disse.

2. Tiltakets virkninger for Eidfjord kommune

2.1 Arealbeslag

NorthConnect søker om å bygge omformerstasjonen i Simadal, som ligger ca. 7 km fra Eidfjord sentrum.

I konsesjonssøknaden side 16 opplyses det at arealbehov for omformerstasjon er ca. 50 daa, og arealbehov for riggområdet er ca. 12. daa. På side 43 i konsesjonssøknaden beskrives tomten slik:

«Selve tomten er relativ flat. Det er tidligere utarbeidet en rapport (for nabotomten) basert på erfaring og litteratursøk som konkluderer med at tomten synes å ha gode grunnforhold. Dette medfører at det ikke forventes at det vil være behov for ekstraordinære tiltak i forbindelse med fundamentering av stasjonen. Videre har tomten god fleksibilitet for senere justering av anlegget».

Eidfjord kommune har et begrenset tilgjengelig flatt areal som kan benyttes for både boligbygging og næringsutvikling. Dette henger blant annet sammen med regelverk for utbygging i ras- og flomsone. Området i Simadal er et av de mest verdifulle arealene kommunen har igjen for utvikling. Jo mindre tilgjengelig areal, jo mer attraktivt vil gjenværende areal være.

En konsesjon som omsøkt vil legge beslag på et betydelig og attraktivt areal. I tillegg vil den planlagte omformerstasjonen og koblingsanlegget utgjøre et dominerende landskapselement. Som det er nevnt i søknaden på side 68 vil det planlagte tiltaket innebære «visuell forringelse og inngrep» som blant annet vil ha betydning for «turisme og reiseliv.» Dette er konsekvenser av en konsesjon som kommunestyret ikke kan unnlate å legge vekt på.

Det er i konsesjonssøknaden på side 16 opplyst at det også søkes om ekspropriasjonstillatelse, og at det treffes vedtak om samtykke til forhåndstiltredelse. Kommunen er ikke kjent med at det er begjært skjønn. Forutsatt at det ikke er begjært skjønn påpeker kommunen at NorthConnect ikke har gitt begrunnelse som tilsier at det foreligger et særlig tilfelle for samtykke til forhåndstiltredelse, jf. oereigningsloven § 25 første ledd.

2.2 Kommuneøkonomi og eiendomsskatt

Eidfjord kommune finner ikke spor av at det er gjennomført noen samlede kommuneøkonomiske analyser i forbindelse med konsesjonssøknaden.

I konsesjonssøknaden på side 64 fremkommer at «I driftsfasen er de største virkningene på kommunal økonomi knyttet til eiendomsskatt, da spesielt relatert til omformerstasjonen». NorthConnect har i flere presentasjoner til kommunestyret, senest 18. desember 2017, antydnet at eiendomsskatten vil utgjøre 6-7 millioner kroner årlig, basert på gjeldende regler.

Eiendomsskatt som lokal beskatningsordning er under endring. Finansministeren har ved flere anledninger påpekt at denne skatteordningen ønskes avvirket i inneværende stortingsperiode, og et første skritt var avvirkningen av eiendomsskatt på verk og bruk høsten 2017.

Eidfjord kommunestyre kan følgelig ikke legge til grunn i sin avveining av fordeler og ulemper at gjeldende eiendomsskatteordning vil bestå, og dermed heller ikke at kommunen er sikret skatteinntekter på 6-7 millioner kroner årlig i driftsfasen, slik det er opplyst i konsesjonssøknaden.

Den usikkerheten som er skapt rundt de anslåtte eiendomsskatteinntektene, kan ryddes av veien gjennom nærmere forhandlinger mellom konsesjonssøkeren og kommunen. Kommunestyret har tillit til at det også er i konsesjonssøkerens interesser, og ser frem til en nærmere dialog.

2.3 Arbeidsplasser

I konsesjonssøknadens side 21 uttales at «NorthConnect vil bidra til lokale arbeidsplasser, spesielt i byggefasen». På side 64 oppsummeres det slik:

«Trolig vil NorthConnect bidra positivt for lokalt og regionalt næringsliv samt kommunal økonomi. For at den lokale/regionale andelen skal være så høy som mulig, bør det derfor være god planlegging og tilrettelegging i forkant av utbyggingen, samt orientering om mulighetene som ligger i prosjektet til regionale og lokale aktører».

Eidfjord kommune er enig i det er behov for «god planlegging og tilrettelegging» for å sikre utvikling av næringslivet lokalt og regionalt.

Slik Eidfjord kommune leser konsesjonssøknaden vil NorthConnects planer uten nærmere tiltak skape få eller ingen nye lokale arbeidsplasser i kommunen. Kommunen går ut i fra at vedlikehold av anlegget vil bli utført av innleid arbeidskraft, og driften av anlegget vil bli fjernstyrt. Slik kommunen ser det vil dermed muligheten for nye arbeidsplasser i all hovedsak knyttes til utnytting av spillvarme, se nedenfor.

Kommunen viser til overnevnte anbefaling om «god planlegging og tilrettelegging i forkant

av utbyggingen», og imøteser nærmere dialog med konsesjonssøker om dette. De konkrete ringvirkninger for lokalt næringsliv er et sentralt forhold for kommunestyret, og har stor betydning for kommunestyrets syn på de omsøkte tiltakene.

2.4 Anleggstrafikk – trafikksikkerhet

Eidfjord kommune er enig med NorthConnect i at det vil være hensiktsmessig å bringe inn store komponenter sjøveien, se konsesjonssøknaden på side 44. NorthConnects planer vil likevel føre til tungtransport på veinettet i området, særlig i anleggsperioden. Av hensyn til trafikksikkerhet trenger kommunen konkrete forsikringer om både tidspunkt for anleggstrafikk og etablering av gang- og sykkelvei før kommunestyret kan avgi endelig høringsuttalelse.

Hva gjelder tidspunkt for anleggstrafikk, fremkommer følgende i konsesjonssøknaden side 44:

«NorthConnect vil søke å tilpasse tidspunkter for transport gjennom Eidfjord, slik at belastningen blir akseptabel. Dette innebærer blant annet å ta hensyn til tidspunkt for hvor barn går til og fra skole, samt anløp for cruiseskip.

Det er naturlig å forvente noe generell økning i trafikk i området som følge av anleggsperioden. Ved å løse inntransport på måten som er skissert over vil hovedtyngden av påvirkning fra anleggsarbeidet konsentreres til tomten for omformerstasjonen, og området i umiddelbar nærhet til denne. Det vil tas nødvendige miljøhensyn med tanke på lokalmiljø, veitrafikk, turisme etc.»

Kommunen viser også til Multiconsults rapport om trafikkbelastning på Fylkesvei 103 som understreker dette. Rapporten viser en dramatisk økning i biltrafikk på fylkesveien, se blant annet tabell 5 i rapportens side 11. Den viser en økning på veistrekningen langs Simadalsfjorden fra 270 kjøretøy/døgnet til maks 670 kjøretøy/døgnet i anleggsperioden. Tilsvarende ser man en økning på veistrekningen innover i Simadal fra 150 kjøretøy/døgnet til 550 kjøretøy/døgnet i anleggsperioden.

Det er svært viktig for kommunen at barn har sikker skolevei. Videre er turisme, og særlig cruiseturisme, en næring i vekst for kommunen. Kommunen er opptatt av å tilrettelegge for næringen, og i dette ligger gode trafikale forhold. Eidfjord kommune mener derfor at NorthConnects forslag om å ta hensyn til utfordrende tidspunkt er bra. Kommunen kan likevel ikke tillegge generelle og uforpliktende utsagn om at «det vil tas nødvendige miljøhensyn» i sin avveining av de samlede virkninger for de berørte lokalsamfunn. Kommunen må ha på plass en mer forpliktende enighet før kommunen avgir endelig høringsuttalelse, og imøteser initiativ til dette fra konsesjonssøkeren.

Som følge av anleggstrafikk er det også behov for gang- og sykkelvei langs Fylkesvei 103 fra avkjøring fra Blurnes byggefelt til badeplassen i Stavanen. Eidfjord kommune viser også til Hordaland fylkeskommunes høringsuttalelse i saken, herunder punkt 5a og lokal trafikksikringsplan, der gang- og sykkelvei på denne strekningen er et prioritert tiltak. For Eidfjord kommune er det sentralt at gang- og sykkelvei er på plass før anleggstrafikken starter. Kommunen avventer endelig enighet om hvilken strekning og tidspunkt for ferdigstilling av gang- og sykkelvei før kommunen avgir endelig høringsuttalelse.

2.5 Spillvarme

NorthConnect og Eidfjord kommune har hatt dialog om bruk av spillvarme, og kommunen stiller seg positiv til dette. Pr. i dag er det imidlertid vanskelig for kommunen å legge avgjørende vekt på muligheten for å utnytte spillvarme, så lenge det ikke foreligger skriftlige

avtaler om dette. Dette understrekes av at spillvarme så vidt er nevnt i NorthConnects konsesjonssøknad side 64:

«Prosjektet vil i tillegg stille det til enhver tid tilgjengelige overskudd av varmet kjølevann fra omformerstasjonen til disposisjon for annen næringsvirksomhet. NorthConnect vil også dekke førstegangsinvestering i nødvendige varmevekslere når behovet oppstår. Utnyttelse av overskuddsvarme, antas å kunne gi grunnlag for lokal næringsvirksomhet i NorthConnects driftsfase».

For å vurdere om utnyttelse av overskuddsvarme lar seg realisere må det gjennomføres en utredning, som inkluderer blant annet mengde spillvarme, leveringssikkerhet, hvilke tekniske koblinger som er nødvendig, samt tekniske og økonomiske grensesnitt mellom NorthConnect og kommunen. Kommunen ser frem til en avklaring på hvordan utnytting av spillvarme fra NorthConnects anlegg kan realiseres. Frem til slik avklaring foreligger kan ikke kommunen legge en slik mulighet til grunn.

3. Oppsummering

Ved at anlegget bygges i Simadal gir kommunen avkall på lokale verdier for å få realisert et nasjonalt viktig tiltak. For at Eidfjord kan gi sin tilslutning må det fremstå klart at fordelene ved sjøkabelen og omformeranlegg veier tyngre enn de ulemper anleggene medfører i Eidfjord kommune. Det fremgår av konsesjonssøknaden at det gjenstår avklaringer av en rekke viktige forhold for Eidfjord kommune før det med noen grad av sikkerhet kan anslås om de samlede virkninger for kommunen og kommunens innbyggere vil være av positiv eller negativ karakter.

Kommunen ser frem til videre dialog med NorthConnect for å avklare de innspill som kommunen her reiser. Kommunen må ta forbehold om at også andre forhold trenger nærmere avklaringer og viser eksempelvis til opplysningene i konsesjonssøknaden side 63 om de usikkerhetsfaktorer som foreligger for drikkevannforsyningen og resipientforholdene.

Så snart de nødvendige avklaringer foreligger vil kommunen avgi endelig høringsuttalelse i saken.

Geir Underhaug
rådmann

Underhaug, Geir
sakshandsamar

Rett utskrift:

Noregs vassdrags- og energidirektorat
P.b. 53
6801 FØRDE

Arkivsakid-doknr:	18/251-2	Saksh:	Monica Hagen Hereid	Arkivkode	Dykkar ref.	Dato:
Journalpostid:	18/1975	Telefon:	53 67 35 37	K2 - T78		23.04.2018

Melding om vedtak - Northconnect - høyring konsesjonssøknad Simadal-Skotland

Eidfjord kommunestyre - 18/018:
Det er fatta følgjande vedtak i saka:
Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreinga.

Med venleg helsing
Eidfjord kommune

Monica Hagen Hereid
sakshandsamar

Kopi til arkiv og kopibok

Styre, utval, komite m.m	Møtedato	Saknr
Eidfjord kommunestyre	23.04.2018	18/018

Northconnect - høyring konsesjonssøknad Simadal-Skotland

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreiinga.

23.04.2018 - Eidfjord kommunestyre

Røysting:

Samrøystes vedteke.

KST - 18/018 - Vedtak:

Eidfjord kommunestyre sluttar seg til høyringsuttalen i saksutgreiinga.

Vedlagt:

Desse har uttalt seg i saka:

Særutskrift skal sendast til:

NVE

Endeleg avgjerd i:

Eidfjord kommunestyre

Saka gjeld:

1. Innledning

Eidfjord kommune viser til NorthConnects søknad om anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 for å etablere sjøkabel mellom Storbritannia og Norge, herunder ilandføring i Simadal i Eidfjord kommune.

Høringsfrist er 15. april 2018, som senere er utsatt til 24. april 2018, jf. epost fra NVE v/Kristian Marcussen datert 6. april 2018. Kommunestyret behandlet saken 23. april 2018, og avgir med dette sin høyringsuttalelse. Kommunestyrets høyringsuttalelse 18/018 er vedlagt

saken i sin helhet.

Eidfjord kommune anser NorthConnects planer om sjøkabel til Storbritannia som et nasjonalt viktig tiltak, og kommunens grunnholdning er derfor positiv. Vår positive grunnholdning er imidlertid betinget av at det må fremstå klart at fordelene ved NorthConnects tiltak er større enn ulemperne – for Eidfjord kommune. På vegne av lokalbefolkningen er kommunestyret forpliktet til å vurdere anleggets lokale virkninger. For at kommunen skal kunne gi sin tilslutning til konsesjonssøknaden må det være klart at fordelene ved sjøkabelen og omformeranlegg veier tyngre enn de ulemper anleggene medfører – både nasjonalt og lokalt. I konsesjonsbehandlingen skal NVE vurdere tiltakets langsiktige virkninger. En slik vurdering forutsetter at de nødvendige konsekvensutredninger er foretatt. Det er i konsesjonssøknaden særlig under kapittel 5 om virkninger for miljø, naturressurser og samfunn, nevnt flere forhold som direkte påvirker Eidfjord kommunes interesser, men med unntak av en usikker eiendomsskatt og sysselsettingseffekt, er det vanskelig å se hvilke positive virkninger tiltaket vil ha for kommunen. Det henvises flere steder i søknaden til behovet for tett kontakt med «berørte parter» under gjennomføringen av anlegget. Kommunen ser positivt på dette, men som grunnlag for en høringsuttalelse til konsesjonssøknaden er slike generelle utsagn om mulige positive virkninger av begrenset verdi.

Kommunen har hatt god dialog med NorthConnect om blant annet bruk av spillvarme og tiltak for å begrense virkninger av anleggstrafikk, og kommunen har klare forventninger til at partene finner gode løsninger om disse temaer gjennom en videre dialog. Kommunestyret kan likevel ikke i sin høringsuttalelse til konsesjonssøknaden på det nåværende tidspunkt forskuttere at slike gode løsninger kommer på plass. Noen konkrete skriftlige avtaler foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

Kommunen finner derfor grunn til å understreke at endelig høringsuttalelse i saken fra kommunestyret først vil bli avgitt når det foreligger en avklaring av mulig lokal bruk av spillvarme og de øvrige temaer som er nevnt i konsesjonssøknaden som vil ha direkte virkninger på kommunens interesser.

Nedenfor presenteres tiltakets mest fremtredende virkninger for Eidfjord kommune, og kommunens foreløpige syn på disse.

2. Tiltakets virkninger for Eidfjord kommune

2.1 Arealbeslag

NorthConnect søker om å bygge omformerstasjonen i Simadal, som ligger ca. 7 km fra Eidfjord sentrum.

I konsesjonssøknaden side 16 opplyses det at arealbehov for omformerstasjon er ca. 50 daa, og arealbehov for riggområdet er ca. 12. daa. På side 43 i konsesjonssøknaden beskrives tomten slik:

«Selve tomten er relativ flat. Det er tidligere utarbeidet en rapport (for nabotomten) basert på erfaring og litteratursøk som konkluderer med at tomten synes å ha gode grunnforhold. Dette medfører at det ikke forventes at det vil være behov for ekstraordinære tiltak i forbindelse med fundamentering av stasjonen. Videre har tomten god fleksibilitet for senere justering av anlegget».

Eidfjord kommune har et begrenset tilgjengelig flatt areal som kan benyttes for både boligbygging og næringsutvikling. Dette henger blant annet sammen med regelverk for utbygging i ras- og flomsone. Området i Simadal er et av de mest verdifulle arealene kommunen har igjen for utvikling. Jo mindre tilgjengelig areal, jo mer attraktivt vil gjenværende areal være.

En konsesjon som omsøkt vil legge beslag på et betydelig og attraktivt areal. I tillegg vil den planlagte omformerstasjonen og koblingsanlegget utgjøre et dominerende landskapselement. Som det er nevnt i søknaden på side 68 vil det planlagte tiltaket innebære «visuell forringelse og inngrep» som blant annet vil ha betydning for «turisme og reiseliv.» Dette er konsekvenser av en konsesjon som kommunestyret ikke kan unnlate å legge vekt på.

Det er i konsesjonssøknaden på side 16 opplyst at det også søkes om ekspropriasjonstillatelse, og at det treffes vedtak om samtykke til forhåndstiltredelse. Kommunen er ikke kjent med at det er begjært skjønn. Forutsatt at det ikke er begjært skjønn påpeker kommunen at NorthConnect ikke har gitt begrunnelse som tilsier at det foreligger et særlig tilfelle for samtykke til forhåndstiltredelse, jf. oereigningsloven § 25 første ledd.

2.2 Kommuneøkonomi og eiendomsskatt

Eidfjord kommune finner ikke spor av at det er gjennomført noen samlede kommuneøkonomiske analyser i forbindelse med konsesjonssøknaden.

I konsesjonssøknaden på side 64 fremkommer at «I driftsfasen er de største virkningene på kommunal økonomi knyttet til eiendomsskatt, da spesielt relatert til omformerstasjonen». NorthConnect har i flere presentasjoner til kommunestyret, senest 18. desember 2017, antydnet at eiendomsskatten vil utgjøre 6-7 millioner kroner årlig, basert på gjeldende regler.

Eiendomsskatt som lokal beskatningsordning er under endring. Finansministeren har ved flere anledninger påpekt at denne skatteordningen ønskes avvirket i inneværende stortingsperiode, og et første skritt var avvirkningen av eiendomsskatt på verk og bruk høsten 2017.

Eidfjord kommunestyre kan følgelig ikke legge til grunn i sin avveining av fordeler og ulemper at gjeldende eiendomsskatteordning vil bestå, og dermed heller ikke at kommunen er sikret skatteinntekter på 6-7 millioner kroner årlig i driftsfasen, slik det er opplyst i konsesjonssøknaden.

Den usikkerheten som er skapt rundt de anslåtte eiendomsskatteinntektene, kan ryddes av veien gjennom nærmere forhandlinger mellom konsesjonssøkeren og kommunen. Kommunestyret har tillit til at det også er i konsesjonssøkerens interesses, og ser frem til en nærmere dialog.

2.3 Arbeidsplasser

I konsesjonssøknadens side 21 uttales at «NorthConnect vil bidra til lokale arbeidsplasser, spesielt i byggefasen». På side 64 oppsummeres det slik:

«Trolig vil NorthConnect bidra positivt for lokalt og regionalt næringsliv samt kommunal økonomi. For at den lokale/regionale andelen skal være så høy som mulig, bør det derfor være god planlegging og tilrettelegging i forkant av utbyggingen, samt orientering om mulighetene som ligger i prosjektet til regionale og lokale aktører».

Eidfjord kommune er enig i det er behov for «god planlegging og tilrettelegging» for å sikre utvikling av næringslivet lokalt og regionalt.

Slik Eidfjord kommune leser konsesjonssøknaden vil NorthConnects planer uten nærmere tiltak skape få eller ingen nye lokale arbeidsplasser i kommunen. Kommunen går ut i fra at vedlikehold av anlegget vil bli utført av innleid arbeidskraft, og driften av anlegget vil bli fjernstyrt. Slik kommunen ser det vil dermed muligheten for nye arbeidsplasser i all hovedsak knyttes til utnyttning av spillvarme, se nedenfor.

Kommunen viser til overnevnte anbefaling om «god planlegging og tilrettelegging i forkant

av utbyggingen», og imøteser nærmere dialog med konsesjonssøker om dette. De konkrete ringvirkninger for lokalt næringsliv er et sentralt forhold for kommunestyret, og har stor betydning for kommunestyrets syn på de omsøkte tiltakene.

2.4 Anleggstrafikk – trafikksikkerhet

Eidfjord kommune er enig med NorthConnect i at det vil være hensiktsmessig å bringe inn store komponenter sjøveien, se konsesjonssøknaden på side 44. NorthConnects planer vil likevel føre til tungtransport på veinettet i området, særlig i anleggsperioden. Av hensyn til trafikksikkerhet trenger kommunen konkrete forsikringer om både tidspunkt for anleggstrafikk og etablering av gang- og sykkelvei før kommunestyret kan avgi endelig høringsuttalelse.

Hva gjelder tidspunkt for anleggstrafikk, fremkommer følgende i konsesjonssøknaden side 44:

«NorthConnect vil søke å tilpasse tidspunkter for transport gjennom Eidfjord, slik at belastningen blir akseptabel. Dette innebærer blant annet å ta hensyn til tidspunkt for hvor barn går til og fra skole, samt anløp for cruiseskip.

Det er naturlig å forvente noe generell økning i trafikk i området som følge av anleggsperioden. Ved å løse inntransport på måten som er skissert over vil hovedtyngden av påvirkning fra anleggsarbeidet konsentreres til tomten for omformerstasjonen, og området i umiddelbar nærhet til denne. Det vil tas nødvendige miljøhensyn med tanke på lokalmiljø, veitrafikk, turisme etc.»

Kommunen viser også til Multiconsults rapport om trafikkbelastning på Fylkesvei 103 som understreker dette. Rapporten viser en dramatisk økning i biltrafikk på fylkesveien, se blant annet tabell 5 i rapportens side 11. Den viser en økning på veistrekningen langs Simadalsfjorden fra 270 kjøretøy/døgnet til maks 670 kjøretøy/døgnet i anleggsperioden. Tilsvarende ser man en økning på veistrekningen innover i Simadal fra 150 kjøretøy/døgnet til 550 kjøretøy/døgnet i anleggsperioden.

Det er svært viktig for kommunen at barn har sikker skolevei. Videre er turisme, og særlig cruiseturisme, en næring i vekst for kommunen. Kommunen er opptatt av å tilrettelegge for næringen, og i dette ligger gode trafikale forhold. Eidfjord kommune mener derfor at NorthConnects forslag om å ta hensyn til utfordrende tidspunkt er bra. Kommunen kan likevel ikke tillegge generelle og uforpliktende utsagn om at «det vil tas nødvendige miljøhensyn» i sin avveining av de samlede virkninger for de berørte lokalsamfunn. Kommunen må ha på plass en mer forpliktende enighet før kommunen avgir endelig høringsuttalelse, og imøteser initiativ til dette fra konsesjonssøkeren.

Som følge av anleggstrafikk er det også behov for gang- og sykkelvei langs Fylkesvei 103 fra avkjøring fra Blurnes byggefelt til badeplassen i Stavaner. Eidfjord kommune viser også til Hordaland fylkeskommunes høringsuttalelse i saken, herunder punkt 5a og lokal trafikksikringsplan, der gang- og sykkelvei på denne strekningen er et prioritert tiltak. For Eidfjord kommune er det sentralt at gang- og sykkelvei er på plass før anleggstrafikken starter. Kommunen avventer endelig enighet om hvilken strekning og tidspunkt for ferdigstilling av gang- og sykkelvei før kommunen avgir endelig høringsuttalelse.

2.5 Spillvarme

NorthConnect og Eidfjord kommune har hatt dialog om bruk av spillvarme, og kommunen stiller seg positiv til dette. Pr. i dag er det imidlertid vanskelig for kommunen å legge avgjørende vekt på muligheten for å utnytte spillvarme, så lenge det ikke foreligger skriftlige

avtaler om dette. Dette understrekes av at spillvarme så vidt er nevnt i NorthConnects konsesjonssøknad side 64:

«Prosjektet vil i tillegg stille det til enhver tid tilgjengelige overskudd av varmet kjølevann fra omformerstasjonen til disposisjon for annen næringsvirksomhet. NorthConnect vil også dekke førstegangsinvestering i nødvendige varmevekslere når behovet oppstår. Utnyttelse av overskuddsvarme, antas å kunne gi grunnlag for lokal næringsvirksomhet i NorthConnects driftsfase».

For å vurdere om utnyttelse av overskuddsvarme lar seg realisere må det gjennomføres en utredning, som inkluderer blant annet mengde spillvarme, leveringssikkerhet, hvilke tekniske koblinger som er nødvendig, samt tekniske og økonomiske grensesnitt mellom NorthConnect og kommunen. Kommunen ser frem til en avklaring på hvordan utnytting av spillvarme fra NorthConnects anlegg kan realiseres. Frem til slik avklaring foreligger kan ikke kommunen legge en slik mulighet til grunn.

3. Oppsummering

Ved at anlegget bygges i Simadal gir kommunen avkall på lokale verdier for å få realisert et nasjonalt viktig tiltak. For at Eidfjord kan gi sin tilslutning må det fremstå klart at fordelene ved sjøkabelen og omformeranlegg veier tyngre enn de ulemper anleggene medfører i Eidfjord kommune. Det fremgår av konsesjonssøknaden at det gjenstår avklaringer av en rekke viktige forhold for Eidfjord kommune før det med noen grad av sikkerhet kan anslås om de samlede virkninger for kommunen og kommunens innbyggere vil være av positiv eller negativ karakter.

Kommunen ser frem til videre dialog med NorthConnect for å avklare de innspill som kommunen her reiser. Kommunen må ta forbehold om at også andre forhold trenger nærmere avklaringer og viser eksempelvis til opplysningene i konsesjonssøknaden side 63 om de usikkerhetsfaktorer som foreligger for drikkevannforsyningen og resipientforholdene.

Så snart de nødvendige avklaringer foreligger vil kommunen avgi endelig høringsuttalelse i saken.

Geir Underhaug
rådmann

Underhaug, Geir
sakshandsamar

Rett utskrift:

Sak nr D- Vår dato: Vår referanse:
26.04.2018 2014/515-0010304/2018

Vår saksbehandlar: Direkte telefonnr.: Dykkar dato: Dykkar referanse:
Njål Gunnar Slettebø 53 42 31 32

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

HØYRING AV SØKNAD OM NY STRAUMKABEL TIL STORBRIANNIA.FRÅSEGN FRÅ BØMLO KOMMUNE I HORDALAND

Søknad om ny straumkabel North Connect til Storbritannia vart handsama i Bømlo Formannskap tysdag 24.04.2018 sak 36/18. Bømlo Formannskap gjorde samrøystes slikt vedtak:

Merknad til traseen for planlagt sjøkabel i NorthConnect KS sin konsesjonssøknad om ny straumkabel til Storbritannia:

1. Kabel forutsettes lagt utenom registrerte tråleområdet/gytefelt
2. Kabel forutsettes gravd ned. Tildekking med stein vil kunne skade både redskap og fangst

Saksutgreiing til Bømlo Formannskap ligg ved.

Med helsing
Bømlo kommune

Njål Gunnar Slettebø
Landbrukssjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Dato: 04.04.2018
Arkivref: 2014/515-8175/2018 / 00

Saksbehandlar: Njal Gunnar Slettebø
53 42 31 32
njal-gunnar.slettebo@bomlo.kommune.no

Sak nr i møte	Utval	Møtedato
36/18	Formannskapet	24.04.2018

HØYRING AV SØKNAD OM NY STRAUMKABEL TIL STORBRIANNIA

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Bømlo kommune har ingen merknader til traseen for planlagt sjøkabel i NorthConnect KS sin konsesjonssøknad om ny straumkabel til Storbritannia.

Saksprotokoll i Formannskapet - 24.04.2018

Signe Lund Jansen (H) kom med framlegg til merknad slik:

1. Kabel forutsettes lagt utenom registrerte tråleområdet/gytefelt
2. Kabel forutsettes gravd ned. Tildekking med stein vil kunne skade både redskap og fangst

Vedtak:

Formannskapet gjorde samrøystes **vedtak** slik:

Merknad til traseen for planlagt sjøkabel i NorthConnect KS sin konsesjonssøknad om ny straumkabel til Storbritannia:

- 1 Kabel forutsettes lagt utenom registrerte tråleområdet/gytefelt
- 2 Kabel forutsettes gravd ned. Tildekking med stein vil kunne skade både redskap og fangst

Dokument i saka:

Brev frå NVE datert 07.02.2018
Konsesjonssøknad

Bakgrunn for saka:

I brevet frå Norges vassdrags- og energidirektorat står det:

Selskapet NorthConnect KS har søkt om løyve til å byggje ein ny straumkabel mellom Sima i Eidfjord kommune og Peterhead i Skottland. Det er søkt om løyve for å byggje og drive anlegga, og om løyve for å utveksle kraft med andre land.

Straumkabelen vert kalla « NorthConnect» og er planlagt med overføringskapasitet på 1400MW. Olje- og energidepartementet er konsesjonsmyndigheit, men har bedt NVE handsame og vurdere planane. Søknadane er no på høyring, og NVE ynskjer innspel til planane innan 15.april 2018.

Søknadane med konsekvensutgreiing er tilgjengelege på NVE sine internettsider www.nve.no/kraftledninger.

North Connect KS søker om konsesjon i medhald av energilova og havenergilova. Konsekvensutgreiinga er utarbeida i medhald av reglane i plan- og bygningslova kap. 14 med forskrifter, og utgreiingsprogram fastsett av NVE.

NorthConnect KS søker om oreigningsløyve(oreigningslova av 23.10.1959, §2 punkt 19) for naudsynte grunn og rettar for å byggje og drive dei elektriske anlegga, inkludert rett til all naudsynt ferdslé/transport. Samstundes søker NorthConnect KS om førehandstiltreding (oreigninglova § 25) som inneber at grunn og tilkomstrett kan takast i bruk før skjøn er halde.

I samband med NVE si høyring av konsesjonssøknaden og konsekvensutgreiinga, ønskjer vi innspel på mellom anna følgjande:

- Kva meiner høyringsinstansane om tiltaket?
- Er konsekvensane godt nok utgreia?
- Forslag til justering av planane for å redusere moglege negative verknader av tiltaket.
- Forslag til vilkår for drift av kabelen

Fråsegner må sendast til NVE innan 15 april 2018.Vi har fått utsett vår frist til etter formannskapsmøte 24.april.

Frå **konsesjonssøknaden** tek me med :

NorthConnect søker med dette om anleggskonsesjon etter energilovens § 3-1 for å etablere en sjøkabel mellom Norge og Storbritannia. Denne søknaden omfatter anleggene på norsk side, frå tilkoblingen i Sima transformatorstasjon i Eidfjord kommune, omformeranlegget i Sima og kabelforbindelsen frå Sima til grunnlinjen. NorthConnect søker også konsesjon for bygging av nettanlegg i henhold til Lov om fornybar energiproduksjon til havs(havenergilova), frå grunnlinjen til Britisk sektor.

NorthConnect KS er etablert for å utvikle, bygge og drifte en HVDC-forbindelse mellom Norge og Storbritannia. Selskapet eies av de offentlige eide energiselskapene Vattenfall, Agder Energi, Lyse og E –CO Energi. Selskapet blei etablert i 2011. I perioden frem til og med 2017, har selskapet utredet mulighetene for å bygge en sjøkabel mellom Norge og Storbritannia. Bakgrunnen for dette er at Storbritannia er det mest lønnsomme landet å etablere forbindelse til frå Norge. Dette synspunktet understøttes av Statnetts Nettutviklingsplan 2017 hvor det fremgår at kabelforbindelser mellom Norge og Storbritannia er de mest lønnsomme, dernest mellom Norge og kontinentet, mens forbindelser mellom Nordiske land er de minst lønnsomme.

Sjøkabelen vil ha en lengde på om lag 665 kilometer. Planlagte ilandsføringspunkter er Sima i Norge og Peterhead i Skottland.

I 2013 søkte NorthConnect KS NVE om konsesjon for forbindelsen for første gang. Søknaden ble imidlertid ikke umiddelbart sendt på høyring, fordi Olje og Energidepartementet ønsket å behandle anleggskonsesjonssøknaden samtidig med søknad om utenlandskonsesjon. I september 2017 ble det i tillegg klart at høringen ikke ville starte før Statnett har gjennomført analyser som bekreftet at NorthConnect ikke medfører innenlandske nettførsterkninger. Den 20. des. 2017 mottok NorthConnect Statnetts analyse om nettførsterkninger. Konklusjonen er at det ikke er behov for forsterkninger i transmisjonsnettet grunnet NorthConnect, med unntak av mindre tiltak (temperaturoppgradering av to linjestrekk).

Oppsummering av hovedbestandene NorthConnect søker konsesjon på

- *Samlet ytelse av omsøkt forbindelse: 1400 MW effekt (definert i mottak)*
- *Omformeranlegg i Sima*
- *Tre enfase 420 kV transformatorer*
- *Luftlinje fra omformerstasjon som primæralternativ og kabler som sekundær alternativ til Sima transformatorstasjon*
- *Utvidelse av Sima transformatorstasjon med et bryterfelt*
- *± 525 kV HVDC sjøkabel fra Sima til Skottland*

Vurderingar:

Bømlo kommune har motteke høyringsbrev frå NVE på NorthConnect sin konsesjonssøknad om etablering av likestraumskabel frå Eidfjord til Skottland. Kart som viser sjøkabel forbi Bømlo ligg som vedlegg til saksframlegget.

Sjøkabel er planlagt lagt om lag midt i Bømlafjorden. Det er opplyst at sjøkabel skal gravast ned. Planlagt trace er utanom trålfelt. Etter rådmannen si vurdering vil planlagt sjøkabel ikkje skiple noko for ferdsel eller fiske i Bømlafjorden.

Me har vore i kontakt med NVE og fått utsett høyringsfristen til etter møte i formannskapet 24. april 2018.

Rådmannen har ikkje gjort eigne vurderingar knyta til motivasjonen for å etablere ein slik kabel og kva konsekvensar dette vil få for pris på el-kraft i framtida.

Stortinget har handsame dette i ein større samanheng og slik saka ligg no vil det vere eit krav at slike kablar skal vere offentlege/vere under offentlig kontroll.

Økonomiske konsekvensar:

Det ligg ingen økonomiske incentiv for Bømlo kommune.

Miljømessige konsekvensar:

Sjøkabel er planlagt lagt om lag midt i Bømlafjorden. Det er opplyst at sjøkabel skal gravast ned. Planlagt trace er utanom trålfelt.

Oppsummering og konklusjon:

Etter rådmannen si vurdering vil planlagt sjøkabel ikkje skippe noko for ferdsel eller fiske i Bømlafjorden. Me har vore i kontakt med NVE og fått utsett høyringsfristen til etter møte i formannskapet 24.april 2018.

Rådmannen har ikkje gjort egne vurderingar knyta til motivasjonen for å etablere ein slik kabel og kva konsekvensar dette vil få for pris på el-kraft i framtida.

KYSTVERKET

Vest

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.: Vår ref.: Arkiv nr.: Saksbehandler: Dato:
2018/573-3 2018/573-3 Lene Røkke Mathisen 13.04.2018

Uttale til konsesjonssøknad om likestrømsforbindelse mellom Norge (Sima) og Storbritannia (Peterhead)

Viser til brev, sendt 9.2.2018, vedrørende Northconnects søknad om anleggskonsesjon etter energilovens § 3-1 for å etablere en sjøkabel mellom Storbritannia, Peterhead, og Norge, Simadalen. Kystverket uttaler seg her til søknad om anleggskonsesjon.

Søknaden bygger på søknad fra 2013, men i nåværende søknad legges det kun frem tilknytningsalternativ for Sima. Konsekvensutredningen er oppdatert med nye undersøkelser, der hele den valgte traseen er kartlagt. Det er tatt hensyn til blant annet oppdrettsanlegg, fiskeri, ankringsområder, øvrige kabler og militære øvings- og dumpfelt for eksplosiver. Arbeidet har skjedd i tett dialog med Kystverket og den valgte trasé er gunstig i forhold til annen arealbruk.

Kystverket er opplyst om at det ikke vil være nødvendig å sperre farleden i løpet av leggeperioden. Videre følger våre merknader til den omsøkte traseen.

Området ved Stord

Dette området er veldig viktig da det fra tid til annen blir lagt ut dype forankringer i forbindelse med ulike prosjekter ved Kværnes Stord. Det er her satt av to riggområder i nærheten av Eldøyane, et ved Eldøy og et i Digernessundet. Vi forstår det slik at Kværner har vært hørt i denne saken og vi er opplyst om at traseen gjennom Digernessundet er endret noe slik at den ikke kommer i konflikt med riggområdet slik den gjorde tidligere.

Det er tidvis også aktivitet ved Hugelhammaren og Hilleøyene i forbindelse med forankring av lastebøyer for demolering. Det er viktig at denne aktiviteten ikke kommer i konflikt med sjøkabelen og at legging av kabel i dette området ikke legger begrensninger for utvikling av aktiviteten på Stord.

Ankringsområdet i Simadalsfjorden

Når det gjelder ilandføringen av kabelen i Sima så er denne planlagt lagt over Simadalsfjorden ankringsområde, dette ble tatt opp i møte mellom Kystverket og Northconnect KS 22.3.2018. Ankringsområdet er per i dag ikke mye brukt, men har en viktig plassering innerst i Hardangerfjorden som et av få områder som egner seg for den type aktivitet. Kystverket stiller seg kritisk til tiltak som vil forringe dette området. Det foreslås avbøtende tiltak i form av å etablere en moringsbøye i området for å unngå at kabler og lignende blir skadet ved ordinær oppankring.

Region Kystverket Vest

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no
For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

Kystverket vurderer dette tiltaket som problematisk da en slik ankringsbøye må merkes med lys, vedlikeholdes og at det krever ekstra ressurser da skipsmannskapet ikke kan koble til bøyen på egenhånd.

Vi vil samtidig påpeke at vi gjennom hele prosessen har hatt et godt samarbeid med Northconnect og håper dette vil fortsette videre.

Vi har ingen ytterligere merknader til søknaden.

Med hilsen

Lene Røkke Mathisen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
Majorstuen
0301 OSLO

Dato: 12.04.2018
Saksbeh: Per Velde
Saksnr: 18/1622-7
Løpenr: 25246/18
Arkivkode: T78
Deres ref:

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRINGSUTTALELSE - NY STRØMKABEL TIL STORBRIANNIA

Fra møtet i formannskapet den 09.04.2018, saksnr 32/18.

Vedtak:

Karmøy kommune støtter ikke forslaget fra NVE om å legge ny strømkabel til Storbriannia.

Vedtatt med 8 stemmer mot 3 (H2, UA 1).

Rett utskrift:

Siv Elisabeth Røksund Lie
Formannskapssekretær

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever derfor ingen signatur.

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, telefon
Anniken Friis, 5557 2313
Julie Marie Andersen, 5557 2355
Magne Nesse 5557 2335
Anne Catherine Fasmer Eide, 5557 2132

Vår dato
02.05.2018
Dykkar dato
07.02.2018

Vår referanse
2018/2136 560
Dykkar referanse
11/1044

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttale til konsesjonssøknad om ny straumkabel frå Sima i Eidfjord til Peterhead i Skottland

Inngrep som vil påverke vassdrag og kantsone krev særskilt løyve frå Fylkesmannen, jf. vassressurslova § 11. Det må setjast vilkår som sikrar at tiltaket ikkje gir verknader som kan trugetilhøva for anadrom fisk i Sima.

Det vil vere nødvendig med meir opplysningar for å vurdere tiltaket etter forureiningslova.

Vidare planlegging av kablar gjennom kandidat område for marint vern må skje i nært samråd med Fylkesmannen. NVE må som vedtaksinstans handtere saka i samsvar med naturmangfaldlova § 44.

Framlegg til MTA-planen må sendast til høyring til Fylkesmannen, slik at vi kan gi innspel til detaljplanlegging på relevante tema.

Vi viser til søknad om anleggskonsesjon frå NorthConnect for å legge ein likestraumskabel på sjøbotn frå Peterhead i Skottland inn Hardangerfjorden til Sima i Eidfjord. Utbygginga vil på line med andre utanlandskablar bidra til eit større felles energimarknad mellom Norge og andre land. For å kople ilandført straum inn på vårt nasjonale sentralnett vil NorthConnect inngå nærare avtaler med Statnett.

Søknaden gjeld anleggskonsesjon etter energilova. Det er utarbeidd konsekvensutgreiing (KU) etter fastsett KU-program.

Om inngrep og tekniske planar for tiltaket

Samla lengde på kabelen er 665 kilometer, og traseen gjennom Hardangerfjorden vil vere om lag 180 kilometer. Det skal leggjast to kablar ved sidan av kvarandre. Søknaden opplyser ikkje samla breidde på traseen, med figurane illustrerer at kablane skal ligg med 10 til 50 meters avstand.

I arbeidet med å leggje kabelen vil ein bruke eit spesialfartøy. Kabelen vil i hovudsak bli grave ned i sjøbotnen, eller den vil bli dekt over av masser. Dette skal skje mekanisk eller ved vannjetbasert plogsystem. På djupne over 200 meter kan kabelen liggje utan å vere dekk til.

Ilandføring kan skje på to alternative stader, nord for Prestekoneholet eller frå Simaelva. Sistnemnde lokalisering er ikkje vist på kart i konsesjonssøknaden, men skissert i KU-rapport for friluftsliv. Tiltakshavar prioriterer alternativet ved Prestekoneholet. Kabelen vil bli lagt i grøft om lag 300 meter inn fram til planlagt omformarstasjon, eit anlegg på om lag 50 dekar.

Bekken som kjem frå fjellsida nordvest for anlegget og renn i fjorden ved Prestekoneholet må, slik vi forstår søknaden, få nytt kunstig løp langs bygningskroppen for omformarstasjonen, då stasjonen er plassert over eksisterande elveløp, jf. situasjonsplanen i søknaden.

Tilkopling til transformatorstasjon til Statkraft er primært søkt som luftline (420 kV) over Simaelva, om lag 150 meter. Alternativ løysing er jordkabel. Vurdert ut frå omsyn til kostnader, drift og andre verknader meiner tiltakshavar at luftline er beste løysing.

Vurdert ut frå situasjonsplanen (figur 3-5), ervervsplan (figur 1-3) og skildring i søknaden vil utbygginga krevje følgjande planformål:

- Byggjeområde med omformarstasjon (bygg på 22 000 m², høgde 25 meter), AC-anlegg, interne vegar, vollar mot flaumar og skred, ny vassveg for bekk i sør.
- Område for varig bruksrett til kabeltrase med breidde 12 meter, luftline/kabel til Sima transformatorstasjon, område for rassikring, riggområde ved kai og ny trase for Fv103 mellom kai og stasjon
- Anlegg for mellombels bruk; riggområde (12 dekar) og rassikringsområde.

Kommuneplanens arealdel for Eidfjord (2011-2022) viser i hovudsak LNF-område i Simadalen, 100 meter byggeforbodssone langs vassdraget og tekniske anlegg på nordsida av elva. Tiltaksområdet til NorthConnect i Sima ligg innanfor område som er regulert til industriformål i reguleringsplanen frå 1987.

Søklar sin vurdering av konsekvensar for natur og miljø

Friluftsliv og naturmangfald

Simaelva med tilhøyrande vegetasjonsbelte er viktig for friluftsliv, opplevingsverdi og landskap. Dette er knytt til bading og fiske langs elva og turgåing og sykling langs vegen. Det er gjort ulike tiltak for å betre tilhøva for fisk og for friluftsliv knytt til fiske. Turen opp til fjellgarden Kjeåsen er av regional verdi og interesse. Heile Hardangerfjorden er viktig for båtlutfart og badeliv, anten på sjøen eller kring friluftsområde på land. Her finn vi både lokalt og regionalt viktige område. Utfordringane knytt til friluftsliv vil vere høgast i anleggstida. Konsekvensar for friluftsliv og ferdsel er i hovudsak sett til *ubetydeleg – liten negativ*.

I tiltaksområdet for stasjonen i Sima er det registrert gråor-heggeskog som vil bli negativt påverka av utbygginga, både ved direkte inngrep/nedbygging og ved endra vassføring i området. Konsekvensar for naturmangfaldet er sett til *middel negativ*.

Konsekvensar for anadrom fisk er ikkje eige tema i konsekvensutgreiinga, men er omtala indirekte, under omtale av friluftsliv og utslepp. Dersom det vert aktuelt å krysse Simaelva med kabel vil ein prøve å minimalisere påverknaden på fisk i vassdraget.

Sjøkabelen vil gå rett gjennom Ytre Hardangerfjorden, eit kandidat område i marin verneplan med viktige naturførekomstar som korallar og svaumar. Kabelen må krysse ei israndavsetning. Også andre stader langs traseen i Hardangerfjorden finn ein korallrev. Tiltakshavar vil justere traseane slik at ein i mest mogleg grad unngår å treffe sårbare marine naturområde eller førekomstar. Konsekvensar for naturtypar er ut frå dette sett til *middels/stor negativ*.

Arealbruk, forureining, støy, flaum- og skred

Tiltaket vil ikkje kome i konflikt med byggeforbodssone langs Sima. Konsekvensutgreiinga konkluderer med at tiltaket ikkje vil få negative arealmessige konsekvensar, men tar ikkje omlegging av bekken i sør med i denne vurderinga.

Plasseringa av omformarstasjonen nær Simaelva og bratte fjellsider gjer det nødvendig å vurdere risiko- og sårbarheit knytt til flaum og skred. Det er foreslått bygging av skredvollar som avbøtande tiltak.

Tiltaket kan føre til utslepp og avrenning til resipient, som kan gi negative verknader for anadrom fisk og drikkevatt/grunnvatt. Dette gjeld generelt, men spesielt i anleggsfasen. Risikofaktorane for tiltaket er samla i tabell 5-1 i konsekvensutgreiingsrapport B-1. Forslag til avbøtande tiltak går fram av tabell 6-1 i fagrapporten. For å avbøte moglege negative verknader av tiltaket er det foreslått å utarbeide ein miljøoppfølgingsplan for å hindre forureining i anlegg- og driftsfasen. Planen skal mellom anna omfatte handtering av kjemikalier og avfall, rutinar ved transport og lagring. Konsekvensane ved avrenning til resipient er sett til *middel negativ* i anleggsfasen.

Det er utført støyvurderingar. Ved montering av støydempende tiltak vil grenseverdier for gul sone bli innfridd, jf. anbefalte grensar i Miljødirektoratet sin støyretteleiar T-1442.

Fylkesmannens merknader

Arealinngrep og naturmangfald

Konsesjonssøknaden gir ikkje utfyllande opplysningar om aktuelle inngrep som graving, sprenging eller alternativ arealbruk for kabel og utfylling av elv i sør. Dette gjer det vanskeleg å ta stilling til samla arealkonfliktar. Vi legg til grunn at relevant informasjon vil kome fram av miljø-, transport- og arealplanen (MTA-plan) når den kjem på høyring.

Konsekvensar for anadrom fisk i Sima er ikkje omtalt spesielt i konsekvensutgreiinga, men kjem fram indirekte under andre tema. Simavassdraget er anadromt om lag 4,3 kilometer. Sjøaurebestanden er livskraftig og sjølvreproduserande, medan laks gyt og veks opp i elva. Bestandane av anadrom fisk er under sterkt press i store deler av Hardangerfjorden. Det er difor viktig å sikre at tiltaket ikkje gir verknader som kan true tilhøva for fisken.

Alle inngrep som vil påverke vassdrag og kantsone krev særskilt løyve frå Fylkesmannen, jf. vassressurslova § 11. Dersom bygging av omformarstasjonen fører til at elva må leggjast om, må NVE truleg og vurdere tilhøvet til vassressurslova.

Fylkesmannen melde oppstart av planarbeidet for marint vern av eit areal i Ytre Hardangerfjorden i 2015. Verneforslaget med tilhøyrande framlegg til verneforskrift og avgrensing var til høyring i 2017, og Fylkesmannen har summert opp høyringsuttalene og

sendt over vår tilråding for vern til Miljødirektoratet hausten 2017. Verneforskrifta er ikkje vedteken og dermed ikkje gjeldande, og saka kan såleis ikkje handterast etter denne. Derimot må saka vurderast i lys av naturmangfaldlova § 44, for å sikre at vernekvalitetar ikkje går tapt medan den formelle verneprosessen pågår. Det er vedtaksinstansen, i dette tilfellet NVE, som må gjere denne vurderinga.

Det er miljøet på havbotnen, og særleg dyrelivet der, som er utgangspunktet for framlegget om marint vern. Tiltakshavar har gjort ein vesentleg innsats for å finne ein mogleg trase som ikkje skadar korallrev og andre kartlagde biologiske førekomstar fysisk. Men tiltaket medfører graving og spyling og i tillegg tilføring av vesentlege mengder tildekkingsmateriale. Vi har forstått at inntil 11 000 m³ tildekkingsmassar er det maksimale. Vi vil likevel peike på at dette tiltaket i utgangspunktet er i strid med framlegget til verneforskrift.

Vi er usikre på sekundærkonsekvensane av slik aktivitet, om kor langt finpartiklar vil drive med straumen og om dette kan gje varig skade på korallar, svampar eller anna viktig dyreliv på havbotnen. For å avgrense mogleg skade og/eller belastning på sårbar natur må naturmangfaldslova § 12 om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar takast i bruk. Tiltakshavar skal bruke beste tilgjengelege teknologi når kabelen skal gravast ned og dekkast til. Dette kan til dømes vere å minimere oppvirvling av sediment ved å «suge opp» undervegs og deponere massane lengre i frå dei sårbare områdene. Steinmassar som skal brukast til å dekke til kabelen kan vaskast før bruk slik at finpartiklar vert fjerna.

Når det gjeld omsynet til kandidat område for marint verneområde legg vi soleis til grunn at ein vil justere traseen for å unngå spesielle førekomstar på havbotnen, også ved passering av israndavsetninga. Det er og viktig å ta omsyn til korallreva som er registrert ulike stader i fjorden.

Vidare planlegging må skje i nært samarbeid med Fylkesmannen, men NVE må som vedtaksinstans handtere saka i samsvar med naturmangfaldlova § 44.

Forureining

Utgreiingsprogrammet omfattar utslepp og avrenning, og det går fram at det vil vere krav om løyve etter forureiningslova for tiltaket. Det vil vere nødvendig med meir opplysningar for å vurdere tiltaket etter forureiningslova, spesielt for anleggsfasen.

Det er foreslått å utarbeide ein miljøoppfølgingsplan. Denne må innarbeidast som del av Miljø-, transport- og arealplanen (MTA-plan), som skal godkjennast av NVE. Framlegg til MTA-planen må sendast til høyring til Fylkesmannen.

Samfunnstryggleik og beredskap

Området for omformarstasjonen er utsett for fleire typar naturfare; flaum, jord- og flaumskred, snøskred og steinsprang. Det er gjennomført kartlegging i form av flaum- og vasslinjeberekningar og vurderingar av skredfare i fleire steg, og det blir konkludert med behov for sikringstiltak i form av sikringsvoll både med omsyn til flaum og skred. Så langt vi kan sjå blir det ikkje tatt stilling til konkrete sikringstiltak i konsesjonssøknaden, men vist til at dette skal avklarast i samråd med lokale myndigheiter ved prosjektering og at det skal gjennomførast ytterlegare undersøkingar.

I vurdering av flaumfare frå 2017 har ein sett på to alternative plasseringar av stasjonen, og eit alternativ II blir tilrådd. Det går ikkje klart fram av skredfarekartlegging frå 2017 dekkjer heile området med dei to alternativa frå flaumfarevurdering. Vi tilrår at NVE forsikrar seg om at heile det aktuelle området er kartlagt tilstrekkeleg for all naturfare.

Vi kan ikkje sjå om det er gjort vurderingar av handtering av eventuelt overvatn i planområdet som kan kome inn i planområdet frå sør. Skredfarevurderingar som er utarbeida til konsesjonssøknaden omtalar vasstrenger i fjellsida. I NEVINA er det avmerka ein vasstreng med utløp inn i planområdet. Det er viktig å ta omsyn til forventna framtidig nedbørsauke ved vurderingar av dette.

Vi kan ikkje sjå om det er gjort vurderingar av risiko og sårbarheit knytt til andre typar hendingar enn flaum, skred og havnivåstiging. Døme på andre aktuelle tema kan vere hendingar utanfor planområdet som kan få konsekvensar for tiltaket.

Fylkesmannen meiner det med fordel kunne vore avklart konkrete sikringstiltak i samband med konsesjonssøknaden, og ikkje utsetje dette til detaljplanlegginga.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Anniken Friis
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:

Eidfjord kommune	Simadalsvegen 1	5783	Eidfjord
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	Bergen
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Forum for Natur og Friluftsliv i Hordaland v/ Bergen Turlag	Tverrgt. 4/6	5017	BERGEN

From: Friis, Anniken <fmhoafr@fylkesmannen.no>
Sent: 2. mai 2018 13:18
To: NVE
Cc: hordaland@fnf-nett.no; postmottak@eidfjord.kommune.no; hfk@hfk.no;
post@miljodir.no
Subject: Høring av søknad - Ny straumkabel til Storbritannia
Attachments: Uttale til konsesjonssøknad om straumkabel Sima – Storbritannia.PDF

Uttale til konsesjonssøknad om straumkabel Sima – Storbritannia

Norges Vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091 Maj.
0301 OSLO

Vår ref.
18/18-47/N - 000/KAWV

Dykkar ref.

Dato:
09.05.2018

Høyringsuttale frå Kvam herad til søknad om ny straumkabel frå Sima til Skottland

Viser til at Kvam herad i brev datert 05.03.2018 har bedt om utsett høyringsfrist til etter gjennomført heradsstyremøte 08.05.2018. Kvam heradsstyre har i sitt møte 08.05.2018 (sak 030/18) gjort vedtak om følgjande høyringsuttale:

Kvam herad har fylgjande høyringsuttale til konsesjonssøknaden for ny straumkabel i mellom Sima og Skottland:

- at det vert gjort ei grundigare heilskapsvurdering på miljøet og den marinefaunaen på dei store djupnene i Hardangerfjorden, som ein konsekvens av legging og drift av straumkabelen.
- at skipsvrak der kulturminneverdien er uavklart, her skal straumkabelen leggjast utanom skipsvraket.
- at også lokalt viktige friluftsområde vert kartlagt og synleggjort på kart, på lik linje med statleg sikra friluftsområde.
- at straumkabelen uansett skal leggjast utanom korallrevet ved Ljoneshalvøya.
- at kommuneplanen sin arealdel for Kvam herad vert lagt til grunn i det vidare arbeidet med detaljplanlegginga av straumkabelen i høve til akvakultur og fortøyingar.
- at det vert oppretta god dialog med fiskeri- og skipsfartsnæringa under kabellegginga.
- at tidlegare miljørapportar utarbeidd for Sima, Samnanger blir lagt til grunn for dette arbeidet.

Helsing

Kari Weltzien Vik

Administrativ rådgjevar

Telefon: 56553022

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:

Jon Nedkvitne

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
0368 OSLO

Dykkar ref.: 201101044
Vår ref.: 1312161 / 1
Sakshandsamar: Bengt J. Haugnes/bengt.haugnes@sfe.no/918 08 917

04.04.2018

HØRINGSUTTALELSE NORTHCONNECT

Bakgrunn

Det vises til at NVE ber om innspill til NorthConnect KS sin søknad om å etablere en likestrømsforbindelse mellom Norge og Storbritannia. SFE Produksjon setter pris på anledningen til å komme med innspill til konsesjonssøknaden.

SFE Produksjon er en del av konsernet Sogn og Fjordane Energi AS, som igjen er eid av Sogn og Fjordane Fylkeskommune (49,55%), BKK AS (36,83%) samt 7 kommuner i Sogn og Fjordane.

Samfunnsøkonomiske effekter

Med en estimert nåverdi på over 14 mrd NOK (norsk andel) er dette et av de absolutt mest gunstige nettprosjekter under vurdering i Norden per i dag. Likevel er den forventede økningen i gjennomsnittsprisen på kraft i Norge som følge av prosjektet kun beregnet å bli i størrelsesorden 1 øre/kWh ifølge beregninger av NorthConnect.

Hovedverdien i en mellomlandsforbindelse til Skottland ligger i at Norge kan kjøpe kraft billig ved høy vindkraftproduksjon i Skottland samt selge kraft dyrt ved høyt forbruk og/eller lav vindkraftproduksjon i Skottland. Dette gir grunnlag for økt norsk verdiskaping ved eksisterende kraftanlegg samt basis for etablering av ny fornybar produksjon i Norge.

I tillegg vil økt utvekslingskapasitet til andre land bidra som tørrårssikring samt redusere risikoen for utbyggere av ny fornybar produksjon gjennom økte eksportmuligheter i våte år.

Norsk reguleringsevne er attraktivt i et europeisk kraftmarked som preges av en stadig kraftig økning av uregulerbar kraftproduksjon. SFE Produksjon finner det riktig at det etableres mellomlandsforbindelser direkte til de markeder som har størst reguleringsbehov, og ikke at norsk reguleringsevne skal gå i transitt gjennom våre naboland som igjen profitterer på å selge denne reguleringsevnen videre til sine naboland slik som situasjonen i stor grad er i dag.

Miljø og klimatiske effekter

I Norge har vi gjerne den oppfatning at vi er i en unik posisjon med rimelig og fornybar kraft. Dette stemmer ikke i samme grad som tidligere siden enhetsprisene for vindkraft og solkraft har falt dramatisk de siste årene samtidig som diverse støttemekanismer har bidratt til en kraftoverskudd i de fleste europeiske land. Vårt nye konkurransefortrinn har blitt regulerbar fornybar kraft. Men for at Norge skal være i stand til å kapitalisere på reguleringsevnen må det bygges forbindelser til de land hvor reguleringsevnen er mest etterspurt.

Med å bygge en mellomlandsforbindelse til Skottland kan Norge bidra til at ytterligere fossile kraftverk i UK kan legges ned uten at det går ut over den britiske forsyningssikkerheten. Dvs. en mellomlandsforbindelse til Skottland vil etter vår oppfatning ha store positive klimatiske effekter.

Noe av kritikken mot flere mellomlandsforbindelser har vært at det bidrar til økt miljøbelastning i norske vassdrag gjennom økt effektkjøring. Det må derfor påpekes at de fleste produsenter med reguleringsevne allerede i dag kjører opp og ned produksjonen ut fra endringer i dagens kraftpriser, og dette vil ikke endre seg ved flere mellomlandsforbindelser. Endringen vil ligge i at de norske kraftprisene (og kjøringen av kraftverkene) i større grad vil endre seg avhengig av vindkraftproduksjonen i UK (og på kontinentet) istedenfor endringer i det nordiske forbruket. Enhver norsk produsent må selvsagt fortsatt holde seg innenfor det til enhver tid gjeldende manøvreringsreglementet for det aktuelle vassdraget

SFE Produksjon har ikke foretatt noen vurdering om de lokale miljømessige virkningene ved Sima transformatorstasjon samt videre forbindelse ut fjorden er tilstrekkelig utredet eller ikke.

Nettutvikling og virkninger på kraftsystemet

Det norske landingspunktet for mellomlandsforbindelsen, Sima, er spesielt gunstig siden ilandføring her i større grad bidrar til et redusert behov for innenlandske

nettforsterkninger heller enn økt behov for nettforsterkninger. Det innenlandske nettapet vil også reduseres om følge av NorthConnect.

NorthConnect-kabelen fjerner behovet for oppgradering av Samnanger-Sauda, men fordrer en oppgradering av Sogndal-Aurland som vi mener uansett bør oppgraderes snarest mulig uavhengig av NorthConnect-prosjektet. Videre mener vi Statnett som utredningsansvarlig bør utrede om NorthConnect-kabelen også fører til et behov for en nettforsterkning mellom Sogndal og Modalen.

Vi vurderer Statnett sin bekymring for de utfordringer NorthConnect-kabelen fører til for systemdriften til å være noe overdrevet. Vi tror omleggingen til kvartersmarked, elektronisk aktivering av reguleringer samt innføring av MACE vil løse mye av utfordringene. I den grad man likevel vil oppleve utfordringer i systemdriften kan Statnett for en overgangsperiode operere med redusert ramping av kabelen frem til nødvendig erfaring er høstet.

Om eierskap til mellomlandsforbindelsen

SFE Produksjon er ikke spesielt opptatt av om det er TSO'en eller andre offentlige aktører som eier mellomlandsforbindelser. Det viktigste er at de mest gunstige samfunnsøkonomiske prosjektene blir bygd og til rett tid.

I den operative driften forutsettes det at kapasiteten på mellomlandsforbindelsen stilles tilgjengelig for de forskjellige markedene, slik at kabeleierne ikke sitter med en enerett til å utnytte kapasiteten.

Vi finner det fornuftig at eventuelt ekstraordinære flaskehalsinntekter ikke beholdes av kabeleier men bidrar til en reduksjon av sentralnettstariffen. Men på den annen side er vi også opptatt av at kabeleier ikke kun får en begrensning i hva som kan tas ut som maksimal avkastning men også får en garantert minimumsavkastning. Hvis ikke vil det fort kunne føre til at eier av prosjektet grunnet et usymmetrisk risikobilde ikke investerer til tross for at dette er et av de absolutt mest gunstige nettprosjekter i Norden i dag.

Venleg helsing
SFE Produksjon AS

.....
Ola Lingaas (sign.)
Produksjonsdirektør

.....
Bengt J. Haugnes
Handelssjef

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIR NVE

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbeh./tlf.nr: Ingard Moen/90756449
Deres ref./tlf.nr: 201101044-57
Deres dato: 07.02.2018

Vår ref.: 16/01585-22
Vår dato: 22.06.2018

Svar på høring av konsesjonssøknad til NorthConnect

Statnett viser til brev fra NVE datert 7.2.2018 om høring av søknader om anleggskonsesjon og utenlandskonsesjon for NorthConnect (NC).

Før utløpet av den opprinnelige høringsfristen, har det skjedd flere ting som Statnett vurderer som relevant for myndighetenes behandling av konsesjonssøknadene. Som en følge av samarbeidsavtalen inngått mellom alle de nordiske TSO-ene i mars 2018 og utfallet av behandlingen av EUs tredje energimarkedspakke på Stortinget, søkte Statnett derfor i brev datert 12.4.2018 om, og fikk innvilget, utsettelse av frist for høringssvar til 22.06.2018. I lys av dette, tar vi opp følgende temaer:

- 1) Statnetts syn på videre utvidelse av handelskapasiteten
- 2) Tettere samarbeid om den langsiktige utviklingen av det nordiske kraftsystemet

Statnett mottok 27.4.2018 fra Europakommisjonen: «Notice to stakeholders. Withdrawal of the United Kingdom and the internal energy market». Vi kommenterer derfor også

- 3) Konsekvenser av brexit for handelsløsninger for mellomlandsforbindelser til Storbritannia

I tillegg til høringsbrevet, har NVE i brev av 18.10.2017 bedt Statnett svare ut en rekke spørsmål knyttet til NC med frist innen høringsfristen. Statnett har allerede svart ut en del av disse spørsmålene. I vedlegg 1 og 2 besvarer vi utestående temaer og spørsmål fra brevet av 18.10.2017, samt kommenterer lokale forhold i Sima:

- Vedlegg 1: Virkning på tap og eksisterende forbindelser. Dette inkluderer naturlig noen kommentarer knyttet til NC sine beregninger av spothandelsnyten
- Vedlegg 2: Sima som ilandføringspunkt og lokale forhold i Sima

For å knytte seg til det britiske nettet må NorthConnect signere en tilknytningsavtale som setter spesifikke krav til kabeleierne og som også involverer Statnett som systemoperatør. I lys av dette kommenterer vi i vedlegg 3 også

- Vedlegg 3: Krav om å tilfredsstille britisk «grid code»

Sammendrag

I tråd med strategien som har blitt kommunisert i Statnetts Nettutviklingsplan de siste årene har Statnett ikke lansert nye kabelprosjekter etter at forbindelsene som nå er under bygging er satt i drift. Denne beslutningen bygger på en samlet vurdering av flere forhold. De senere årene har organisasjonen hatt fullt fokus på å bygge og sette i drift kablene til Tyskland og Storbritannia. Prosjektene legger beslag på store økonomiske ressurser og en stor del av tilgjengelig kompetanse.

Med mellomlandsforbindelsene som nå er vedtatt og under bygging vil handelskapasiteten ut av det nordiske synkronsystemet øke til opp mot 10000 MW. Kombinert med stadig mer uregulert produksjon gir dette ulike utfordringer for driften av det nordiske synkronsystemet. Den viktigste er balanseringen ved større og hyppigere endringer i kabelflyt og nordisk kraftproduksjon. Felles utfordringer er noe av årsaken til det forsterkede nordiske samarbeidet om drift og utvikling av kraftsystemet. De nordiske TSO`ene har utgitt rapportene "Challenges and opportunities of the Nordic power system" (2016) og "The way forward Solutions for the Nordic power system" (2018) som samlet beskriver utfordringer og tiltak i det nordiske kraftsystem frem mot 2030. Tiltakene skal sikre en fortsatt effektiv og sikker drift i et kraftsystem med mer uregulert produksjon og flere mellomlandsforbindelser. Det er imidlertid usikkerhet knyttet både til fremdriften i implementering av disse tiltakene og hvor godt systemdriftsutfordringene vil løses med disse. Det er derfor viktig å ha driftserfaring med mellomlandsforbindelsene som nå er under bygging, samt planlagte tiltak, før eventuelt nye kabler realiseres.

De nordiske systemansvarlige selskapene inngikk i mars 2018 en ny avtale om balanseringen av systemet. I etterkant av dette har Statnett drøftet behovet for en tettere dialog med Svenska Kraftnät (SvK) også innen nettplanlegging. Dette for å sikre at vi på en enda bedre måte ivaretar det nordiske perspektivet i nettutviklingen og de forventede utfordringer det nordiske kraftsystemet står ovenfor. Statnett og SvK har med basis i dette i juni 2018 inngått en intensjonsavtale som omhandler planlegging av mulige kapasitetsøkninger mellom Norge og Sverige, både for å møte nordiske utfordringer og forventet effektknapphet i Sverige.

Utover det ovenstående, og kravet om at forventet lønnsomhet må være robust, tilsier erfaringen til Statnett at følgende forhold også må avklares før det er grunnlag for å starte et nytt kabelprosjekt:

- *Timing.* Store politiske og regulatoriske endringer bør være forstått og håndterbare. F.eks. vil brexit-avtalen kunne være av stor betydning for om det er mulig å etablere en effektiv handelsløsning som gjør det mulig å realisere den forventede nytten av forbindelsen
- *Alternativer.* Den offentlige debatten i forbindelse med innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen understreker betydningen av å utrede flere alternativer og at alternativene utredes i et bredest mulig perspektiv
- *Partnerskap.* Statnett er avhengig av en sterk partner med god kjennskap til kraftsystemet og de regulatoriske og politiske forhold i landet vi knytter oss til, uansett hvilket land dette er. Vi anser at dette er et vesentlig risikoreducerende tiltak
- *Tilknytningspunkt.* Det er nødvendig å gjøre grundige vurderinger sammen med en kompetent partner av hvilket tilknytningspunkt som er best egnet i landet vi knytter oss til
- *Leverandørforhold.* Kapasiteten i leverandørmarkedet er en sentral faktor i vurderingen av både timing, lønnsomhet og risiko i denne typen prosjekter. Det er et begrenset antall leverandører som kan levere på det kvalitetsnivået som kreves

Statnetts estimater for tapskostnader i det norske nettet og for reduksjon av flaskehalsinntektene på eksisterende mellomlandsforbindelser er vesentlig høyere enn det NC har i sin søknad. Våre estimater for samlet norsk samfunnsøkonomisk nytte er derfor lavere enn NC sine, men vi bekrefter at forbindelsen kan forventes å ha høy samfunnsøkonomisk nytte. Vi ser imidlertid at usikkerheten til forventet nytte er betydelig og høyere enn NC sine anslag. Vi mener og at inntekter kommer lenger ut i tid. I tillegg mener vi at gjennomføringsplanen er urealistisk for det angitte tidspunktet for idriftsettelse.

På norsk side er Sima et godt egnet tilknytningspunkt da det er knyttet til resten av transmisjonsnettet med tre 420kV-ledninger, noe som gjør det mulig å overføre strøm på kabelen i de fleste situasjoner. Dette er positivt for handelsinntektene og dermed lønnsomheten til kabelen.

Selv om lønnsomheten til en ny forbindelse til Storbritannia ser god ut, mener Statnett det er for tidlig å etablere den nå. Statnett mener det er rasjonelt å utsette tiltaket til man både har fått bedre kunnskapsgrunnlag om virkningene på det nordiske kraftsystemet, driftserfaring fra den pågående kapasitetsutvidelsen samt større trygghet for samlet lønnsomhet.

1. Statnetts syn på videre utvidelse av handelskapasiteten

I forbindelse med at Stortinget behandlet saken om gjennomføring av EUs tredje energimarkedspakke i Norge, inngikk Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne en avtale om hvilke premisser som skal ligge til grunn for «Samtykke om innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen». Flere premisser er knyttet til utenlandskabler, blant annet: «Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres. Hvilken betydning dette får for eventuelle nye konsesjonssøknader, må vurderes som ledd i behandlingen av disse. Statnett skal eie og drive alle framtidige mellomlandsforbindelser. Dette tas inn i energiloven».

Rammene for utvikling, bygging, eierskap og drift av mellomlandsforbindelser vil altså bli endret. Statnett skal få en større rolle enn tidligere antatt dersom det skal etableres flere mellomlandsforbindelser i fremtiden. Vi benytter derfor denne anledningen til å informere om hvordan vi ser for oss å fylle denne rollen. Videre vil vi, basert på erfaringen til Statnett fra utviklingen av våre pågående prosjekter, si noe om hvilke viktige spørsmål som må avklares for at Statnett skal vurdere å starte et nytt prosjekt.

Det er avgjørende med en grundig utredningsfase

Beslutninger om å etablere nye mellomlandsforbindelser forutsetter et svært godt kunnskapsunderlag. Den siste tids politiske diskusjoner om mellomlandsforbindelser bekrefter dette. En god offentlig prosess forut for oppstart av konsesjonsprosessen er også viktig – tilsvarende prosessen for konseptvalgutredninger for innenlandske nettprosjekter. Et sentralt poeng i denne sammenhengen er at en bør sammenligne flere alternativer for økt overføringskapasitet på et tidspunkt hvor det ikke er satt i gang noen prosjekter enda.

I lys av de nevnte beslutningene i Stortinget, er det naturlig for oss å nå gjennomføre en noe mer utvidet tidligfase utredningsprosess inn mot neste NUP/KSU som skal publiseres høsten 2019. Som et ledd i arbeidet med disse produktene, vil vi undersøke om det kan være økonomisk potensial for nye forbindelser til våre naboland. Vi planlegger også å gjøre en mer fullstendig vurdering av de forhold som må være avklart før Statnett eventuelt beslutter å starte opp et nytt kabelprosjekt, inkludert kostnader ved eventuelle nettinvesteringer på land.

Viktige spørsmål å avklare

Erfaringen til Statnett fra utviklingen av våre pågående prosjekter er at det er mange forhold som må avklares før det er grunnlag for å ta beslutning om å starte opp et nytt kabelprosjekt. Noen eksempler:

- **Lønnsomhet:** Positiv lønnsomhet i forventning. Identifikasjon og vurdering av risikofaktorer som kan øke/reducere forventet lønnsomhet (f.eks. deltakelse i kapasitetsmarkeder eller tilsvarende, handel med reserver, markedsutvikling, begrensninger av handelskapasitet). I NUP 2017 drøftet vi nytten av mulige fremtidige forbindelser, men vi laget ikke fullstendige lønnsomhetsanalyser
- **Timing:** Historisk erfaring tilsier at riktig timing for lansering av prosjekter er avgjørende for å lykkes. Konsekvenser av store politiske og regulatoriske endringer bør være forstått og håndterbare, f.eks. gjennom bilaterale avtaler. Ved en eventuell ny forbindelse til Storbritannia, vil f.eks. konsekvenser av brexit kunne være av stor betydning (se kapittel 3). Problemstillingene som drøftes i dette kapitlet illustrerer et annet sentralt poeng: Realisering av den forventede nytten fra en mellomlandsforbindelse er betinget av at det eksisterer en effektiv handelsløsning og også at de andre forutsetningene som ligger til grunn for lønnsomhetsberegningene oppfylles
- **Alternativer:** Jo flere forbindelser det er grunnlag for å utvikle, jo viktigere blir det å utvikle flere alternativer lengre før vi tar det endelige nedvalg. Den offentlige debatten i forbindelse med innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen understreker også betydningen av å utrede alternativene i et bredest mulig perspektiv
- **Systemdriften:** Konsekvensene for systemdriften av en økning av utvekslingskapasiteten må vurderes nøye

- *Partnerskap*: Statnett er avhengig av en sterk partner med god kjennskap til kraftsystemet og de regulatoriske og politiske forhold i landet vi knytter oss til, uansett hvilket land dette er. Vi anser at dette er et vesentlig risikoreduserende tiltak. F.eks. har vi gjennom arbeidet med NSL utviklet et godt samarbeid med National Grid
- *Avtaler*: Statnetts erfaring tilsier at norske ønsker og krav knyttet til bygging og drift av denne typen forbindelser, inkludert nødvendige nettforsterkninger i begge land, bør avklares gjennom relevante avtaler i løpet av utviklingsprosessen forut for investeringsbeslutning. Vi har for eksempel ansett det som viktig å avtalefeste viktige forutsetninger som legges til grunn for vurderinger og konklusjoner i våre konsesjonssøknader. I forbindelse med utviklingen av NordLink og NSL etablerte vi derfor et omfattende avtaleverk før konsesjonssøknadene ble oversendt myndighetene
- *Tilknytningspunkt*: Det er nødvendig å gjøre grundige vurderinger sammen med en kompetent partner av hvilket tilknytningspunkt som er best egnet i landet vi knytter oss til. Ved en eventuell ny forbindelse til Storbritannia, ville det for oss være naturlig at vi, sammen med National Grid, vurderer hvilket tilknytningspunkt som er optimalt. Dette kan få vesentlig betydning for utnyttelsen og dermed lønnsomheten av forbindelsen. Dersom vi skulle vurdert en ny forbindelse til Storbritannia, ville det vært naturlig å vurdere om et tilknytningspunkt i England ville være bedre enn et i Skottland. Vi ville vurdert forhold som vil være av betydning for gjennomføring samt forventet kortsiktig og langsiktig utvikling av nettet og usikkerheten knyttet til denne utviklingen.
- *Leverandørforhold, teknologi og intern kompetanse*: Kapasiteten i leverandørmarkedet er en sentral faktor i vurderingen av både timing, lønnsomhet og risiko i denne typen prosjekter. Det er et begrenset antall leverandører som kan levere på det kvalitetsnivået som kreves. I tillegg må prosjektet sees i sammenheng med Statnetts samlede prosjektportefølje, for å sikre at intern ekspertkompetanse er tilgjengelig og at forutsatte løsninger kan implementeres i tide. Videre vil timingen, gjennomføringstiden og relatert risiko for et nytt prosjekt ikke kunne etableres uten grundige markedsanalyser og vurderinger. Utviklingen på teknologisiden må også sees i sammenheng med leverandørkapasitet og risiko. Leverandør- og teknologisituasjonen i tillegg til en krevende gjennomføringsfase gjør det også helt nødvendig med teknisk kompetanse og gjennomføringserfaring, både kvalitativt og kvantitativt, på et nivå som gir akseptabel risiko. Det er krevende å etablere en realistisk gjennomføringsplan med akseptabel usikkerhet uten dybdekunnskap om disse forholdene

I tråd med strategien som har blitt kommunisert i Nettutviklingsplanene de siste årene har Statnett ikke lansert nye kabelprosjekter. De to kablene til Tyskland og Storbritannia, som er under bygging, er i seg selv svært omfattende prosjekter som legger beslag på store ressurser – både økonomiske og med tanke på tilgjengelig kompetanse. Statnett ser videre ulike utfordringer for systemdriften ved økt overføringskapasitet mellom det nordiske synkronområdet og omkringliggende områder. Den viktigste er balanseringen av kraftsystemet ved større og hyppigere endringer i kabelflyt og nordisk kraftproduksjon. Ulike tiltak planlegges implementert for å gi en effektiv og sikker drift av kraftsystemet når flere mellomlandsforbindelser er på plass, men det er usikkerhet knyttet både til fremdriften i implementering av tiltakene og til hvor godt systemdriftsutfordringene vil løses med disse. Det er en samlet vurdering av blant annet forholdene nevnt over som ligger til grunn når Statnett vurderer om tiden er moden for å lansere nye kabelprosjekter. Denne gangen har det i tillegg vært nødvendig å avvete utfallet av behandlingen av NorthConnect sin konsesjonssøknad.

Det er p.t. uklart for Statnett hvilken betydning den varslede lovendringen vil få for utfallet av den pågående behandlingen av konsesjonssøknaden til NorthConnect. Det er også uklart hvilken betydning den varslede lovendringen vil få for det fremtidige eierskapet til denne kabelen dersom nåværende eiere får konsesjon og bygger den. I lys av dette, mener vi myndighetene også bør ta hensyn til følgende forhold i konsesjonsbehandlingen:

- *Kostnader og inntekter*. Dersom myndighetene mener at Statnett skal overta som eier av kabelen etter at den er bygget og satt i drift, må konsesjonen åpne for at kostnader og inntekter kan inngå i sentralnettsordningen, og de må kunne inngå i den økonomiske reguleringen av Statnett på ordinær måte – på samme måte som tilfellet er for NSL. Det bør også avklares med britiske myndigheter om/hvordan rettighetene som blir gitt til NorthConnect på britisk side (dvs. gjennom regulering og andre konsesjoner) kan overføres til Statnett sin

potensielle partner i Storbritannia. Implisitt i dette ligger at alle risikofaktorer som Statnett normalt vil vurdere, også må bli tilstrekkelig belyst gjennom konsesjonsbehandlingen

- *Tidsplan*. Planlagt idriftsettelse av NorthConnect er utgangen av 2022 – ca. 4,5 år fra nå. Dette er for øvrig ett år senere enn Ofgem har lagt til grunn i sin behandling av «Cap & Floor-reguleringen» for forbindelsen basert på prosjektets søknad. Vi har ikke sett vurderinger eller analyser som underbygger en slik fremdrift – hverken for fasen frem til kontraktsinngåelse eller for selve gjennomføringsfasen. Basert på vår erfaring fra og kunnskap om markedet for produksjon og installasjon av kabel, er det all grunn til å tro at NorthConnect sin tidsplan er urealistisk. En revisjon av tidsplanen vil kunne gi tid til å avklare og bearbeide andre vesentlige forhold uten at det får reelle konsekvenser for gjennomføringstid, tidspunkt for idriftsettelse og dermed forventet lønnsomhet

2. Tettere samarbeid om den utviklingen av det nordiske kraftsystemet

De nordiske TSO-ene har de siste årene fornyet og forsterket samarbeidet. I fellesrapportene «Challenges and Opportunities for the Nordic Power System» fra 2016 og «The way forward – solutions for the Nordic Power System» fra 2018 presenterer de nordiske TSO-ene et helhetlig bilde av utfordringene knyttet til den pågående utviklingen av det nordiske kraftsystemet. TSO-ene har blant annet pekt på at driften av systemet blir mer utfordrende som en følge av den pågående utvidelsen av handelskapasiteten mellom det nordiske synkronområdet og andre systemer. En innfasing av eventuelt nye utenlandsforbindelser utover den allerede planlagte økningen av handelskapasiteten til opp mot 10000 MW overfor de omliggende kraftsystemene, medfører at de nordiske systemansvarlige selskapene ser ulike utfordringer for systemdriften. De har derfor iverksatt flere ulike tiltak for å kunne drifte systemet på en sikker og effektiv måte også etter at mellomlandsforbindelsene som er under bygging blir satt i drift. Samarbeidet om driften av systemet ble ytterligere styrket gjennom inngåelsen av samarbeidsavtalen om balansering i mars 2018.

Etter at Stortinget besluttet å endre rammene for utvikling, bygging, eierskap og drift av mellomlandsforbindelser, har Statnett drøftet behovet for en tettere dialog med Svenska Kraftnät (SvK) også innen nettplanlegging. Dette for å sikre at vi på en enda bedre måte ivaretar det nordiske perspektivet i nettutviklingen og de forventede utfordringer det nordiske kraftsystemet står ovenfor. Statnett og SvK har med basis i dette i juni 2018 inngått en intensjonsavtale som omhandler planlegging av mulige kapasitetsøkninger mellom Norge og Sverige, både for å møte nordiske utfordringer og forventet effektknapphet i Sverige. Intensjonsavtalen dekker følgende hovedpunkter:

- 1) En felles erkjennelse av at det er nødvendig å styrke det nordiske perspektivet i nettutviklingen
- 2) I plansammenheng innebærer det nordiske perspektivet at vi har gode prosesser for å finne en god balanse mellom å utvide handelskapasiteten med omkringliggende systemer, internt i landene og mellom landene som utgjør det nordiske synkronområdet
- 3) Partene er enige om at det er ønskelig å samle erfaring og gjøre grundige analyser før handelskapasiteten utvides ytterligere
- 4) Partene er enige om å ivareta det nordiske perspektivet gjennom å konsultere hverandre før de eventuelt lanserer nye kabelprosjekter
- 5) Økt overføringskapasitet mellom Norge og Sverige vil kunne spille en viktig rolle i å møte utfordringene som vil oppstå som en følge av at effektbalansen i Sverige er i ferd med å svekkes
- 6) Partene erkjenner at det tar lang tid å utvikle overføringskapasitet på tvers av landegrensene. De ønsker derfor å sette i gang arbeid med å identifisere mulige løsninger allerede nå. Dette arbeidet vil gjøres parallelt med de bilaterale analysene av kapasitet mellom prisområdene NO1 og SE3 som allerede er avtalt. Partene er også enige om å planlegge en andre analysefase basert på resultatene fra de første bilaterale analysene – i denne andre fasen åpner partene for også å vurdere ny kapasitet mellom andre prisområder

3. Konsekvenser av brexit for handelsløsninger for mellomlandsforbindelser til Storbritannia

Brexit skaper usikkerhet om handelsløsninger for mellomlandsforbindelser til Storbritannia

Alle aktører må forberede seg på muligheten for at EUs regler for energimarkedene ikke vil gjelde i Storbritannia når landet blir et såkalt tredjeland fra 29. mars 2019. Usikkerheten rundt hvilke rammebetingelser som vil gjelde for handel med kraft over landegrensene er stor. Dette påpekes av Europakommisjonen i «Notice to stakeholders¹» datert 27. april 2018, og Statnett har allerede tatt opp problemstillingen i brev til NVE og NorthConnect datert 24. januar 2018². Vi mener at NorthConnect også burde gjøre vurderinger av mulige konsekvenser for kabelen av at Storbritannia blir stående utenfor det indre energimarkedet. Vi anser at disse vurderingene vil være relevante for myndighetene i behandlingen av NorthConnect sin søknad om utenlandskonsesjon.

Vi har identifisert tre hovedspørsmål for internasjonal krafthandel knyttet til brexit:

- 1) Vil mellomlandsforbindelser få delta i de europeiske løsningene for spot- og intradaghandel?
- 2) Vil mellomlandsforbindelser kunne delta i det britiske kapasitetsmarkedet?
- 3) Vil det innføres grensetariffer?

Brexit kan innebære at mellomlandsforbindelser til Storbritannia ikke får delta i de europeiske løsningene for spot- og intradaghandel

Brexit kan innebære at Storbritannia, og dermed mellomlandsforbindelser til landet, blir nektet fremtidig deltagelse i de europeiske løsningene for spot og intradaghandel. I så fall vil Storbritannia bli behandlet på samme måte som Sveits, som i dag nektes deltagelse i de nevnte handelsløsningene. Samtidig kan en avtale mellom EU og Storbritannia også innebære en løsning der Storbritannia fortsatt får lov til å delta.

En første indikasjon om utfallet vil en kunne få i oktober i år, da en brexit-avtale, samt en erklæring om det langsiktige forholdet etter planen skal legges fram for Rådet i EU. Imidlertid er det en risiko for at flere sentrale spørsmål om den langsiktige løsningen forblir uavklart en tid fremover.

Dersom det forblir uavklart om Storbritannia får delta i de europeiske handelsløsningene, må NorthConnect utarbeide alternative løsninger for kraftutvekslingen. For energihandelen kan man tenke seg ulike auksjonsløsninger, men dette er noe eierne av forbindelsen må vurdere nærmere. Klarer NorthConnect å etablere gode alternative handelsløsninger for forbindelsen, vil den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av energihandelen kunne bli tilnærmet uendret. Vi vil understreke at våre nyttevurderinger av NorthConnect forutsetter at det blir etablert en effektiv handelsløsning. Det er viktig at valgt handelsløsning er kompatibel med Statnetts IT-systemer og til enhver tid vil respektere gjeldende rampingrestriksjoner.

Brexit kan utfordre deltakelsen til mellomlandsforbindelser i det britiske kapasitetsmarkedet

Brexit innebærer at Storbritannia ikke lenger er bundet av EUs konkurranseregelverk, som var viktig for at mellomlandsforbindelser fikk delta i det britiske kapasitetsmarkedet. Det er derfor en risiko for at britiske myndigheter ekskluderer mellomlandsforbindelser fra deltagelse i kapasitetsmarkedet eller reduserer verdien av deltagelse betydelig, for eksempel gjennom en urimelig streng «derating» av

¹ Notice to stakeholders. Withdrawal of the United Kingdom and the internal energy market. European Commission. Directorate-General Energy

² Notat: NorthConnect – En vurdering av systemdriftskonsekvenser og systemdriftskostnader. Statnett

kapasiteten. Mellomlandsforbindelser får kun ettårskontrakter, så en slik beslutning vil få umiddelbar konsekvens for mellomlandsforbindelser.

Brexit kan medføre grensetariffer

Brexit innebærer at Storbritannia i ITC-sammenheng blir et tredjepartsland, med mindre brexit-avtalen gir et annet utfall. I henhold til forordning (EU) No 774/2010 vil det da bli pålagt en perimeteravgift på mellomlandsforbindelser. Statnett har ansvaret for å betale perimeteravgiften. Etter vår vurdering bør eierne av NorthConnect pålegges å dekke denne kostnaden. Vi vil også påpeke at det er en risiko for at britiske myndigheter kan innføre en grensetariff.

Det bør foreligge omforente og effektive løsninger for energihandel etter brexit

Basert på vurderingene ovenfor, mener Statnett at det bør gjøres en grundig vurdering av disse tre problemstillingene som et ledd i konsesjonsbehandlingen. Følgende er spesielt viktig:

Det bør foreligge omforente og effektive løsninger for energihandel som kan benyttes dersom Storbritannia ikke kan delta i de europeiske løsningene for spot- og intradaghandel på grunn av brexit. Om løsningene ikke allerede er implementert, bør det foreligge en realistisk plan for utarbeidelse av dem.

Med vennlig hilsen
Statnett SF

Håkon Borgen
Konserndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent i Statnett og har derfor ingen signatur

Kopi:
Olje- og energidepartementet
NorthConnect

Følgende vedlegg medfølger høringssvaret:

- Vedlegg 1: Virkning på tap og eksisterende forbindelser
- Vedlegg 2: Sima som ilandføringspunkt
- Vedlegg 3: Krav om å tilfredsstille britisk «grid code»

VEDLEGG 1: Virkning på tap og eksisterende forbindelser

NVE har bedt Statnett om å gjøre rede for hvordan NC vil påvirke tapskostnadene i det norske nettet og hvordan NC vil påvirke lønnsomheten på eksisterende utenlandsforbindelser. For å svare på spørsmålene har vi tatt utgangspunkt i scenarioene vi utarbeidet i forbindelse med «Langsiktig markedsanalyse – Norden og Europa 2016-2040³ (LMA)». På bakgrunn av denne gjorde vi noen forenklede analyser knyttet til lønnsomheten av nye forbindelser etter at begge Statnett sine nye mellomlandsforbindelser er satt i drift. Disse analysene er grunnlaget for det vi skrev om nye mellomlandsforbindelser i Nettutviklingsplan 2017⁴, som også NC referer til i sin konsesjonssøknad. Metoden vi bruker for å regne ut nytten er den samme som vi brukte for NordLink og NSL. NC har også brukt denne metoden i sin konsesjonssøknad.

Vi finner det også naturlig å kommentere på nytteberegningene utover det NVE spør om. Grunnen er at virkningene vi er bedt om å svare på ikke kan ses på adskilt fra de andre komponentene i nytteberegningen. I tillegg til tap og endring i andre flaskehalsinntekter, inngår her flaskehalsinntekter på selve kabelen og påvirkning på produsent- og konsumentoverskuddet i Norge. Disse er gjensidig avhengig av hverandre gjennom prisvirkningene forbindelsen gir på norsk side⁵.

NC sine beregninger er gjort i samarbeid mellom det britiske konsultentselskapet Baringa og norske Thema. Tallene for nytte er beregnet ved hjelp av Thema sin kraftmarkedsmodell, TheMA. Simuleringene vi baserer våre vurderinger på er ikke helt konsistente med disse. Dette skyldes både ulike forutsetninger om utviklingen av kraftsystemet i Norge, Europa og Storbritannia, og at vi bruker ulike modeller.

Forutsetningene vi bruker er nøye beskrevet i LMA. Våre analyser er basert på modellsimuleringer av kraftsystemet for 2025, 2030 og 2040⁶ for tre ulike prissenarioer kalt: Basis (forventing), Lav og Høy. Disse simulerer vi for 25 historiske værår i sekvens⁷. Modellen vi bruker for Norden er Samnett, mens Europa er representert gjennom BID-modellen. Vår versjon av BID dekker Nord- og Sentral-Europa, i tillegg til Polen, Tsjekkia og Italia.

Fordelen med Samnett er at den både dekker det nordiske og baltiske kraftmarkedet (Samkjøringsmodellen) og det fysiske kraftsystemet.⁸ Som en følge av at det fysiske kraftsystemet er representert i modellen, får vi bedre frem hvordan flaskehalsen i det norske nettet påvirker nytten og virkningen av fysiske tap blir beregnet på en konsistent måte.

Mye tyder på at ulikt modelloppsett og ulike kraftpriser i Storbritannia er de viktigste årsakene til forskjellene mellom våre beregninger og de som presenteres i konsesjonssøknaden til NC. Vi kommer tilbake til dette under.

Tapskostnader i det norske nettet øker til tross for at de fysiske tapene går ned

Hvordan tapskostnadene i det innenlandske nettet påvirkes blir avgjort av hvordan de fysiske tapene endres og prisvirkningen forbindelsen gir på norsk side. Hvis tapene i det norske nettet går ned som

³ <http://www.statnett.no/Global/Dokumenter/Nyheter%20-%20vedlegg/Nyheter%202016/Langsiktig%20markedsanalyse%20Norden%20og%20Europa%202016%E2%80%932040.pdf>

⁴ <http://www.statnett.no/Global/Dokumenter/NUP%202017-endelig/Nettutviklingsplan%202017.pdf>

⁵ Se for eksempel kapittel 8 i Kabler til Tyskland og Storbritannia – analyse av samfunnsøkonomisk nytte ved spothandel. Vi har nå også valgt å inkludere kostnadene med innenlandske tap som en del av spothandelsnyttens selv om vi ikke gjorde det i forbindelse med konsesjonssøknaden på Nordlink og NSL. Dette er naturlig fordi tapskostnadene avhenger av hvordan forbindelser påvirker pris og flyt i Norge. Uansett har dette ikke noe å si for den totale samfunnsøkonomien av prosjektet.

⁶ Når vi senere referer til årlige verdier er dette snittet av 25 værår for enten 2025, 2030 eller 2040 i et av disse scenarioene.

⁷ Beregningene i konsesjonssøknaden til NC er basert på simuleringer av årene 2023, 2030 og 2040

⁸ I konsesjonssøknaden brukte vi Samlast modellen. Samnett har en ny metodikk for å løse flaskehalsen som representerer flytbasert markedskobling. Sammenlikninger mellom Samlast og Samnett viser at Samnett gir noe høyere nytte av utenlandsforbindelser, men forskjellene er relativt små.

følge av forbindelsen, bidrar dette isolert sett til lavere tapkostnader. Høyere priser bidrar til at tapkostnadene øker fordi kostnadene for eksisterende tap stiger. En konsekvens er at kostnadene for de norske tapene kan øke selv om de fysiske tapene går ned, hvis forbindelsen øker prisnivået. Et spesialtilfelle er hvis kablene fører til mye økte tap i det norsk-svenske kraftsystemet. Økte tap vil da i seg selv gi en prisøkning, slik at produsent- og konsumentoverskuddet i Norge også påvirkes.

Våre beregninger viser at NC i liten grad endrer de fysiske tapene i Norge. I alle våre simuleringer får vi at forbindelsen tenderer mot å gi en liten reduksjon i tap på mellom 0-100 GWh per år. Dette er i stor grad uavhengig av flyten på forbindelsen. Årsaken er at Sima er et gunstig punkt som gjør at flyten reduseres på mange ledninger og snitt i Sør-Norge, spesielt i Hallingdal og på Vestlandet sør for Samnanger.

De samlede tapkostnadene i det norske nettet øker imidlertid i alle våre tre scenarioer som følge av at prisene i de fleste simuleringene går noe opp. I Basisscenarioet øker tapkostnadene med 20-75 MNOK årlig. I nåverdi utgjør dette ca. 800 MNOK. I lavt scenario ser vi små endringer i tapkostnader for alle simulerte stadium, og nåverdien av økte tapkostnader er kun 100 MNOK. I høyt scenario ser vi større prisvirkninger av forbindelsen i Norge og tapene øker med opp mot 120 MNOK årlig. I nåverdi utgjør dette ca. 1300 MNOK. Vi ser altså en klar sammenheng der tapkostnadene øker lite i scenario med lav spothandelsnytte, men at de øker i scenario der prisforskjellene og dermed nytten er stor.

I konsesjonssøknaden legger NC til grunn at de fysiske tapene reduseres med om lag 160 GWh årlig. Dette er noe mer enn hva våre beregninger indikerer. Videre har de at dette i forventningsscenarioet gir en gevinst i form av reduserte tapkostnader på ca. 1300 MNOK i nåverdi. Gevinsten i det lave scenarioet er beregnet til ca. 900 MNOK mens den i det høye scenarioet øker til ca. 1550 MNOK. Våre beregninger viser på den andre siden altså en økning i tapkostnader. Dessuten har vi ulik korrelasjon mellom tapkostnader og samlet spothandelsnytte av forbindelsen. NC har at gevinsten i form av reduserte tapkostnader øker med nytten, mens våre simuleringer indikerer at tapkostnadene øker med nytten.

Vi mener at forskjellen mellom Statnett og NC sine tall hovedsakelig skyldes at deres beregninger trolig ikke har tatt hensyn til at høyere priser i Norge gjør at verdien av eksisterende tap øker. NC beregner at forbindelsen vil øke gjennomsnittsprisene i Norge fra 0,7 til 1,7 øre/KWh. På bakgrunn av dette mener vi det er lite trolig at tapkostnadene i det norske nettet kan gå ned, selv om de fysiske tapene synker noe. Videre viser våre simuleringer at prisvirkningene generelt er større i scenario der prisforskjellene er store og nytten høy. Det er derfor vi ser motsatt korrelasjon mellom endring i tapkostnader og nytte. I tillegg indikerer våre simuleringer at for en gitt nettoeksport vil vi få en noe større prisoppgang på norsk side.

Endret kraftpris i Norge reduserer flaskehalsinntektene på eksisterende forbindelser
Økt kapasitet vil gi likere priser og dermed avtagende marginalnytte av overføringskapasitet mellom to markeder.⁹ Våre analyser tyder på at priseffekten av forbindelser ut av Norden er større i Norge enn hos handelspartneren. Bakgrunnen for dette er den store andelen vannkraft her. Konsekvensene er at flaskehalsinntektene på den nye forbindelsen blir mindre enn de opprinnelige prisforskjellene skulle tilsi, flaskehalsinntektene på eksisterende forbindelser går ned og summen av produsent- og konsumentoverskuddet øker. Etableringen av NorthConnect vil altså entydig redusere flaskehalsinntektene på eksisterende forbindelser. Reduksjonen er størst for NSL fordi NorthConnect også gir en prisvirkning i Storbritannia.

Prinsipielt mener vi at redusert nytte på andre forbindelser blir tatt hensyn til i de samfunnsøkonomiske beregningene som ligger til grunn for konsesjonssøknaden. Både Statnett og NC bruker en metode der vi beregner den marginale nytten av en ny forbindelse. Dermed blir nedgangen i

⁹ Se for eksempel kapittel 2 og 8 i "Kabler til Tyskland og Storbritannia – analyse av samf.øk. nytte ved spothandel" for en nærmere diskusjon av teorien rundt dette.

flaskehalsinntekter på eksisterende forbindelser regnet inn som redusert spothandelsnytte av den nye forbindelsen.

Våre simuleringer tyder på at samlet reduksjon i inntektene på forbindelsene til utlandet vil ligge mellom 100 og 500 MNOK årlig basert på den direkte prisvirkningen av forbindelsen. I nåverdi utgjør nedgangen om lag 3000 MNOK i det lave scenarioet, 5000 MNOK i forventning og 7000 MNOK i det høye scenarioet. Igjen er det en klar sammenheng i våre simuleringer der nedgangen på eksisterende forbindelser øker med spothandelsnyttens. Bakgrunnen for dette er at prisforskjellene og dermed prisvirkningene i Norge er størst i scenarioene med høyest nytte.

Dette er en vesentlig større nedgang enn hva NC beregner i sin konsesjonssøknad. NC opererer med en nedgang på 860 MNOK i nåverdi i forventning, 950 MNOK i høy og 1500 MNOK i lav. NC har at reduksjonen er noe større i det lave scenarioet enn i forventning og i det høye scenarioet. Dette er motsatt av hva våre analyser indikerer. De har altså størst prisvirkning av forbindelsen i scenarioet der prisforskjellene er minst.

Årsaken til forskjellen er primært at våre simuleringer gir andre prisvirkninger i Norge enn de som ligger til grunn for konsesjonssøknaden. I vårt forventningsscenario øker prisene i snitt med i overkant av 1 øre/KWh til i overkant av 2 øre/KWh for de ulike årene. Dette er noe høyere enn tallene NC oppgir. Likevel kan ikke dette alene forklare de betydelige forskjellene. Vi har ikke nok informasjon til å vurdere dette inngående, men mye tyder på at vi får en større oppgang i norske priser i perioder med stor norsk eksport, da norske snittpriser ligger vesentlig under de på kontinentet.

Bakgrunnen for at vi får ulike resultater handler trolig mer om at vi bruker ulike modeller på nordisk side enn eventuelle forskjeller i forutsetninger om framtidig markedsutvikling. Grunnen til at vi tror dette, er at simuleringene til NC jevnt over viser noe større nettoeksport på forbindelsen enn våre simuleringer. Alt annet likt skal dette gi større effekt på norske priser. På tross av dette viser altså våre simuleringer større prisvirkninger.

Vi har ikke nok kjennskap til TheMA-modellen, og simuleringene gjort i forbindelse med konsesjonen, til å presist vurdere de fundamentale årsakene til at det blir slik. En årsak er trolig at vi simulerer 25 historiske tilsigsår i sekvens, mens det virker som om beregningene som er gjort av Thema primært er basert på simuleringer av et normalår. Våre simuleringer viser at den klart største prisvirkningen i Norge kommer i sommerhalvåret i våte år. Det er i disse periodene vi får mye av reduksjonen i flaskehalsinntektene på eksisterende forbindelser. Det er trolig vanskelig å fange opp dette gjennom kun å simulere et tilsigsår.

Statnett har høy nytte i forventning, men våre estimer er lavere enn de til NC

Våre analyser indikerer, i likhet med beregningene presentert i NorthConnects konsesjonssøknad, at forbindelsen vil gi høy samfunnsøkonomisk nytte i forventning. Samtidig er det en del forskjeller mellom NC og Statnett sine nytteestimer:

- Våre analyser viser lavere nytte i alle scenarioer, dvs. både i lav, forventning og høy. Forskjellen er størst i det lave scenarioet.
- Vi har en annen fordeling av nytten, der en vesentlig større andel av nytten kommer som økning i samlet produsent- og konsumentoverskudd (PO/KO) i Norge, og mindre som nettoøkning i norske flaskehalsinntekter. Det siste skyldes både at vi får mindre flaskehalsinntekt på selve forbindelsen og større nedgang på eksisterende forbindelser
- Våre beregninger viser en trend mot høyere nytte utover i tid i alle scenario, mens NC har omtrent samme nytte for 2023, 2030 og 2040 i forventning og lavt scenario. I høyt scenario har også de en trend mot høyere nytte.

Årsaken til at NC opererer med høyere nytte enn Statnett skyldes trolig hovedsakelig to forhold:

- 1) Den første er å finne på britisk side. Simuleringene de legger til grunn viser sannsynligvis både større forskjeller i prisnivå mellom Storbritannia og resten av Nord-Europa og større

prisvolatilitet i Storbritannia. Resultatet er større prisforskjeller og mer potensial for handelsgevinst mellom de to markedene.

- 2) Den andre årsaken er forskjellene i tapskostnader vi tidligere har omtalt, der vi finner at kostnadene med tap øker

En konsekvens av at våre simuleringer viser større prisvirkninger på norsk side er at mer av nytten realiseres som PO/KO-gevinst og mindre som økning i norske flaskehalsinntekter. To andre viktige implikasjoner av dette er at en større andel av den samlede nytten havner i Norge, men også at nytten avtar raskere. I sum mener vi at større prisvirkninger i seg selv ikke er årsaken til at NC opererer med høyere nytte enn Statnett fordi disse to virkningene går mot hverandre. Imidlertid vil større prisvirkninger redusere potensialet for ytterligere forbindelser.

Som NC skriver i konsesjonssøknaden representerer værvariasjoner på norsk side en oppside sammenlignet med deres estimater basert på et historisk værår alene. Dette er variasjoner som våre modellsimuleringer med 25 historiske værår i stor grad fanger opp.

Statnetts utfallsrom indikerer potensielt større nedside for handelsgevinst

Når det gjelder utfallsrom for nytte er våre scenarioer primært laget for å vise utfallsrom for kraftpris, ikke handelsgevinst. Likevel har vi i disse scenarioene dratt i mange faktorer som henholdsvis gir lavere og høyere nytte sammenlignet med forventning. Derfor mener vi disse også gir et godt bilde av usikkerheten knyttet til handelsgevinst. Den største forskjellen i utfallsrom er at våre analyser indikerer større nedside. Hovedgrunnen til dette er trolig at Statnett har likere prisnivå i de to landene i det lave scenarioet, mens norske priser i snitt ligger vesentlig under de britiske i det lave scenarioet til NC. En oppside som ikke er dekket inn fullt ut i våre simuleringer er større forskjell i britisk og europeisk CO₂-pris enn det vi legger til grunn tidlig i forbindelsen sin levetid. Samtidig mener vi denne oppsiden er begrenset.

Statnetts beregninger indikerer at nytten vil øke med tiden

Våre beregninger viser en klar trend mot høyere nytte utover i tid. Både i forventningsscenarioet og det lave scenarioet kommer denne økningen hovedsakelig etter 2030. Det er to hoved-drivere for dette:

- 1) Mer prisstruktur i Storbritannia i vinterhalvåret som følge av mer vind- og solkraftproduksjon i kombinasjonen med knappere kapasitetsmargin
- 2) Mer vind- og solkraftproduksjon i Norden gir mye eksport og lave priser i perioder i sommerhalvåret. På den andre siden har kontinentet/Storbritannia ganske stabile priser som følge av mye batterikapasitet og mindre variasjon i vindkraftproduksjon

Scenarioene til NC viser svakt synkende nytte i forventning og lavt scenario, mens i høyt scenario er trenden lik den vi ser. Årsaken til at vi har motsatt trend i forventning og lav er sannsynligvis sammensatt. For det første er det litt ulike drivere for prisforskjeller mellom markedene der ulikt prisnivå betyr mer i deres scenario. Videre får de tidligere i analyseperioden større variasjon i britiske priser. Til sist fanger simuleringene deres basert på ett værår i mindre grad effekten av det nederste punktet. Våre simuleringer indikerer at utvekslingskapasiteten vi legger til grunn ut av Norge og Norden på sikt ikke er nok til å hindre at prisene faller vesentlig under snittet på kontinentet i perioder når tilsiget er over normalen. Med den utbyggingstakten for vind- og solkraft som vi legger til grunn, skjer dette stadig oftere etter 2030. En raskere fornybarutbygging vil gjøre at vi havner i denne situasjonen tidligere.

Usikkerhet knyttet til langsiktige tilpasninger

Til sist vil vi komme med et par generelle kommentarer til våre egne analyser. Vi ser altså en klar trend mot høyere nytte etter 2030. Det at mye av nytten kommer så lang frem i tid, når systemet er mest ulikt det vi har i dag, er et usikkerhetsmoment i seg selv. Et sentralt spørsmål er hvor stor grad av likevekt det er i våre datasett. Det kan for eksempel komme nye teknologier med forretningsmodeller

som baserer seg på å utnytte de samme prismønstrene som er gunstige for forbindelser ut av Norge. Dette trekker ned nytten. Vi har justert ned anslagene våre for å ta hensyn til dette, men det representerer fortsatt en potensiell nedside.

På den andre siden vil priseffektene av forbindelsen øke lønnsomheten av å bygge ut mer fornybar kraftproduksjon i Norge. I tillegg øker lønnsomheten av investeringer i effekt og mulig pumpekraft i det regulerbare vannkraftsystemet. Vi har ikke tatt hensyn til dette i våre beregninger. Slike langsiktige tilpasninger vil isolert sett øke nytten av forbindelsen og føre til at mer av gevinsten realiseres som flaskehalsinntekt og mindre som nettoøkning i produsent- og konsumentoverskudd.

Forklaringskraften til modellene vi bruker for å simulere kraftmarkedet blir svakere og mindre presis jo mer systemet utvikler seg bort fra det systemet vi har i dag, for eksempel med mer innslag av lagring og en strammere markedsbalanse. Vi vet også at svakheter i vannkraftmodelleringen gir større avvik mellom modell og virkelighet med den markedsutviklingen vi legger til grunn. Vi har justert ned de estimatene som ligger til grunn for våre vurderinger for å ta hensyn til disse kjente svakhetene. Men for å kunne gi mer presise estimater, må vi klare å gjengi virkeligheten enda bedre enn i dag. Dette krever at vi må videreutvikle modeller og dataunderlag.

VEDLEGG 2: Sima som ilandføringspunkt

Sima er egnet som ilandføringspunkt fra et kraftsystem perspektiv

NorthConnect har søkt om konsesjon med tilknytningspunkt i Sima, og dette la vi til grunn ved analysen av innenlandsk nettbehov som vi gjennomførte høsten 2017. Sima er et sterkt tilknytningspunkt som er knyttet til resten av transmisjonsnettet med tre 420 kV-ledninger. Det gjør at vi stort sett kan håndtere vedlikehold på ledningene uten å måtte redusere den tilgjengelige kapasiteten til NorthConnect. Dette er beskrevet nærmere i rapporten «NorthConnect Analyse av innenlandsk nettbehov». På kort sikt ser vi ingen andre reelle alternative ilandføringspunkter, og har derfor ikke gjort detaljerte utredninger av tekniske fordeler og ulemper for andre tilknytningspunkter enn Sima.

Det kan bli behov for å redusere kapasiteten på NorthConnect ved vedlikehold i Sima

Dagens Sima kraftverk består av 4 generatorene med en samlet installert ytelse på 1120 MW. Stasjonen er sentral og viktig for kraftsystemet med stor samlet produksjon. Når NorthConnect tilknyttes Sima, vil stasjonen bli enda mer viktig enn den er i dag. Dette kommer til å gi konsekvenser for vedlikehold og fornyelser i stasjonen og tilknyttede anlegg.

Med dagens stasjonsløsning og produksjon/lastflyt, kan man ha en-samleskinnedrift i Sima uten at det gir begrensninger for systemdriften i form av reguleringer eller redusert elspot/overføringsgrenser. Med framtidig tilknytning av NorthConnect til Sima, vil en-samleskinnedrift i stasjonen sette begrensninger på kapasiteten/produksjonen i importsituasjoner hvis lastflyt ut fra stasjonen overstiger dimensjonerende feil for kraftnettet (1400 MW).

Det er mange vedlikeholds- og fornyelsestiltak på 420 kV i Sima som krever utkoblinger når de skal gjennomføres, og det fører til drift på kun én samleskinne. Dette kan være arbeider på effekt- og skillebrytere, strømtransformatorer, samleskinner og større arbeider på kontrollanlegg, både for Statnett og Statkraft sine anlegg. Det er viktig at det gjøres avklaringer/avtaler slik at det tillates utkoblingsperioder til nødvendig vedlikeholdsarbeider. Ved større fornyelse av apparat- og kontrollanlegg, må man være innstilt på at dette kan gi redusert kapasitet på kabler eller reguleringskostnader over lang tid (mange uker).

NorthConnect bør legge til rette for utvidelsesmulighet i Sima

Konsesjonssøknadens side 39 beskriver hvordan Sima stasjon kan utvides. Statnett har de siste årene erfart at når stasjoner skal rehabiliteres/fornyas, kan det være behov for å bygge ett ekstra felt for å kunne koordinere ombyggingen uten alt for store provisorier for å unngå lange og kostbare

utkoblinger. Det er ønskelig at NorthConnect opparbeider tomten for en ekstra feltlengde når de gjør grunnarbeidene for sin tilknytning. Da vil Statnett ha muligheter for en senere forlengelse av samleskinnen, både for framtidige nytt felt eller behov under ombygginger, uten at det krever langvarig stans av NorthConnect for å gjøre grunnarbeidene i ettertid.

Flomsikring i Simadalen

Norconsult har vurdert risikoen for om flom i Simadalen kan gi skade strømrerteranlegget. Som tiltak er foreslått forbygning og eller heving av arealet. Disse tiltakene kan imidlertid gi strupingseffekt med økt vannhastighet og erosjon, samt øke flomrisikoen oppstrøms og gi økt flomfare på arealer som ikke heves eller sikres på annen måte. Dette øker risikoen for skade på bruer, veianlegg og friluftsanlegget ved Sima kraftverk. Flomsikring av bruer, veianleggene og begge anleggene, strømrerter- og friluftsanlegget, kan bli omfattende og vil kunne medføre økt erosjon i elva som følge av struping og derved økt vannhastighet. Også strømrerterbygget i seg selv uten flomsikring kan gi strupingseffekt og økt skade på andre områder. Vi kan ikke se at disse forholdene er vurdert og omtalt samlet og vi mener derfor at konsekvensene i Simadalen ikke er tilstrekkelig utredet.

VEDLEGG 3: Krav om å tilfredsstille britisk «grid code»

Aktører som vil tilknytte seg det britiske nettet må inngå en tilknytningsavtale. Denne avtalen setter spesifikke krav til alle aktører som skal knytte seg til nettet, både produksjon og mellomlandsforbindelser. Kravene innebærer blant annet at Statnett som systemoperatør i Norge må bidra til å levere en rekke tjenester over forbindelsen. Statnett vil understreke at det ikke er gitt at vi kan bidra til å levere alle disse tjenestene, og at det i så fall må undersøkes om det er mulig å søke om unntak fra det britiske regelverket. Oppnås det ikke enighet, vil ikke forbindelsen kunne tilknyttes nettet i Storbritannia. For tjenestene Statnett kan bidra til å levere, bør det legges opp til at Statnetts kostnader dekkes av NorthConnect dersom kostnadene ikke dekkes av den britiske systemoperatøren.

Basert på vurderingene ovenfor, mener Statnett at før det gis konsesjon bør det avklares hvilke krav som vil pålegges NorthConnect i deres tilknytningsavtale i Storbritannia, og om disse kravene er akseptable fra et norsk perspektiv. I særlig grad gjelder dette de kravene som involverer eller påvirker Statnett.